

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Хуульчдын гудамж 13/1, Чингэлтэй дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 15160
Утас/Факс: (976-11) 32 29 36,
Цахим шуудан: info@nduz.gov.mn,
Цахим хуудас: www.nduz.gov.mn

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН
ГИШҮҮН, МОНГОЛ УЛСЫН ИХ
ХУРЛЫН НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН
БАЙНГЫН ХОРООНЫ ДАРГА
Л.ЭНХНАСАН ТААА

2028.05.01 № 64
танай -ны № -т

Тайлан хүргүүлэх тухай

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.12 дугаар хэсэгт “Үндэсний зөвлөл ажлаа Улсын Их Хуралд жил бүр тайлагнана” гэж заасны дагуу Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2024 оны үйл ажиллагааны тайлан, системчилсэн үнэлгээний тайлан, холбогдох бусад эрх зүйн баримт бичгийн хэрэгжилтийн хамт хавсралтаар хүргүүлж байна. Үүнд:

- Үйл ажиллагааны тайлан 2024 он
- МҮ-ын урт хугацааны “Алсын хараа-2050” бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт
- МҮ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт
- ЗГ-ын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн биелэлт
- МҮ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилт
- Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт
- Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт
- Байгууллагын ил тод байдлын үнэлгээний тайлан
- Байгууллагын 2024 оны жилийн эцсийн гүйцэтгэлийн тайлан
- НДБ-ын 2024 оны санхүүгийн аудитлагдсан тайлан
- Системчилсэн үнэлгээний тайлан 2024 он

Хавсралт хуудастай.

Хүндэтгэсэн:

ДАРГА

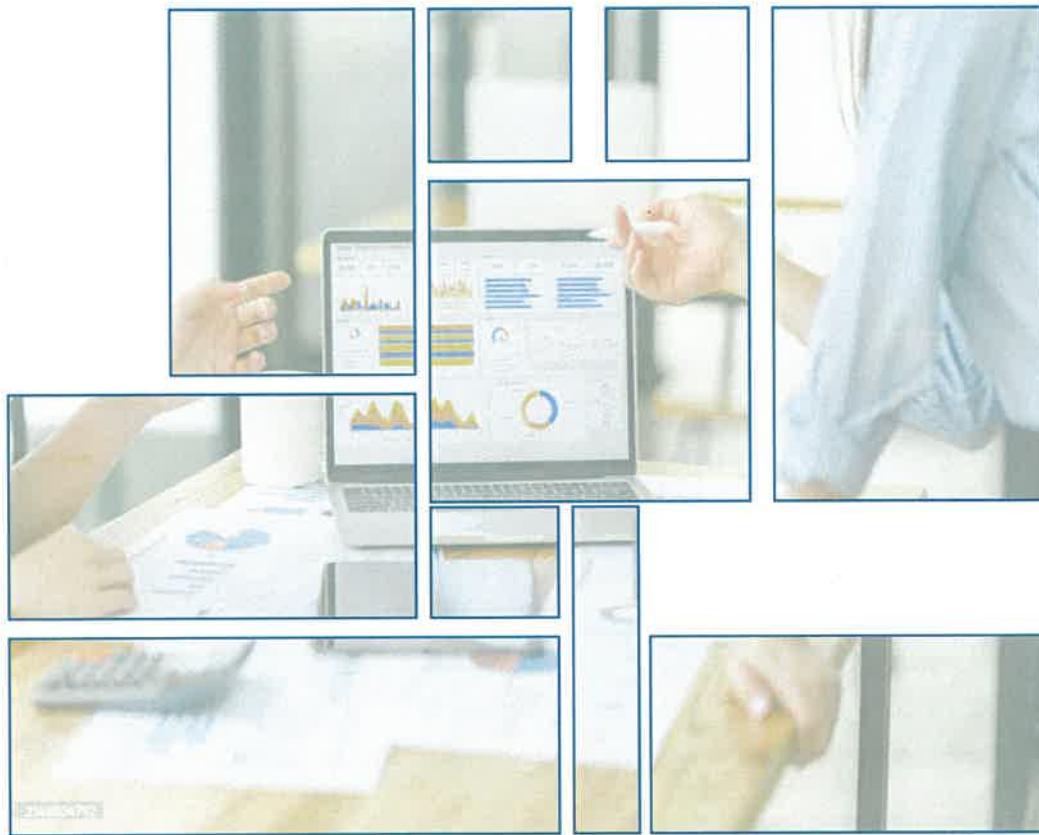
Л.ЭНХ-АМГАЛАН

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН - 2024

Монгол Улсын
Даатгалын
Үндэсний
Зөвлөл

АГУУЛГА

ӨМНӨХ ҮГ

1. АЛСЫН ХАРАА, ЭРХЭМ ЗОРИЛГО, ТЭРГҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ
2. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН 2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАНГИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА
3. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИНЭЧЛЭЛИЙН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ
 - 3.1 Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн зорилтууд
 - 3.2 Тэтгэврийн хуримтлалын тогтолцоонд шилжих, тэтгэврийн нөөц сангийн үйл ажиллагаа
 - 3.3 Мэргэжлийн хороо, олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн үйл ажиллагаа
 - 3.4 Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг өсгөн арвижуулах чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ
 - 3.5 Олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжих, хувийн нэмэлт тэтгэвэр
 - 3.6 Нийгмийн даатгалын багц хуулийн хүрээнд боловсруулж, батлуулсан эрх зүйн баримт бичиг
 - 3.7 Тэтгэвэр, тэтгэмжийг нэмэгдүүлэх талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ
4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГТОЛЦОО
5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
 - 5.1 Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн бүрэн эрх
 - 5.2 Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүн
 - 5.3 Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн хуралдаан
6. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ
 - 6.1 Нийгмийн даатгалын сангийн төсөв
 - 6.2 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого
 - 6.3 Нийгмийн даатгалын сангийн зарцуулалт
7. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОЖ БУЙ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТӨЛБӨР, ЗАРДАЛ
 - 7.1 Тэтгэвэр олголт
 - 7.2 Тэтгэмж олголт
 - 7.3 Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгосон төлбөр, зардал
 - 7.4 Ажилгүйдлийн тэтгэмж олголт
8. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХАМРАЛТ, САНГИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, ШИМТГЭЛИЙН АВЛАГА
 - 8.1 Нийгмийн даатгалын хамралт
 - 8.2 Нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансны үлдэгдэл
 - 8.3 Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага
 - 8.3.1 Капиталын эрх хүлээн авагчаас нэхэмжилсэн төлбөрийг төлүүлэхээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ
 - 8.3.2 Чингис хаан банканд байршиж байгаа сангийн мөнгөн хөрөнгийг барагдуулахаар хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

- 9. ЭРХ ЗҮЙН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ХЯНАЛТ**
 - 9.1 Хөгжлийн бодлого, мэрийн хөтөлбөр, үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт, хяналт
 - 9.2 Тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт, хяналт
- 10. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЦАХИМЖУУЛАЛТ, ХӨГЖҮҮЛЭЛТ, ХҮРТЭЭМЖ**
 - 10.1 Мэдээллийн нэгдсэн системийн шинэчлэлт
 - 10.2 Нийгмийн даатгалын үйлчилгээний цахимжуулалт
- 11. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛ**
- 12. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ**
- 13. МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДАЛ, СУРГАЛТ СУРТАЛЧИЛГАА, ОЛОН НИЙТТЭЙ ХАРИЛЦАХ**
 - 13.1 Мэдээллийн ил тод байдал
 - 13.2 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт
 - 13.3 Сургалт, сурталчилгаа, олон нийттэй харилцах
 - 13.4 Лавлах үйлчилгээ
- 14. ГАДААД ХАРИЛЦАА, ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА, ТҮНШЛЭЛ**
- 15. ДОТООД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА**
 - 15.1 Хүний нөөц
 - 15.2 Үйл ажиллагааны зардал
- 16. ДҮГНЭЛТ**

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

Товчлол	Тайлал
ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага
ГБХНХЯ	Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Яам
ЗГ	Засгийн газар
ЗХХАУНС	Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сан
КЭХА	Капиталын эрх хүлээн авагч
МУ	Монгол Улс
МУИС	Монгол Улсын Их Сургууль
МХ	Мэргэжлийн хороо
НББХ	Нийгмийн бодлогын Байнгын хороо
НД	Нийгмийн даатгал
НДБ	Нийгмийн даатгалын байгууллага
НДЕГ	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар
НДС	Нийгмийн даатгалын сан
НДҮЗ	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ОНХЗ	Олон нийтийн хяналтын зөвлөл
УИХ	Улсын Их Хурал
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин
ХААИС	Хөдөө аж ахуйн Их Сургууль
ХЗДХЯ	Хууль зүй, Дотоод хэргийн Яам
ХЧТА	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсан

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.	Боловсруулж, батлуулсан эрх зүйн баримт бичиг
Хүснэгт 2.	НДҮЗ-ийн баталсан тогтоол
Хүснэгт 3.	ЗХХАУНС-д бүртгүүлсэн тогтоол
Хүснэгт 4.	НДС-ийн орлогын биелэлт, төрлөөр
Хүснэгт 5.	НДС-ийн орлогын гүйцэтгэл, сангаар
Хүснэгт 6.	НДС-ийн зарлагын гүйцэтгэл, сангаар
Хүснэгт 7.	НДС-аар үйлчлүүлсэн хүний тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 8.	Тэтгэвэр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 9.	Тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 10.	ҮОМШӨ-ний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 11.	НДС-ийн нэхэмжилсэн төлбөрт хүлээн авсан болон борлуулсан хөрөнгө
Хүснэгт 12.	Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон хүний тоо
Хүснэгт 13.	Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан
Хүснэгт 14.	Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэр
Хүснэгт 15.	Хяналт шалгалтад хамрагдсан НД-ын газар, зөрчлийн дүн
Хүснэгт 16.	НДБ-ын алба хаагчдын нас, хүйсийн мэдээлэл

ГРАФИКИЙН ЖАГСААЛТ

График 1.	Тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо
График 2.	Хуримтлалын сангийн бүтэц
График 3.	Мэргэжлийн хорооны бүтэц
График 4.	Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн бүтэц
График 5.	НДБ-ын тогтолцоо
График 6.	НДС-ийн төсөв
График 7.	НДС-ийн орлогын бүтэц
График 8.	Тэтгэврийн зарлага
График 9.	Тэтгэвэр авагчдын бүтэц
График 10.	Тэтгэврийн хэмжээ
График 11.	Тэтгэмжийн зарлага
График 12.	ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага
График 13.	Ажилгүйдлийн тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
График 14.	НД-ын хамралт
График 15.	Харилцах дансны үлдэгдэл
График 16.	НДШ-ийн өр, авлага
График 17.	Дотоод хяналт шалгалт
График 18.	Мэдээллийн ил тод байдал
График 19.	НДБ-ын алба хаагчдын албан тушаалын ангилал, тоо
График 20.	НДБ-ын үйл ажиллагааны зардал

ЗУРГИЙН ТАЙЛБАР

Зураг 1.	МХ, ОНХЗ-ийн гишүүдтэй хийсэн уулзалт
Зураг 2.	Тэтгэврийн нэмэгдэл
Зураг 3.	НД-ын нэгдсэн үзүүлэлт
Зураг 4.	НДС-ийн төсвийн гүйцэтгэл
Зураг 5.	Хуримтлалын нэгдсэн сангийн нээлтийн үйл ажиллагаа
Зураг 6.	Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал
Зураг 7.	МХ, ОНХЗ-ийн гишүүдийн боловсрол, ажлын туршлага
Зураг 8.	МХ-ны гишүүд
Зураг 9.	ОНХЗ-ийн гишүүд
Зураг 10.	МХ, ОНХЗ-ийн гишүүд НДЕГ-ын удирдлагуудтай хийсэн уулзалт
Зураг 11.	Тэтгэвэр авагчдын тоо, дундаж тэтгэвэр
Зураг 12.	НДҮЗ-ийн бүрэлдэхүүн
Зураг 13.	НДҮЗ-ийн хуралдаан
Зураг 14.	НДШ-ийн авлага, өмчийн хэлбэрээр
Зураг 15.	Олон жилийн насжилттай, өндөр дүнтэй авлага
Зураг 16.	Борлуулсан хөрөнгө
Зураг 17.	Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт
Зураг 18.	Хяналтад авсан хуулийн заалтууд
Зураг 19.	Тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилт
Зураг 20.	НД-ын цахим үйлчилгээ
Зураг 21.	Мэдээлэл байршуулалт
Зураг 22.	Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа, түншлэл

ХАВСРАЛТЫН ЖАГСААЛТ

Хавсралт 1.	МУ-ын урт хугацааны “Алсын хараа-2050” бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт
Хавсралт 2.	МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт
Хавсралт 3.	ЗГ-ын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн биелэлт
Хавсралт 4.	МУ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилт
Хавсралт 5.	Хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт
Хавсралт 6.	Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилт
Хавсралт 7.	Байгууллагын ил тод байдлын үнэлгээний тайлан
Хавсралт 8.	Байгууллагын 2024 оны жилийн эцсийн гүйцэтгэлийн тайлан
Хавсралт 9.	НДБ-ын 2024 оны санхүүгийн аудитлагдсан тайлан

ӨМНӨХ ҮГ

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь 2024 онд төрийн үйл ажиллагааны үндсэн зарчмыг удирдлага болгож, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд заасан бүрэн эрх, чиг үүргийнхээ хүрээнд Нийгмийн даатгалын талаарх төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн Нийгмийн даатгалын салбарыг нэгдсэн удирдлагаар хангаж ажилласан болно.

Тайлангийн хугацаанд Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх, нийгмийн даатгалын талаар төрөөс баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангуулах, нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх, сангийн орлого бүрдүүлэх, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлыг хугацаанд нь олгох, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад чиглэсэн зохицуулалтыг хийж, холбогдох хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, даатгуулагч, үйлчлүүлэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн олон арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүллээ.

Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн үндэс болсон тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцоонос хуримтлалын тогтолцоо руу шилжих үйл ажиллагаа бодитойгоор хэрэгжиж, даатгуулагчийн нэрийн дансны орлогыг үе шаттай мөнгөжүүлэх, тодорхой хувийг хуримтлалын нэгдсэн санд байршуулах замаар эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны санхүүжилтийн эх үүсвэрт зарцуулах нөхцөл бүрдлээ.

Нийгмийн даатгалын засаглалыг сайжруулах, хуулиар олгосон бүрэн эрхийг хэрэгжүүлж, нийгмийн даатгалын асуудлаар шийдвэр гаргахад нь Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлд дүгнэлт, зөвлөмж гаргах Мэргэжлийн хороо, нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавих Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийг байгуулж, үйл ажиллагаагаа нь эхэлсэнээр нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн томоохон зохицуулалт болсон.

2024 онд 5.6 их наяд төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого төвлөрүүлж, 719.9 мянган хүний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардалд 5.1 их наяд төгрөг зарцуулав.

Тайлангийн хугацаанд 500.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 100.0 мянган төгрөгөөр нэмснээр дундаж тэтгэвэр 785.6 мянган төгрөгт хүрлээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагаа нь E-Mongolia үндэсний цахим системийн хамгийн эрэлттэй үйлчилгээг тэргүүлж байна.

Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайд,
Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн дарга Л.Энх-Амгалан

1. АЛСЫН ХАРАА, ЭРХЭМ ЗОРИЛГО, ТЭРГҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ

Нийгмийн түншлэгч талуудын тэгш оролцоог хангаж, нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг нэмэгдүүлж, нийгмийн даатгалын тогтолцоонд хувийн хэвшлийн оролцоог дэмжин, нийгмийн даатгалын сангуудын бие даасан байдал, удирдлага, засаглалыг сайжруулж, бүх нийтийн насан туршийн нийгмийн баталгааг хангахуйц нийгмийн даатгалын бие даасан тогтолцоог бий болгон хөгжүүлнэ.

Нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын тэгш оролцоотойгоор нийгмийн даатгалын эрх зүйн орчин, тогтолцоо, үйл ажиллагааг боловсронгуй болгож, төрөөс баримталж буй бодлого, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангаж, хүн амын насжилт, хөдөлмөр эрхлэлт, тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо, нийгэм, эдийн засаг, хүн ам зүйн хүчин зүйлтэй уялдуулан тэтгэврийн даатгалын тогтолцоог шинэчилж, олон давхаргат тогтолцоог бий болгох, хүн амыг нийгмийн даатгалд хамруулах, нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийг ёсгөн арвижуулах, нийгмийн даатгалын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулан, иргэдийнхээ нийгмийн баталгааг хангана.

Даатгуулагч, ажил олгогч, Засгийн газрын нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаанд тэгш оролцох боломж, нөхцөлийг хангаж, нийгмийн даатгалын хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт, нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагад хяналт тавьж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг чанартай, хүртээмжтэй зохион байгуулах, даатгуулагчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, нийгмийн даатгалтай холбоотой асуудлыг хамтын удирдлагын хүрээнд олонхын саналаар шийдвэрлэж, гаргасан эрх зүйн баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.

2.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН 2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАНГИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

НД-ын багц хууль, бусад холбогдох хууль тогтоомжоор хүлээсэн чиг үүргийн хүрээнд УИХ-ын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, 2015 оны 53 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”, ЗГ-ын 2020-2024, 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, МУ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөө, “Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн жил”-ийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлж ажиллав.

Тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоо руу шилжих үйл ажиллагаа бодитойгоор хэрэгжиж, даатгуулагчийн нэрийн дансны орлогыг үе шаттай мөнгөжүүлэх, тодорхой хувийг хуримтлалын нэгдсэн санд байршуулах замаар эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны санхүүжилтийн эх үүсвэрт зарцуулах нөхцөл анх удаа бүрдлээ.

НДШ төлж буй 1.2 сая даатгуулагч бүр “Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал”-тай болж, нийт 215.3 тэрбум төгрөгийн бодит мөнгөн хуримтлал үүсч, даатгуулагчийн нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогыг байршуулах тэтгэврийн нөөц санг үүсгэж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3.1 дэх заалтын дагуу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн ажил олгогчийн төлөх 1,0 хувь, даатгуулагчийн төлөх 1,0 хувь, нийт 2,0 хувь, мөн сайн дураар даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын 2,0 хувийн шимтгэлийг хуримтлуулж эхэллээ.

НД-ын шинэчлэлийн зорилтын нэг болсон НД-ын засаглалыг сайжруулах, НДҮЗ-ийг хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлж, НД-ын асуудлаар шийдвэр гаргахад нь мэргэжлийн зөвлөгөө, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах МХ, НДС-ийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавих, хөндлөнгийн хараат бусаар ажиллах ОНХЗ-ийг байгуулж, үйл ажиллагааг нь эхлүүллээ.

МХ нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу НД-ын тогтолцоо, НДБ-ын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, сангийн орлогыг бүрдүүлэх, зарцуулах, НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэр гаргахад шаардлагатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал, дүгнэлт гаргах зорилготой ажиллана.

ОНХЗ нь НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавих, улс төрийн болон бусад ашиг сонирхлын зөрчлөөс анgid байж, шударга ёс, тэгш байдлыг эрхэмлэн, хараат бусаар ажиллах,

бодит байдалд нийцсэн хөндлөнгийн дүгнэлт, зөвлөмж гаргах зорилготой ажиллана.

Зураг 1. МХ, ОНХЗ-ийн гишүүдтэй хийсэн уулзалт

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсэг, Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийг үндэслэн ЗГ-ын 2024 оны 14 дүгээр тогтоолоор 2024 онд НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлээс ЗГ-ын урт хугацаат бонд худалдан авахад зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөгөөр баталж, ЗГ-ын дотоод үнэт цаасыг 8,5-9,5 хувийн хүйтэйгээр 1-3 жилийн хугацаатайгаар худалдан авч, НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлэв.

НД-ын багц хууль, УИХ-ын НББХ, ЗГ, НДҮЗ-ийн тогтоол, ГБХНХС, НДЕГ-ын даргын тушаал болон холбогдох бусад эрх бүхий албан тушаалтны хамтарсан шийдвэрээр нийт 22 эрх зүйн баримт бичгийг шинээр болон шинэчлэн батлуулсан.

Зураг 2. Тэтгэврийн нэмэгдэл

ЗГ-ын 2024 оны “Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай” 120 дугаар тогтоолоор НДС-аас болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянган төгрөгөөр, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг 540.0 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоож, 500.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэвэр 785.6 мянган төгрөг болов.

УИХ-ын НББХ-ны 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор НДҮЗ-ийн дүрэм, НДҮЗ-ийн ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллийн гишүүдийн сонгон шалгаруулалт явуулах журмыг батлуулав.

НДҮЗ нь хууль тогтоомжоор олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд 2024 онд нийт 4 удаа хуралдан 19 асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэж, 12 тогтоол батлан гаргаж, нийтээр заавал дагаж мөрдүүлэх 5 тогтоолыг ЗХХАУНС-д бүртгүүлсэн.

НД-ын салбарын үндэсний хөтөлбөр, бодлогын баримт бичиг, байгууллагын стратеги зорилт, чиг үүргийн дагуу 2024 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 10 зорилт, 59 үйлчилгээ, арга хэмжээг хийж гүйцэтгэхээр боловсруулж, хэрэгжилт 92,6 хувь буюу төлөвлөлт, түүний биелэлт, хэрэгжилтийн байдал байгууллагын төсөв, санхүү, дотоод үйл ажиллагаа “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” дүнтэй гарч, НД-ын үйлчилгээг чанартай, хүртээмжтэй зохион байгуулах үүргээ бүрэн хэрэгжүүлсэн.

Зураг 3. НД-ын нэгдсэн үзүүлэлт

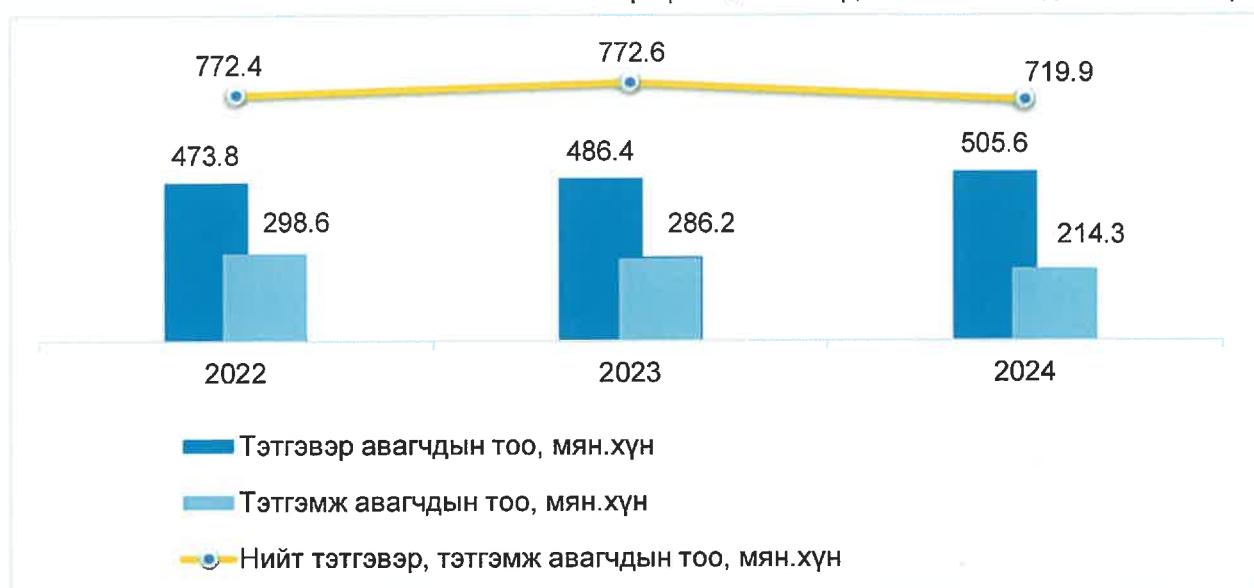

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар НДС-ийн орлого 5,893.2 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээс 5,609.7 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 95,2 хувиар биелүүлж, 719.9 мянган хүнд тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардалд 5,107.2 тэрбум төгрөг зарцуулж, төлөвлөгөөний биелэлт 98,4 хувь байна.

Зураг 4. НДС-ийн төсвийн гүйцэтгэл /тэрбум.төг, хувь/

График 1. Тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо /мян.хүн/

ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан “Цахим Монгол” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хүрээнд НД-ын үйлчилгээг цаг хугацаа, орон зай харгалзахгүйгээр бодит цагийн горимоор цахим хэлбэрээр хүргэв. НДБ-ын цахим систем нь бусад байгууллагуудын дэд системтэй шууд холбогдож, шаардлагатай тооцооллуудыг автоматаар хийж, иргэд даатгуулагч, ажил олгогч, харилцагч байгууллагуудад үзүүлж буй НД-ын үйлчилгээний 85,0 хувь нь цахимжсан байна.

Салбарын хэмжээнд 75606 иргэд, даатгуулагч, 15014 ААНБ-дад НД-ын талаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, сургалт зохион байгуулав. НД-ын лавлах үйлчилгээнээс нийт 162599 иргэн, мэдээлэл, зөвлөгөө авсан байна.

НДБ-ын дотоод хяналт шалгалтаар 21 аймаг, 9 дүүргийн 2109 тэтгэвэр, тэтгэмж авагчтай холбоотой 2,833.2 сая төгрөг, үйл ажиллагааны зардлын зарцуулалттай холбоотой 133.2 сая төгрөг, 2570 ажил олгогчийн шимтгэл, алданги төлөлттэй холбоотой 5,510.7 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, төлүүлэх арга хэмжээ авч ажиллаж байна.

3.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИНЭЧЛЭЛИЙН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ

3.1 Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн зорилтууд

Тайлангийн хугацаанд МУ-ын “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, МУ-ын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, НД-ын багц хуулийн дагуу НД-ын шинэчлэлийн дараах зорилтуудыг хэрэгжүүлж байна.

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль

- НД-ын харилцааг зөвхөн НД-ын хууль тогтоомжоор зохицуулах;

- Хуваарилалтын зарчмаас хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжих;
- НДШ ногдуулах орлогын бүрэлдэхүүнийг нарийвчлан тодорхойлох;
- НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн найдвартай хэрэгсэлд хөрөнгө оруулж, өсгөн нэмэгдүүлэх эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх;
- НДҮЗ-ийн дэргэд эрсдэлийн удирдлага, актуар тооцоолол хийх, хөрөнгө оруулалт, аудитын орон тооны бус МХ-г ажиллуулж, НД-ын засаглалыг сайжруулах;
- НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, мэргэжил, арга зүйгээр хангах орон тооны бус ОНХЗ-ийг ажиллуулах;
- НД-ын мэдээллийн нэгдсэн цахим сантай болж, НД-ын үйлчилгээг бүрэн цахимжуулах;
- Даатгуулагчийн шимтгэл төлөх болон тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогод тооцох итгэлцүүрийг жил бүр шинэчлэн тогтоох;
- НД-ын хамрах хүрээг нарийвчлан тогтоох;
- Эмнэлгийн хяналтад байдаг байнгын асаргаа шаардлагатай хүүхдээ асарч байгаа сайн дураар даатгуулагч эх/эцэг-ийн шимтгэлийг төрөөс төлөх;
- Сайн дураар даатгуулагч малчин, туслах малчны 5 хүртэлх жилийн шимтгэлийн 50,0 хувийг төрөөс төлөх;

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль

- Тэтгэврийн даатгалын сангаас авах тэтгэвэр, хувийн нэмэлт тэтгэвэр зэрэг санхүүгийн олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авдаг болох олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх;
- Даатгуулагч НДШ төлбөл зохих хугацааны нөхцөлийг хангасан бол эрэгтэй 60, эмэгтэй 55 насандаа, эсхүл төрсөн ондоо харгалзах насанд хүртэл ажиллаад өөрийн хүсэлтээр тэтгэврээ тогтоолгох;
- Олон жил шимтгэл төлж ажилласан даатгуулагч илүү өндөр тэтгэвэр авах;
- Тэтгэвэр бодох цалингийн итгэлцүүрийг жил бүр шинэчлэн тогтоож, шинээр тэтгэвэр тогтоолгох иргэдийн цалин хөлсөнд хэрэглэх;
- Тэтгэврийг инфляцын түвшинтэй уялдуулан жил бүрийн 01 дүгээр сараас нэмэгдүүлж байх;
- Тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нас барсан эхнэр, эсхүл нөхрийн авч байсан тэтгэврийн 20,0 хувиар тооцож нэмэгдүүлэх;

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль

- Даатгуулагчийн тэтгэмж авах нөхцөлийг сайжруулж, тэтгэмжийн эрх үүсэхэд баримтлах шимтгэл төлсөн байвал зохих хугацааны интервалыг сараар болгож, тэтгэмж бодох хувь хэмжээг нэмэгдүүлж, авах тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх;
- Ихэр хүүхэд төрүүлсэн даатгуулагч эхэд тэтгэмж олгох хугацааг 20 хоногоор нэмж, амаржсаны тэтгэмжийг 80 хоногийн хугацаанд олгох;

➤ Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж бодох хугацаанд нийтээр тэмдэглэх баярын өдөр тохиосон бол уг өдрийг ажлын өдөртэй адилтган тооцож, авах тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх;

➤ Хорт хавдар, сурьеэгээр анх өвчилсөн, бөөрний хүнд хэлбэрийн дутагдал, эрхтэн шилжүүлэх мэс засал хийлгэсэн болон эрхтний донор даатгуулагчид ХЧТАны тэтгэмж олгох хугацааны нэг удаагийн дээд хязгаарыг нэмэгдүүлж, ажлын 132 өдрийн тэтгэмж олгох;

➤ Даатгуулагчийг тогтвортой суурьшилтай ажиллуулан 3 жил дараалан ажилгүйдлийн даатгалын сангаас тэтгэмж гаргуулаагүй, хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлсэн ажил олгогчийн сүүлийн жилд төлсөн ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн 15,0 хувиар тооцож 3 жил тутам хөнгөлөлт үзүүлэх;

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж төлбөрийн тухай хууль

➤ Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагчид эрүүл мэндийн нөхөн сэргээлтийн үйлчилгээ үзүүлж, даатгуулагчийг хөдөлмөрийн зах зээлд эргэж ороход нь бэлтгэх;

➤ Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал нь ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн тухайн жилийн шимтгэлийн орлогын 2,0 хувиас багагүй байх;

➤ Ажил олгогч ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэлийг хөдөлмөрийн эрүүл ахуй аюулгүй ажиллагааны шаардлага, эрсдэл, хөдөлмөрийн нөхцөлөөс хамааралтайгаар ажлын байраар ялгавартай төлдөг болох;

➤ Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогод өртсөн, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагчид протез, ортопедын зардлын төлбөрийг жишиг үнийг баримтлан 3 жил тутамд 100,0 хувиар тооцож олгох;

➤ ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас төлбөр гаргуулаагүй, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг сайжруулах, шинэ техник, технологи, инноваци нэвтрүүлэхэд хөрөнгө оруулалт хийсэн, ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөлийн үнэлгээний үр дүнд үндэслэн ажлын байран дахь эрсдэлийг арилгасан ажил олгогчийн сүүлийн жилд төлсөн ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэлийн 15,0 хүртэлх хувиар тооцож 3 жил тутамд шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх;

➤ Ажил олгогч нь үйлдвэрлэлийн ослын улмаас учирсан хохирлоо арилгах, хэвийн үйл ажиллагаагаа сэргээх зорилгоор сул зогссон бол уг хугацааны ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөгдөх;

3.2 Тэтгэврийн хуримтлалын тогтолцоонд шилжих, тэтгэврийн нөөц сангийн үйл ажиллагаа

НД-ын багц хуулийн дагуу хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоо руу шилжих, даатгуулагчийн нэрийн дансны орлогыг үе шаттай мөнгөжүүлэх, тодорхой хувийг хуримтлалын нэгдсэн санд байршуулах замаар эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны санхүүжилтийн эх үүсвэрт зарцуулах нөхцөл бүрдлээ.

Зураг 5. Хуримтлалын нэгдсэн сангийн нээлтийн үйл ажиллагаа

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлд тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжих, даатгуулагчийн нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогыг байршуулах нөөц сантай болох, нөөц сангийн мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах, төвлүүлэх талаар тодорхой зохицуулалтуудыг тусгасан.

Зураг 6. Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал

ЗГ-ын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тэтгэврийн шинэчлэлийг хийх, тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хагас хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттай шилжих зорилтыг дэвшүүлсэн. ЗГ-ын 2024 оны 256 дугаар тогтоолоор “Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, хяналт тавих журам”-ыг баталж, НДШ төлж буй 1.2 сая даатгуулагч бүр “Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал”-тай болж, нийт 215.3 тэрбум төгрөгийн бодит мөнгөн хуримтлал үүслээ.

График 2. Хуримтлалын сангийн бүтэц

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3.1 дэх заалтын дагуу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн ажил олгогчийн төлөх 1,0 хувь, даатгуулагчийн төлөх 1,0 хувь, нийт 2,0 хувь, мөн сайн дураар даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын 2,0 хувийн шимтгэлийг дараа сарын 15-ны өдрийн дотор нөөц сангийн дансанд байршуулж, ирээдүйн өв сангийн хөрөнгө оруулалтын цэвэр өгөөжийн улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлогоос ЗГ-ын тогтоосон хэмжээгээр (эрдэс баялгийн орлогоос бүрдүүлсэн тус сангийн хөрөнгө оруулалтын цэвэр орлогын 10,0 хувийг 2030 оноос улсын төсөвт төвлөрүүлнэ) болон улсын төсвөөс олгох бусад орлогыг тэтгэврийн нөөц санд төвлөрүүлнэ.

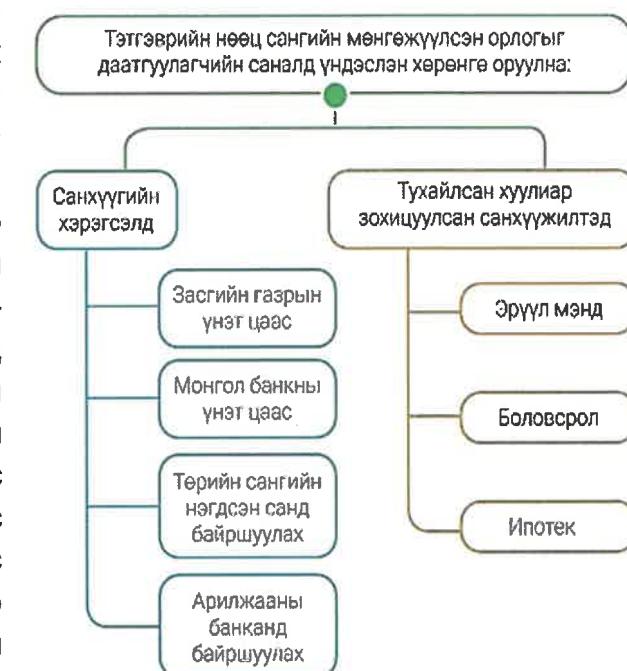
2024 оны жилийн эцсийн байдлаар тэтгэврийн даатгалын санд шимтгэлээ төлсөн 1020.3 мянган даатгуулагчийн мөнгөжүүлэхэд бэлэн орлого 336.6 тэрбум төгрөг байсан бөгөөд 973.9 мянган даатгуулагчийн 212.3 тэрбум төгрөгийг ХААН, Голомт, ХХБ, Төрийн банкан дахь тэтгэврийн нөөц сангийн харилцах дансанд хугацаатай байршуулан хүүгийн орлогоор 3.0 тэрбум төгрөг олж, харилцахын хүүгийн хамт нийт 215.3 тэрбум төгрөг нөөц санд байршиж байна.

Мөн 2030 оноос эхлэн хуримтлуулсан орлогын тодорхой хэсгийг даатгуулагчийн хууль ёсны өв залгамжлагчид нь өвлүүлнэ.

Даатгуулагч нь өөрийн тэтгэврийн мөнгөн хуримтлалын мэдээллээ төрийн үйлчилгээний “E-Mongolia” системийн [“Профайл”](#) цэс, НДБ-ын portal.ndaatgal.mn цахим систем болон гар утасны [“nDaatgal”](#) апликашны “Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал” хэсгээс харах боломжтой боллоо.

3.3 Мэргэжлийн хороо, олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн үйл ажиллагаа

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.17 дахь хэсэгт “Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, сангийн орлогыг бүрдүүлэх, зарцуулах, нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэр гаргахад шаардлагатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий эрсдэлийн удирдлага, актуар тооцоолол хийх, хөрөнгө оруулалт, аудитын орон тооны бус мэргэжлийн хороог Үндэсний зөвлөлийн дэргэд ажиллуулна.”, мөн хуулийн 13 дугаар зүйлийн

13.3 дахь хэсэгт “нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавих, мэргэжил, арга зүйгээр хангах чиг үүрэг бүхий орон тооны бус олон нийтийн хяналтын зөвлөлтэй байна.” гэж тус тус заасны дагуу НДҮЗ-ийн 2024 оны хуралдаанаар МХ, ОНХЗ-ийн гишүүдийг томилж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлэв.

МХ нь эрсдэлийн удирдлагын 3, актуар тооцооллын 2, хөрөнгө оруулалтын 2, аудитын 2, нийт 9 гишүүн, ОНХЗ нь төрийн байгууллагыг төлөөлсөн 2, төрийн бус байгууллагыг төлөөлсөн 1, хөрөнгө оруулалтын мэргэжлийн хороог төлөөлсөн 2, даатгуулагчийг төлөөлсөн 2, нийт 7 гишүүний бүрэлдэхүүнтэй байна.

Зураг 7. МХ, ОНХЗ-ийн гишүүдийн боловсрол, ажлын туршлага

МХ нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн дагуу НД-ын тогтолцоо, НДБ-ын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, сангийн орлогыг бүрдүүлэх, зарцуулах, НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэр гаргахад шаардлагатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал, дүгнэлт гаргах зорилготой ажиллана.

Зураг 8. ГБХНХС, НДҮЗ-ийн дарга Л.Энх-Амгалан, МХ-ны гишүүд

График 3. Мэргэжлийн хорооны бүтэц

ОНХЗ нь НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, үйл ажиллагаандаа улс төрийн болон бусад ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, шударга ёс, тэгш байдлыг эрхэмлэн, хараат бусаар ажиллах, бодит байдалд нийцсэн хөндлөнгийн дүгнэлт, зөвлөмж гаргах зорилготой ажиллана.

Зураг 9. ГБХНХС, НДҮЗ-ийн дарга Л.Энх-Амгалан, ОНХЗ-ийн гишүүд

График 4. Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн бүтэц

Зураг 10. МХ, ОНХЗ-ийн гишүүд НДЕГ-ын удирдлагуудтай хийсэн уулзалт

МХ, ОНХЗ-ийн гишүүд НДЕГ-ын удирдлагуудтай уулзалт хийж, НДЕГ-аас НДБ-ын тогтолцоо, бүтэц зохион байгуулалт, үндсэн үйл ажиллагаа, чиг үүрэг, хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, цаашид хэрэгжүүлэх зорилго, зорилтуудын талаар тодорхой мэдээлэл хийж, санал солилцлоо.

3.4 Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг өсгөн арвижуулах чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсэг, ЗГ-ын 2024 оны 254 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах харилцааг зохицуулсан журам”-д НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг найдвартай, үр өгөөжтэй, хариуцлагатай, ил тод, хараат бус байх зарчмыг баримтлан дараах санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулахаар заасан. Үүнд:

- ❖ Засгийн газрын үнэт цаас
- ❖ Монголбанкны үнэт цаас
- ❖ Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршуулах мөнгөн хадгаламж
- ❖ Банкны тухай хуулийн 13.1.20-д заасан арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламж

Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийг үндэслэн ЗГ-ын 2024 оны 14 дүгээр тогтоолоор НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлээс ЗГ-ын урт хугацаат бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөгөөр баталсан.

НДЕГ, ЗГ-ын дотоод үнэт цаас худалдах, худалдан авах 199/НД73/24 дугаартай гэрээг Сангийн яамтай байгуулж, эхний 100.0 тэрбум төгрөгийг 8,5 хувийн хүүтэйгээр 1 жил, хоёр дахь 100.0 тэрбум төгрөгийг 9,0 хувийн хүүтэйгээр 2 жил, гурав дахь 100.0 тэрбум төгрөгийг 9,5 хувийн хүүтэйгээр 3 жилийн хугацаатайгаар тус тус худалдан авч, НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүллээ.

3.5 Олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжих, хувийн нэмэлт тэтгэвэр

НД-ын багц хуулийн дагуу хийгдэх шинэчлэлийн томоохон зорилтын нэг бол тэтгэврийн олон давхаргат тогтолцоонд шилжих, хувийн нэмэлт тэтгэврийг бий болгох юм. Ингэснээр олон эх үүсвэрээс орлого олох, тэтгэврийн хуримтлал үүсгэх, хуримтлалаасаа хөрөнгө оруулалт хийж, өсгөн нэмэгдүүлэх, хувийн нэмэлт тэтгэврийн дансандaa хуримтлуулсан мөнгөнөөсөө урьдчилан авч боловсрол, эрүүл мэнд, орон сууцны урьдчилгаанд зарцуулах боломжийг нээх, даатгуулагчийн тэтгэвэрт гарсны дараах амьдралын баталгааг сайжруулах ач холбогдолтой юм.

Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайдын 2024 оны А/48 дугаар тушаалаар хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, хувийн нэмэлт тэтгэврийн хуримтлал үүсгэх, тэтгэврийн хуримтлалаас хөрөнгө оруулалт хийх, хувийн нэмэлт тэтгэвэр олгох, тэтгэвэр өвлүүлэх, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, хяналт тавих, талуудын эрх ашгийг хамгаалахтай холбоотой харилцааг зохицуулсан “Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хууль”, хуулийн үзэл баримтлалын төсөл

боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг төрийн болон төрийн бус байгууллага, эрдэмтэн судлаачдын өргөн бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулав.

Ажлын хэсэг 2024 онд нийт 6 удаа хуралдаж, Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төслийн үзэл баримтлал, Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хууль, дагаж гарах хуулийн төслүүдийг хэлэлцэж, саналуудыг нэгтгэж, ГБХНХЯ-ны цахим хуудсанд санал авахаар байршуулж, үзэл баримтлалын төслийг ХЗДХЯ-аар батлуулсан. Энэхүү хуулийн төсөл батлагдсанаар иргэд, даатгуулагчид хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт сайн дурын үндсэн дээр хамрагдаж, нэмэлт тэтгэвэр авах эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

3.6 Нийгмийн даатгалын багц хуулийн хүрээнд боловсруулж, батлуулсан эрх зүйн баримт бичиг

НД-ын багц хууль, УИХ-ын НББХ, ЗГ, НДҮЗ-ийн тогтоол, Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайд, НДЕГ-ын даргын тушаал болон холбогдох бусад эрх бүхий албан тушаалтны хамтарсан шийдвэрээр нийт 22 эрх зүйн баримт бичгийг шинээр болон шинэчлэн батлуулсан.

Хүснэгт 1. Боловсруулж, батлуулсан эрх зүйн баримт бичиг

д/д	Эрх бүхий байгууллагын нэр	Эрх зүйн баримт бичгийн тоо
1	УИХ-ын Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны тогтоол	1
2	Засгийн газрын тогтоол	10
3	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоол	8
4	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаал	1
5	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайдын хамтарсан тушаал	1
6	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга, Татварын ерөнхий газрын даргын хамтарсан тушаал	1
Нийт		22

УИХ-ын НББХ-ны 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор НДҮЗ-ийн дүрэм, НДҮЗ-ийн ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллийн гишүүдийн сонгон шалгаруулалт явуулах журмыг батлуулав.

НДҮЗ-ийн дүрмийг 1994 онд баталж, УИХ-ын НББХ-ны 2000 оны 03, 2018 оны 19 дүгээр тогтоолуудаар шинэчлэн баталж, 2009 оны 09, 2012 оны 07, 2012 оны 10 дугаар тогтоолоор тус тус нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. НДҮЗ-ийн дүрэм нь 6 бүлэг, 39 зүйл, 28 заалттай бөгөөд 1 дүгээр бүлэгт Нийтлэг үндэслэл, 2 дугаар бүлэгт Үндэсний зөвлөлийн хуралдаан, 3 дугаар бүлэгт Үндэсний зөвлөлийн эрх, үүрэг, 4 дүгээр бүлэгт Үндэсний зөвлөлийн дарга, гишүүдийн эрх, үүрэг, 5 дугаар бүлэгт Үндэсний зөвлөлийн удирдлага, зохион байгуулалт, 6 дугаар бүлэгт Хариуцлагыг зохицуулсан заалтуудыг оруулж, нийт 67 зүйл, заалтын 47 зүйл заалтыг шинээр оруулж, шинэчлэн найрууллаа.

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд заасны дагуу МХ, ОНХЗ-ийн бүтэц, орон тоо, гишүүдийг сонгон шалгаруулах, урамшууллын хэмжээг батлах, ажиллах нөхцөл бололцоо, удирдлага чиг үүргээр хангаж ажиллах дүрэм, журмын зохицуулалтыг НДҮЗ-ийн дүрэмд шинээр нэмж оруулав.

3.7 Тэтгэвэр, тэтгэмжийг нэмэгдүүлэх талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Зураг 11. Тэтгэвэр авагчдын тоо, дундаж тэтгэвэр /мян.хүн, мянган.төг/

ЗГ-ын 2024 оны “Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай” 120 дугаар тогтоолоор НДС-аас болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянган төгрөгөөр, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг 540.0 мянган төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтоож, 500.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэвэр 785.6 мянган төгрөг болж, тэтгэврийн нэмэгдэлд 449.0 тэрбум төгрөгийг зарцуулав.

тэтгэвэр авагчийн тоо:
500.6
мянга

дундаж тэтгэвэр:

2022 онд	2023 онд	2024 онд
555.6 мянган төгрөг	687.0 мянган төгрөг	785.6 мянган төгрөг

2019-2023 онд дараалсан 6 болон 7 жилийн цалин хөлслний дунджаас тэтгэврээ тогтоолгосон нийт 73.1 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 5 жилийн дундаж цалин хөлснөөс нь тооцож, тэтгэврийг өөрчлөн тогтоосон.

ЗГ-ын 2024 оны “Итгэлцүүр батлах тухай” 231 дүгээр тогтоолоор даатгуулагчийн шимтгэл төлөх болон тэтгэвэр, тэтгэмж тогтооход баримтлах цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогод тооцох итгэлцүүрийг шинэчлэн тогтоож, 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн шинээр тэтгэвэр авагчийн тэтгэвэр тогтоолгоо сонгосон цалин, хөлсийг энэхүү итгэлцүүрээр өсгөн тогтоолгох нөхцөлийг бүрдүүлсэн.

Малчин, туслах малчин, эмнэлгийн хяналтад байдаг, байнгын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насын хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх эсхүл эцгийн төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50,0 хувийг, сайн дураар даатгуулагч гурав хүртэлх насын хүүхдээ асарч байгаа эхийн төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50,0 хувийг улсын төсвөөс болон тэтгэмжийн даатгалын сангаас хариуцан төлөх, НДС-аас өндөр насын тэтгэвэр авч байсан тэтгэвэр авагч нас барсан тохиолдолд нас барсан тэтгэвэр авагчийн авч байсан тэтгэврийн 20,0 хувиар нөхөр эсхүл эхнэрийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх хуулийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлж байна.

2024 онд 0-3 насны хүүхдээ асарч байгаа сайн дураар даатгалд даатгуулагч 20.9 мянган эхийн төлөх шимтгэлийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох хэсгийн 50,0 хувь буюу 2.8 тэрбум төгрөгийг тэтгэмжийн даатгалын сангаас, 8.5 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс, нийт 11.3 тэрбум төгрөг, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа сайн дураар даатгалд даатгуулагч 3.5 мянган эх /эцэг/-ийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтгэлд 10.4 тэрбум төгрөг, сайн дураар даатгалд даатгуулсан 51.5 мянган малчны хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтгэлд 24.4 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс тус тус хариуцан төлж, НД-д хамруулав.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу өндөр насны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтад хамрагдсан нийт 2226 тэтгэвэр авагчийн тэтгэвэр нэмэгдлээ.

4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГТОЛЦОО

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1 дэх хэсэгт “Нийгмийн даатгалын байгууллагын тогтолцоо нь Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын газар, сум, дүүргийн тасаг, нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнаас бүрдэнэ” гэж заасан.

НДҮЗ нь ЗГ, даатгуулагч, ажил олгогчийг төлөөлсөн нийт 9 гишүүнтэй бөгөөд ажлын алба нь 12 орон тоотойгоор НДҮЗ-ийн бүрэн эрх, үйл ажиллагааг хэвийн явуулах, НД-ын асуудлаар шийдвэр гаргахад шаардлагатай мэдээлэл, судалгаа, дүгнэлт гаргуулах, хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт тавих чиг үүрэгтэй ажиллаж байна. НД-ын бодлогын хэрэгжилтийг хангах, НД-ын үйлчилгээг иргэд даатгуулагчдад үзүүлэх чиг үүрэг бүхий салбарын хэмжээнд нийт 1350 алба хаагч, улсын байцаагчид ажиллаж байна.

График 5. НДБ-ын тогтолцоо

5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН Үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагаа

5.1 Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн бүрэн эрх

НД-ын хууль тогтоомжийн дагуу ЗГ, ажил олгогч, даатгуулагчдын эрх ашгийг хамгаалсан тэгш оролцоотой, бие даасан, орлогоороо зарлагаа нөхөж ажиллах даатгалын санг бүрдүүлэн, НДС-ийн тогтвортой үйл ажиллагаа, удирдлага зохион байгуулалтыг хянаж, нэгдсэн удирдлагаар хангах зорилго бүхий НДҮЗ-тэй байхаар хуульчилсан.

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.9 дэх хэсэг, УИХ-ын НББХ-ны 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор батлагдсан НДҮЗ-ийн дүрмийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дэх хэсэгт заасны дагуу НДҮЗ дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлдэг. Үүнд:

- НД-ын хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, НД-ын үйл ажиллагааг сайжруулах чиглэлээр шийдвэр гаргах, санал, дүгнэлт өгөх;
- НД-ын хууль тогтоомжийн биелэлтэд хяналт тавих;
- Үндэсний зөвлөлийн бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой болон НД-ын хууль тогтоомжид заасны дагуу тогтоол, дүрэм, журам, аргачлал батлах, зөвлөмж гаргах;
- НД-ын хууль тогтоомжид өөрчлөлт оруулах асуудлаар санал боловсруулж, холбогдох байгууллагаар шийдвэрлүүлэх;
- НДС-ийн хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны талаарх тайлан, мэдээллийг хэлэлцэн, дүгнэлт, шийдвэр гаргах;
- НДС-ийн төсвийн төсөл, төсөөлөл, төсвийн хүрээний мэдэгдлийн төсөлд санал өгөх, төсвийн гүйцэтгэлд хяналт тавих;
- НДС-аас олгох тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлын төлбөрийн хэмжээг өөрчлөх, сангийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах талаар НД-ын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас боловсруулсан тооцоо судалгаа, саналыг хянаж, санал, дүгнэлт гаргах;
- НД-ын хамрах хүрээг өргөжүүлэх, сангийн хөрөнгийг өсгөн арвижуулах, НД-ын талаарх олон нийтийн итгэл, үнэмшлийг дээшлүүлэх, НДБ-ын үйл ажиллагаа, мэдээллийн технологи, програм хангамж, НД-ын үйлчилгээг сайжруулахад санал, дүгнэлт өгөх;
- Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл болон Маргаан хянан шийдвэрлэх зөвлөлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, боловсронгуй болгох талаар санал боловсруулах;
- Ажил олгогч, даатгуулагч, иргэдээс ирүүлсэн санал, өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх, НДБ-д зөвлөмж, чиглэл өгөх;
- Ажлын алба, МХ, ОНХЗ-ийг удирдлага, чиг үүргээр хангаж ажиллах;
- НДС-ийн төсвийн орлого, зарлагад хийх хяналт шалгалтад МХ, ОНХЗ-ийг оролцуулах;
- НД-ын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагаас Үндэсний зөвлөлийн бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай дэмжлэг, мэдээлэл, судалгаа авах зэрэг болно.

5.2 Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1, 35.2 дахь хэсэгт НДҮЗ-ийн дарга, гишүүдийг талуудын санал болгосноор УИХ нэр дэвшигчийн сонсгол хийж, 6 жилийн хугацаагаар томилох бөгөөд дараах бүрэлдэхүүнтэй байна:

1. ЗГ-ыг төлөөлж хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын, санхүү, төсвийн, хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас тус бүр нэг хүн;
2. Даатгуулагчийг төлөөлж даатгуулагчийн олонхын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалсан үйлдвэрчний эвлэлээс гурван хүн;
3. Ажил олгогчийг төлөөлж ажил олгогчийн олонхын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалсан байгууллагаас гурван хүн;

Зураг 12. НДҮЗ-ийн бүрэлдэхүүн

НДҮЗ	НДҮЗ	НДҮЗ
ЗАСГИЙН ГАЗРЫГ ТӨЛӨӨЛСӨН	ДААТГУУЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛСӨН	АЖИЛ ОЛГОГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛСӨН
Л.ЭНХ-АМГАЛАН Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн дарга, Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайд	Ц.СҮХБААТАР Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн дэд дарга, Монголын Ахмадын холбооны Ерөнхийлөгч	Л.ТӨР-ОД Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Монголын Үндэсний Худалдаа аж үйлдвэрийн танихмын Ерөнхийлөгч
Б.ЖАВХЛАН Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Сангийн Сайд	Х.БУЯНЖАРГАЛ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Монголын Үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны Ерөнхий нарийн бичгийн дарга	Э.ЭНХЖАРГАЛ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Монголын ажил олгогч эздийн нэгдсэн холбооны Ерөнхий зохицуулалтын газрын дарга
О.АЛТАНГЭРЭЛ Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Хууль зүй, дотоод хэргийн Сайд	Б.БАЯРАА Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Төмөр замчдын Үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дарга	Р.САНСАРМАА Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн пишүүн, Траст трэйд ХХК-ны Гүйцэтгэх захирал

5.3 Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн хуралдаан

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.10 дахь хэсэг, УИХ-ын НББХ-ны 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор батлагдсан НДҮЗ-ийн дүрмийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсэгт “Үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагааны үндсэн хэлбэр нь хуралдаан байна” гэж, дээрх хуулийн 35.11 дэх хэсэгт “Үндэсний зөвлөл гишүүдийн гуравны хоёроос доошгүй ирцтэйгээр улирал бүр хуралдана ...” гэж тус тус заасны дагуу НДҮЗ нь тайлангийн хугацаанд нийт 4 удаа хуралдав.

Ажлын алба НДҮЗ-ийн 2023 оны 17 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн хуралдааны журам”-ын дагуу хуралдаанаар хэлэлцүүлэх асуудлын танилцуулга, тогтоолын төслийг ГБХНХЯ-ны холбогдох газар, хэлтэс, НДЕГ-аас хүлээн авч, хянаж Үндэсний зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна.

НДҮЗ нь 2024 оны 03 дугаар сарын 05, 06 дугаар сарын 10, 09 дүгээр сарын 06, 11 дүгээр сарын 08-ны өдөр тус тус хуралдаж, нийтдээ 19 асуудлыг хэллэлцэн шийдвэрлэж, 12 тогтоол батлан гаргасан.

Хүснэгт 2. НДҮЗ-ийн баталсан тогтоол

Тогтоолын дугаар	НДҮЗ-ийн баталсан тогтоолын нэр
01	Нэрийн дансыг нээх, бүртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулсан журам
02	Даатгуулагчид тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусlamж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журам
03	Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн дүрэм
04	Мэргэжлийн хорооны ажиллах журам
05	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны бүтэц, албан тушаалтын жагсаалт
06	Ажил олгогчид ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх журам, Ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хяналт тавих журам
07	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчинеэс урьдчилсан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавих журам
08	Өр төлбөрт хөрөнгө хүлээн авах тухай
09	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас санхүүжүүлэх, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлах тухай
10	Мэргэжлийн хороо, олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн гишүүдийг томилох тухай
11	Мэргэжлийн хорооны гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг тогтоох тухай
12	Олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн гишүүнд олгох урамшууллын хэмжээг тогтоох тухай

НДҮЗ-өөс батлан гаргасан тогтоолуудаас нийтээр заавал дагаж мөрдүүлэх 5 тогтоолыг ЗХХАУНС-д бүртгүүлэв.

Хүснэгт 3. ЗХХАУНС-д бүртгүүлсэн тогтоол

№	Батлагдсан огноо	Тогтоолын дугаар	Тогтоолын нэр	Бүртгэлийн дугаар
1	2024.06.10	02	"Журам батлах тухай" /Даатгуулагчид тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусlamж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журам/	6902
2	2024.06.10	03	"Дүрэм батлах тухай" /Орон тооны бус олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн дүрэм/	6903
3	2024.06.10	04	"Журам батлах тухай" /Орон тооны бус мэргэжлийн хорооны ажиллах журам/	6904
4	2024.09.06	06	"Журам батлах тухай" /Ажил олгогчид ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх журам, Ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хяналт тавих журам/	6930
5	2024.09.06	07	"Журам батлах тухай" /Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчинеэс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавих журам/	6931

НДҮЗ-ийн хуралдаанаар дараах асуудлуудыг хэлэлцэж шийдвэрлэсэн:

Бүрэн эрхийнхээ хүрээнд 5 журмыг баталж мөрдүүллээ

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.9.8 дахь заалт, НДҮЗ-ийн дүрмийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дэх хэсэгт заасан бүрэн эрхийнхээ хүрээнд тайллангийн хугацаанд НДБ-уудын мөрдөж ажиллах 5 журмыг батлан гаргав.

НДҮЗ-ийн 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор "Нэрийн дансыг нээх, бүртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулах журам", 02 дугаар тогтоолоор "Даатгуулагчид тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусlamж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих журам", 06 дугаар тогтоолоор "Ажил олгогчид ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт үзүүлэх журам", "Ажил олгогчид үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын шимтгэлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хяналт тавих журам", 07 дугаар тогтоолоор "Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчинеэс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавих журам"-ыг тус тус баталж мөрдүүллээ.

Мэргэжлийн хороо, олон нийтийн хяналтын зөвлөлийн ажиллах эрх зүйн орчныг бүрдүүллээ

НДҮЗ-ийн 2024 оны 03, 04, 10, 11, 12 дугаар тогтоолуудаар Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нийцүүлэн НДС-ийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий ОНХЗ-ийн дүрэм, НДҮЗ-ийн гишүүдэд мэргэжлийн зөвлөмж, дүгнэлт өгөх, мэдээллээр хангах чиг үүрэг бүхий МХ-ны ажиллах журам, ОНХЗ, МХ-ны гишүүдийг томилох,

гишүүдэд олгох урамшууллын хэмжээг тогтоож, тэдгээрийн ажиллах эрх зүйн орчныг бүрдүүлсэн.

Чингис хаан банкны өр төлбөрт авсан хөрөнгийг зарж борлуулах үйл ажиллагааг идэвхжүүлэв

НДҮЗ-ийн 2024 оны 08 дугаар тогтоолоор НДҮЗ-ийн 2021 оны 18 дугаар тогтоолоор баталсан “Нийгмийн даатгалын сангийн авлагад үл хөдлөх хөрөнгийг хүлээн авах, хадгалах, хамгаалах, ашиглах, түрээслэх, худалдан борлуулах журам”-ын дагуу Чингис хаан банк ХХК-ны 5.07 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг НДС-ийн нэхэмжилсэн өр төлбөрт тооцон авахыг НДЕГ-т зөвшөөрч, өр төлбөрт үл хөдлөх хөрөнгө хүлээн авахтай холбоотой ажлыг шуурхай зохион байгуулж, хэрэгжилтийг улирал тутам тайлагнаж ажиллахыг үүрэг болгов.

Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний 2024 оны төлөвлөгөөг батлав

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 дэх хэсэг, “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулах байгууллагыг сонгох, арга хэмжээний зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 1 дүгээр зүйлийн 1.4 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн “Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжүүлэх урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний 2024 оны төлөвлөгөө”-г НДҮЗ-ийн 2024 оны 09 дүгээр тогтоолоор батлж, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай болон холбогдох бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд төлөвлөгөөнд тусгагдсан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг үр дүнтэй зохион байгуулахыг хариуцан болон хамтран хэрэгжүүлэх байгууллагуудад үүрэг болгож, 2024 оны төлөвлөгөөнд батлагдсан 26 арга хэмжээнээс 2 арга хэмжээг хэрэгжүүлж, 45.8 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

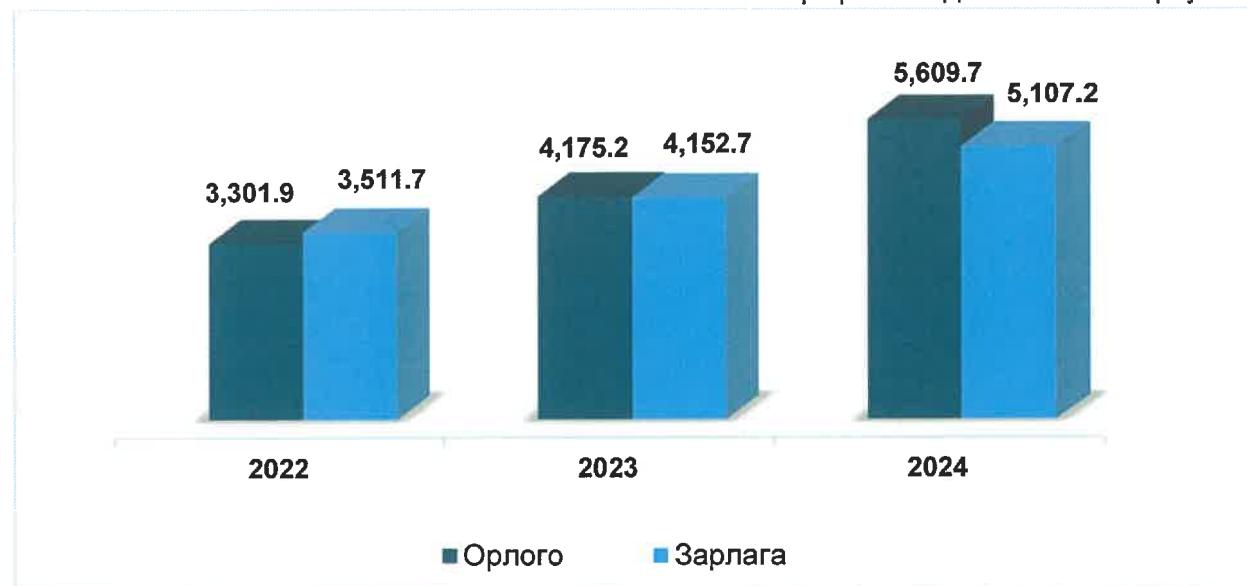
6.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН БҮРДҮҮЛЭЛТ, ЗАРЦУУЛАЛТ

6.1 Нийгмийн даатгалын сангийн төсөв

Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулиар НДС-ийн орлогыг 5,893.2 тэрбум төгрөг, зарлагыг 5,188.4 тэрбум төгрөгөөр баталсан бөгөөд 5,609.7 тэрбум төгрөгийн орлого хуимтлуулж, орлогын гүйцэтгэл 95,2, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардалд 5,107.2 тэрбум төгрөгийг зарцуулж, гүйцэтгэл 98,4 хувьтай байна.

2024 оноос хэрэгжиж эхэлсэн НД-ын багц хуульд заасны дагуу даатгуулагчийн төлөх зарим шимтгэлийг улсын төсвөөс хариуцах болсонтой холбогдуулан улсын төсвөөс олгох дэмжлэг өнгөрсөн оноос 34,1 хувиар нэмэгдэж, 1,175.0 тэрбум төгрөг болсон.

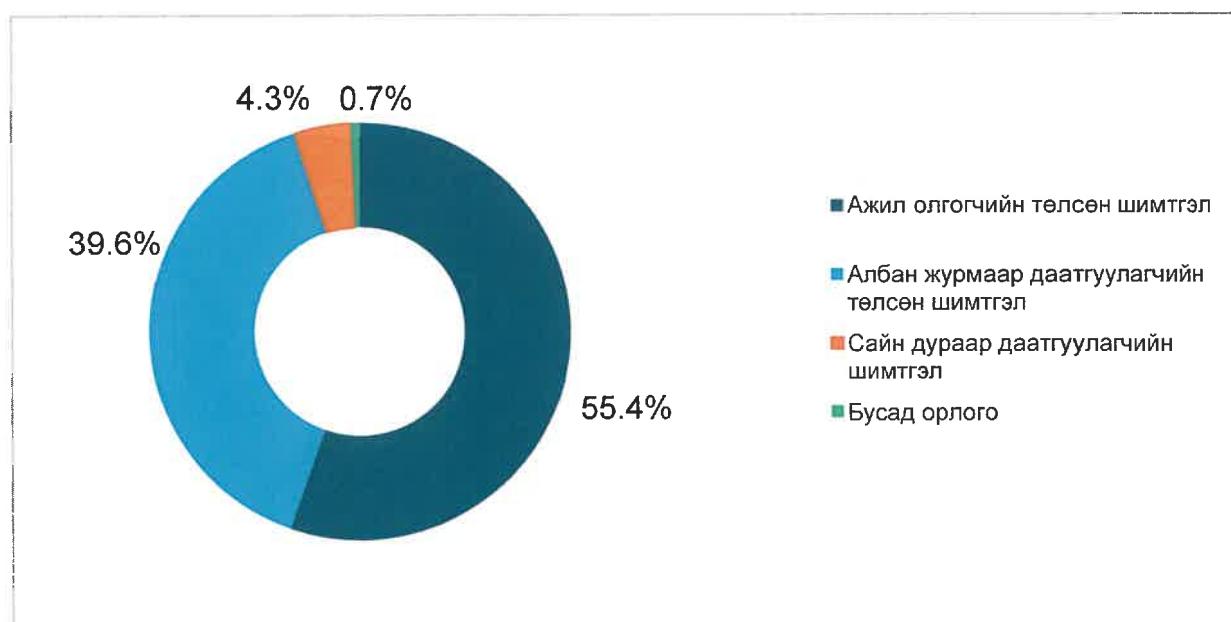
График 6 . НДС-ийн төсөв /тэрбум.төг/

6.2 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого

Тайлангийн хугацаанд НДС-д 4,718.3 тэрбум төгрөгийн шимтгэлийн орлого төвлөрүүлэхээс 4,434.7 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 94,0 хувиар биелүүлсэн. /Энэ дунд Улсын төсвээс олгох санхүүгийн дэмжклэг 1,175.0 тэрбум төгрөг ороогүй болно./

График 7. НДС-ийн орлогын бүтэц /хувиар/

Нийт шимтгэлийн орлогын 55,4 хувь буюу 2,457.5 тэрбум төгрөгийг ажил олгогчийн төлсөн шимтгэл, 39,6 хувь буюу 1,758.1 тэрбум төгрөгийг албан журмаар даатгуулагчийн төлсөн шимтгэл, 4,3 хувь буюу 187.8 тэрбум төгрөгийг сайн дураар даатгуулагч /гадаадад ажиллаж буй иргэд, ҮОМШӨ-ний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагчийн шимтгэлийн орлого/, 0,7 хувь буюу 31.4 тэрбум төгрөгийг бусад орлого эзэлж байна.

Хүснэгт 4. НДС-ийн орлогын биелэлт, төрлөөр /тэрбум.төг, хувиар/

№	Орлогын төрөл	2023		2024	
				Өмнөх онтой харьцуулсан /хувь/	
1	Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	764.3	1,175.0	53.7	
2	Ажил олгогчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	1,923.6	2,457.5	27.7	
3	Албан журмаар даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	1,422.5	1,758.0	23.6	
4	Сайн дураар даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	134.4	184.5	37.3	
5	Гадаадад ажиллаж буй иргэдийн төлсөн шимтгэлийн орлого	2.8	1.5	-46.4	
6	ҮОМШӨ-ний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	1.8	1.8	-	
7	Бусад орлого	22.2	31.4	41.4	
Нийт		4,271.6	5,609.7	31.3	

Хүснэгт 5. НДС-ийн орлогын гүйцэтгэл, сангаар /тэрбум.төг, хувиар/

№	Орлого	Мөнгөн дүн /тэрбум.төг/		Нийт орлогод эзлэх хувь
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	3,573.1		80.6
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	382.4		8.6
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	339.8		7.7
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	139.4		3.1
Нийт		4,434.7		100.0

6.3 Нийгмийн даатгалын сангийн зарцуулалт

НДС-ийн зардлын төсөв 5,188.4 тэрбум төгрөгөөр батлагдсан бол 5,107.2 тэрбум төгрөгийг тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрт зарцуулсан.

Хүснэгт 6. НДС-ийн зарлагын гүйцэтгэл, сангаар /тэрбум.төг, хувиар/

№	Зардал	Мөнгөн дүн /тэрбум.төг/		Нийт зардалд эзлэх хувь
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	4,666.5		91.3
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	256.3		5.0
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	48.1		1.0
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	136.3		2.7
Нийт		5,107.2		100.0

НДС-ийн зарлага өмнөх оны мөн үеэс 1,071.0 тэрбум төгрөг буюу 26,5 хувиар өссөн.

Хүснэгт 7. НДС-аар үйлчлүүлсэн хүний тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

№	Нийгмийн даатгалын сан	2022		2023		2024	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Тэтгэвэр	473.8	3,031.3	486.4	3,617.0	505.6	4,666.5
2	Тэтгэмж	260.9	165.9	248.7	212.5	176.8	256.3
3	ҮОМШӨ	7.2	35.9	7.4	41.5	6.7	48.1
4	Ажилгүйдэл	30.5	78.7	30.1	110.2	30.8	136.3
5	Даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн 50 хувийн буцаалт	2087.7	72.7	310.9	11.8	-	-
6	Үйл ажиллагааны зардал	-	31.2	-	43.2	-	-
Нийт		2860.1	3,415.7	1083.5	4,036.2	719.9	5,107.2

НДС-аар үйлчлүүлсэн иргэдийн тоо өнгөрсөн оноос 52.7 мянга буюу 3,8 хувиар буурсан боловч зарцуулалт 1,071.0 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

7.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ОЛГОЖ БУЙ ТЭТГЭВЭР, ТЭТГЭМЖ, ТӨЛБӨР ЗАРДАЛ

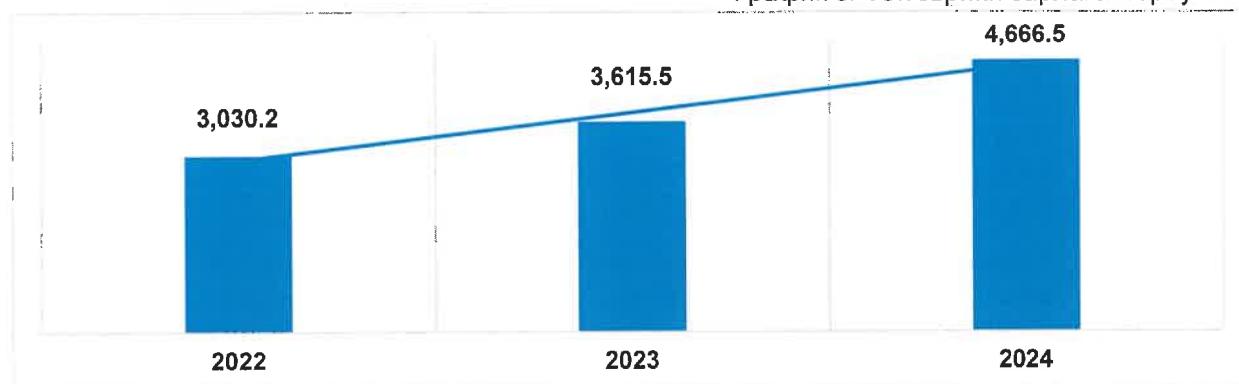
7.1 Тэтгэвэр олголт

Тэтгэврийн даатгалын сангаас 2024 онд нийт 505.6 мянган тэтгэвэр авагчдад 4,666.5 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр олгосон.

Хүснэгт 8. Тэтгэвэр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

№	Төрөл	2022 он		2023 он		2024 он	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Өндөр насны тэтгэвэр	372.0	2,408.0	382.8	2,887.2	402.3	3,760.4
2	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	62.2	316.7	62.5	341.8	61.6	410.7
3	Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	19.6	103.7	19.8	113.4	20.0	137.1
4	Цэргийн тэтгэвэр	20.0	201.8	21.3	273.1	21.7	358.0
5	Олон нийтэд чиглэсэн сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	-	-	-	-	-	0.3
Нийт		473.8	3,030.2	486.4	3,615.5	505.6	4,666.5

График 8. Тэтгэврийн зарлага /тэрбум.төг/

Тэтгэврийн даатгалын зардал өмнөх оноос 1,051.0 тэрбум төгрөг буюу 29,0 хувиар өссөн.

График 9. Тэтгэвэр авагчдын бүтэц /хувиар/

Нийт өндөр насны тэтгэвэр авагчдын 91,9 хувь нь бүрэн тэтгэвэр, 8,1 хувь нь хувь тэнцүүлсэн тэтгэвэр авч байна.

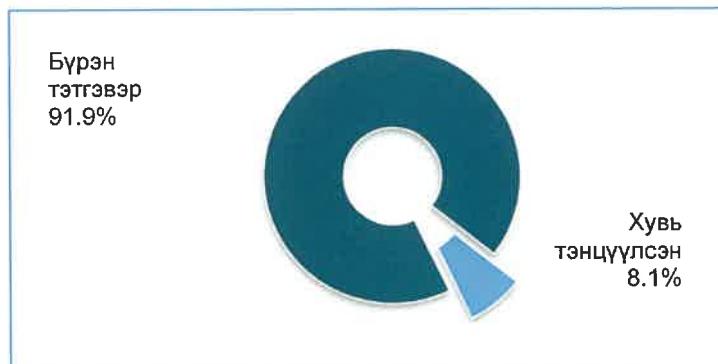

График 10. Тэтгэврийн хэмжээ /мян.төгрөг/

Улсын хэмжээгээр дундаж тэтгэврийн хэмжээ өмнөх оноос 14,4 хувиар өссөн байна.

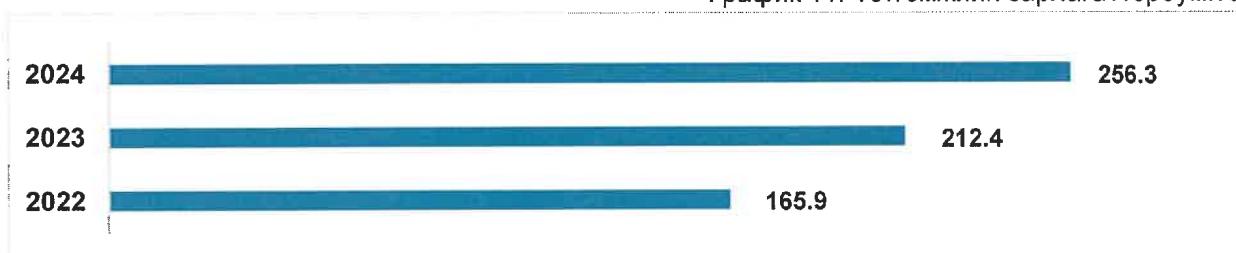
7.2 Тэтгэмж олголт

Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 176.8 мянган даатгуулагчдад 256.3 тэрбум төгрөгийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж олгожээ.

Хүснэгт 9. Тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

№	Төрөл	2022 он		2023 он		2024 он	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж	162.3	27.4	145.6	32.6	90.3	38.1
2	Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж	58.5	121.1	61.6	147.7	51.3	187.8
3	Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж	14.2	14.2	14.2	28.3	14.3	29.0
4	Эхийн хүүхдээ асрах чөлөөтэй байсан хугацааны шимтгэл, тэтгэмж	25.9	3.2	27.3	3.8	20.9	1.35
5	Олон нийтэд чиглэсэн, сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	-	-	-	-	-	0.05
Нийт		260.9	165.9	248.7	212.4	176.8	256.3

График 11. Тэтгэмжийн зарлага /тэрбум.төг/

Тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 43.9 тэрбум төгрөг буюу 20,6 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

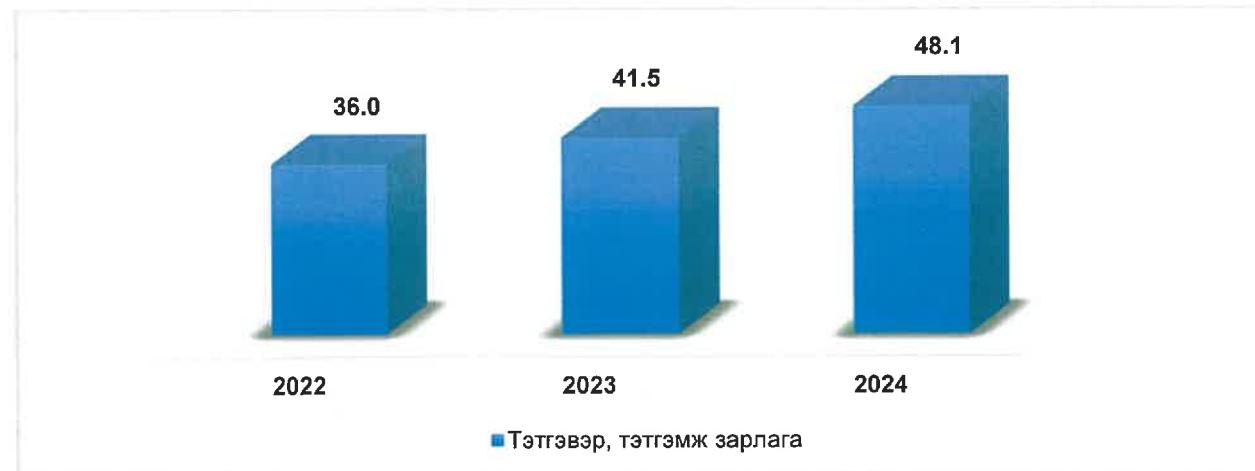
7.3 Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгосон төлбөр, зардал

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 6.7 мянган даатгуулагчдад хөдөлмөрийн чадвар алдсан, тэжээгчээ алдсан, ХЧТА, хөдөлмөрийн чадвар нөхөн сэргээхтэй холбогдсон төлбөр, рашаан сувиллын зардалд ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас 48.1 тэрбум төгрөгийг тус тус зарцуулсан.

Хүснэгт 10. ҮОМШӨ-ний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

№	Тэтгэвэр, тэтгэмжийн төрөл	2022 он		2023 он		2024 он	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	3.5	27.5	3.5	31.8	3.4	37.5
2	Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	0.5	3.4	0.5	4.0	0.4	4.8
3	ХЧТА-ны тэтгэмж	1.2	1.3	1.5	1.8	1.2	2.6
4	Хөдөлмөрийн чадвар нөхөн сэргээхтэй холбогдсон төлбөр	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02
5	Рашаан сувиллын зардал	2.0	1.1	1.9	1.0	1.7	1.3
6	Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал	-	1.1	-	1.1	-	0.25
7	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчдын тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	-	1.5	-	1.8	-	1.6
8	Олон нийтэд чиглэсэн, сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	-	-	-	-	-	0.06
Нийт		7.2	36.0	7.4	41.5	6.7	48.1

График 12. ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага /тэрбум.төг/

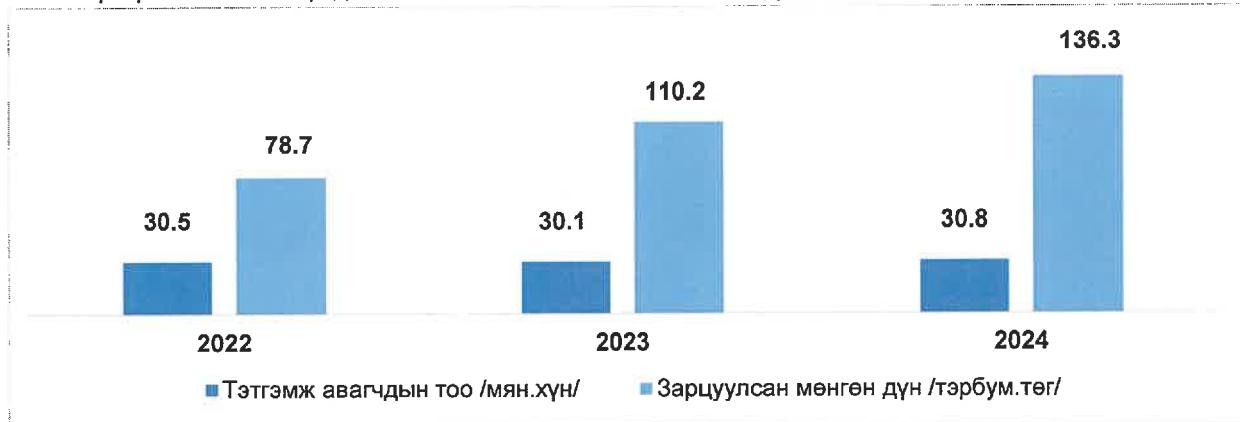

ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага өмнөх оноос 6.6 тэрбум төгрөг буюу 15,9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

7.4 Ажилгүйдлийн тэтгэмж олголт

2024 онд ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 30.8 мянган даатгуулагч 136.3 тэрбум төгрөгийн ажилгүйдлийн тэтгэмж авч өмнөх оноос 26.1 тэрбум төгрөг буюу 23,7 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

График 13. Ажилгүйдлийн тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

8.НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХАМРАЛТ, САНГИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, ШИМТГЭЛИЙН АВЛАГА

8.1 Нийгмийн даатгалын хамралт

2024 онд НД-д 60.6 мянган ААНБ, албан журмаар даатгуулагч 1215.5, сайн дураар даатгуулагч 171.3 мянган хүн мэдээллийн санд бүртгэлтэй байна.

График 14. НД-ын хамралт /мян.хүн, ажил олгогч/

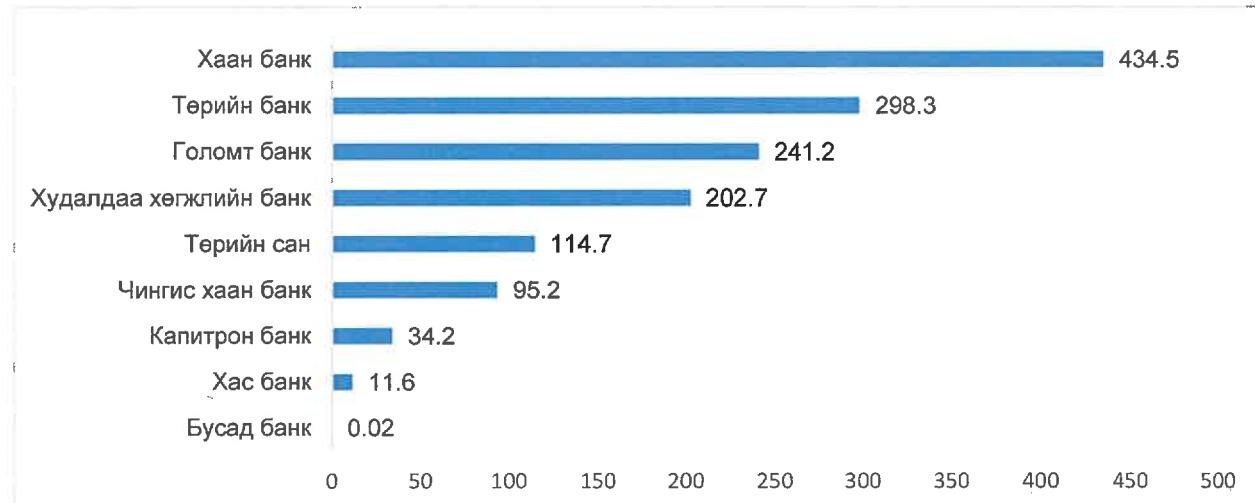
НД-ын мэдээллийн санд 60.6 мянган ААНБ бүртгэгдсэн нь 2023 онтой харьцуулахад 2.4 мянган ажил олгогч буюу 4,1 хувиар нэмэгдсэн.

“Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил”-ийн хүрээнд 7.0 мянган ААНБ, 31.9 мянган даатгуулагчийг албан журмаар, 45.3 мянган иргэнийг сайн дураар, үүнээс малчин 17.3 мянган даатгуулагчийг шинээр НД-д хамрууллаа. Мөн 3.6 мянган хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч буй ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх/эцэг, 0-3 насны хүүхдээ асарч байгаа 4.9 мянган эхийг сайн дураар даатгалд нэмж хамруулав.

8.2 Нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансны үлдэгдэл

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар дотоод, гадаадын 15 арилжааны банкны харилцах дансанд 1,430.7, Капитал банкнаас авах авлага 65.7 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

График 15. Харилцах дансны үлдэгдэл /тэрбум.төг/

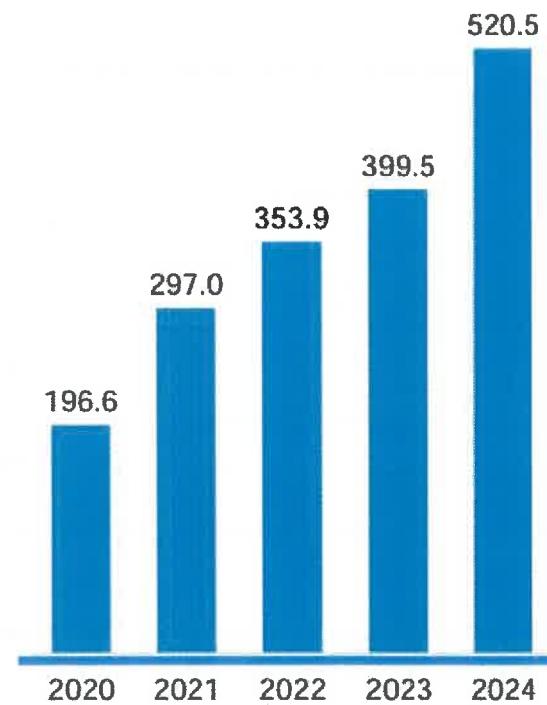
8.3 Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага

График 16. НДШ-ийн өр, авлага /тэрбум.төг/

НДС-д ААНБ-аас авах шимтгэлийн авлага 2024 оны эхэнд 399.5 тэрбум төгрөг байсан бөгөөд тайлангийн хугацаанд 213.9 тэрбум төгрөгийн өрийг барагдуулж, оны эхний авлагыг 53.6 хувиар бууруулсан боловч оны эцэст 520.5 тэрбум төгрөг болж, 185.6 тэрбум төгрөг буюу 30,3 хувиар нэмэгдсэн байна. НДШ төлөлтийн тайлан ирүүлдэг 60.6 мянган ААНБ-ын 36.0 мянга буюу 59,4 хувь нь НДШ-ийн өр, авлагатай байна.

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт авлагын 15,6 хувь буюу 81.0 тэрбум төгрөг нь Эрүүл мэндийн даатгалын санд шилжүүлэн бүртгэгдсэн бөгөөд 84,4 хувь буюу 439.5 тэрбум төгрөг нь НДШ-ийн авлага байна.

Нийт өрийн 38,2 хувь нь урсгал өр буюу 0-90 хоногийн наслжилттай 198.7 тэрбум төгрөг, 61,8 хувь буюу 321.8 тэрбум төгрөгийн өр нь 91 хоногоос дээш наслжилттай байна.

Зураг 14. НДШ-ийн авлага, өмчийн хэлбэрээр /тэрбум.төг, хувиар/

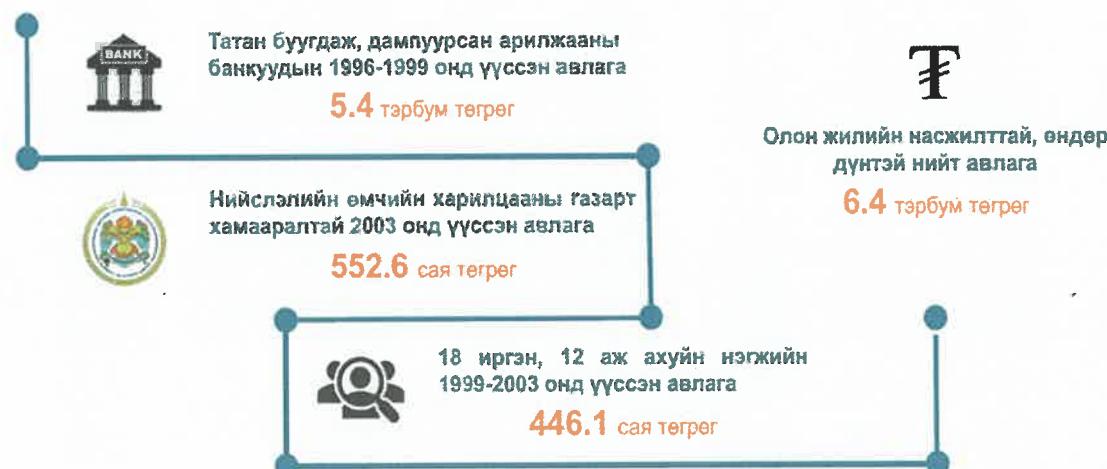
Улсын төсвөөс авах авлага

УИХ-аас 2020 онд баталсан Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас дэмжлэг үзүүлэх тухай хуулийн дагуу 38.8 мянган ААНБ-ын 411.7 мянган албан журмаар даатгуулагч 793.6 тэрбум төгрөг, мөн 169.2 мянган сайн дураар даатгуулагч 81.4 тэрбум төгрөг, нийт 875.0 тэрбум төгрөгийн НДШ-ээс чөлөөлөгджэй, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 80.9 мянган даатгуулагчдад 44.1 тэрбум төгрөгийн, нийт 919.2 тэрбум төгрөгийг улсын төсвийн санхүүжилтийн авлагаар бүртгэсэн бөгөөд НДС-д 2020-2023 онуудад олон улсын төсөл болон улсын төсвөөс нийт 721.3 тэрбум төгрөгийг олгосноор 2023 оны жилийн эцсээр 197.9 тэрбум төгрөгийн улсын төсвийн санхүүжилтийн авлагатай байсан. 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын төсвөөс ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн татаас санхүүжилтийн авлагын дүн 0.3 тэрбум төгрөгөөр буурч 197.6 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Олон жилийн насхилттай, өндөр дунтэй бусад авлага

2003 оноос өмнөх хугацаанд НДС-д үүсч хуримтлагдсан 6.7 тэрбум төгрөгийн авлагыг 2016 оноос эхлэн санхүүгийн тайланд тусгаж, олон жилийн насхилттай, өндөр дунтэй авлагаар бүртгэж, 2017 оноос шат дараалсан арга хэмжээг авч, 271.8 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулж, 6.4 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Зураг 15. Олон жилийн насхилттай, өндөр дунтэй авлага /тэрбум.төг/

8.3.1 Капиталын эрх хүлээн авагчаас нэхэмжилсэн төлбөрийг төлүүлэхээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

КЭХА-аас 104.2 тэрбум төгрөг нэхэмжилсэн бөгөөд 2024 оны байдлаар 13.4 тэрбум төгрөгийг мөнгөн хэлбэрээр, 25.0 тэрбум төгрөгийн 78 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгө хүлээн авч, нийт 38.5 тэрбум төгрөгийн төлбөр барагдаж, 65.7 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэл байгаагаас ҮОМШӨ-ний даатгалын сан 62.0 тэрбум, ажилгүйдлийн даатгалын сан 3.7 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 11. НДС-ийн нэхэмжилсэн төлбөрт хүлээн авсан болон борлуулсан хөрөнгө /сая.төг/

№	Төрөл	Хүлээн авсан хөрөнгө		Борлуулсан хөрөнгийн мэдээлэл		Үлдэгдэл хөрөнгө	
		Тоо	Мөнгөн дүн	Тоо	КЭХА-ийн үнэ	Борлуулсан үнэ	Тоо
1	Газар, гражтай газар	10	1,932.8	9	1,921.5	1,982.8	1
2	Орон сууц	28	5,220.4	27	5,030.6	5,164.6	1
3	Зоорь, агуулах	14	580.0	14	580.0	640.0	0
4	Хувийн сууц, газар	4	75.4	-	-	-	4
5	Үйлдвэр, үйлчилгээ, оффисын зориулалттай хөрөнгө	10	11,977.3	1	243.5	255.4	9
6	Орон сууцинаас бусад хөрөнгө	12	5,242.8	10	3,720.1	3,830.5	2
Нийт		78	25,028.7	61	11,495.7	11,873.3	17
							13,533.0

Өр төлбөрт тооцон хүлээн авсан хөрөнгийн үлдэгдэл 13.5 тэрбум төгрөгийн 17 ширхэг хөрөнгө байна.

Зураг 16. Борлуулсан хөрөнгө /тэрбум.төг/

Үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын байгууллагаар дамжуулан 2024 онд 407.9 сая төгрөгийн үнэлгээтэй 4 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийн төлбөрийг бүрэн төлүүлэх нөхцөлөөр, 2.0 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй 20 ширхэг хөрөнгийг худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулан 12-36 хүртэл сарын хугацаанд төлбөрийг хуваарийн дагуу төлөх нөхцөлөөр, нийтдээ 2.4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг худалдан борлуулж, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавин ажилласнаар 1.5 тэрбум төгрөгийн төлбөрийг хуваарийн дагуу төлүүлж, 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг 28 иргэн, ААНБ-д түрээслүүлснээр 2024 онд 348.9 сая төгрөгийн түрээсийн орлого олж, НДС-д төвлөрүүлэв.

КЭХА болон Чингис хаан банк ХХК-иас нэхэмжилсэн өр төлбөрийг барагдуулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг эрчимжүүлэх зорилгоор Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайдын 2024 оны А/68 дугаар тушаалаар ажлын хэсэг байгуулагдаж, Капитал, Чингис хаан банкны өөрийн болон зээлийн барьцаанд байгаа нуугдмал хөрөнгийг олж илрүүлэн НДС-д учирсан хохирлыг арилгах, нэхэмжилсэн өр төлбөрийг бүрэн барагдуулахад хамтран ажиллах хүсэлтийг Улсын ерөнхий прокурорт дахин гаргаж, Авлигатай тэмцэх газарт холбогдох нэмэлт тайлбар, мэдээлэл, материалыг хүргүүлэв.

8.3.2 Чингис хаан банканд байршиж байгаа сангийн мөнгөн хөрөнгийг барагдуулахаар хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

Чингис хаан банкнаас нэхэмжилсэн 103.5 тэрбум төгрөгөөс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 8.3 тэрбум төгрөгийн авлага барагдуулж, 95.2 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс ҮОМШӨ-ний даатгалын санд 90.7 тэрбум, ажилгүйдлийн даатгалын санд 0.05 тэрбум, тэтгэмжийн даатгалын санд 4.45 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

НДҮЗ-ийн 2024 оны 08 дугаар тогтоолоор Чингис хаан банкнаас 5.07 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг өр төлбөрт тооцон авав.

Чингис хаан банкны хувьцаа эзэмшигч “Нью стандарт финанс” ХХК-ны энгийн хувьцааг Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын “Баянмөнх техник дэвшил ХО” компани худалдан авахаар гэрээ хийгдсэн боловч хоёр улсын холбогдох эрх бүхий байгууллагуудын шийдвэр эцэслэн гаралгүй тул гэрээ байгуулаагүй байна.

9.ЭРХ ЗҮЙН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ХЯНАЛТ

УИХ-аас батлан гаргасан МҮ-ын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр, үндсэн чиглэл болон ЗГ-ын тогтоол, хуралдааны тэмдэглэл, Ерөнхий сайдын захирамж, албан даалгавар, НДҮЗ-ийн тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг ЗГ-ын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор баталсан “Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын дагуу холбогдох мэдээ, мэдээллийг үндэслэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийлээ.

9.1 Хөгжлийн бодлого, мөрийн хөтөлбөр, үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт, хяналт

МҮ-ын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”-д тусгагдсан 1 зорилт, 5 арга хэмжээний хэрэгжилт 90,0 хувь, МҮ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан 1 зорилт, 2 арга хэмжээний хэрэгжилт 100,0 хувь, ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан 5 зорилт, 8 арга хэмжээний хэрэгжилт 91,2 хувь, МҮ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд тусгагдсан 2 зорилт, 4 арга хэмжээний биелэлт 100,0 хувь, Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан 3 зорилт, 12 арга хэмжээний хэрэгжилт 94,8 хувийн биелэлттэй байна.

Зураг 17. Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт

*Тайлбар: УИХ-ын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолоор “Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийг баталсан бөгөөд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нарийвчилсан төлөвлөгөө батлагдаагүй тул хэрэгжилтийг 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар гаргасан боловч хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийгээгүй болно.

9.2 Тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилт, хяналт

ЗГ болон НДҮЗ-ийн тогтоолоор баталсан ЗХХАУНС-д бүртгэлтэй нийт 20 шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллалаа.

Зураг 18. Хяналтад авсан хуулийн заалтууд

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн заалтаар	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн заалтаар	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн заалтаар	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох уйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан оччин тэтгэвэр, тэтгэврийн тухай хуулийн заалтаар	Төрөөс олгох урамшууллас зруул мэндийн болон нийгмийн даатгалын шимтгал суутан төхөө тухай хуулийн заалтаар
11	2	1	5	1

НД-ын салбарын хяналтад авсан ЗГ-ын 15 тогтоол, НДҮЗ-ийн 14 тогтоол, нийт 29 тогтоол шийдвэрийн 36 заалтын биелэлт 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар бүрэн хэрэгжиж тодорхой үр дунд хурсэн байна. Үүнд:

- ЗГ-ын тогтоолын 15 шийдвэрийн 22 заалтаас, 15 шийдвэрийн 22 заалт бүрэн хэрэгжиж 100,0 хувийн биелэлттэй;
- НДҮЗ-ийн тогтоолын 14 шийдвэрийн 14 заалтаас, 14 шийдвэрийн 14 заалт бүрэн хэрэгжиж 100,0 хувийн биелэлттэй;

10. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЦАХИМЖУУЛАЛТ, ХӨГЖҮҮЛЭЛТ, ХҮРТЭЭМЖ

10.1 Мэдээллийн нэгдсэн системийн шинэчлэл

НД-ын салбарын хэмжээнд сүүлийн үеийн дэвшилтэй технологид сууринсан, уян хатан, динамик суурьтай, бодит цагийн горимд ажиллах мэдээллийн нэгдсэн систем **"SICOS"**, иргэд, даатгуулагч, ажил олгогчид зориулсан иргэний болон ажил олгогчийн портал систем **"Portal.ndaatgal.mn"**-ийг 2024 оноос эхлэн үе шаттайгаар нэвтрүүлж, тайлангийн хугацаанд нийт 470.6 мянган даатгуулагчийн үйлчилгээ авах хүсэлт, 59.5 мянган ажил олгогчийн НДШ-ийн тайланг сар бүр цахимаар хүлээн авч шийдвэрлээд байна.

Зураг 20. НД-ын цахим үйлчилгээ

e-Mongolia

E-Mongolia системээр НД-ын **12** төрлийн лавлагаа, тодорхойлолтыг иргэд, даатгуулагч, ажил олгогч нийт **14.8** сая удаагийн хандалт хийж үйлчилгээ авсан байна.

Даатгуулагчид зориулсан цахим хуудсаар НД-ын 16 нэр төрлийн нээлттэй мэдээллийг тус бүр дервэн форматаар хувирган www.opendata.gov.mn болон www.ndaatgal.mn вэб сайтуудад цаг хугацаанд нь байршуулсан.

ТҮЦ машинаар НД-ын **4** төрлийн лавлагаа, тодорхойлолтыг нийт **135.5** мянган даатгуулагч, ажил олгогч QR кодтой НДШ төлөлтийн үйлчилгээ авсан байна.

Гар утасны аппликацийн "Нийгмийн даатгал" аппликацийний 2 хувилбарыг шинээр нэвтрүүлэв. Ингэсэнэр сайн дувар дааттуулах 4 төрлийн гэрээ байгуулах, шимтэгэл төлөлтийн QR кодтой лавлагаа авах, тэтгэврийн мөнгөн хуримтлалын тооцоолол, НД-ын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ мэдээлэл харах боломжийг бүрдүүлэв

НДШ идэвхтэй төлж буй **60.6** мянган ажил олгогч сар бүр **566.7** мянган удаагийн /давхардсан тоогоор **8.6** сая/ НДШ төлөлтийн тайланг цахимаар, үүнээс **23,0** хувь нь тоон гарын үсгээр баталгаажуулан илгээсэн байна.

10.2 Нийгмийн даатгалын үйлчилгээний цахимжуулалт

ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан “Цахим Монгол” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд иргэд даатгуулагч, ажил олгогч, харилцагч байгууллагуудад үзүүлж буй НД-ын үйлчилгээний 85,0 хувь нь цахимжиж, үйл ажиллагаа улам өргөжих боломж бүрдлээ.

НД-ын үйлчилгээнүүдийг [E-Mongolia](#) системд нэвтрүүлж, зорилтот бүлэг, өндөр настан, тусгай хэрэгцээт иргэдэд зориулан зарим үйлчилгээг хүртээмжтэй болголоо. НДШ төлөлтийн лавлагаа нь [E-Mongolia](#) үндэсний цахим системийн хамгийн эрэлттэй үйлчилгээг тэргүүлж байна.

11. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛ

Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөл нь төв, орон нутагт 31 салбар, 300 гаруй гишүүдтэйгээр эрүүл мэндийн магадлах үйл ажиллагааг эрхлэн явуулж байна.

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон 101612 иргэн байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1,0 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 12. Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон хүний тоо /суулийн 10 жилээр/

Хүний тоо					
№	Он	Нийгмийн даатгалын сан	Нийгмийн халамжийн сан	Бүгд	Өмнөх оноос +/ - хувь
1	2015	64917	49530	114447	3.2
2	2016	63237	48786	112023	-2.1
3	2017	72311	42059	114370	2.1
4	2018	69827	41637	111464	-2.5
5	2019	71722	39664	111386	-0.1
6	2020	72151	38242	110393	-0.9
7	2021	67132	38475	105607	-4.3
8	2022	64717	38518	103235	-2.2
9	2023	63441	39234	102675	-0.5
10	2024	62447	39165	101612	-1.0

2015-2024 оныг хүртэл хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон нийт хүний тоо 11,2 хувь, үүнээс: НДС-аас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчдын тоо 3,8 хувь, Нийгмийн халамжийн сангаас хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр авагчдын тоо 20,9 хувиар тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 13. Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан /Хүний тоо, хувиар/

№	Шалтгаан	Тоо	Хувь
1	Ердийн өвчин	62739	61.08
2	Төрөлхийн хөгжлийн бэрхшээлтэй	19190	19.25
3	Ахуйн осол	12906	12.65
4	Хүүхэд насандaa олсон өвчлөл	3573	3.6
5	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин	2279	2.53
6	Үйлдвэрлэлийн осол	922	0.88
7	Хурц хордлого	3	0.01
Нийт		101612	100.0

Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын 30 бүлэг өвчинөөс дотор, сэтгэц, мэдрэл, гэмтэл, нүдний өвчин нь 78,4 хувийг эзэлж, сүүлийн 3 жил дараалан тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

Хүснэгт 14. Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн шийдвэр /өвчний төрөл, хүнээр/

№	Өвчний төрөл	Шинээр тогтоолгосон	Сунгуулсан	Үүнээс			
				Цуцлагдсан	Нас барсан	Хөдөлмөрийн нөхцөл сольсон	Ажлын цаг хорогдуулсан
1	Ердийн өвчний улмаас	10076	88332	8251	2239	18	2
2	Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас	90	832	71	12	-	-
3	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас	79	2203	360	36	29	-
Нийт		10245	91367	8682	2287	47	2

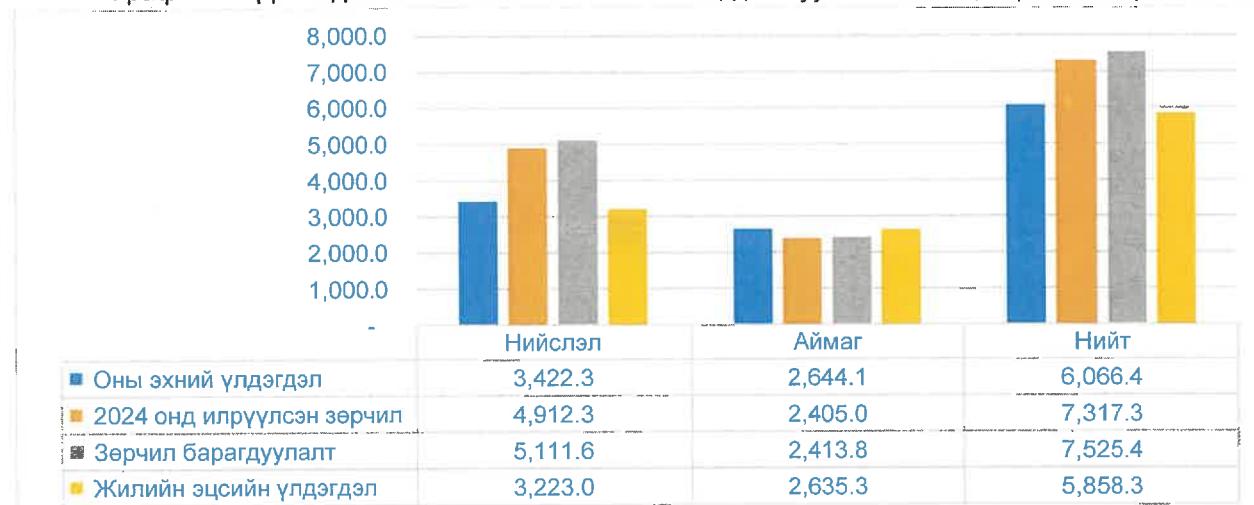
Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон нийт 101612 хүнээс НДС-аас тэтгэвэр авагч 61,4 хувь буюу 62447 даатгуулагч, нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр авагч 38,6 хувь буюу 39165 хүн байна.

12. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

НД-ын багц хуулийн хэрэгжилт, үйл ажиллагааны төсвийн гүйцэтгэл, өмнөх шалгалтын мөрөөр хэрэгжүүлсэн ажлын үр дүнд төлөвлөгөөт болон гүйцэтгэлийн хяналт, шалгалт хийж, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах арга хэмжээ авлаа.

НД-ын газрын дотоод хяналт шалгалтаар 21 аймаг, 9 дүүргийн 928 тэтгэвэр авагчтай холбоотой 1,876.2 сая төгрөг, 1181 тэтгэмж авагчидтай холбоотой 956.9 сая төгрөг, нийт 2,833.2 сая төгрөг, үйл ажиллагааны зардлын зарцуулалттай холбоотой 133.2 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлсэн бол 2570 ажил олгогчийн шимтгэл төлөлттэй холбоотой 4,350.9 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлэн 715 ажил олгогчид 1,159.8 сая төгрөгийн алданги тооцож, төлүүлэх арга хэмжээ авч, 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар зөрчил барагдуулалт 5,858.3 сая төгрөгийн төлбөрийн үлдэгдэлтэй байна.

График 17. Дотоод хяналт шалгалт /ажил олгогч, даатгуулагчийн тоо, зөрчлийн дүн, сая.төг/

Хяналт шалгалтаар илрүүлсэн төлбөр, зөрчлийн барагдуулалт 2024 оны эцсийн байдлаар орон нутагт 2,644.1 сая төгрөг, нийслэлд 3,422.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бол тайлангийн хугацаанд нийслэлд 53,4 хувь буюу 5,111.6 сая төгрөг, орон нутагт 58,0 хувь буюу 2,413.8 сая төгрөг, нийт төлбөрийн 55,7 хувь буюу 7,525.4 сая төгрөгийн зөрчлийг барагдуулсан байна.

НДЕГ-аас Говьсүмбэр, Баян-Өлгий, Ховд, Хөвсгөл, Дорнод, Дорноговь, Хэнтий, Төв аймаг, нийслэлийн Багануур, Налайх дүүргийн НД-ын газруудад 2018-2023 онуудад ердийн болон хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр өндөр насны тэтгэвэр шинээр тогтоолгосон нийт 25.0 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн олголтыг шалгахад 302 тэтгэвэр авагчид илүү тооцож олгосон 769.5 сая төгрөгийн зөрчил илрүүлж, 43,8 хувь буюу 337.3 сая төгрөгийг нөхөн төлүүллээ.

Хүснэгт 15. Хяналт, шалгалтад хамрагдсан НД-ын газар, зөрчлийн дүн

Д/Д	Хяналт шалгалтад хамрагдсан НД-ын газар	Шалгалтад хамрагдсан тэтгэвэр авагчийн тоо		Актаар тогтоосон төлбөр, зөрчил		
		Шинээр тэтгэвэр тогтоолгосон	Хөнгөлөлттэй нөхцөлийн идэвхтэй тэтгэвэр	Тэтгэвэр авагчийн тоо	Төлбөр, зөрчлийн дүн /төг/	Барагдуулсан төлбөр, зөрчлийн дүн /төг/
1	Баян-Өлгий	2529	403	60	154.3	116.3
2	Говьсүмбэр	1344	303	37	143.1	16.0
3	Дорноговь	3029	570	22	47.4	5.0
4	Дорнод	3931	793	17	24.7	0.3
5	Ховд	2732	366	74	104.2	24.5
6	Хөвсгөл	4396	602	24	138.7	15.7
7	Хэнтий	2775	657	46	135.9	139.6
8	Төв	38	-	8	8.3	7.0
9	Багануур дүүрэг	182	-	4	5.3	5.3
10	Налайх дүүрэг	375	-	10	7.4	7.4
Нийт дүн		21329	3694	302	769.5	337.3

13. МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДАЛ, СУРГАЛТ СУРТАЛЧИЛГАА, ОЛОН НИЙТТЭЙ ХАРИЛЦАХ

13.1 Мэдээллийн ил тод байдал

НД-ын төв, орон нутгийн байгууллагууд www.ndaatgal.mn цахим хуудсанд нийт 1020 мэдээлэл оруулахаас 938 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж 82 мэдээллийг мэдээлээгүй, мэдээлэл байршуулалт 92,0 хувьтай байна.

График 18. Мэдээллийн ил тод байдал

13.2 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хууль, ЗГ-ын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-д заасны дагуу шилэн дансны цахим хуудсанд НД-ын 33 байгууллага, НДС-ийн 32 салбар эрхээр хандан НДС-ийн болон байгууллагын шилэн дансны төсөв, гүйцэтгэл, хөрөнгө оруулалт, тендер, худалдан авалт, бусад гэсэн цэсээр нийт 26 төрлийн мэдээллийг байршуулсан байна. НД-ын төв, орон нутгийн байгууллагууд нийт 11199 мэдээллийг байршуулахаас 11079 мэдээллийг мэдээлж, мэдээлэл байршуулалт 99,0 хувьтай байна.

Зураг 21. Мэдээлэл байршуулалт /хувиар/

13.3 Сургалт, сурталчилгаа, олон нийттэй харилцах

2024 оныг “Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил” болгон заралсантай холбогдуулан НД-ын багц хуулийн шинэчлэлийн талаар төв, орон нутгийн НДБ-ын байцаагч, албан хаагчдад нэгдсэн ойлголт өгч, сургах, чадавхжуулах, ажил олгогч, даатгуулагчдад мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх 1190 удаагийн сургалтад 21384 /давхардсан тоогоор/ ажилтан, албан хаагчид, 4740 ажил олгогч байгууллагын 6726 даатгуулагчийг хамруулав.

Салбарын хэмжээнд 85 удаагийн явуулын үйлчилгээнд 52721 иргэд, даатгуулагч, 71 удаагийн нээлттэй хаалганы өдөрлөгт 22885, нийт 156 удаагийн арга хэмжээнд 75606 иргэд, даатгуулагчдад НД-ын талаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, ажил олгогч, иргэд, даатгуулагчдад чиглэсэн 2741 удаагийн танхимиын болон цахим сургалтад 15014 ААНБ-ын 288818 иргэд, даатгуулагчийг хамруулав.

2024 оны 05, 09 дүгээр сарыг НДЕГ-аас “Нээлттэй мэдээллийн сар” болгон зарлаж, 9 сэдвийн хүрээнд 22 удаагийн шууд дамжуулалтаар давхардсан тоогоор нийт 5.1 сая орчим иргэнд НД-ын мэдээллийг хүргэлээ.

Хэвлэл мэдээллийн 99 байгууллагаар 468 /давхардсан тоогоор/ удаагийн давтамжтайгаар НД-ын хууль тогтоомж, үйл ажиллагаа, үйлчилгээний талаарх мэдээллийг иргэд даатгуулагчдад хүргэж ажилласан.

2024 оны 11 дүгээр сарын 11-13-ны өдрүүдэд Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын А/412 тоот тушаалын дагуу “Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн команд штабын дадлага, сургууль”-ийг НДБ-ын салбарын хэмжээнд өндөржүүлсэн бэлэн байдлаар амжилттай зохион байгуулав.

13.4 Лавлах үйлчилгээ

НДБ-ын үйлчилгээний лавлах утсаар нийт 64642 иргэн холбогдож шаардлагатай мэдээ, мэдээллийг авсан бол автомат хариулагчаас 97957 иргэн мэдээлэл, зөвлөгөө сонссон байна.

Автомат хариулагчаас авсан мэдээллийг агуулгаар нь ангилж үзвэл тэтгэвэртэй холбоотой 10671, тэтгэмжтэй холбоотой 41329, сайн дурын даатгалтай холбоотой 9814, ажил олгогчтой холбоотой 8894, эрүүл мэндийн магадлалтай холбоотой 3238, ЮМШӨ-ний даатгалтай холбоотой 561, бусад асуудлаар 23450 иргэн холбогдсон байна.

НДБ-д иргэд, даатгуулагчдаас ирүүлсэн нийт 7194 иргэний санал, гомдол, хүсэлтийг шийдвэрлэн, 30960 иргэнд мэдээлэл, зөвлөгөө өгч ажилласан байна.

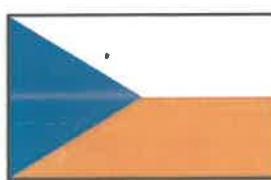
14. ГАДААД ХАРИЛЦАА, ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА, ТҮНШЛЭЛ

Тайлангийн хугацаанд гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа, түншлэлээ улам өргөжүүлж, иргэд даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах, харилцан НДШ төлсөн жилийг тооцож, тэтгэвэр, тэтгэмж авах, давхардлыг арилгахад чиглэгдсэн гэрээ хэлэлцээрүүдийг хэрэгжүүлэх, шинээр байгуулахад үйл ажиллагааг чиглүүлж ирлээ.

Зураг 22. Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа, түншлэл

Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээрийн дагуу шимтгэл төлсөн 42 иргэний 185.9 сая воны шимтгэлийн буцаан олголтын нэхэмжлэх, баримт бичгийг хүлээн авч, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Үндэсний тэтгэврийн албандаа хүргүүлэв.

Нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах хэлэлцээр хэрэгжиж өхөн дээдээс хойш Бүгд Найрамдах Чех Улсын талаас 12 иргэн өндөр насты тэтгэвэр, 1 иргэн тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр, 1 иргэн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр, нийт 14 иргэн тэтгэвэр тогтоолгов.

Нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах тухай хэлэлцээрийн дагуу 2024 онд өндөр насты тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан 17 иргэний мэдээллийг Бүгд Найрамдах Польш Улсад хүргүүлсэн бөгөөд тус улсаас 2024 онд 4 иргэн шинээр өндөр насты тэтгэвэр тогтоолгосон.

Нийгэм хангамжийн салбарт хамтран ажиллах хэлэлцээрийн дагуу Оросын Холбооны Улсад ажилласан хугацаагаа баталгаажуулах хүсэлт гаргасан 92 иргэн, 2 улсад ажилласан хугацаагаа баталгаажуулахаар хүсэлт гаргасан нийт 71 иргэний ажилласан жилийн тодорхойлолтыг баталгаажуулан холбогдох байгууллагад хүргүүлэв.

Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээрийн хүрээнд Унгар Улсад суугаа МУ-ын иргэдээс шинээр тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан 26 иргэн, Монгол Улсад шимтгэл төлж ажилласан жилийг баталгаажуулах хүсэлт гаргасан 21 иргэн, Унгар Улсаас өндөр насты тэтгэвэр авагч 32 иргэний оршин суугаа газрын хаягийн баталгаажуулалтыг Унгар Улсын талд хүргүүлэв.

МУ-аас Бүгд Найрамдах Турк Улсын хооронд нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах хэлэлцээр байгуулагдсан бөгөөд Бүгд Найрамдах Австри Улс, Австралийн Холбооны Улс, Бүгд Найрамдах Социалист Вьетнам Ард Улс, Бүгд Найрамдах Казахстан Улсуудтай НД-ын хамтын ажиллагааны гэрээ хэлэлцээр байгуулахаар ажиллаж байна.

Нэгдсэн
байгууллагын
сангийн дэмжлэгтэйгээр 2024
онд МУ-ын тэжээгчээ
алдсаны тэтгэвэр авагч
хүүхдүүдийн нөхцөл байдлын
судалгаа хийсэн бол Олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын дэмжлэгтэйгээр НД-
ын төв, орон нутгийн байгууллагын алба хаагчдыг хамруулсан "Нийгмийн даатгалын

хамрах хүрээг өргөтгөх захиргааны шийдлүүд” сэдэвт сургалт, төрийн болон төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллагыг хамруулсан “Малчдын нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх нь” сэдэвт хэлэлцүүлгийг тус тус зохион байгуулав.

15.ДОТООД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

15.1 Хүний нөөц

НД-ын салбарын хэмжээнд 1362 ажилтан, албан хаагч ажиллаж байгаагаас 70,7 хувь буюу санхүү, эдийн засгийн мэргэжилтэй 963, 6,9 хувь буюу эрх зүйч 94, 22,4 хувь буюу бусад мэргэжлийн 305 албан хаагч байна. Боловсролын хувьд доктор 2, магистр 167, бакалавр 1099, бусад 94 албан хаагч ажиллаж байна.

График 19. НДБ-ын алба хаагчдын албан тушаалын ангилал, тоо

НД-ын салбарын нийт ажиллагсдын 78.7 хувь нь эмэгтэйчүүд бол 52.4 хувь нь 40 хүртэлх насны албан хаагчид байна.

Хүснэгт 16. НДБ-ын алба хаагчдын нас, хүйсийн мэдээлэл

№	Нас	Тоо	Хүйс	Тоо
1	30 хүртэлх	167	Эрэгтэй	290
2	31-40	547	Эмэгтэй	1072
3	41-50	451	-	-
4	51-60	197	-	-

15.2 Үйл ажиллагааны зардал

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн дагуу НДБ-ын үйл ажиллагааны зардлыг улсын төсвөөс 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн санхүүжүүлдэг болсон.

График 20. НДБ-ын үйл ажиллагааны зардал /тэрбум.төг/

НДБ-ын 2024 оны үйл ажиллагааны зардал 63.4 тэрбум төгрөг батлагдсанаас 59.6 тэрбум төгрөгийг зарцуулж, гүйцэтгэл 94,0 хувьтай байна. Нийт зардлын 74,5 хувь буюу 44.4 тэрбум төгрөгийг ажилтан, албан хаагчдын цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулалд олгосон.

16. ДҮГНЭЛТ

НДҮЗ нь тайлант хугацаанд НД-ын багц хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомж, УИХ-ын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, 2015 оны 53 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”, ЗГ-ын 2020-2024 он, 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, МУ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөө, “Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн жил”-ийн зорилтуудыг хэрэгжүүлж, хууль тогтоомжоор хүлээсэн чиг үүргийнхээ хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулсан.

НДБ-ын 2024 онд гүйцэтгэх ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан 10 зорилт, 59 арга хэмжээний хэрэгжилт 92,6 хувиар биелэгдлээ.

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар НДС-ийн орлого 5,893.2 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээс 5,609.7 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 95,2 хувиар биелүүлж, 719.9 мянган хүнд тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардалд 5,107.2 тэрбум төгрөг зарцуулж, гүйцэтгэл 98,4 хувьтай байна.

НД-ын үйлчилгээг цаг хугацаа, орон зай харгалзахгүйгээр бодит цагийн горимоор цахим хэлбэрээр хүргэж, НДБ-ын цахим систем нь бусад байгууллагуудын дэд системтэй шууд холбогдож, шаардлагатай тооцооллуудыг автоматаар хийж, иргэд даатгуулагч, ажил олгогч, харилцагч байгууллагуудад үзүүлж буй НД-ын үйлчилгээний 85,0 хувь нь цахимжсан байна.

Тайлангийн хугацаанд ЗГ-ын тогтоол, хуралдааны тэмдэглэл, НДҮЗ-ийн тогтоолын нийт 29 шийдвэрийн 36 заалтын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний хэрэгжилт 100,0 хувьтай байна.

Эндээс үзэхэд тайлангийн хугацаанд НДБ-уудын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ нь оновчтой тодорхойлогдсон, шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшиндээ бүрэн хүрсэн, удирдлага зохион байгуулалт сайн, ажил үүргийг зохих түвшинд биелэгдсэн байна.

Цаашид НД-ын багц хуулийн хэрэгжилтийг бүрэн хангулан “Даатгуулагчдыг дэмжих, НДШ-ийн өр авлагыг барагдуулах жил”-ийн хүрээнд НД-ын талаар төрөөс баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг сайжруулах, НДС-ийн орлого бүрдүүлэх, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлыг хугацаанд нь олгох, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн удирдлага, зохицуулалтыг хийж, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу даатгуулагч, үйлчлүүлэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээг үр дүнтэй зохион байгуулах шаардлагатай байна.

2025 онд иргэд, даатгуулагч хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт сайн дурын үндсэн дээр хамрагдаж, нэмэлт тэтгэвэр авах эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх, МХ, ОНХЗ-ийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн, НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэр гаргахад шаардлагатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал дүгнэлт гаргах, хяналт тавьж ажиллах зорилт тавьж байна.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
АЖЛЫН АЛБА

**АЛСЫН ХАРАА 2050” МОНГОЛ УЛСЫН УРТ ХУГАЦААНЫ БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧИГ НИЙГМИЙН
ДААТГАЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ**

(2024 оны жилийн эцсийн байдлаар)

№	Үндэслэлж байгаа бодлогын баримт бичиг	Зорилтот түвшин	Гүйцэтгэлийн хувь (хүрээгүй бол шалтгаан, нөхцөл тайлбар)
1	Албан бус салбарт хөдөлмөр байгаа иргэд, малчдыг нийгмийн даатгалд тусгай даатгуулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэх.	<p>Энэхүү зорилтын хүрээнд Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар баталж, 2024 оны 01 дугээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдөж байгаа Нийгмийн даатгалын өрөөний хуульд дараах заалтууд тусгагдсан. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none">- Хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.21 дэх хэсэгт гурав хүртэлх наасны хүүхдээ асарч байгаа эх сайн дурын даатгалд даатгуулбал түүний тодорхойлсон орлогын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох орлогоос тэтгэвэр, тэтгээмжийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг тэтгэмжийн даатгалын сангаас болон улсын төсвөөс хариуцахаар;- Хуулийн 21.22 дахь хэсэгт эмнэлгийн хянаптад байдаг, байнын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх наасны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх, эсхүл эцэг сайн дурын даатгалд даатгуулбал түний тодорхойлоон орлогын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох орлогоос тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг улсын төсвөөс хариуцахаар;- Хуулийн 21.23 дахь хэсэгт малчин, туслах малчин сайн дурын даатгалд даатгуулбал түүний тодорхойлсон орлогын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг улсын төсвөөс хариуцахаар тус тус заасан. <p>2024 онд 0-3 наасны хүүхдээ асарч байгаа сайн дурын даатгалд даатгуулагч 20.8 мянган эхийн төлөх шимтгэлийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох хэстийн 50 хувь буюу 2.8 тэрбум төгрөгийг тэтгэмжийн даатгалын сангаас, 8.5 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс, нийт 11.3 тэрбум төгрөг, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа сайн</p>	Гүйцэтгэлийн хувь (хүрээгүй бол шалтгаан, нөхцөл тайлбар)

		<p>дүрүн даатгалд даатгуулагч 3.4 мянган эх /эцэг/-ийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох даатгалд даатгуулсан 51.5 мянган малчны хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтгэлд 44.7 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс тус тус хариуцан төлж, эдгээр иргэдийг нийгмийн даатгалд хамруулав. Мөн өндөр наасны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтад 2226 тэтгэвэр авч хамрагдав.</p> <p>Мөн Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны “2024 оны нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил болгон зарлах тухай” А/61 дүгээр тушаалтыг батлуулж, сайн дүрүн даатгалд 2024 онд 34.7 мянган даатгуулагчийг, үнээс 7.5 мянган малчныг шинээр хамруулах төлөвлөгөөгаймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаснаас 45.3 мянган иргэнийг сайн дүрүн даатгалд шинээр, үнээс 17.3 мянган малчныг сайн дүрүн даатгалд хамруулсан дүнтэй байна.</p>	90
2	Нийгмийн даатгалын хууль, эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгоно	<p>Нийгмийн даатгалын хууль, эрх зүйн шинчлэлийн хүрээнд Засгийн газраас өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын багц хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийг Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар /Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгээмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр. Тэтэмж, төлбөрийн тухай хууль/ баталж, нийгмийн даатгалын байгууллага 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөн ажиллаж байна.</p> <p>Дээрх хуулиудыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой Засгийн газрын тогтоол, Сайдын тушаал, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоол, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалаар 69 дүрэм, журам, заавар шинээр баттуулахаас 2024 оны эхний 8 сард 59 дүрэм, журам, зааврыг баттуулсан байна. Үнээс Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалаар 10 дүрэм, журам, заавар баттуулахаас 8 дүрэм, журам, зааврыг баталж хууль, дүрэм, журам, зааврыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой 10 зөвлөмж, 4 чиглэл, 11 шийдвэрийг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газруудад хургуулэн, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна. Үнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын багц хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбоостой 1; - Тэтгэвэр, тэтэмжтэй холбоотой 10; - Шимтгэлтэй холбоотой 10; 	3.1.2.

		<ul style="list-style-type: none"> - Сайн дурын даатгалтай холбоотой 1; - Маягтын загвар, аргачлалттай холбоотой 1; - Нэрийн данстай холбоотой 1; 	
		<p>Нийгмийн даатгалын мэдээлгийн системийг боловсронгуй болгож, хяналтыг сайжруулж, захиргааны байгууллагатай хамтран өрхийн болон хувиараа үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийг нийгмийн даатгалд заавал чиглэлээр сургалт, сургалчилгаа хийнэ.</p> <p>1. Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 01 дүгээр сараас эхлэн Иргэний цахим систем, Ажил олгогчийн цахим систем, Нийгмийн даатгалын цахим систем болон Лавлагааны цахим системүүдийг үе шаттайгаар нэвтрүүлж эдгээр системүүдийг ашиглан 24/7 цагийн горимоор нийгмийн даатгалын үйлчилгээг үзүүлж байна.</p> <p>Тухайлбал:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2024 оны 01 дүгээр сард хөдөлмерийн чадвар тур алдсаны тэтгэмж, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж, ажилгүйдлийн тэтгэмж, сайн дураар даатгуулах гэрээ байгуулах, шинээр тэтгэвэр тогтооолгох үйлчилгээг нэвтрүүлсэн. Эдгээр үйлчилгээг нэвтрүүлсэнээр эхний 8 сарын байдлаар нийгмийн даатгалын үйлчилгээг авах нийт 347.5 мянган хүсэлт ирснээс 219.1 мянга нь цахимаар илгээж, 128.4 мянга нь нийгмийн даатгалын байгууллагад биеэр ирж хүсэлтээ өгсөн байна. Үнд: • Сайн дурын даатгалын гэрээ байгуулах, сунгах, шимтэл төлөх нийт 125.4 мянган хүсэлтээс 13.4 мянган хүсэлтийг иргэний цахим системээр, 112.0 мянган хүсэлтийг нийгмийн даатгалын цахим системээр хүлээн авч тооцопон 99.3 хувийг шийдвэрлэсэн байна; • Хөдөлмерийн чадвар тур алдсаны тэтгэмж авах хүсэлт, нас барсан даатгуулагчийн ар гэрт олгох тэтгэмж авах хүсэлт, жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж тогтоох, олгох, ажилгүйдлийн тэтгэмж тогтоох, олгох нийт 161.6 мянган хүсэлтээс 115.0 мянган хүсэлтийг иргэний цахим системээр, 46.6 мянган хүсэлтийг нийгмийн даатгалын цахим системээр хүлээн авч тооцопон 92.4 хувийг шийдвэрлэсэн байна. • Өндөр нас, хөдөлмерийн чадвар алдсаны, тэжээчээ алдсаны тэтгэвэр шинээр тогтооолгох, мөн тэтгэврээ өөрчлөн тогтооолгох 59.4 мянган иргэний хүсэлтийг хүпээн авч нийгмийн даатгалын цахим системээр үйлчилгээ үзүүлж тооцоолон 92.8 хувийг шийдвэрлэсэн байна. 	90
3	3.1.5.		

	<p>➤ Давхардсан тоогор нийтдээ 4.2 сая тэтгэвэр авагчийн тэтгэвэр олголтыг цаг хугацаанд нь хийсэн байна.</p> <p>➤ Ажил олгогчийн тайланийн цахим систем:</p> <ul style="list-style-type: none">• 2024 оны 02 дугаар сарын 15-наас эхлэн ажил олгогчийн шимтгэлийн тайланг хүлээн авах системийг нэвтрүүлсэн. Үүний үр дунд давхардсан тоогоор 373.2 мянган ажил олгогч, 5.7 сая гаруй албан журмаар даатгуулагчийн 1-7 дугаар саруудын НДШ-ийн тайланг илгээсэн байна.• Ажил олгогчоос илгээсэн 1-7 дугаар сарын НДШ-ийн тайланг нийгмийн даатгалын байцаагч хулээн авч шалгасны дараа систем автоматаар баталгаажуулах үйлдэл хийж байгаа бөгөөд нийт илгээсэн тайлангийн 99.4 хувийг баталгаажуулсан байна.• Тухайн сард үйл ажилллагааг эрхлээгүй ажил олгогч Х/икс/ тайлан илгээх боломжийг бурдуулсан. <p>➤ Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн төлөлтийн лавлагаа:</p> <ul style="list-style-type: none">• 2024 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдрөөс даатгуулагч, ажил олгогч нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагагаа цахимаар авах үйлчилгээг нэвтрүүлсэн. Үүний үр дунд цахим системээс нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн 89.2 гаруй мянган QR кодтой лавлагааг авсан байна. <p>➤ Нийгмийн даатгал аппликацийн:</p> <ul style="list-style-type: none">• 2024 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрөөс иргэд даатгуулагчид зориулсан "Нийгмийн даатгал" аппликацийний хувилбарыг шинэчлэн боловсруулан нэвтрүүлсэн. Үг аппликацийнээр сайн дураар даатгуулах 4 төрлийн гэрээ байгуулах хүсэлт илгээх, сайн дурын даатгалын шимтгэл төлөх, QR кодтой нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагага авах, мөн тэтгэврийн мөнгөн хурийн тооцоолол болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ мэдээлэл харах боломжтой юм. <p>➤ Өндөр насны тэтгэврийн тусгай зохицуулалт:</p>
--	---

- Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу өндөр наасны тэтгэвэр авч байсан тэтгэвэр авагч нас барсан тохиолдолд хуульд заасан болзول нөхцөлийг хангасан түүний нөхөр, эхнэрийн өндөр наасны тэтгэврийг 20 хувиар нэмэгдүүлэх боломжийг бурдуулсэн бөгөөд одоогийн байдлаар нийтдээ 1,248 тэтгэвэр авагч энэхүү Үйлчилгээнд хамрагдсан байна.

► Тэтгэврийн нөөц санд байршуулах мөнгөжүүлсэн орлого:

- Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлд заасны дагуу 2024 онд болон сайн дураар даатгалын санд шимтгэл ногдуулж, төлөлт нь хийгдсэн албан журмаар нийтдээ 2 хувиар тооцон тэтгэврийн нөөц санд байршуулах мөнгөжүүлсэн орлогын тооцооплыг хийсэн. 2024 оны 08 дугаар сарын байдлаар мөнгөжүүлэхэд бэлэн 974.0 мянган даатгууллагчийн 212.3 тэрбум төгрөг байна. Мөн тэтгэврийн нөөц санд байршуулах мөнгөжүүлэхээр тооцсон орлогыг Иргэний цахим систем болон Нийгмийн даатгал аппликацийнээр харуулах боломжийг бурдуулсэн

Түүнчлэн иргэд даатгуулагч, ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн лавлагaa, тодорхойлолт болон тэтгэвэр тогтоолтын хуудсыг төрийн цахим үйлчилгээний нэгдсэн портал Е-mongolia-гаас авах боломжийг бурдуулсэн. Нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнуудын гар ажиллагаа багасч, ажлын ачаалал тэнцвэржиж, иргэдэд зөвлөгөө өгөх, үйлчлэхэд ажилдаа илүү цаг зарцуулах боломж бүрдэнэ.

2. Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх, хууль тогтоомжийг сурталчлах зорилгоор ажил олгоч, иргэд даатгуулагчид чиглэсэн 1,012 удаагийн танхимиын болон цахим сургалтад 4,694 аж ахуйн нэгжийн 49,013 иргэд, даатгуулагчийг хамруулсан. Мен салбарын хэмжээнд 85 удаагийн үйлчилгээнд 52,721 иргэд даатгуулагч, 71 удаагийн нээлттэй хаалганы өдөрлөгт 22,885 нийт 156 удаагийн арга хэмжээнд 75,606 иргэд даатгуулагчад нийгмийн даатгалын талаар зөвлөгөө мэдээлэл өгч ажилласан.

4	3.1.6.	Нийгмийн сангийн	Даатгалын хөрөнгө	Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгийн даатгалын сангийн хөрөнгө	70
---	--------	------------------	-------------------	--	----

оруулалтын тодорхойлно	<p>бодлогыг оруулалтын үдирдлэгээ " гэсэн 13 дугаар зүйлийн заалтыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Засгийн газрын 2024 оны "Засгийн газар болон Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах тухай" 14 дүгээр тогтоолоор 2024 онд сангийн чөөт үлдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөөөр баталсан. Үний дагуу 2024 оны 02 дугаар сард Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам болон Сангийн яаманд Засгийн газрын бонд худалдаж авах хүсэлт хургуулсан. - Мөн 2024 оны 06 дугаар сард Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршиж буй нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд хүү тооцуулах, Нийгмийн дааталын ерөнхий хуулийн дагуу хугацаатай мөнгөн хадгаламж байршуулах талаар ХНХЯ болон Сангийн яаманд санал хургуулсэн. - Монголбанкаас тогтоосон банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгур узуулэлтийг хангасан, банкны системд нөлөө бүхий 5 арилжааны банканд хадгаламж хэлбэрээр байршуулах мөнгөн хөрөнгийн саналыг НДҮЗ-өөр хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлэхээр 2024 оны 01/1765 дугаар албан бичгээр НДҮЗ-ийн ажлын албандаа хургуулсэн. - НДҮЗ-ийн 2023 оны "Нийгмийн даатгалын сангийн чөөт үлдэгдлийг арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн 2024 оны хүүгийн доод хэмжээг батлах тухай" 22 дугаар тогтоолоор арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн 2024 оны хүүгийн доод хэмжээг 13.07 хувиар баталсан. - Монгол Улсын Засгийн газрын 2024 оны 254 дүгээр тогтоолоор "Нийгмийн даатгалын сангийн чөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам"-ыг баталсан. <p>Нийгмийн даатгалын багц хууль хэрэгжсэнээр Нийгмийн хамгаалал ба даатгалын тогтолцооны шинэчлэлийн 2 дугаар үе шатанд Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгө оруулалтын бодлогыг хэрэгжүүлэх боломжтой байна.</p>
---------------------------	---

5	3.1.8.	Тэтгэврийн даатгалын хагас тогтолцоонд хэсэгчлэн шилжүүлж, 1979 оноос хойш төрсөн даатгуулагчийн тэтгэврийн 2.0 хувийн, сайн дурын даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээний 2.0 хувийн шимтгэлийн орлогыг “Тэтгэврийн нөөц санг бурдүүлэх. Мөнгөжүүлсэн орлогыг өвлүүлэх” гэж засны дагуу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 2 хувийг тэтгэврийн нөөц санд байршуулж байна.	Нийтмийн даатгалын өрөөний хуулийн 29 дүгээр зүйлд “Тэтгэврийн нөөц санг бурдүүлэх, мөнгөжүүлсэн орлогыг өвлүүлэх”, 29 дүгээр зүйлийн 29.3.1-д “Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээний ажил олгогчийн 1.0, нийт 2.0 хувийн, сайн дурын даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээний 2.0 хувийн шимтгэлийн орлогыг “Тэтгэврийн нөөц санг бурдүүлэх. Мөнгөжүүлсэн орлогыг өвлүүлэх” гэж засны дагуу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 2 хувийг тэтгэврийн нөөц санд байршуулж байна.	Тус санд 2024 оны 8 сарын 11-ний өдрийн байдлаар 177.0 тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн нөөц санд байршуулаад байна.	100
				Дундаж үнэлгээ	

---Оо---

МОНГОЛ УЛСЫГ 2021-2025 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ТАВАН ЖИЛИЙН ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛД
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ЧИГЛЭЛЭР ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

(2024 оны жилийн эцсийн байдалар)

№	Зорилт, үйл. ажиллагаа	Төсөв	Шалгур Үзүүлэлт	Суурь тувшин Он	Суурь тувшин Тувшин	Хүрсэн тувшин	Гүйцэт гэлийн хувь
ХОЁР. ХУНИЙ ХӨГЖИЛ							
2.6. Хөдөлмөрийн зах зээлийн тэнцеэрт байдлыг хангах, хэрэгцээнд сууринсан хөдөлмөрийн хөлс, урамшууллын оноочтой тоогтолцоог бэхжүүлнэ:							
2.6.2.	Ажилгүйдлийн даатгалын тогтолцоонд хөдөлгөөнүүдийн болж, хөдөлгөөнүүдийн эрхлэгтийн үйл ажиллагааг дунд сууринсан санхүүжилтийн арга хэлбэрийг навчруулж ажилгүйдлийг бууруулах, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	Хуулийн шинчлэлтэй уялдуулан бусад хууль, тогтоомж, дүрэм журамд өөрчлөлт оруулж баттуулсан байна.	Хуулийн даатгалын 2021 Ажилгүйдлийн даатгалын 2021 Ажилгүйдлийн даатгалын 2021 Ажилгүйдлийн даатгалын 2021 Ажилгүйдлийн даатгалын 2021 Ажлын байранд даатгуулачийг тоогвор суурьшигтай ажиллуулах, дааттуулагчийг ажилгүй боллооос урьдчилан сэргийлэх, ажлын байранд нь тоогвор суурьшигтай, ург хугацаанд ажиллуулах нэхцэлийг бурдучилэх зорилгоор ажил олгогч ажилгүйдлийн даатгалын санд төхөш шимтгэлээс 5 жилд 1 удаа 10 хувийар шимтгэлийн хөнгөлөлтүүрүүж байсныг 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрдөж буй Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтэмжийн тухай хуулиар 3 жилд нэг удаа 15 хувиар хөнгөлөлтүүрүүжээр өөрчлөн батлав.	Хуульд өөрчлөлт орсноор: - Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээг нэмэгдүүлэхүй; - Ажлын байраа хадгалаан, нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулиар хүлээсэн үргээ биелүүлсэн ажил олгогчид үзүүлэх шимтгэлийн хөнгөлөлтийн хувь хэмжээ нэмэгдсэн.	100		
3.1.	ГУРАВ. АМЬДРАЛЫН ЧНАР БА ДУНДАЖ ДАВХАРГА						
3.1.1.	Нийгмийн хамгаалал ба даатгалын тогтолцооны шинчлэл	Нийгмийн даатгалын тогтолцооны шинчлэл	-	Нийгмийн даатгалын тогтолцооны шинчлэл	Нийгмийн даатгалын тогтолцооны шинчлэл	1. Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар Нийгмийн даатгалын багц хуулийг хэлэлцэн баталж, 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжүүлж ажиллав.	100

ЭХ	<p>Учсвэрээс тэтгэвэр авах нөхцөл бүрдэн, хуриимтлагын сан нэгдсэн сан байгуулагдан иргэд болитой хуриимтлагтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийддэнэ.</p>	<p>олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоо бурдээгүй байна.</p> <p>2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн байвал зохиц хугацааны нөхцөлийг хангасан дааттулагч 55, 60 насанд хүрээд, ёндөр наасны тэтгэвэр тогтоолгох, хөдөлмөрийн хавийн бус нөхцөлд ажилласан болон олон хүүхэд төрүүлсэн эхийн, малчны зэрэг хөнгөлөлтэй нөхцөлөөр наасны хувьд 5-10 жилийн ёмне буюу 45, 55 насанд хүрээд ёндөр наасны тэтгэвэр тогтоолгох мөн дараалсан 5 жилийн дундаж цалин хөлснөөс тооцон өөрчлөн тогтоолгох, дараалсан 6, 7 жилийн дундаж цалин хөлснөөс тэтгэвэр тогтоолгосон иргэдийн тэтгэврийг 5 жилийн дундаж цалин хөлснөөс тооцох зэрэг өөрчлөлт орж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллав.</p> <p>Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг олон жил шимтгэл төлж ажилласан дааттулагч илүү ёндөр тэтгэвэр авах шударга тогтолцоонд тулгуурлан дааттулагчийн 20 жилээс илүү төлсөн жил тутамд дундаж цалин хөлснөөс 2.0 хувиар тооцох, ёндөр наасны тэтгэвэр авагч нас барвал түүний авч байсан тэтгэврийн 20 хувиар тооцон нөхөр /эхнэр/-ийн ёндөр наасны тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээг ёмнөх оны инфляцын түвшинтэй уялдуулан жил бүрийн 01 дугээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн нэмэгдүүлэх хууль эрх зүйн таатай орчныг бурдуулсан.</p> <p>3. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуульд зааснаар тэтгэврийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авахаас гадна, хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт сайн дүрын үндсэн дээр хамрагдаж нэмэлт тэтгэвэр авах эрх зүйн орчинг бурдуулсан.</p> <p>4. Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоог шинэчилж олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх бодлогын хүрээнд Гэр бүл, хөдөлмер, чийгийн хамгааллын сайдын тушаалаар Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн Узэл баримтлаал, төсөл, танилцуулга бэлтгэх Ажлын хэсэгт ажиллан шинэчлэл боловсруулсан Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төсөлд тусгах санаалаа Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулэв.</p> <p>5. Иргэд, бодитой хуриимтлалтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийгдснээр тэтгэврийн хуваарилалтын</p>
----	---	---

3.1.2.	Иргэн бур нэрийн дансандаа бодит хуимтлалтай болж, дансны үлдэгдлийн тодорхой хувийг бүлдээ гэр өвлүүлэх нийтийн даатгалын шинэчлэл хийдэнэ.	- Нэрийн дансны үлдэгдлийн тодорхой хувийг бүлд өвлүүлэх талаарх хуулийн заалт батлагдсан байна.	Хууль зүйн бурдсан байна.	Эрх орчин 2021	1. Нийтийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлд "Тэтгэврийн нөөц сан бурдүүлэх, мөнгөжүүлсэн орлогыг өвлүүлэх"-ээр заасан бөгөөд 2024 онд 973.0 мянган даатгуулагчийн 212.2 тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн нөөц санд бурдүүлэв. Энэ нөөц санд хуугин орлогоор 2.6 тэрбум төгрөг орж, нийт дунгээр 214.8 тэрбум төгрөг байриж байна. 2. Тэтгэврийн хагас хуимтлалын тогтолцоонд шилжих зорилтын хүрээнд нэрийн дансны орлогыг үе шаттайгаар мөнгөжүүлж уг орлогын тодорхой хэсгийг даатгуулагчийн хууль ёсны өв залгамжлагчид нь 2030 оноос эхлэн өвлүүлнэ.	100
3.1.5.	Нийтийн даатгалын сангийн болон хапамажийн тэтгэвэр, тэтгэврийн хэмжээг инфляцийн түвшин болон хүн амын амьжиргааны доод түвшинтэй уялдуулан нэмэгдүүлнэ.	310.1 тэрбум, төг/ Улсын төсөв/ тэтгэврийн нэмэгдүүлсэн байна. 327.2 тэрбум төг /Тэтгэврийн даатгалын сан/ 2022 оны зарлагын төсвөөс	Бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээ 550.0 мян төгрөг, хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн доод хэмжээ 440.0 мян төгрөг	- Засгийн газрын 2024 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" 120 дугаар тогтоолоор нийтийн даатгалын сангаас болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бураэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянган төгрөгөөр, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг 540.0 мянган төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтооов. Уг тогтоолыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд 500.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэвэр 785.6 мянган төгрөгт хүрэв. - Нийтийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 дэх хэсэг "Тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцийн жилдийн дундаж түвшингийн уялдуулжил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн нэмэгдүүлнэ" гэж зассан. Хуулийн энэ зохицуулалтыг 2025 оноос эхлэн мөрдөх бөгөөд Засгийн газрын 2024 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, тэтгэврийн доод хэмжээг шинчлэн	100	

100

тогтоох тухай” 221 дүгээр тогтоолоор Нийтмийн даатгалын сангаас олгож байгаа болон Цэргийн тэтгэвэр авагчийн авч байгаа тэтгэврийн хэмжээг 2025 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 6 хувиар нэмэгдүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Тэтгэврийн хэмжээг Нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай 300,1 тэрбум төгрөгийг Нийтмийн даатгалын сангиин 2025 оны төсвийн тухай хуулиар баталсан.

НИЙТ ДУНДАЖ ҮНЭЛГЭЭ

—000—

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН 2024-2028 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТЕЛБЕРТ НИЙГМИЙН
ДААТГАЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР ТУСГАГДСАН ЗОРИЛТ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ

2024 оны жилийн эцсийн байдалаар

Зорилт, арга хэмжээний дугаар	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО	Хүрсэн тувшин (хүрээгүй бол шалтгаан, нөхцлийг тайлбарлах)
2.1. Чинээлэлгээг монгол хүн				
2.1.1	Гэр бүл, хүн амын онцлогтгийн нийцсэн бодлого	Нийгмийн даатгалын тогтолцоог сайжруулж, иргэн бурд хүримтлалын мэнд, сан буруулж, эрүүл мэнд, орон сууцны зориулалтаар ашиглах, тэтгэвэрээ өвлийлэх, урьдчилан ашиглах боломжийг бурдуулна.	2024-2028	Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар Нийгмийн даатгалын багц хуулийг хэлэлцэн баталж, 2024 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс мөрдөж байна. Даатгууллагчид бодитой хуриимтлалтай болох эрх зүйн шинэчлэл хийгдснээр тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тоотолцоонд үе шаттай шилжих зорилгоор даатгууллагчийн нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогыг байршуулж эхэлснээр 2024 онд 973.0 мянган даатгууллагчийн 212.2 тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн нөөц санд байршуулав. Энэ нөөц санд хуулийн орлогоор 2.6 тэрбум төгрөг орж, нийт дунгзээр 214.8 тэрбум төгрөг байршиж байна.
2.1.2	Хөдөлмөр эрхлэлтт	Тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцын жилийн дундаж болон хүн амын амьжираааны доод түвшинтэй улдуулан жил бүр нэмэгдүүлнэ.	2024-2028	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1 дэх хэсэгт “Тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцын жилийн дундаж түвшинтэй улдуулж жил бүрийн 1 дундаж сарын 1-ний өдрөөс эхлэн нэмэгдүүлнэ” гэж заасан. Уг хуулийн зохицуулалтыг 2025 оноос эхлэн мөрдөх бөгөөд Застийн газрын 2024 оны “Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, тэтгэврийн доод хэмжээг шинчлэн тогтоох тухай” 22.1 дүгээр тогтоолоор нийгмийн даатгалын сангаас олгож байгаа болон цэргийн тэтгэвэр авагчийн авч байгаа тэтгэврийн хэмжээг 2025 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 6 хувиар нэмэгдүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд шаардлагатай 300,1 тэрбум төгрөгийг Нийгмийн даатгалын санчийн 2025 оны төсвийн тухай хуулиар багтсан.
2.1.3. Нийгмийн баталгаа				
2.1.3.2.	Нийгмийн даатгал	Нийгмийн даатгалын салбарын хамрах хүрээг өргөтгөж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг даатгууллагчийн эрэлт, хэрэгцээнд нийцүүлэн, их өтгөдөл тулуурлан, цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран цахимаар авах боломжийг бурдуулна.	2024-2028	1. Нийгмийн даатгалын салбарын хамжээнд сүүлийн үеийн дэвшилтэг технологид суурин, уян хатан, динамик сурьтай, бодит цагийн горимд ажиллах мэдээллийн нэгдсэн систем “SICOS”, мөн иргэд даатгууллагч, ажил олгогчид зориулсан “Иргэний болон ажил олгочийн портал систем /Portal.ndaatgal.tn/-ийг 2024 оноос эхлэн үе шаттайгаар нэвтрүүлж байна. Энэ ажлын хүрээнд “SICOS” системд тэтгэврийн 36 төрлийн, тэтгэмжийн 9 төрлийн, сайн дураар даатгууллагчийн 5 төрлийн бүтээгдэхүүн, байгууллагын албан журамын даатгалын 1

	<p>Багц бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлж иргэд даатгуулагч, тэтгэвэр, тэтгэмж авагч, ажил олгогчид нийгмийн даатгалын үйлчилгээг тасралтгүй үзүүлэх нөхцөлөөр хангасан. Тухайлбал: 2024 оны 11 дугаар сарын байдлаар "SICOS" системээр 279.4 мянган, Portal.ndaatgal.mn системээр 191.2 мянга, нийт 470.6 мянган тэтгэвэр, тэтгэмж, сайн дурьн даатгал, ажил олгогчийн хүсэлтийг хулээн авч 95.5 хувийг шийдвэрлэсэн байна. Үнд.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сайн дурын даатгалын гэрээ байгуулах, сунгах, шимтээл төлөх нийт 149.0 мянган хүсэлтийг хулээн авч 99.2 хувийг; - Хөдөлмөрийн чадвар тур алдсаны тэтгэмж авах хүсэлт, нас барсан даатгуулагчийн ар гэрт олгох тэтгэмж авах хүсэлт, жираамший болон амаржсаны тэтгэмж тогтоох, олгох, ажилгүйдлийн тэтгэмж тогтоох, олго нийт 231.0 мянган хүсэлтийг хүлээн авч 95.8 хувийг; - Ондөр нас, хөдөлмөрийн чадвараа алдсаны, тээвчээ алдсаны тэтгэвэр шинээр тогтоолгох, мөн тэтгэврээ өөрчлөн тогтоолгох 89.0 мянган иргэний хүсэлтийг хулээн авч 96.3 хувийг шийдвэрлэсэн байна. <p>Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тайлан: нийт 59.5 мянган ажил олгогчийн сар бүр илгээсэн 969.3 мянган удаагийн, давхардсан тоогоор 8.6 сая албан журмын даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтээл төлөлтийн тайланг 100 хувь цахимаар хулээн авч тус тус шийдвэрлэсэн байна.</p> <p>2. Нэгдсэн мэдээллийн санг бодит цагийн горимоор цуглуулан ашилах нөхцөлийг бүрдүүлэн ажиллаб.</p> <p>Мэдээллийн нэгдсэн системийг шинэчлэн нэвтрүүлснээр нийт нийгмийн даатгалын анхан шатны байгууллагуудад бүртгэсэн өгөгдлийг тухай бүр онгайнаар цуглуулан авч боловсруулж байна. Үнийн үр дүнд нэгдсэн мэдээллийн сангаас үзүүлэх бүтээдэхүүн, үйлчилгээний цар хүрээ нэмэгдэж, иргэд даатгуулагч, ажил олгогч, төрийн болон бусад байгууллагууд нийгмийн даатгалын үйлчилгээг цаг хугацаа, орон зاي харгалзахийээр тухай бүр шууд авах нөхцөлийг бүрдүүлэн ажилласан.</p> <p>3. Иргэд, даатгуулагч, ажил олгогчдоо нийгмийн даатгалын үйлчилгээг бодит цагийн горимоор цахимаар хүргэн ажиллаа.</p> <p>Төрийн мэдээлэл солилцооны нэгдсэн "ХУР" системээр дамжуулан нийгмийн даатгалын үйлчилгээг иргэд даатгуулагч, ажил олгогч, төрийн болон бусад байгууллагуудад бодит цагийн горимоор цахимаар тогтолцоог хүргэн ажиллалаа. Тухайлбал:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 135.2 мянган даатгуулагч, ажил олгогч QR кодтой шимтээл төлөлтийн лавлагаа, тодорхойлолт цахимаар авсан байна. - 149.0 мянган даатгуулагч сайн дураар даатгуулах гэрээ байгуулах, төлбөрөө төлөх үйлчилгээнд цахимаар хамрагдах боломжийг бурудуулээ.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - 1 150 эрүүл мэндийн байгууллагаас 183.3 мянган даатгууллагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, 61.7 мянган даатгууллагчийн жиремсний болон амаржсаны тэтгэмжийн, нийт 245 мянган эмнэлгийн хуудас цахимаар хүлээн авч тэтгэмжийн тооцоолтыг хийж үйлчилгээ үзүүлсэн байна. <p>* <i>E-Mongolia нэгдсэн портал</i>:</p> <p>Төрийн үйлчилгээний 109 машниас иргэд, даатгуулагч, ажил олгогч нийгмийн даатгалын 4 төрлийн павлаггаа, тодорхойлолтоо хэвлэн авч байна.</p> <p>Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дугээр зүйлд тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцоонос хуримтлалын тогтолцоонд, үе шаттай шилжих зорилгоор дааттуулгачийн нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогыг байршиулах тэтгэврийн нөөц сантай байхаар зохицуулсан.</p> <p>Мөн Засгийн газрын 2024 оны 256 дугаар тогтоолoor “Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө, төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршиулах, мэдээлгэх, хөрөнгө оруулах, хяналт тавих журам”-ыг баталсан.</p> <p>Хууль, журамд тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгийг дараах эх үүсвэрээс бурдгүүлэхээр заасан. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Альбан журмын болон сайн дураар даатгууллагчийн тэтгэврийн даатгалын санд төлсөн шимтэгийн 2 хувийн орлого; - Ирээдүй өв сангийн хөрөнгө оруулалтын цэвэр өгөөжийн улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлогоос Засгийн газрын тогтоосон хэмжээгээр (эрдэс баягийн орлогоос бурдуулсэн тус сангийн хөрөнгө оруулалтын цэвэр орлын 10 хувийг 2030 оноос улсын төсөвт төвлөрүүлнэ); - Улсын төсвөөс олгох бусад орлого; <p>Тэтгэврийн нөөц санд 2024 онд улсын төсвөөс хөрөнгө хуваарилаагүй ба 2 дахь эх үүсвэр болох Ирээдүйн өв сангаас хуваарилах хөрөнгө 2030 оноос хэрэгжих тул энэ оны хувьд эхийн эх үүсвэр буюу тэтгэврийн даатгалын санд төлгдсөн шимтэгийн орлогын 2 хувийг байршиуулсан.</p> <p>Ажил олгогч, даатгуулагч тухайн сарын шимтэгийн орлогыг төлсөн эсэхээс хамаарч 2 хувийн орлогыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29.3.1-д засасны дагуу тухайн сарын шимтэгийн орлогыг дараа сарын 15-ны өдрийн дотор нөөц сангийн дансанд байршуулхаар журмын 2.3.1-д заасан.</p>	<p>2.1.3.3.</p>
	<p>Нийгмийн даатгалын шимтэгэл төлсөн даатгуулагч бурийг “Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтгал”-тай болгох, тэтгэврийн шинэчлэлийг урэлжлуулна.</p>	

				<p>2024 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн байдлаар тэтгэврийн даатгалын санд шимтгэээ төлсөн 1,020,3 мянган дааттуулагчийн мөнгөжүүлэхэд, бэлэн орлого 336,6 тэрбум төгрөг байгаа боловч эх үүсвэр дугаадтай байгаагаас 973,9 мянган дааттуулагчийн 212,3 тэрбум төгрөгийг арилжааны 4 банкан дахь (ХААН, Голомт, ХХБ, Төрийн банк) тэтгэврийн нөөц сангийн харилцаах дансандаа байршуулан дааттуулагчад тэтгэврийн хуримтлалын мэдээллийг “Нийгмийн даатгал” албанчийн Е-mongolia цахим үйлчилгээний нэгдсэн порталаар “Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлаг” цэсээр харах боломжийг бурдуулэв.</p> <p>Энэ нөөц санд хуугийн орлогоор 2.6 тэрбум төгрөг орж, нийт дунгээр 214.8 тэрбум төгрөг байршиж байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын өрөхийн хуулийн 29 дүгээр зүйлд “Тэтгэврийн нөөц санд бурдуулэх, мөнгөжүүлэхэн орлогыг өвлүүлэх”-ээр зассан. - Тэтгэврийн хагас хуримтлалын тогтолцоонд шилжих зорилтын хүрээнд нэрийн дансны орлогыг үе шаттайгаар мөнгөжүүлж уг орлогын тодорхой хэсгийг дааттуулагчийн хууль ёсны өв залгамжлагчид нь 2030 онос эхлэн өвлүүлнэ. <p>Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуульд зааснаар тэтгэврийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авахаас гадна, хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт сайн дурын үндсэн дээр хамрагдах нэмэлт тэтгэвэр авах эрх зүйн орчинг бурдуулсэн.</p> <p>Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоог шинэчилж олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх болдогын хүрээнд Гэр бүл, хөдөлгөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн Узэл баримтлал, тесэл, танилцуулга бэлтгэх Ажлын хэсэгт ажиллан шинчлэн боловсруулсан Хувийн нэмэлт тэтгэврийн яаманд хургуулэв.</p> <p>Гэр бүл, хөдөлгөр, нийгмийн хамгааллын яамнаас зохион байгуулсан Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Австри Улс хооронд Нийгмийн хамгааллын хэлэлцээр байгуулах шинжээчийн ажлын хэсгийн уулзалтад оролцов.</p> <p>- Гэр бүл, хөдөлгөр, нийгмийн хамгааллын яамны төлөөлөгчид “Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Казахстан Улсын Засгийн газар хоорондын тэтгэврийн асуудлаар хамтран ажиллах тухай хэлэлцээр”-ийн хүрээнд уг уулзалтаар эрх бүхий байгууллагын солилцох мэдээллийн маягтын төслийг эцслээн хэлэлцэв.</p> <p>- Гэр бүл, хөдөлгөр, нийгмийн хамгааллын яамнаас зохион байгуулсан Австралийн Холбооны Улстай нийгмийн хамгааллын хэлэлцээр байгуулах яриа хэлэлцээг эхлүүлэх эхний цахим уулзалтад оролцов.</p> <p>Уулзалтад Австрали Улсын Нийгмийн үйлчилгээний яам, Монгол Улсын Гэр бүл, хөдөлгөр, нийгмийн хамгааллын яам, Гадаад харилцааны яам, Монгол Улс дахь Австралийн Элчин сайдын яам, Нийгмийн даатгалын өрөхийн газрын төлөөлөл оролцож, хоёр улсын нийгмийн хамгааллын тогтолцооны талаарх мэдээллийг харилцан танилцуулж, эхний шатны хэлэлцээг 2025 оны 1 дүгээр сард зохион байгуулах, хэлэлцээрийн төслийг боловсруулах талаар санал солилцлов.</p>
2.1.3.4	Хагас хуримтлалын тогтолцоонд шилжж, тэтгэврээ өвлүүлэх, урьдчилан ашиглаах хууль, эрх зүйн зохицуулалтыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2024-2028		
2.1.3.5.	Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тогтолцоог бий болгох хууль, эрх зүйн орчныг бурдуулж, ирээдүйд ахмад настнууд олон эх үүсвэрээс тэтгэвэр авах боломжийг бурдуулна.	2024-2028		
2.1.3.6.	Гадаад улсад ажиллаж, амьдарч байгаа Монгол Улсын иргэний нийгмийн батлагааг хангах үүднээс нийгмийн хамгааллын хэлэлцээрийг үргэлжлүүлэн байгуулна.	2024-2028		

Нийгмийн даатгалын сангуудын засаглалыг сайжруулах ажлын хүрээнд "Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам"-ыг Засгийн газрын 2024 оны 254 дугээр тогтоолоор баттуулан мөрдөн ажилласж байна.	<p>Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13 дугаар зүйлд нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлийг найдвартай, ур өгөөжтэй, хариуцлагатай, ил тод, хараат бус байх зарчмыг баримтлан Засгийн газрын үнэт цаас, Монголбанкны үнэт цаас, Төрийн санчийн нэгдсэн дансанд байршуулах мөнгөн хадгаламж, Арилжааны банканд байршиулах мөнгөн хадгаламж зэрэг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулж болно гэж заасан.</p> <p>Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат (нэг жил болон түүнээс дээш) бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах доод хэмжээг 300.0 (гурван зуун) тэрбум төгрөгөөр, мөн Засгийн газрын 2024 оны "Засгийн газрын болон Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах тухай" 14 дугээр тогтоолоор сангийн чөлөөт Улдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат (нэг жил болон түүнээс дээш) бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 (гурван зуун) тэрбум төгрөгөөр тогтоосон.</p> <p>Дээрх тогтоолын дагуу Засгийн газрын дотоод үнэт цаас худалдах, худалдан авах 199ИД73/24 дугаартай гэрээг Сангийн яамтай байгуулан 300.0 тэрбум төгрөгийн 3 хүртэл жилийн хугацаатай, 9 хувийн дундаж хүүтэй Засгийн газрын бонд худалдан авч, Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлсэн.</p> <p>Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгийг санхүүгийн найдвартай хэрэгсэлд хөрөнгө оруулснаар сангийн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломж бурдсан.</p> <p>Энэ талаарх мэдээллийг шилэн даньсны цахим хуудсанд байршиулан хөрөнгийн ил тод байдлыг хангтан ажиллав.</p>
2.1.3.7.	

**МОНГОЛ УЛСЫН ХӨГЖЛИЙН 2024 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ЧИГЛЭЛЭЭР ТУСГАГДСАН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ**

(2024 оны жилийн эцсийн байдлаар)

№	Үндэслэлж байгаа бодлыон баримт бичиг	Төсөв	Шалтуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу гүйцэтгэлийн хувь	
	"АЛСЫН ХАРАА-2050" МОНГОЛ УЛСЫН УРТ ХУГАЦААНЫ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ БҮЛГИЙН ХУРЭЭНД:						
	3.ХУНИЙ ХӨГЖЛИЙН УЗУУЛЭЛТИЙГ САЙЖРУУЛНА.						
3.2.НИЙГМИЙН БАТАЛГААГ САЙЖРУУЛНА.							
3.2.1. Тэтгэврийн наасны хүчин амьын нийгмийн багатлаан дээшлүүлэх.	Нийгмийн даатгалын шударга тогтолцоонд шилжүүлэх;				Улсын Их Хурлын чуулганы 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн нэгдсэн хуралдаанаар Нийтийн даатгалын багц хуулийг хэлэлцэн баталж, 2024 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжүүлж ажиллав. Багц хуулийн шинэчлэлийн хурээнд тэтгэврийн наасны хүн амын нийтийн баталгааг дээшлүүлэх чиглэлээр дараах асуудлууд тусгагдан хэрэгжиж байна. Үнд:		
3.2.1.1. Арга хэмжээний хэрэгжилт	-				<ul style="list-style-type: none">- Даатгуулагч дараалсан таван жилийн дундаж цалин хөлснөөс тэтгэврээ тогтоолгоно.- 2019-2023 онд 6 эсхүл 7 жилийн дундаж цалин хөлснөөс тэтгэвр тогтоолгосон иргэдийн тэтгэврийг 5 жилийн дундаж цалин хөлснөөс тооцон өөрчлөх боломжтой болсон.- Хуулийн зохицуулалтаар 2024 онд 55.5 мянган иргэн тэтгэврээ 5 жилийн дундаж цалин хөлснөөс өөрчлөн тогтоолгоод байна.- Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дугаар зүйл (Өндөр наасны тэтгэвэр авч байсан тэтгэвэр авагч наас барсан бол түүний нөхөр /эхнэр/-ийн өндөр наасны тэтгэврийг нэмэгдүүлнэ, тэтгэврийн нэмээдлийн хэмжээ нь наас барсан тэтгэвр авагчийн авч байсан тэтгэврийн 20 хувьтай тэнцуу байхаар заасан бөгөөд өндөр наасны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтад 2,226 тэтгэвэр авагч хамрагддаг.- Олон жил шимтгэл төлж ажилласан даатгуулагч илүү өндөр тэтгэвр авах нөхцөл бурдсан. Өөрөөр хэлбэл тэтгэврийн даатгалын шимтэллийг 20 жилээс дээш төлсөн жил тутамд дундаж цалин хөлснөөс 1.5 хувиар тооцон нэмэгдүүлж байсан бол шимтгэл төлж ажилласан жил тутамд 2 хувиар		

— 8 —

ХУУЛЬ ТОГТООМЖ, ТОГТООЛ ШИЙДВЭРИЙН БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

(2024 оны жилийн эцсийн байдлаар)

Шийдвэрийн дэс дугаар	Зүйл заалтын дэс дугаар	Шийдвэрийн нэр, огноо, дугаар, агуулга	Биелэлт	Хэрэгжилт /Хувцас/
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ				
1	1	2023.12.27 №471 Жагсаалт, журам батлах тухай	Засгийн газрын 2023 оны "Жагсаалт, журам батлах тухай" 471 дугээр тогтоолоор баталсан "Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтэгийг 1.5 хувиар төлөх ажил мэргэжлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтэгийг жагсаалт", "Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлийн даатгалын шимтэгийг 2.5 хувиар төлөх ажил мэргэжлийн төлөх ажил мэргэжлийн жагсаалтыг шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтэгийг төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны 04/360 дугаар албан бичээр аймаг, дүүрний Нийгмийн даатгалын газруудад хургуулэн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	100
2	1	2023.12.27 №469 Дүрэм батлах тухай	Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.15 дахь хэсэгт "Нийгмийн даатгалын байгууллага, байцаагчийн дурмийг Засгийн газар батална" гэж заасны дагуу Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн "Дүрэм" батлах тухай" 469 дугээр тогтоолоор баталсан "Нийгмийн даатгалын байгууллагын дүрэм", "Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн дүрэм"-ийг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад хургуулэн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	100
3	1	2024.03.20 №120 Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай	Засгийн газрын 2024 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" 120 дугаар тогтоолоор Нийгмийн даатгалын сангаас болон цэргийн аялба хасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврий 2024 оны 04 дугээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бурэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянган төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтоо. Уг тогтоопыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд 540.0 мянган төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтоо. Уг тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэвэр 785.6 мянган төгрөг болов.	100
4	1	2024.01.03 №02 Худалдан авах ажиллагаанд баримтлах төсөвт өртгийн дээд хязгаар тогтоо тухай	Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгөөр зохион байгуулагдах нийт 145.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 2 худалдан авант, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтгаар 40.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий 1 худалдан авалтын төлвлөгөөг батлан, ажлыг "Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим систем"-ээр зохион байгуулж, шалгарууллаа. Үүнд: <ol style="list-style-type: none">Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар батлагдсан 1 худалдан авалт.Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын албан хэрэгцээнд шаардлагатай маягт бэлтгэх 40.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй худалдан авалтыг харьцуулалтын аргаар 2024 оны 08 дугаар сарын 29-ний өдрөөс 09 дугээр сарын 04-ний өдрийн хооронд зохион	100

байгуулж, нэг оролцогч "Адмон принт" ХХК-тай гэрээ байгуулан маягтуудыг хүлээн авч, гэрээний дагуу 39.95 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон.														
2. Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжилсэн багц хуулийн гарын авлагат, тараах материал хэвлэх, эх бэлтгэх 80.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй худалдан авалтыг харьцуулалтын аргаар 2024 оны 06 дугаар сарын 08-ны өдрөөс 06 дугаар сарын 14-ний өдрийн хооронд зохион байгуулж, шалгарсан "Адмон принт" ХХК-тай гэрээ байгуулан тараах материал хүлээн авч, гэрээний дагуу 58.96 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон.														
Ажил олгогч, даатгуулчадад зөвлөн туслах Үйлчилгээний лавлах утас, цахим хариу Үйлчилгээ Узүүлэгчийг сонгон шалгаруулах 65.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй худалдан авалтыг харьцуулалтын аргаар 2024 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 25-ны хооронд зохион байгуулж 57.91 сая төгрөгийн хамгийн бага үнийн санал ирүүлсэн "Колл Про" ХХК-тай ажлын гэрээ байгуулсан.														
Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь хэсэгт "Итгэлцүүрийг улсын дундаж цалин, хэрэглээний үүний өөрчлөлтэй үйлдүүлан Үндэсний статистикийн хорооны саналыг Үндэслэн Засгийн газар жил бурийн 08 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор тогтоож, дараа жилийн 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийн мөрдөнө" гэж заасны дагуу Засгийн газрын 2024 оны "Итгэлцүүр тогтоох тухай" 10 дугаар тогтоолыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны "Шийдвэр хургуулэх тухай" 04/243 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад хургуулэн хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллав.														
Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2024 оны 14 дугээр тогтоолоор нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат бонц, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300,000.0 сая төгрөгөөр баталсны дагуу Засгийн газрын дотоод үнэт цаас худалдах, худалдан авах 199/НД/73/24 дугаартай гэрээт Сангийн яамтай байгуулж, эхний 100,000.0 сая төгрөгийг 8.5 хувийн хүйтэйгээр 1 жил, хоёр дахь 100,000.0 сая төгрөгийг 9.0 хувийн хүйтэйгээр 2 жил, гурав дахь 100,000.0 сая төгрөгийг 9.5 хувийн хүйтэйгээр 3 жилийн хугацаатайгаар тус тус худалдан авч, Нийтийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийг буран хэрэгжүүлээ.														
Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бурдугүйн оруулснаар сангийн хөрөнгийг 3 жилийн хугацаатайгаар тус худалдан авч, Нийтийн даатгалын сангийн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бурдугүйн зорилтот түвшинг буран хангасан.														
Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах тухай	2024.01.10 №14	1	Итгэлцүүр тогтоох тухай	2024.01.10 №14	1	Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах тухай	2024.02.28 №84	7	Тогтоолд хавсралт Нэмэх, тогтоолын хавсралт өөрчлөн батлах тухай	2024.02.28 №84	7,8	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Бүтэц, орон тоог шинчэлэн батлах тухай" А/53 дугаар тушаалын хавсралтаар Төсвийн байгууллагын Үйлчилгээний ажилтан-1, Угтах Үйлчилгээний эхилтан-1 орон тоотой багалсан бөгөөд 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ны өдрөөс эхлэн уг тогтоолын датуу Төсвийн байгууллагын Үйлчилгээний ажилтныг ТУ-6, Угтах Үйлчилгээний ажилтныг ТУ-5 болгон албан тушаалын зэрэглэлийг өөрчлөн.	100	

8	1	Тэтгэврийн хэмжээг Нэмэгдүүлэх, тэтгэврийн доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай	2024.12.18 №221	Засгийн газрын 2024 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, тэтгэврийн доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" 221 дүгээр тогтоопоор нийтийн даатгалын сангаас болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхэн 6.0 хувьар нэмэгдүүлж, буран тэтгэврийн доод хэмжээг 689.0 мянган төгрөгөөр, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг 572.4 мянган төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтооов. Уг тогтоопыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хурээнд 505.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэвэр 832.7 мянган төгрөг болов.	100
9	3 дугаар хавсралт	Төрийн албаны зарим албан тушаалын Цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай	2024.03.27 №128	Засгийн газрын 2024 оны "Төрийн албаны зарим албан тушаалын Цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" 128 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан "Засгийн газрын агентлаг, нутгийн захирагааны байгууллага болон төрийн захирагааны бусад байгууллагын төрийн захирагааны албан тушаалын Цалингийн хэмжээ"-ыг үндэслэн Нийтийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Албан хаагчдын албан тушаалын үндсэн цалинг шинэчлэн батлах тухай" А/57 дугаар тушаалаар албан хаагчдын үндсэн цалинг шинэчлэлсэн.	100
10	1	Итгэлцүүр батлах тухай	2024.12.25 №231	Нийтийн даатгалын ерөнхий хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь хэсэгт "Итгэлцүүрийг улсын дундаж цалин, хэрэглээний үнийн өөрчлөлтэй уялдуулан Үндэсний статистикийн хорооны саналыг үндэслэн Засгийн газар жил бурийн 08 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор тогтоож, дараа жилийн 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс мөрднө" гэж заасны дагуу Засгийн газрын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн "Итгэлцүүр батлах тухай" 231 дүгээр тогтоолыг хэрэгжүүлэх ажлын хувь эзэнд. Нийтийн даатгалын ерөнхий газрын даргын "Бодлогын даалгавар хургуулэх тухай" 01/2769 дугаар албан бичгээр тэтгэврийн программд өөрчлөлт оруулах бодлогын даалгаврыг Мэдээллийн технологийн төвд хургуулэв.	100
11	1,2,3,4,5,6,7	Хууль хэрэгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тогтоох тухай	2024.04.03 №138	Засгийн газрын 2024 оны "Хууль хэрэгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 138 дугаар тогтоол, Хөдөлмөр, нийтийн хамгааллын сайдын 2024 оны А/19, А/74 дүгээр тушаалуудыг үндэслэн Нийтийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Аймгийн Нийтийн даатгалын газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоог шинэчлэн батлах тухай" А/51 дүгээр тушаалаар аймгийн Нийтийн даатгалын газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоог, "Дуургийн Нийтийн даатгалын газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоог шинэчлэн батлах тухай" А/52 дугаар тушаалаар дуургийн Нийтийн даатгалын газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоог, 2024 оны "Бүтэц орон тоог шинэчлэн батлах тухай" А/53 дугаар тушаалаар Нийтийн даатгалын ерөнхий газрын бүтэц, орон тоог тус тус шинэчлэн баталсан. Мөн Нийтийн даатгалын ерөнхий	100

		газрын дартын 2024 оны "Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлийн бүтэц, орон тоо, бурэлдэхүүний шинэчлэн батлах тухай" А/44 дүгээр тушаалаар Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлийн бүтэц, орон тоог шинэчлэн баталсан.	
		Засгийн газрын 2024 оны "Хууль хэрэжкулэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 138 дугаар тогтоолоор Нийслэлийн ниймийн даатгалын газрыг татан буулгахаар шийдвэрлэсэн. Энэ шийдвэрийн дагуу Нийтийн даатталын ерөнхий газрын дартын 2024 оны "Нийслэлийн ниймийн даатгалын газрын талаар авах арга хэмжээний тухай" А/50 дугаар тушаал гарган холбогдох зохион байгуулалтыг хийсэн бөгөөд Ниймийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Албан хаагчдыг шилжүүлэх тухай" Б/28 дугаар тушаалаар Нийслэлийн ниймийн даатгалын албан хаагчдыг Ниймийн даатгалын ерөнхий газар болон дуургүүдийн Ниймийн даатгалын газруудад шилжүүлэн ажиллусан.	
	2024.06.06 №254	Ниймийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13 дугаар зүйл болон Засгийн газрын 2024 оны санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам" -д Ниймийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлийг найдвартай, үр өвөөжтэй, хариуцлагатай, ил тод, хараат бус байх зарчмыг баримтлан Засгийн газрын үнэт цаас, Монголбанкны үнэт цаас, Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд байршуулах менгэн хадгаламж, Арилжааны банканд байршуулах менгэн хадгаламж зэрэг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам батлах тухай	Ниймийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат (нэг жил болон түүнээс дээш) бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах доод хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөгөөр, мөн Засгийн газрын 2024 оны "Засгийн газрын болон Монголбанкны үнэт цаас худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлах тухай" 14 дүгээр тогтоолоор сангийн чөлөөт Улдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат (нэг жил болон түүнээс дээш) бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөгөөр тогтоосон.
12		Тус газраас 2024 онд Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд болон Сангийн сайдад Ниймийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13-1-д заасны дагуу Ниймийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлээс 2024 онд 300.0 тэрбум төгрөгөөр Засгийн газрын бонд худалдааж авах талаар хүсээгт хургуулж, Нийгмийн даатталын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 11 дүгээр сарын 08-ны өдрийн хургадаанаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн тул сангийн чөлөөт Улдэгдлээс 300.0 тэрбум төгрөгийн 3 жилийн хугацаатай, дунджаар 9 хувийн хуутай Засгийн газрын бондыг Сангийн яамтай гэрээ байгуулан худалдан авч, Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хувь болон Засгийн газрын 254 дүгээр тогтоолыг хэрэхжүүлэн ажилласан.	1

			<p>Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгийг санхүүгийн найдвартай хэрэгсэлд хөрөнгө оруулнаар сангийн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бурдуулсан.</p>	
		<p>2024.06.06 №256</p>	<p>Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах, хөрөнгө оруулах, мэдээлэх, хувьд эхийн эх үсвэр буюу тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгийг дараах эх үсвэрээс бурдуулэхээр заасан. Үнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Албан журмын болон сайн дураар даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын санд төлсөн шимтэлийн 2 хувийн орлого, - Ирээдүй өв сангийн хөрөнгө оруулалтын цэвэр өгөөжөөс улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлогтоос Засгийн газрын тоогоосон хэмжээгээр (эрдэс баялгийн орлогтоос бурдуулсан тус сангийн хөрөнгө оруулалтын цэвэр орлогын 10 хувийг 2030 оноос улсын төсөвт төвлөрүүлнэ), - Улсын төсөвөөс олгох бусад орлого. <p>Тэтгэврийн нөөц санд 2024 онд улсын төсвөөс хөрөнгө хуваарилагүй ба 2 дахь эх үсвэр болох Ирээдүйн өв сангаас хувьд эхийн эх үсвэр буюу тэтгэврийн даатгалын санд төлөгдсөн шимтэлийн орлогын 2 хувийг байршуулсан.</p> <p>Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын 2024 оны “Ажлын хэсэг байгуулах тухай” А/05 дугаар тушаалаар тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, даатгуулагчад мэдээлэх программын даалгавар боловсруулах ажлын хэсийг бүрэгдэхүүнийг баталсан. Уг ажлын хэрээнд программын даалгаврыг боловсруулан Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 01/641 дугаар албан бичгээр Мэдээллийн технологийн төвд хүргүүлсэн.</p> <p>2024 онд 973,980 даатгуулагчийн 212.3 тэрбум төгрөгийг арилжааны 4 банкны (ХААН, Голомт, ХХБ, Төрийн банк) тэтгэврийн нөөц сангийн харилцах дансанд байршуулж, тэтгэврийн нөөц сангийн хөрөнгө 3 тэрбум төгрөгийн хүгийн орлогогоор өссөн. Даатгуулагчад пдаатgal.mn апликеейшн болон Е-mongolia системээр “Миний тэтгэврийн мөнгөн хүримтлал” Цэс үсгээн мэдээлэл өгч байна.</p>	<p>1</p> <p>13</p>

14	Жагсаалт шинэчлэн батлах тухай	2024.09.25 №96	<p>Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын цахим хуудас (ndaatgal.mn)-т Нийтийн мэдээллийн илтгээгээр байгаа тухай хууль, Засгийн газрын 2022 оны 352 дугаар тогтоолоор баталсан "Нээлттэй мэдээллийг цахим хэлбэрээр байршуулж нийтлэх, шинэчлэх, хяналт тавих нийтлэг журам"-ын дагуу мэдээллийг байршуулж байгаа эсэхэд 2024 оны жилийн эцсийн байдааар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>Тус хяналт-шинжилгээ, үнэлгээгээр байгууллагын цахим хуудасанд мэдээлэл байршуулалт Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хэмжээнд 93.4 хувийн гүйцэтгэлтэй, мөн мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалтуур үзүүлэлт (мэдээллийн хүртээмжтэй байдал, хугацаандаа нийтлэгдсэн байдал, мэдээллийн бураэн бүтэн байдал, эх сурвалжийн тодорхой байдал)-ээр дүгнэхэд дундаж 92.8 хувиар буюу "Тодорхой үр дунд хурсэн" гэж үнэлгээн.</p> <p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд нээлттэй мэдээлэл байршуулахтай холбоотойгоор Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Дотоод аудит, мониторингийн газрын дартын 2025 оны 02/259 дугаар зөвлөмжийг Аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт хургуулж ажилласв.</p> <p>Нийгмийн даатгалын байгууллага Үндэсний статистикийн хорооны дартын 2018 оны А/137 дугаар тушаалаар баталсан нийгмийн даатгалын статистик мэдээллийн маягтын дагуу жилийн эцсийн болон эхний хагас жилийн статистик мэдээллийг гарган Үндэсний статистикийн хороо, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлэн, нээлттэй өгөгдөл цэсэд байршуулан ажилласв.</p> <p>2024 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинчинлээн найруултыг мөрдөх байгаатай Холбогдуулан Үндэсний статистикийн хорооны дартын 2024 оны А/175 дугаар тушаалаар нийгмийн даатгалын статистик мэдээллийн албан ёсны маягыг шинчилж, жилийн эцсийн байдааар Үндэсний статистикийн хороо, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулэхэр баталсан. Уг батлагдсан маягтын дагуу тоон мэдээллийг нээлттэй өгөгдөл байршуулсан ажилласв.</p>	100
15	Төрийн захирагааны болон үйлчилгээний албан тушаалт эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэмжээ батлах тухай	2024.10.02 №109	<p>Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дартын 2024 оны А/99 дугээр тушаалаар "Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын хөдөлмөрийн дотоод журам"-ыг шинэчлэн баталсан. Уг журамд ёс зүйн дэд хорооны үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх, Төрийн захирагааны болон үйлчилгээний албан тушаалт эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэмжээг бэхжүүлэх, үүднээс дараах заалтуудыг тусгаж мөрдөж байна. Үчнд.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ерөнхий газрын дэргэд төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэмжээг зөрчсөн тухай ажиллана. Ес зүйн дэд хороо нь Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, Ёс зүйн дэд хорооны ажиллах журмыг баримтлан ажиллана; - Ажилтныг Хөдөлмөрийн дотоод журам, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль, хөдөлмөрийн гэрээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө болон албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үргээх хэрэгжүүлж ажиллахыг шаардах, хөдөлмөрийн 	100

		Дундаж хувь	
		Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоол	
16	1	2023.12.04 №08 Нас барсан дааттуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтэмжийн хэмжээг тогтоох тухай	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтэмжийн тухай хууль (шинэчилсэн найруулга)- ийн 8 дугаар зуйлийн 8.3 дах заалтын дагуу Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 08 дугаар тогтоолоор нас барсан дааттуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтэмжийн хэмжээг 2 000 000 төгрөгөөр, амьгүй донор холж эд, эс эрхтнээ бусдад шилжүүлсэн дааттуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтэмжийн хэмжээг 3 500 000 төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтоож, 2022 оны 04 дугаар тогтоолыг хүчингүй болгосон байна. Тогтоол шинэчлэн батлагдсантай холбогдуулан 2024 оны 01 дугаар тогтоолыг хүчингүй болгосон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөх зөвлөмжийг Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын даргын
		100	100

			2024 оны "Зөвлөмж хүргүүлэх тухай "01/82 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлэн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллаж байна. Тус тогтоолыг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлсэн.	100
17	1	2023.12.04 №09 Шимтэглийн хэмжээг тогтоох тухай	Нийгмийн даатгалын өрөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3.3 дахь заалтад заасны дагуу Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад хөдөлмөрийн гэрээгээ ажиллаж байгаа. Монгол улсын иргэдийн нийгмийн даатгал (тэтгэврний даатгал)-д албан журмаар даатгуулах шимтэглийн хэмжээг сарын 50,000 вноор тогтоосон Нийтийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны "Шимтэглийн хэмжээг тогтоох тухай" 09 дугаар тогтоопыг Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны 04/297 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлэн, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	100
18	1	2023.12.04 №10 Сэргээн засах болон сувиллын туслаамж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрэлтийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас олгох хэмжээг хамгааллын болон эзувул мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн зажиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Нийтийн даатгалын үндэсний зөвлөл тогтооно" гэж заасны дагуу сэргээн засах болон сувиллын туслаамж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрэлтийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас олгох хэмжээг нэг ор хоногт 70,000 төгрөгөөр тогтоосон Нийтийн даатталын үндэсний зөвлөлийн 10 дугаар тогтоопыг Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны 04/297 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлэн, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрэлтийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын туслаамж, үйлчилгээний төлбөрийн үйлдвэрэлтийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас олгох хэмжээг нэг ор хоногт 70,000 төгрөгөөр тогтоосон Нийтийн даатталын үндэсний зөвлөлийн 10 дугаар тогтоопыг Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны 04/297 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлэн, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	100
19	1	2023.12.04 №12 Тогтоол хүчингүй болгох тухай	Нийгмийн даатгалын багц хууль шинчлэн багтадсантай холбоотой Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны "Тогтоол хүчингүй болгох тухай" 12 дугаар тогтоолоор 2021 оны "Журам шинэчлэн батлах тухай" 09 дугаар тогтоолыг хүчингүй болгосон байна. Уг тогтоолыг Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны "Шийдвэр хүргүүлэх тухай" 04/297 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлэн, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	100
20	1	2023.12.21 №15 Нэрийн дансны 2023 оны тогтоог тооцох хүүгийн хэмжээг батлах	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны "Нэрийн дансны 2023 оны тогтоог тооцох хүүгийн хэмжээг батлах" тухай 15 дугаар тогтоопыг хэрэжүүлэх ажлын хүрээнд даатгуулагчдын нэрийн дансны 2022 оны эцсийн үлдэгдэл, 2023 онд төлсөн шимтэглийн орлогод хүү тооцон, 2023 оны жилийн эцсийн нэрийн дансны нийт улдэгдлийн дүн гаргаж, "Нийгмийн даатгал" аппликацишн, www.ndaatgal.mn цахим хуудсан дахь "Даатгуулагчид, зориулсан вэб", төрийн байгууллагуудын мэдээлэл солилцооны "Хүр" систем, төрийн үйлчилгээний нэгдсэн портalg "Е-Mongolia" систем, ТҮЦ машин зэргээс харах, татах, хэвлэж авах боломжийг бурдуулэв. Тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансны 2023 оны орлогод 1,627.3 мянган даатгуулагчийн 33.2 их наяд төгрөгийн шимтэг болон шимтэгт тооцсон хүүг бүртгэв.	100

21	1	Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл тottoох тухай	2023.12.21 №20	Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.3 дахь хэсэгт “Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийллийг Үндэсний статистикийн хороо, нийгмийн даатгалын эрхэлсэн төрийн залыг буртолтооноо” гэж заасны саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл жил бүр тогтооноо” гэж зүйлд дагуу Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд засны дагуу нэрийн дансны аргаар өндөр насны тэтгэвэр бодоход браймтлах тэтгэвэх авах дундаж хугацааны илэрхийлэл “к” коэффицентийг 2024 онд эмэгтэй даатгуулагчид 22 жил, эрэгтэй даатгуулагчид 15 жил байхаар тottoосон Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны “Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлэл тottoох тухай” 20 дугаар тottoолыг Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын Бодлогын хэрэгжилт, төгөвлөлийн газрын даргын 2024 оны “Шийдвэр хүргүүлэх тухай” 04/297 дугаар албан бичгээр аймаг, дуургийн Нийгмийн даатгалын газруудад хүргүүлэн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав.	100
22	1	Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт улэгдлээс 2023, 2024 онуудад арилжааны банканд мөнгөн хадгаламж хэлбэрээр байршуулаагүй.	2023.12.21 №22	Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт улдэгдлийг арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн хүүлийн доод хэмжээг тottoох тухай	100
23	1	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 01 дугаар тottoоор баталсан “Нэрийн дансыг нээх, буртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гардааны улдэгдлийг тооцохой холбогдсон харилцааг зохицуулах журам”-ыг шинээр батлуулж хууль зүйн онд шинэчлэн боловсруулж Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2025 оны 01 дугаар тottoопор “Нэрийн дансыг нээх, буртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гардааны улдэгдлийг тооцохой холбогдсон харилцааг зохицуулах журам”-ыг шинээр батлуулж хууль зүйн яаманд буртуулжэв.	2024.03.05 №01	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 01 дугаар тottoоор баталсан “Нэрийн дансыг нээх, буртгэх, хөтлөх, даатгуулагчийн гардааны улдэгдлийг тооцохой холбогдсон харилцааг зохицуулах журам”-ыг шинээр батлуулж хууль зүйн яаманд буртуулжэв.	100
24	1	Уг журмын дагуу 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 1960 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хойш төрсөн нийт 1,626.8 мянган даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтэлд 2023 онд 14.3 хувийн хүү тооцон нийт 33,141.8 тэрбум төгрөгийн орлогыг буртэн, ирэд даатгуулагчад мэдээлэн ажиллав.	2024.06.10 №02	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 02 дугаар тottoоны хэрэгжилтийг хангах ажлын хувьнд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны “Ажлын хэсэг байгуулах тухай” А/218 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг Улдэгдлийн осоп, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих сэргээн засах төв болон сувиллын сонтон шалгаруулалтыг 2024 оны 12 дугаар сард зохион байгуулав.	100

		төв болон сувиллыг сонгох, гэрээ байгуулах, санхүүжүүлэх, тусламж үйлчилгээний чанарт хянагт тавих журам батлах тухай	Сонгтон шалгаруулалтын урилтыг “Зууны мэдээ”, “Өнөөдөр” сонин болон олон нийтийн сүлжээнд байршуулсан ба нийт 5 оролцогч хүсэлт ирүүлсэн болно. Ажлын хэсгийн хурлаар Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас санхүүжих сэргээн засах төв болон сувиллын тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, даатгууллагчийн хэрэгцээнд нийцсэн сэргээн засах үйлчилгээ, оношилгоо, эмчилгээг сайжруулах чилгэлээр тавидах шаардлага, шалтуур үзүүлэлтийг хангасан байдалд үнэлгээ хийж, нийслэлийн Багануур дүүргийн “Багануур сувиллаг” ХК, Хан Уул дүүргийн “Orgил рашаан сувилаг” ХК, Орхон аймгийн “Эрдэнэт сувиллаг”, Дархан Уул аймгийн Шарын гол сумын “Тулга сувиллаг”-тай “Даатгууллагчид сэргээн засах тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ” байгуулан ажиллаж байна.	Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3 дахь хэсэгт “НИЙГМИЙН 100 даатгалын сангийн чөлөөт МӨНГӨН хөрөнгийн санхүүгийн хөрөнгийн санхүүгийн 100 олон нийтийн хяналтын зөвлөлтийг зөвлөхөөн тавих, мэргэжил, арга зүйтээр хангах чиг Урэг бүхий орон тооны бус хуралдаанаар ОНХЗ-ийн гишигийг томилж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлэв. ОНХЗ нь НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хөрөнгөөд хөрөнгөөр өрүүлж, үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, үйл ажиллагаанд даа улс терийн болон бусад ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, шудрага ёс, тэгш байдлыг эрхэмлэн, хараат бусаар ажиллах, бодит байдалд нийцсэн хөндлөнтийн дүгнэлт, зөвлөмж гаргах зорилготойгоор ажиллаж байна.
25	1	Орон тооны бус олон нийтийн хяналтын зөвлөлтийн дүрэм батлах тухай	2024.06.10 №03	Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.17 дахь хэсэгт “НИЙГМИЙН 100 даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааг боловкоронгуй болгох, сангийн орлогыг бурдуулэх, зарцуулах, нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгөөр өрүүлж, үйл ажиллагаатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал дүгнэлт гаргах чиг Урэг бүхий эрсдэлийн Удирдлага, актуар тооцоолот хийх, хөрөнгөөр оруулж, аудитын орон тооны бус мэргэжлийн хороог Үндэсний зөвлөлийн дэргэд ажиллуулна” гэж заасны дагуу НДҮЗ-ийн 2024 оны хуралдаанаар МХ-ны гишигийг томилж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлэв. МХ нь Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль болон холбогдох бусад хуль тогтоомжийн дагуу НД-ын тогтолцоо, НДБ-ын Үйл ажиллагааг боловкоронгуй болгох, сангийн орлогыг бурдуулэх, зарцуулах, НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлийг санхүүгийн хөрөнгөөр өрүүлж, гаргахад шаардлагатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал, дүнгэлт гаргах зорилготойгоор ажиллаж байна.
26	1	Нийгмийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн дэргэдэх мэргэжлийн хорооны ажилласх журам батлах тухай	2024.06.10 №04	Нийгмийн даатгалын 1 дүгээр хавсралт, 2 дугаар хавсралт
27		1 дүгээр хавсралт, 2 дугаар хавсралт	2024.06.10 №06	Нийгмийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн 2024 оны “Журам батлах тухай” Об дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар баталсан “Ажил олгогчид ажилгүйдлийн даатгалын шимтэллийн олгогчид Үйлдвэрлэлийн хөнгөлөлт Узүүлэх журам”, хоёрдугаар хавсралтаар баталсан “Ажил хөнгөлөлт, чөлөөлөлт Узүүлэх, хяналт тавих журам”-ыг тус тус Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 01/2058 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт хүргүүлэв.

хөнгөлөлт үзүүлэх журам батлах тухай	Мөн тус албан бичгээр Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлберийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1, 15.2-т заасан нөхцөлийг хангасан ажил олготчод хургуулсан журууудын дагуу шимтээлийн хөнгөлөлтийг 2027 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн үзүүлэх чиглэлийг хургуулж ажилласан.			
Ажил олгогчид Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтээлийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлэх, хянгаалт тавих журам батлах тухай	Харин Нийгмийн даатгалын сангаас олгох Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлберийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.2-т заасан шимтээлийн чөлөөлөлтийг ажил олгогчид үзүүлэх холбогдох журмыг боловсруулахаар ажиллаж байна.			
2024.09.06 №07	1 Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зардлын төлбөрийг санхүүжүүлэх, хянгаалт тавих журам"-ын дагуу Гэр бүл, хөдөлмөр, нийтийн хамгааллын яам, Монголын Үйлдвэрчний эвлэглийн холбоо, Монголын ажил олгогч, ээдийн нэгдсэн холбоо, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл мэндийн төв зэрэг холбогдох байгууллагуудын саналыг тусган "Үйлдвэрлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжих урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний 2024 оны төлөвлөгөө"-г 4 чиглэлээр нийт 26 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 09 дугаар тогтоолоор багтуулсан.	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 07 дугаар тогтоолоор баталсан "Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгууллагуудах, хянгаалт тавих журам"-ын дагуу Гэр бүл, хөдөлмөр, нийтийн хамгааллын яам, Монголын Үйлдвэрчний эвлэглийн холбоо, Монголын ажил олгогч, ээдийн нэгдсэн холбоо, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл мэндийн төв зэрэг холбогдох байгууллагуудын саналыг тусган "Үйлдвэрлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын санхүүжих урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний 2024 оны төлөвлөгөө"-г 4 чиглэлээр нийт 26 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр боловсруулан Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 09 дугаар тогтоолоор багтуулсан.	100	
2024.11.08 №08	1 Өр төлбөрт хөрөнгө хулээн авах тухай	Журмын 2.1 дэх хэсэгт заасны дагуу урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг зохион байгуулахад байгууллагыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу сонгон шалгаруулах ажиллагааг тайлант онд батгаан зохион байгуулах боломжтуй болсон бөгөөд төлөвлөгөөнд тусгагдсан 26 арга хэмжээнээс 2 арга хэмжээг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу сонгон шалгаруулж, санхүүжилтийг олгож, гүйцэтгэлд нь хянгаалт тавьж ажиллав.	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны "Өр төлбөрт хөрөнгө хулээн авах тухай" 08 дугаар тогтоолын дагуу нийгмийн даатгалын сантийн өр төлбөрт тооцон шилжүүлэн авахтай холбогдохор хийдсэн ажлууд:	100
29	1 Өр төлбөрт хөрөнгө хулээн авах тухай	✓ Чингис хаан банк болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх өрөнхий газрын Банкны төлбөр барагдуулах газарт 2024 оны 11 дугаар сарын 15-ны өдрийн "Мэдээдэл хургуулэх тухай" 01/2382 дугаар албан бичгээр "Өр төлбөрт хөрөнгө хулээн авах тухай" 08 дугаар тогтоолыг хургуулсан.	✓ Уг тогтоолыг хургуулсанээр Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх өрөнхий газрын Банкны төлбөр барагдуулах газраас 2024 оны 11 дугаар сарын 25-ны өдрийн "Өмчлөх эрх шилжүүлэх тухай" 1/5834, 1/5835 дугаар албан бичгүүдээр Сүхбаатар, Хан-Уул дүүрүүийн Улсын бүрлгэлийн хэлтэсүүдэд өр төлбөрт тооцон шилжүүлэх хөрөнгүүдийг Нийгмийн	

даатгалын ерөнхий газарт шилжүүлэх шийдвэрийг холбогдох баримтын хамт хүргүүлсэн.
Мөн Чингис хаан банк ХХК-иас Хан-Уул дүүрэг, 4-р хороо, Нүхтийн ам, Нүхтийн зам
гудамж, 24/3, 24/4 тоот хаягт байрлах амины орон сууцны зориулалттай ул хөдлөх
хөрөнгүүдийн У-2206065792, У-2206065793 эмчлөх эрхийн гэрчилгээг эх хувиар,
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, 17-р байр, 13 давхарт
байрлах оффисын зориулалттай ул хөдлөх хөрөнгийн У-2203029766 ёмчлөх эрхийн
гэрчилгээний хуулбарыг 2024 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдөр Ниймийн даатгалын
ерөнхий газарт хүлээнэгжсан өгсөн.

✓ Эдгээр хөрөнгүүдийн гэрчилгээг хүлээн авснаар тус газар нь 2024 оны 12дугаар
сарын 18-ны өдрийн "Хүсээгт хургуулэх тухай" 01/2623, 01/2624 дүгээр албан бичгүүдээр
ер төлбөрт тооцон хулээн авах хөрөнгүүдийн ёмчлөх эрхийг Ниймийн даатгалын
ерөнхий газрын нэр дээр шилжүүлэх мэдүүлгийг Хан-Уул, Сүхбаатар дүүргийн Улсын
бүртгэлийн хэлтэст гаргасан.

✓ Хан-Уул дүүргийн Улсын бүртгэлийн хэлтэс нь тус газраас хүргүүлсэн мэдүүлгийг
шалгахад хугацаа альдсан, мөн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газраас дээрх хөрөнгүүдтэй
холбоотой дуудлага худалдааны тогтоолыг ирүүлээгүй, материал дутуу тэх шамтгаанаар
шийдвэрлээгүй хүлээгдэж байна.

Сүхбаатар дүүргийн Улсын бүртгэлийн хэлтэс нь Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн
өргөн чөлөө гудамж, 17-р байр, 13 давхарт байрлах оффисын зориулалттай ул хөдлөх
хөрөнгийн холбогдох материалыг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газраас
ириүүлэхдээ уг хөрөнгийн шилжилт хөдөлгөөнийг хязгаарласан, ёмнөх хугацааны
шийдвэрээний хүчингүй болгоогүй байна гэх шалтгаанаар хулээгдэж байна.

Дундаж хувь	100
Нийт хувь	100

---ООо---

ШИЛЭН ДАНСНЫ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар

№	Эрх зүйн актын нэр, агуулага, огноо, дугаар, заалт	Хэрэгжилтийн явц, гарсан үр нэлэөө /өөрчлөлт оруулах тухай санал, дүгнэлт/
	Хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэлийг жил бурийн 8 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор, өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлийг жил бурийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, сар улирлын гүйцэтгэлийг дараа сарын 08-ны өдрийн дотор байршуулах;	<p>Нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагууд НЬ Shilendans.gov.mn цахим хуудсанд "Төсөв, гүйцэтгэл" төрөлд Нийгмийн даатгалын байгууллагын санхүү, үйл ажиллагаа болон Нийгмийн даатгалын сангийн Төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл-Хөтөлбөр, зориулагтаар сар бүр мэдээлсэн байна.</p> <p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 784 мэдээлэл байршуулахаас 757 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 27 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 97 хувьтай байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none">- Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт: нийт 402 мэдээлэл байршуулахаас 392 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 10 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 96 хувьтай байна.- Нийгмийн даатгалын сангиин мэдээлэл байршиуулалт: нийт 382 мэдээлэп байршиулахаас 365 мэдээллийг хугацаанд нь байршиуулж, 17 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршиуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршиуулсан байдал 96 хувьтай байна.

<p>Дараа жилийн төсвийн тайллан бурийн 09 дугээр сарын 15-ны өдрийн дотор байршуулах;</p> <p>2.</p>	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 65 мэдээлэл байршуулахаас 49 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 16 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 75 хувьтай байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт: нийт 33 мэдээлэл байршуулахаас 27 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 6 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 82 хувьтай байна - Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээлэл байршуулалт: нийт 32 мэдээлэл байршуулахаас 22 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 10 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 69 хувьтай байна.
<p>Жилийн эцсийн санхүүгийн тайллан дараа жилийн 04 дугээр сарын 25-ны өдрийн дотор, хагас жилийн тайллан 08 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор байршуулах;</p> <p>3.</p>	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 66 мэдээлэл байршуулахаас 57 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 9 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 86 хувьтай байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт: нийт 34 мэдээлэл байршуулахаас 32 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 2 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 94 хувьтай байна - Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээлэл байршуулалт: нийт 32 мэдээлэл байршуулахаас 25 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 7 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 78 хувьтай байна.

4.	<p>Төсвийн өрөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор байршуулна. (Хугацаа болоогүй байна.)</p>	<p>Төсвийн өрөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг 2025 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор байршуулна.</p>
5.	<p>Аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор байршуулах;</p>	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдаар шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 66 мэдээлэл байршуулахаас 41 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 25 мэдээллийт хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 62 хувьтай байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт: нийт 34 мэдээлэл байршуулахаас 19 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 15 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 56 хувьтай байна. - Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээлэл байршуулалт: нийт 32 мэдээлэл байршуулахаас 22 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 10 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 69 хувьтай байна.
6.	<p>Төсвийн хэмнэлт, хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбарыг улирал бур байршуулах;</p>	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдаар шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 784 мэдээлэл байршуулахаас 751 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 33 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 96 хувьтай байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт: нийт 402 мэдээлэл байршуулахаас 389 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 13 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 97 хувьтай байна - Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээлэл байршуулалт: нийт 382 мэдээлэл байршуулахаас 362 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, 20

		Мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 95 хувьтай байна.
7.	Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн туншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага уусгэсэн шийдвэрийг тухай бур байршуулах;	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар шилтэн дансны цахим худсанд нийт 784 мэдээлэл байршуулсаас 784 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 100 хувьтай байна. Үнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт: нийт 402 мэдээлэл байршуулхаас 402 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 100 хувьтай байна - Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээлэл байршуулалт: нийт 382 мэдээлэл байршуулхаас 382 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж, мэдээлсэн байна. Мэдээлэл байршуулалт 100 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 100 хувьтай байна.

Тайлбар: Шилтэн дансны цахим хуудас 2023 онд шинэчлэгдсэнтэй холбоотойгоор дараах мэдээллүүд улирлаар мэдээлэгдэхгүй болсон тул сар бүрийн байршуулсан мэдээллээр авсан болно. Үнд:

1. “Хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэлийг жил бүрийн 8 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор, өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлийг жил бүрийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, сар улирлын гүйцэтгэлийг дараа сарын 08-ны өдрийн дотор байршуулалт” – “Төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл – Хөтөлбөр, зориулалт”-аар
2. “Төсвийн хэмнэлт, хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбарыг улирал бүр байршуулалт” – “Төсвийн байгууллагын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан тайлбарын хамт- эдийн засгийн ангилал”-ын дүнгээр тус тус гаргасан болно.

БАЙГУУЛЛАГЫН НИЙТИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар

№	Хуулийн заалт	Шалгур Узүүлэлт	Хэрэгжилт		Хувь
			Нэг. Чиг Урэг, үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын талаарх мэдээллийн ил тод нээлттэй байдал	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны А/19 дүгээр тушаалаар байгуулалтын буцуийн өөрчлөлтийн хөтөлбөр" баталсан.	
1.1.	8.2.1	Эрхэм зорилго, үйл ажиллагааны стратегийн зорилт, зорилт, чиглэл, тэдээрийн хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, түүний үр дүн;	“Нийгмийн даатгалын өрнөхий газрын Үйл ажиллагааны стратегийн мөн чанар”, 2.2-т “Үйл ажиллагааны тэрхүүэх чиглэл”, 2.3-т “Эрхэм зорилго”, 2.4-т “Стратегийн зорилт” болон эдгээрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх гол зорилтуудыг тодорхойлсон.	“Танилцуулга” хэсэгт байгууллагын эрхэм зорилго, Үйл ажиллагааны стратегийн зорилт, зорилт, тэдгээрлийн хүрээнд чиглэл, тэдгээрлийн хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг мэдээлж байна.	100
1.2.	8.2.2	Чиг Урэг, бүтэц, зохион байгуулалт, хаяг, байршил, харилцах утасны дугаар, шуудангийн хаяг, олон нийтэй харилцах, харилцах, шуудангийн хаяг, олон нийтэй харилцах, мэдээлэл хүргэх нийгмийн сүлжээний хаяг;	Мэдээллийн ил тод байдалын дүнгээр Нийгмийн даатгалын өрнөхий газар, Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар, аймаг дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын Нийтийн мэдээллийн ил тод байдалын тухай хуулийн 8 дугаар эзүүлийн 8.2.1-д заасан мэдээллийн мэдээлэл байршуулалтыг мэдээллийн хүртээмжтэй байдал, хугацаандaa нийтэлсэн байдал, мэдээллийн бүрэн бүтэн байдал, эх сурвалжийн тодорхой байдал эзэр 4 шалгур үзүүлэлтээр дунгэж 99.8 хувиар үнэлсэн.	Нийгмийн даатгалын байгуулалтын зохион байгуулалтын бүтэц, чиг Урэг, хаяг, байршил, харилцах утасны дугаар, шуудангийн хаяг, олон нийтэй харилцах, мэдээлэл хүргэх нийгмийн сүлжээний хаягийн талаарх мэдээллийг байгууллагын pdaatgal.tpp үзүүлэлтээр дунгэж 99.8 хувиар үнэлсэн.	100
1.3.	8.2.3	Эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн ажиллагааны үзүүлэлт, Үйл ажиллагаанд хариуцагчийн тайлан, мэдээлэл хийсэн хяналт-шинжилгээ, Үйл ажиллагаанд, хийсэн хяналт-шинжилгээ, Үнэлгээ хийж Үнэлгээ дотоод аудитын тайлан байгууллагын пдаатgal.tpp үзүүлэлтээр дунгэж 100 хувиар үнэлсэн.	Засгийн газрын 206 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт болон захиргааны Үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, Үнэлгээ хийж нийтэгжжүүлэх журам"-ын дагуу хууль тогтоомж, тогтоо шийдвэрийн биеэлэлт, байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биеэлэлтэд хагас жил тутамд хяналт-шинжилгээ, Үнэлгээ хийж Үнэлгээ дотоод аудитын тайлан байгууллагын пдаатgal.tpp үзүүлэлтээр дунгэж 100 хувиар үнэлсэн.	44.5	

			Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар, Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар, аймаг дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур узүүлэлтээр дүгнэж 44.5 хувиар үнэлсэн.
1.4.	8.2.5	Хөгжлийн төлөвлөлтийн барилт бичийн хэрэгжилтийн тайлан;	Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуульд заасан урт, дунд, болгино хуцаааны бодлогын бичитт тусгагдсан Нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд тайлгнасан бөгөөд Алсын хараа-2050 урт хугацааны бодлого 90 хувийн хэрэгжилттэй, Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чилэл 97.5 хувийн хэрэгжилттэй, Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр 91.2 хувийн хэрэгжилттэй, Улсын хөгжлийн төлөвлөгөө 100 хувийн хэрэгжилттэй тайланг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст байршуулсан.
1.5.	8.2.6	Үйл ажиллагаандaa мөрдөж байгаа хуульгийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаандaa мөрдөж байгаа хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэр, бусад эрх зүйн актын мэдээллийг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст “Хууль, эрх зүй” хэсэгт нээлттэй байршуулсан.	Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар, Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар, аймаг дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур узүүлэлтээр дүгнэж 91 хувиар үнэлсэн.
1.6.	8.2.7	Албан тушаалын тодорхойлолт, албан тушаалтын тодорхойлолт, албан тушаалтны эцэг /эх-/ийн нэр, өөрийн нэр, албаны харилцах утасны дугаар, албаны харилцах утасны дугаар, албаны цахим шуудангийн хаяг,	Төрийн албаны зөвлөлийн 2020 оны 1119 дүгээр тогтооолоор баталсан албан хаягчдын Албан тушаалын тодорхойлолт, албан тушаалтны эцэг /эх-/ийн нэр, өөрийн нэр, албаны харилцах утасны дугаар, албаны цахим шуудангийн хаягийг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст “нээлттэй байршуулсан.
1.7.	8.2.8	Өргөдөл, гомдолын шийдвэрлэлтийн тайлан, мэдээ; хариуцсан салбарын үйл ажиллагааны статистик мэдээлэг;	Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар, Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар, аймаг дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур узүүлэлтээр дүгнэж 98 хувиар үнэлсэн.
1.8.	8.2.9	Хуульд өөрөөр заагаагүй бол хариуцсан салбарын үйл ажиллагааны статистик мэдээлэг;	Нийгмийн даатгалын байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст “Статистик мэдээлэл” хэсэгт сар, жилээр, статистикийн эмхэтгэлийн хамт нээлттэй байршуулсан болно.
1.9.		Мэдээлэл хариуцагчаас зохион байгуулах олон чийтийн арга хэмжээний хөтөлбөр.	Нийгмийн даатгалын байгууллагын Мэдээлэл хариуцагчаас зохион байгуулах олон чийтийн арга хэмжээний хөтөлбөр мэдээллийг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст “Нүүр” болон “Мэдээ, мэдээлэл” хэсгээр мэдээлэл ажиллаж байна.

	8.2.10		Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, аймаг дуургийн Нийтмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 85 хувиар үнэлсэн.	90
Хэсгийн дундаж хувь:				
			Хоёр. Хүний нөөцийн ил тод байдал	
2.1.	8.3.1	Ажлын байрны сул орон тооны талаарх талаарх мэдээлэл;	Нийтмийн даатгалын байгууллагын Ажлын байрны сул орон тооны талаарх мэдээллийг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст "Хүний нөөцийн ил тод байдал" хэсэгт нээлттэй мэдээллийг ажиллаж байна.	90
2.2.	8.3.2	Албан хаагч, ажилтныг сонтон шалгаруулах журам;	Нийтмийн даатгалын байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст "Хүний нөөцийн ил тод байдал" хэсэгт нээлттэй мэдээллийг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст "Хүний нөөцийн ил тод байдал" хэсэгт нээлттэй мэдээлэл ажиллаж байна.	94
2.3.	8.3.3	Албан хаагч, ажилтны ёс зүйн дүрэм;	Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, аймаг дуургийн Нийтмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 94 хувиар үнэлсэн.	75
2.4.	8.3.4	Хүний нөөцийн стратеги, түүний хэрэгжилтийг хянаж үнэлэх журам;	Засгийн газрын 2019 оны 33 дугаар толгоопын хавсралтаар батлагдсан "Төрийн захирагчны болон үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм"-ийг байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудсанд байршуулсан.	79
2.5.	8.3.4	Хүний нөөцийн удирдлагын ил тод байдлыг хангах чиглэлээр авч хэрэгжээ;	Хөдөлгөөр, нийтмийн хамгааллын сайдын 2020 оны А/147 дугаар тушаалаар баталсан "Нийтмийн даатгалын салбарын хүний нөөцийн чадавхийг бэхжүүлэх, мэргэшүүлэх дунд хугацааны стратеги, түүнийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө"-г байгууллагын подаатgal.mn цахим хуудаст "Хүний нөөцийн ил тод байдал" хэсэгт нээлттэй байршуулсан.	100
2.6.		Албан хаагчийн ажлын Гүйцэтгэлийг үнэлэх журам.	Мен төрийн албаны тухай хууль, холбогдох дурэм, журмыг байршуулсан болно. Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, аймаг дуургийн Нийтмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 79 хувиар үнэлсэн.	90

	8.3.6	Журам”, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын 2020 оны 100 дугаар тушаал, 2023 оны 98 дүгээр тушаалын хавсралтуудыг дагаж мөрдөн ажиллаж байна. Мөн төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулж батлах, ажлын гүйцэтгэл, үр дун мэргэшшийн түвшин үнэлэхтэй холбоотой журам, шийдвэрүүдийг шинэчлэн байгууллагын байгууллагын ndaatgal.mn цахим хуудаст “Хүний нөөцийн ил тод байдал” хэсэгт нээлттэй байршуулсан.	88
Хэсгийн дундаж хувь:			
3.1.	8.4.1	Гурав. Төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагааны талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал Өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэл, Тухайн жилийн төсөв, дараа оны төсвийн төсөл;	Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд байгууллагын санхүү уйл ажиллагаа болон нийгмийн даатгалын сангийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудасны “Төсөв, гүйцэтгэл” төрөлд нээлттэй байршуулсан.
3.2.	8.4.2	Төсвийн гүйцэтгэлийн биенээлт болон хагас, бутэн жилийн санхүүгийн тайлан;	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар, аймаг дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 84 хувиар үнэлсэн.
3.3.	8.4.3	Санхүүгийн тайланц хийсэн аудитын дүнгэлт;	Нийгмийн даатгалын дундээлтийг нэгтгэж байгаа бөөөд хуулийн хугацаанд шилэн дансны хийсэн аудитын дундээлтийг хэвээд хуулийн хугацаанд шилэн дансны Худээний аудитын газраас 2024 оны жилийн эцсийн байдаар санхүүгийн тайланд Хугацаа болоогүй цахим хуудсанд байршуулна. (Хугацаа болоогүй байна)
3.4.	8.4.4	Хууль тогтоомжийн дагуу төвлөрүүлэх төлбөр, хураамж, зохицуулалтын зохицуулалтын үйлчилгээний хөлслийн төлбөр байхгүй.	Хууль тогтоомжийн дагуу төвлөрүүлэх төлбөр, хураамж, зохицуулалтын Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд, байгууллагын санхүү уйл ажиллагаа болон нийгмийн даатгалын сантийн мэдээллийг шилэн дансны үзүүлэлтээр дүгнэж 84 хувиар үнэлсэн.
3.5.	8.4.5	Төсвийн хэмнэлт, хэтрэлт, түүний шалтгааны тайлбар;	Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд байгууллагын санхүү уйл ажиллагаа болон нийгмийн даатгалын сангийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудасны “Төсөв, гүйцэтгэл” төрөлд нээлттэй байршуулсан
3.6.		Цалингийн зардлаас бусад дээш дүнүүдээс төгрөгийн үнийн дун	Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд байгууллагын санхүү уйл ажиллагаа болон нийгмийн даатгалын сангийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудасны “Төсөв, гүйцэтгэл” төрөлд нээлттэй байршуулсан

	8.4.7	орлогоо, зарлагын менгэн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хулээн авагчийн эрийн хамт;	Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, Аймаг дүүргийн Нийтмийн даатгалын газрын Мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 84.0 хувиар үнэлсэн.
3.7.	8.4.8	Бонц, зээл, өрийн бичиг, салбаргаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн туншлэлийн гэрээ, концесс, тесөв, хөрөнгө, ментэ зарцуулах, ёр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр;	Нийтмийн даатгалын салбарын хэмжээнд байтууллагын санхүү үйл ажиллагаа болон нийтмийн даатгалын сангийн мэдээллийг шилтэн дансны цахим хуудасны "Тесөв, гүйцэтгэл" төрөлд нээлттэй байршуулсан 84
3.8.	8.4.9	Шилэн дансны хэрэгжилт, аудитын тайлан, зөвлөмжийн дагуу арга хэмжээний мэдээлэл;	Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, Аймаг дүүргийн Нийтмийн даатгалын газрын Мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 84 хувиар үнэлсэн.
3.9.	8.4.10	Төрийн болон орон нутгийн ёмийн хөрөнгөөр бараа, ажил, УЙЛЧИЛГЭЭ худалдан ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлан, тендерийн баримт бичиг, тендер шалгаруулалтыг явуулах Журам, тендерийн урилга, тендерт оролцохыг сонирхогчид тавих шалгур үзүүлэлт, тендерт шалгарсан болон шалгарсаагүй оролцогчийн талаарх товч Мэдээлэл, шалгарсан болон шалгарсаагүй хуулийн үндэслэл, шалтгаан	Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, Аймаг дүүргийн Нийтмийн даатгалын газрын Мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр үнэлсэн. Тухайн мэдээлэл байршиулаагүй 81
3.10.	8.4.11	Худалдан авах ажиллагаанд хийсэн үнэлгээ болон аудит, бусад хяналт, тайлан, дүгнэлт;	Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, Аймаг дүүргийн Нийтмийн даатгалын газрын Мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 0 хувиар үнэлсэн. Тухайн мэдээлэл байршиулаагүй 0
3.11.	8.4.12	Мэдээлэл хариуцагч болон байтууллагын захиалагч холбогдох этгээдийг хүсэлтээр худалдан авах ажиллагааны	Нийтмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийслэлийн Нийтмийн даатгалын газар, Аймаг дүүргийн Нийтмийн даатгалын газрын Мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур үзүүлэлтээр дүгнэж 0 хувиар үнэлсэн. Тухайн мэдээлэл байршиулаагүй 0

		Мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, зааварчилгаагаар хангасан тухай мэдээлэл;	Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2024 оны төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагааны талаарх дараах мэдээллийг ил тод, нээлттэй байгууллагын ndaatgal.tn та хуудаст тухай бур мэдээлж байна. Мөн Shilen.gov.tn цахим хуудаст 2008-2022 оны салбарын 14 мэдээллийг мэдээлсэн байна.	
3.12.	8.4.28	Хууль тогтоомжид заасан бусад.		
Хэсгийн дундаж хувь:				
Дөрөв. Үзүүлж байгаа үйлчилгээний талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал				
4.1.	8.5.1	Үйлчилгээний Тэрел, шийдвэрлэх журам, шийдвэрлэх баримт бичиг, түүний загвар, төлбөр, хураамж, зохицуулалтын хугацаа, бурдуулэх баримт бичиг, түүний үйлчилгээний хэмжээ, төлбөр төлөх дансны мэдээллийг байгууллагын ndaatgal.tn та хуудаст байршуулсан.	Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар, Нийслэлийн Нийгмийн даатгалын газар, аймаг дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын мэдээлэл байршуулалтыг 4 шалгур дансны мэдээлэл;	88.4
Хэсгийн дундаж хувь:				
Тав. Бусад мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал				
5.3.	8.6.4	Мэдээлэл эзэмшиж байгаа хариуцагчийн Мэдээлэл хариуцагчийн эзэмшиж байгаа газрын мэдээллийг байгууллагын ndaatgal.tn та хуудаст тухай байршуулж саналыг тусган ажилласан.	Мэдээлэл эзэмшиж байгаа газрын мэдээллийг байгууллагын 78.1	
Хэсгийн дундаж хувь:				
ХЭРЭГЖИЛТИЙН ДУНДАЖ ХУВЬ:				
78.1				
82.3				

---оо---

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛАГЫН 2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Д/д	Стратеги чөлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж		Шалгур үзүүлэлт	Төсөв	Суурь тувшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар оруулах/		Гүйц этгэ лийн хувь
	1	2					7	8	
Нэг. Бодлогын баримт билчигт тусгагдсан зорилт.									
1.	Төреөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого, Засгийн 2020-2024 оны Үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан тэтгэврийн хуулийн нэмэлт төслийг үзүүлж чадалгаа хийх, судалгаа хийх, урт хугацааны үрдчилсэн тооцоолол хийх, үнэлэлт дүгнэлт өгөх, санал боловсрууллах, гүйцэтгэлд хяналт тавих, судалгаа хийх, үрдчилсэн тооцоолол хийх, үнэлэлт дүгнэлт өгөх, санал боловсрууллах” гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр, агаа хэмжээ:	Боловсруу лсан тооцоолол	Нийгмийн даатгалын хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн тестийг	Хууль батлуулахад шаардлагатай тооцооллыг хугацаанд нь гаргаж ХНХЯ- нд хургуулсан байна.	Тэтгэврийн тогтолцоог шинэчилж олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоог нэвтрүүлэх бодлогын хүрээнд Гэр бүл, хөдөлмөр, нийтийн хамгааллын сайдын тушаалтаар Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн үзэл баримтлал, төсөл, танилцуулга бэлтгэх чураг бүхий ажлын хэсээт тус газраас 1 албан хаачг томилогдох ажиллаж байна.	70			
1.1.	Тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого, Засгийн 2020-2024 оны Үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан тэтгэврийн хуулийн нэмэлт төслийг үзүүлж чадалгаа хийх, судалгаа хийх, үрдчилсэн тооцоолол хийх, үнэлэлт дүгнэлт өгөх, санал боловсрууллах, гүйцэтгэлд хяналт тавих, судалгаа хийх, үрдчилсэн тооцоолол хийх, үнэлэлт дүгнэлт өгөх, санал боловсрууллах” гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр, агаа хэмжээ:	Хувийн нэмэлт тухай тестийг хуулийн төслийг ҮИХ-аар хэлэлцүүлэх ажлын шаардлагатай тооцоололыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулэх,	Нийгмийн даатгалын хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой батлагдсан журмын хэрэгжилтийг зохион байгууллах, холбогдох заавар,	Хууль батлуулахад шаардлагатай тооцооллыг хугацаанд нь гаргаж ХНХЯ- нд хургуулсан байна. Ажлын хэсэгт ажиллан, Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төслийг боловсруулсан.	Мөн шинэчлэн боловсруулсан Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төсөлд тусгах саналаа Гэр бүл, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулэв.				
1.2.	Нийгмийн даатгалын багц /шинэчилсэн найруулга/-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой батлагдсан журмын хэрэгжилтийг зохион байгууллах, холбогдох заавар,	Төв, орон нүүтийн хууль найруулга/-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой батлагдсан журмын хэрэгжилтийг зохион байгууллах, холбогдох заавар,	Холбогдох дүрэм, журам, заавар, нийгмийн даатгалын байгууллаг уудад өгсөн зөвлөмж аргачлал, чиглэлийг төв, орон нүүтийн нийгмийн даатгалын байгууллаг хургуулэн, хэрэгжилтэд	Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой 2023 онд 12 удаагийн зөвлөмжийг төв, орон нүүтийн нийгмийн даатгалын байгууллагуу дад хургуулж,	1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой 15 зөвлөмж, 14 чиглэлийг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад хургуулэн, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллав. Мөн хууль, тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой программын төвд хургуулэв. 2. Засгийн газрын 2023 оны “Жагсаалт, журам батлах тухай”	100			

	зөвлөмж, аргачлал, чиглэлийг боловсруулах, баттуулах, төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйгээр хангандах ажиллах;	хяналт ажилласан.	хяналт тавьж	хэрэгжилтэд хяналт тавьж, мэргэжил, арга зүйгээр хангаж, хууль, дурэм журмын хэрэгжилт хангадсан байна.	471 дүгээр тогтоолоор баталсан "Үйлдвэрлэлийн осол", Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг 1.5 хувиар төлөх ажил Мэргэжлийн жагсаалт", "Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэлийг 2.5 хувиар төлөх ажил мэргэжлийн жагсаалт", "Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын шимтгэл төлөх ажил Мэргэжлийн жагсаалтыг хэрэглэх журам", "Журам батлах тухай" 470 дугаар тогтоолоор баталсан "Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх журам", "Журам батлах тухай" 438 дугаар тогтоолоор баталсан "Даатгуулагч тэтгэмж авахад бурдлуулж баримт бичгийн жагсаалт, тэтгэмж олгох журам", "Дурэм батлах тухай" 469 дүгээр тогтоолоор баталсан "Нийгмийн даатгалын байгууллагын дурэм", "Нийгмийн даатгалын улсын байцаачийн дурэм", 2024 оны "Итгэлцүүр тогтоох тухай" 10, "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" 120 дугаар тогтоолуудыг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад холбогдох зөвлөмжийн хамт хургуулэн, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллав.	3. Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны "Тэтгэмжийн хэмжээг тогтоох тухай" 08, "Шимтэгийн хэмжээг тогтоох тухай" 09, "Сэргээн засах болон сувилын тусламж, шийгчилгээний төлбөрийн үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгох хэмжээг тогтоох тухай" 10, "Тогтооп хүчингүй болгох тухай" 12, "Нэрийн дансны 2023 оны орлогод тооцох хүүгийн хэмжээг тогтоох тухай" 15, "Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илрэхийлэл тогтоох тухай" 20 дугаар тогтоол болон 2024 оны "Журам батлах тухай" 01 дүгээр тогтоолоор баталсан "Нэрийн дансыг нээх, буртгэх, хөтгөх, даатгуулагчийн гарааны үлдэгдлийг тооцохтой холбогдсон даатгалын газруудад журам"-ыг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад холбогдох зөвлөмжийн хамт хургуулэн, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллав.	4. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны "Журам, гэрээний загвар батлах тухай" А/200 дугаар тушаалаар баталсан "Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгуулахад баримтлах журам", "Нийгмийн даатгалд сайн дураар даатгууласан тухай" гэрээ, "Жагсаалт, журам батлах тухай" А/221, 2024 оны "Тушаал хүчингүй болгох тухай" А/20 дугаар тушаал, 2024 оны "Журам батлах тухай" А/40 дүгээр тушаалаар баталсан "Нийгмийн даатгалын улсын байцаачийн шалгалтын журам", "Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих үйл ажиллагааны нэгдсэн удирдамж, зардлын жишиг хэмжээг батлах тухай" А/39, "Тушаалын хавсралтад нэмэлт, ёөрчлөлт оруулах тухай" А/87, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Саннийн сайдын 2024 "Маягын затвар, аргачлал батлах тухай" А/44, А/40 дүгээр хамтарсан тушаалаар баталсан "Нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртэлийн анхан
--	--	-------------------	--------------	---	---	--	---

шатны маягтын загвар”, “Нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийн анхан шатны бүртгэлийн маяг хөтөх аргачлал” болон “Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд бүртгэх даатгуулагчийн төрөл, код”, “Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг даатгуулагч өөрөө болон нийгмийн даатгалын сан, улсын төсвөөс хариуцан төлөх даатгуулагчийн төрөл, код”-ыг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад хургуулэн, хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллав.

5. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны “Тушаалт хүчингүй болгох тухай” А/20 дугаар тушаалаар Аймаг, дүүрэг, сумын Засаг дарын Тамын газрын дэргэдэх “Даатгуулагчийн малгнаар ажиллаж, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг тодорхойлох орон тооны бус зөвлөлийн дүрэм”-ийг хүчингүй болгож, уг зөвлөлт ажиллах эрх зүйн зохицуулалтгүй болсон тул “Даатгуулагчид малгчны нөхцөлөөр өндөр наасны тэтгэвэр тогтооход баримтлаах заавар”-ыг шинэчлэн боловсруулж Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны А/111 дүгээр тушаалаар баталсан. Уг заавраар даатгуулагчийн малчнаар ажилласанд малчнаар төлсөн болон малчнаар ажилласанд хамаарахгүй хугацааг тодорхойлох, малчнаар ажилласан хугацаа нь холбогдох баримт бичгийг бурдуулэн тэтгэвэр тогтоох харилцааг тус зохицуулсан. Малчнаар ажилласан хугацаа нь холбогдох баримт бичгээр ноглогдохгүй тохиолдолд нэмэлт бурдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт гарган Засгийн газрын 2023 оны 450 дугаар тогтоолоор баталсан “Тэтгэвэр тогтоолгох, тэтгэврийн хэмжээг өөрчлөхөд бурдүүлэх баримт бичиг, тэтгэвэр олгох журам”-ын 2.3-т өөрчлөлт оруулах санаалаа Гэр бүл хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулэв.

6. Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын даргын 2023 оны “Журам батлах тухай” А/190 дүгээр тушаалаар баталсан “Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгчид бургэлийн дугаар олгох, хэрэглэх болон хувийн хэрэг нээх, бургтэх, хөтлөх, шилжкуулэх журам”, 2024 оны “Журам батлах тухай А/139 дүгээр тушаалаар баталсан “Тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хэлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох, хэрэглэх журам”, “Даатгуулагчийн төрлийн код нэмж батлах тухай” А/43 дугаар тушаалаар баталсан “Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон хугацаат цэргийн алба хаагч, цэргийн сургуулийн сонсогч” ажил олгогчийн захиалгаар суралцаж байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан, төрийн албан хаагч”, “Улсын хил Дээр ажиллаж байгаа гаалийн улсын байцаагчийн ажилгүй байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон эхнэр, нөхөр”, “Улсын хил дээр алба хажж байгаа офицер, ахлагчийн ажилгүй байгаа хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр

				тогтоолгосон эхнэр, нөхөр", "Улирлын шинжтэй эжил Ургийг байнга эрхэлдэг ёндөр наасны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан", "Улирлын шинжтэй эжил Ургийг байнга эрхэлдэг хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон ажилтан"-ыг бүртгэх дааттулагчийн Төрийн код, "2024 оны Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил болгон зарлах тухай" А/61, "Болзонт уралдаан зарлах тухай" А/79 дугаар тушаал, Хөдөлмөр, Нийгмийн туншлэлийн гурван талт Ундэсний хорооны 2024 оны "Хөдөлмөрийн хөлслний доод хэмжээг шинэчлэн тогтох тухай" ОЗ дугаар тогтоолыг аймаг, дуургийн Нийгмийн даатгалын газруудад хүргүүлэн, хэрэгжижилд хяналт тавин ажиллав.	90	
1.3.	Тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансны 2023 оны орлогод 14.3 хувьар хүү тооцон, эцсийн үлдэгдлийн талаар зохион байгуулсан ажил, үр дүн	Нэрийн дансны 2023 оны орлогод хүү тооцох, мэдээлэх талаар зохион байгуулсан ажил, үр дүн	Тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансанд 2022 оны эцсийн байдлаар 1.6 сая дааттулагчийн 27.4 их наяд төгрөгийн шимтгэл болон шимтгэл тооцсон хүг бүртгэсэн.	Тэтгэврийн даатгалын нэрийн дансны 2023 оны орлогод тооцох хүү тооцох, мэдээлэх талаар зохион байгуулсан ажил, үр дүн	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны "Нэрийн дансны 2023 оны орлогод тооцох хүү тооцох, мэдээлэх талаар зохион байгуулсан ажил, үр дүн" хүү тооцон, дааттулагчад ажлыг зохион байгуулсан байна.	90
1.4.	Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг тогтоохтой холбоотой санаалаа ХНХЯ-нд хүргүүлэх;	Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг тогтоохтой холбоотой санаалаа ХНХЯ-нд хүргүүлэх;	НДҮЗ-ийн 2023 оны 20 дугаар тогтоолоор нэрийн дансны аргаар 2024 онд ёндөр насны тэтгэвэр тогтооход баримтлах тэтгэвэр авах тогтооход баримтлах тэтгэвэр авах тогтооход баримтлах тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг эмэгтэй дааттулагчид 22 жил, эрэгтэй дааттулагчид 15 жил багасан.	Нэрийн дансны 2023 оны 20 дугаар тогтоолоор нэрийн дансны аргаар 2025 онд ёндөр насны тэтгэвэр тогтооход баримтлах тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг эмэгтэй дааттулагчид 22 жил, эрэгтэй дааттулагчид 15 жил багасан.	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2023 оны "Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг тогтоох тухай" 20 дугаар тогтоолыг аймаг, дуургийн Нийгмийн даатгалын газруудад хүргүүлэн тэтгэврийн программд өөрчлөлт оруулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. ёндөр насны тэтгэвэр тогтооход 2025 онд баримтлах тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг батлуулахаар Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Нийгмийн даатгалын газартай хамтран ажиллаж байна. Тэтгэвэр авах дундаж хугацааны илэрхийлийг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны 12 дугаар сарын хурлаар хэлэлцүүлж батлуулна.	90
1.5.	Сайн даатгалын хамралтыг дүрүн дарын даатгалд:	Сайн дүрүн дарын даатгалд:	Сайн дүрүн дарын дааттулагч (Магчин)-ийн	Нийгмийн даатгалын хамралтыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оныг "Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил болтон зарлах тухай" А/61	Нийгмийн даатгалын хамралтыг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оныг "Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил болтон зарлах тухай" А/61	100

	Нэмэгдүүлэх зорилгоор малчид болон албан бус хөдөлмөр эрхлэгч иргээдийг сайн дурын даатгалд шинээр хамруулах төлөвлөгөө баталж, хэрэгжилтэд хянант тавьж ажиллах;	шинээр хамруулса н даатгуулагч (малчин)-ийн тоо, есөлтийн хувь, төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	шинаар, үүнээс 9.0 мянган шинээр хамруулав.	тоог оноос мянган хүнээр, үүнээс малчин даатгуулагчийн тоог 10.5 мянган хүнээр нэмэгдүүлж, төлөвлөгөөг биелүүлсэн байна.	37.7	доогүй тушаалыг батлуулж, сайн дурын даатгалд 2024 онд 34.7 мянган дааттуулагчийг, үүнээс 7.5 мянган малчныг шинээр хамруулах төлөвлөгөөг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгасан.
1.6.	Албан даатгалын хамралтыг Нэмэгдүүлэх зорилгоор нийгмийн даатгалд хамрагдаагүй ажил олготч, дааттуулагчдыг шинээр хамруулах төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь, хэрэгжилтэд хянант тавьж ажиллах;	журмын даатгалд шинээр хамрагдаагүй ажил олготч, дааттуулагчдыг шинээр хамруулах төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	Албан журмын даатгалд шинээр хамрагдаагүй ажил олготч, дааттуулагчдыг шинээр хамруулах төлөвлөгөөний биелэлтийн хувь	2023 онд 4.4 ажил олготгийн тоог 134.1 журмын хүнийг албан даатгалд шинээр хамруулав.	5.9	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргин 2024 оны "2024 оны тухай" А/61 дүгээр тушаалыг батлуулж, албан журмын даатгалд хамруулах төлөвлөгөөг аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгав 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар 7.0 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага, 31.9 мянган дааттуулагчийг албан журмын даатгалд шинээр хамруулав.
1.7.	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн багалсан "Үйлдвэрлэгэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас үрьдчилсан санхүүжүүлэх үрьдчилсан ажлын хэрэгжүүлэх байгуулсан гэрээний тоо, ажлын үр үйцэгээс үрьдчилсан арга хамжээний төлөвлөгөө"-ний хэрэгжилтийг ханган ажиллах;	Төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хэрэгжүүлэх байгуулсан гэрээний тоо, ажлын үр үйцэгээс үрьдчилсан санхүүжүүлэх үрьдчилсан сэргийлэх арга хамжээний төлөвлөгөө"-ий хэрэгжилт хангагдсан байна.	Үйлдвэрлэгэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас үрьдчилсан санхүүжүүлэх үрьдчилсан сэргийлэх арга хамжээний төлөвлөгөө"-ий хэрэгжилт хангагдсан байна.	70	"Үйлдвэрлэгэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас үрьдчилсан санхүүжүүлэх үрьдчилсан сэргийлэх арга хамжээний төлөвлөгөө"-ий хэрэгжилт хангагдсан байна.	Уг төлөвлөгөөнд сургалт, сурталчилгаа, судалгааны чиглэлээр нийт 27 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгасан байна. Үүнд: - ҮОМШ-нээс үрьдчилсан сэргийлэх чиглэлээр зохион байгуулах сургалтын 9 арга хэмжээг 432.8 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр; - ҮОМШ-нээс үрьдчилсан сэргийлэх чиглэлээр зохион байгуулах

Тайлант арга зохион байгуулж, сая төгрөгийн санхүүжилт олгох хүсэлт холбогдох байгууллагуудаас ирүүсний "Хамтран ажиллах гэрээ", "Ажил гүйцэтгэх байгуулж, санхүүжилтийг олж, гүйцэтгэд хяналт тавьж ажиллав.	Тайлант онд 48 арга зохион байгуулж, сая төгрөгийн санхүүжилт олгох хүсэлт холбогдох байгууллагуудаас ирүүсний "Хамтран ажиллах гэрээ", "Ажил гүйцэтгэх байгуулж, санхүүжилтийг олж, гүйцэтгэд хяналт тавьж ажиллав.	Засгийн байгуулсан арга зохионий тоо, үр дун бургтэх дүрэм"-ийн төсөлд холбогдох санаалаа тусган боловсруулж Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлсэн.	Дурмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуу дыг мэргэжил, арга зүйгээр ханган ажилласан байна.	Сурталчилгааны 15 арга хэмжээг 408.5 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр; - ЮМЦӨ-нөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр зохион байгуулах судалгааны 3 арга хэмжээг 59.3 сая төгрөгөөр тус санхүүжүүлэхээр төсвийн нарийвчилсан хуваарийг Нийгмийн дааталын өрөнхий газрын даргын 2024 оны 11 дугээр сарын 28-ны өдрийн A/216 дугаар тушаалаар батлав.
1.8.	Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бургтэх хэрэгжилтийн зохион байгуулах;	Зохион байгуулсан арга зохионий тоо, үр дун бургтэх дүрэм"-ийн төсөлд холбогдох санаалаа тусган боловсруулж Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлсэн.	Дурмын хэрэгжилтийг зохион байгуулж, төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуу дыг мэргэжил, арга зүйгээр ханган ажилласан байна.	Засгийн газрын 2015 оны 269 дугээр тогтоолоор батлагдсан "Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлыг судлан бургтэх дүрэм"-ийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах 6 заалт, шинээр нэмэх 2 заалтыг боловсруулан Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд албан бичгээр хүргүүлсэн.
1.9.	Хүүхэд, эмэгтэйчүүд, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс, өндөр насттан зэрэг нийгмийн иргэдийн эмзэг булагийн эрхийг чиглэлээр арга хэмжээг авах;	Хүүхэд, эмэгтэйчүүд, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс, өндөр насттан зэрэг нийгмийн иргэдийн эмзэг булагийн эрхийг чиглэлээр арга хэмжээг авах;	Онд 388.3 өндөр настны тэтгэвэрт 3,789.0 тэрбум төгрөг, 2,888.9 тэрбум төгрөг, 63.3 мянган тэрбум тэтгэвэрт авагчийн тажир дутуутийн тэтгэвэрт 340.1 тэрбум төгрөг, 20.0 мянган тэтгэвэрт авагчийн тэтгэвэрт 143.9 тэрбум	Нийгмийн даатгалын өрөнхий хуульд заасны дагуу малчин, эмэгтэйчүүдийн хяналтад байдаа, байнтын асаргаа шаардлагатай 18 хүртэлх насны хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа эжил хөдөлмөр эрхлээгүй эх эсхүл эзгийн төлөх тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг улсын төсвөөс болон тэтгэврийн шимтгэлийн 50 хувийг улсын төсвөөс болон тэтгэврийн шимтгэлийн 50 харилцан төлөх, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн хуульд заасны дагуу өндөр настны тэтгэвэр авч байсан тэтгэвэр авагч нас барсан тохиолдолд нас барсан тэтгэвэр авагчийн авч байсан тэтгэврийн 20 хувиар түүний нөхөр эсхүл эхнэрийн тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх зохицуулалтыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллав.

хэмжээний тоо, зарцуулса н хөрөнгийн хэмжээ	тус зарцуулсан. Мөн 0-3 наасны хүүхдээ асарч байгаа сайн дурын даатгалд дэлгүүлагч 30.5 мянган төлөх шимтэгийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн хүүхдээ асарч байгаа сайн дурын даатгалд дэлгүүлагч 3.3 мянган эх /эцэг/-ийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтэгэл буюу 9.7 тэрбум төгрөгийг, сайн дурын даатгалд дааттуулсан 47.9 мянган малчны хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтэгэлийн 50 хувь буюу 22.2 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс тус тус хариуцан төлж, эдгээр иргэдийг нийгмийн даатгалд хамруулав. Мөн өндөр наасны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтад 2,226 тэтгэвэр авагч хамрагдав.	төгрөг зарцуулж, 0-3 наасны хүүхдээ асарч байгаа сайн дурын даатгалд дэлгүүлагч 30.5 мянган төлөх шимтэгийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн хүүхдээ асарч байгаа сайн дурын даатгалд дэлгүүлагч 3.3 мянган эх /эцэг/-ийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалд дааттуулсан 47.9 мянган малчны хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалд хариуцан төлж, эдгээр иргэдийг нийгмийн зохицуулалтад 2,226 тэтгэвэр авагч хамрагдав.	байгаа сайн дурын даатгалд дааттуулагч 16.1 мянган эхийн төлөх шимтэгэлийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох эхийн 50 хувь буюу 3.7 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс, нийт 11.5 тэрбум төгрөг, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч байгаа сайн дурын даатгалд дэлгүүлагч 3.3 мянган эх /эцэг/-ийн хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтэгэл буюу 9.7 тэрбум төгрөгийг, сайн дурын даатгалд дааттуулсан 47.9 мянган малчны хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнд ногдох тэтгэврийн даатгалын шимтэгэлийн 50 хувь буюу 22.2 тэрбум төгрөгийг улсын төсвөөс тус тус хариуцан төлж, эдгээр иргэдийг нийгмийн даатгалд хамруулав. Мөн өндөр наасны тэтгэврийн тусгай зохицуулалтад 2,226 тэтгэвэр авагч хамрагдав.		

	хэрэгжүүлэх чиглэлээр төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйгээр хангаж ажиллах;	Удаагийн чиглэл, зөвлөмжийг хүргүүлсэн.	байна.	
Хоёр. Хуулиар тусгайлсан олгосон чиг УҮРГИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ				
	"Нийгмийн даатгалын сангийн орлогого бурдүүлэх, тэтгээвэр, зардлыг хугацаанд нь олгох, ёр, зөвлөгаа бараагүүлах ажлыг удирдан зохион байгуулах, өмчийн харилцаа, хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулах, нийгмийн даатгалын сангийн хуриимтлал бий болгох, нягтлан бодох бүртгэлийн мэргэжил арга зүйгээр хангах, зүйцэтгэлийг тайлзах" гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр, арга хэмжээ:			
2.1.	Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн дагуу нийгмийн даатгалын сангийн орлогыг бурдүүлэх ажил зохион байгуулах;	Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн орлогын дагуу орлогын гүйцэтгэл 100 % хангулна.	Нийгмийн даатгалын санд 4,206.3 тэрбум орлого хуриимтлуулав. Нийгмийн даатгалын санд 5,893.3 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрүүлнэ.	Нийгмийн даатгалын санд 5,893.2 тэрбум төгрөгөөр баталсан бэгээд 2024 оны эхний 11 сарын байдааар 5,024.5 тэрбум төгрөгийн орлого хуриимтлуулж, төлөвлөгөөг 99.6 хувиар биелүүлсэн. Үүнд: - Тэтгэврийн даатгалын санд 4,319.5 тэрбум төгрөгийн орлого оруулахаас 4,315.8 тэрбум төгрөг; - Тэтгэмжийн даатгалын санд 336.1 тэрбум төгрөг оруулахаас 341.9 тэрбум төгрөг; - ҮОМШЭний даатгалын санд 244.3 тэрбум төгрөг оруулахаас 229.2 тэрбум төгрөг; - Ажилгүйдлийн даатгалын санд 124.6 тэрбум төгрөг оруулахаас 117.2 тэрбум төгрөгийн орлогыг тус тус оруулсан байна.
2.2.	Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн хүрээнд даатгуулагчадад тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийг хуульд заасан хугацаанд олгох, ангиллын дагуу зарцуулах;	Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн дагуу зарлагын гүйцэтгэлийг хангулна.	Нийгмийн даатгал сангаас 3,997.8 тэрбум төгрөг олгов. Нийгмийн даатгалын сангаас 5,188.4 тэрбум төгрөг олноно.	Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн дагуу зарлагын гүйцэтгэлийг хангулав. Үүнд: - Тэтгэврийн даатгалын сангаас 4,741.0 тэрбум сая төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөөс 4,653.8 тэрбум төгрөг; - Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 262.4 тэрбум төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөөс 248.9 тэрбум төгрөг; - ҮОМШЭний даатгалын сангаас 61.9 тэрбум төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөөс 46.8 тэрбум төгрөг; - Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 123.0 тэрбум сая төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөөс 137.3 тэрбум төгрөг тус тус зарцуулсан.
2.3.	Нийгмийн даатгалын байгууллагуудад сангийн сангүүжилтийг шилжүүлэх;	- Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай	Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газруудад төсвийн	
	100			
	хуваарийн дагуу 3,965.8 тэрбум төгрөгийн эх үүсвэрлийг сан тус бүрээр сангүүжилж, зорилтот түвшинг бүрэн хангалаа. Үүнд: - Тэтгэврийн даатгалын санд 3,543.3 тэрбум төгрөг; - Тэтгэмжийн даатгалын санд 239.8 тэрбум төгрөг;			

		хууль, НДЕГ-ын даргын баталсан төсвийн хуваарийн дагуу санхүүжилт 100 түг хувь олгоно.	хуваарийн дагуу санхүүжилтийн сан тус бурээр олгоно.	- YOMШӨ-ний даатгалын санд 44.2 тэрбум төгрөг; - Ажилтуулжийн даатгалын санд 138.3 тэрбум төгрөг.
2.4.	Эрүүл тухай Мэндийн тогтоомжийн шимтээлийн цуглуулах, төвлөрүүлэх зохион байгуулах;	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар хооронд байгуулсан "Хамтран ажиллах гэрээ"-нд заасны дагуу төвлөрүүлэл сэн орлогыг 100 % шилжүүлнэ.	Хамтран даатгалын гэрээ"-ний дагуу эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлогыг төвлөрүүлж төрөлжүүлж тэрээний биелэлтийг бүрэн хангаж ажилласан.	Эрүүл мэндийн тухай хуульд заасны дагуу ажил олгочийн төлсөн эрүүл мэндийн даатгалын шимтээлийн орлогыг Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газартай байгуулсан "Хамтран ажиллах гэрээ"-ний дагуу долоо хоног бүр эрүүл мэндийн даатгалын санд шилжүүлсэнээр нийт 757.0 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж тэрээний биелэлтийг бүрэн хангаж ажилласан.
2.5.	Нийгмийн даатгалын сангийн шимтээлийн авлагыг оны эхний улдэгдлээс 15-аас доошгүй хувиар буруулах;	Ажил опгогчоос авах нийгмийн даатгалын шимтээлийн авлагыг оны эхний улдэгдлээс 15-аас доошгүй хувиар буруулач.	Ажил олгочоос авах нийгмийн даатгалын шимтээлийн авлагыг оны эхний улдэгдлээс 15-аас доошгүй хувиар буруулач.	Шимтээлийн даатгалын сангийн ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Нийгмийн даатгалын дүгээр тушаалаар авлага барагдуулах ажлыг эрчимжүүлэх тухай" А/64 хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллаж байна. Нийгмийн даатгалын байгуулгааас авлагыг буруулах талаар чилгээр, заавруудыг хүргүүлэн, дараах ажлуудыг зохион байгуулан ажиллаж байна. Үнд:
				1. "Нийгмийн даатгалын шимтээл төлөлтийг тайланах, шимтээлийг нөхөн төлүүлэх журам"-д заасны дагуу шат дараалсан арга хэмжээг авч хуримтлагдсан авлагыг бараадуулж байна; - 104.3 тэрбум төгрөгийн авлага УУГЭСэн 2,952 ажил олгочид

- албан шаардлага хүргүүлснээр 29.8 тэрбум төгрөгийг авлага;
- 214.0 тэрбум төгрөгийн авлага үүсгэсэн 14,437 ажил олгогчийн банккан дахь харилцах дансны зарлагын гүйлгээг тур зогсоосноор 13.8 тэрбум төгрөгийн авлага;
 - 141.4 тэрбум төгрөгийн авлага үүсгэсэн 1,076 ажил олгогчтой шимтээлийн авлага барагдуулах гэрээ байгуулснаар 133.5 тэрбум төгрөгийн авлага;
 - 69.1 тэрбум төгрөгийн авлага үүсгэсэн 561 ажил олгогчийг шүүхэд шилжүүлснээр 5.1 тэрбум төгрөгийн авлага;
 - 56.6 тэрбум төгрөгийн авлага үүсгэсэн 1,403 ажил олгогчтой уулзант зохион байгуулснаар 13.8 тэрбум төгрөгийн авлагыг тус тус барагдуулсан байна.
 - 150.4 тэрбум төгрөгийн авлага үүсгэсэн 174 ажил олгогчийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанда шилжүүлснээр 1.1 тэрбум төгрөгийн авлагы барагдуулсан байна.

Гайлбар: Авлага барагдуулах арга хэмжээ нь дээрх журмын дээгуү шат дараалан авч байгаа тул авлагын мөнгөн дун, ажил олгогчийн тоо нь давхардсан дунгээр итэрхийлэгдсэн болно

2. Шимтэгийн авлагыг шийдвэрүүдийг гарган, аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад шаардлагатай арга хэмжээг авч ажиллах талаар 11 удаагийн чиглэл, зөвлөмж, үүрэг даалгавар өгч үр дүнг тооцон ажиллав.
3. Банкуудад Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль, Банкны тухай хууль, 2024 онд банктай байгуулсан "Хамтран ажиллах гэрээ"-нд тусгатдсан заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллахдаа харилцах дансны зарлагын гүйлгээг тур зогсоох мэдэгдэл, зарлагын гүйлгээг нээх зөвшүүрлийн шинээр батлагдсан маяг, загварыг ашиглах талаар мэдээллийг хүргүүлсэн.
4. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2019 оны А91 дугээр тушаалгаар батлагдсан "Монголбанкны зээлийн мэдээллийн санд ажил олгогчийн Нийгмийн даатгалын шимтэл төлөлтийн талаарх мэдээллийг хүргүүлэхэд баримтлах журам"-ын хувь энд сар бүр зээлийн мэдээллийн санд өртэй ажил олгогчийн мэдээллийг хүргэгддэг. Монгол банкаас 4 дүгээр сард гаргасан мэдэгдэлд анхааралт хандуулах, хэвийн бус, эргэлзээтэй болон мүү зээлийн ангилалтай, зээл нь бүрэн төлөгдөх дууссан зээлдэч, төлбөр хариулагчийн зээлийн мэдээллийг б 6 дугаар сарын 02-ны өдөрт баптаан бүрэн барагдуулсан тохиолдолд зээлийн мэдээллийн санд туслахгүй байх тохиоруултыг хийхээр шийдвэрлэсэн тул ажил олгогч, дааттуулагч наарт мэдээллийг хүргэн, авлага барагдуулах ажлыг зохион байгуулсан;

5. Ажил олгогчийн харилцах дансны зарлагын гүйлгээг түр зогсоож, шимтгэл алданги төлүүлэх тухай мэдэгдлийг цаасан хэлбэрээр банкуудад хургуулсантай холбоотойгоор цахимаар мэдээллийг солилцох талаар Төрийн банк, Худалдаа болон хөгжлийн холбогдох удирдлагууд мэргэжилтнуудтэй уулзалт зохион байгуулж хамтран ажиллах гэрээ байгуулж ажиллахаар болов. Данс хаах, нээх үйл ажиллагааг тургэн шуурхай шийдвэрлэх, чирэгдлийг багасгах зорилгоор Худалдаа хөгжлийн банкны Цахим мэдээлэл солилцооны гэрээ байгуулах саналыг хүлээн авч, гэрээний санаалаа боловсруулан хургуулэв.
6. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газартай 2023 онд байгуулсан “Хамтран ажиллах саналыг албан бичгээр хургуулсан” шүүхийн шийдвэртэй шимтгэлийн авлагыг барагдуулах ажлыг эрчимжүүлэх ажлыг хамтран зохион байгуулж, талууд сар бүр шийдвэр гүйцэтгэлийн тайллан мэдээл солилцсон, үр дүнг тооцож байна.
7. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газарт “Хамтран ажиллах гэрээ”-ний хугацаа дуусаж байгаатай холбогдуулан, гэрээг шинэчлэн байгуулах саналыг албан бичгээр хургуулсан.
8. Тус газарт ирүүлсан шимтгэлийн өртэй ажил олгогчийн Худалдаа хөгжлийн банканд харилцах данс хаах, нээх үйл ажиллагааг тургэн шуурхай шийдвэрлэх, чирэгдлийг багасгах зорилгоор цахим мэдээлэл солилцооны гэрээ байтуулах саналыг хүлээн авч, гэрээний санаалаа боловсруулан хургуулэв
9. Гэрээ, тушаал, журам, хамтын ажиллагааны хурээнд нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өртэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын мэдээ, судалгааг доорх газруудад хургуулэн, хамтран ажилласан. Үнд:
- ✓ Төсөвт байгууллагын шимтгэлийн өр оны эхнээс 17.4 тэрбум төгрөгөөр өссөнгөй холбоотойгоор Сангийн яамны Төрийн сангийн газарт Төсөвт байгууллагын шимтгэлийг төрийн албаны Цалингийн нэгдсэн системээр Цалинг олгоходоо нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлдөг байх зохицуулалтыг судлан шийдвэрлэж Төсвийн тухай хуулийн дагуу төсвийг зохистой удирдаж, шимтгэлийн өр төлбөр үүсгэхгүй байх, үүссэн өр төлбөрийг барагдуулах, нэмж өр үүсгэхгүй байжад хяналт тавьж ажиллах талаар аймаг, дүүртийн Төрийн сангийн хэлтсүүдэд чиглэп өгч хамтран ажиллах албан бичгийг хургуулсан.
 - ✓ Сангийн яамны Төсвийн бодлого төлөвлөгийн газарт төсөвт байгууллагын шимтгэлийн авлагыг нэмэгдэж байгаа нь төрийн албан хаагчдын Цалин нэмэгдсэн, төсвийн хувваарь болон зарцуулалт, санхүүжилтийн эрх хүрээндэхгүй зэрэгээс шалтгаалж байгаа тул төсвийн асуудлыг шийдвэрлэж хамтран ажиллах албан бичгийг хургуулсан.

- ✓ Гадаадын иргэн, харьяатын газарт гадаадын хөрөнгө оруулалттай компанийн захирлын Монгол Улсад оршин суух визний хугацааг сунгах хүсэлтийг шийдвэрлэхдээ тухайн байгууллага шимтгэлийн өргтэй эсэхийг харгалзан Үздэг байхаар холбогдох дүрэм, журамд өөрчлөлт оруулах талаар хамтран ажиллах албан бичгийг хургуулсан.
- ✓ Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тайланийн баталгаажуулсан улдэгдлээр териин өмчийт болон териин өмчийн оролцоотой 53 байгууллага 17.1 тэрбум төгрөгийн өр үүсгэсэн талаар Төрийн өмчийн бодлого төлвлөхтүүний газарт харьяа териин өмчийт болон териин өмчийн оролцоотой байгууллагуудын дарга, захидал наарт шимтгэлийн авлагыг барагдуулах, намж төлбөр үүсгэхгүй байх талаар чиглэл хургуулж, хяналт тавьж хамтран ажиллах албан бичгийг хургуулсан.
- ✓ Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн тайланийн 9 дүгээр сарын 30-ны баталгаажуулсан улдэгдлээр эрүүл мэндийн байгууллагууд /Төрийн болон орон нутгийн өмчийт төрөлжсөн мэргэшшийн эмнэлэг, бусийн оношилгоо, аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг, эрүүл мэндийн төвүүд/ын шимтгэлийн өр 34.5 тэрбум төгрөг болж, оны эхнээс 21.5 тэрбум төгрөгөөр өссөнтэй холбоотойгоор Эрүүл мэндийн яаманд Төслийн тухай хуулийн 6.4.8., 41.2.2 дахь заалтанд заасны дагуу төсвийг зохицтой удирдаж үүссэн өр төлбөрийг нэмж үүсгэхгүй байхад хяналт тавьж, эмнэлгийн байгууллагуудад читгэл өгөн хамтран ажиллах албан бичгийг хургуулсан.
- ✓ Оргөө амаржих газар болон Амгалан амаржих газрын шимтгэлийн өрийт барагдуулах талаар холбогдох арга хэмжээ авч шийдвэрлэж өгөхийг хүссэн хүсэлтийг Эрүүл мэндийн яаманд хургуулсан.
- ✓ Монголын улаан загалмайн нийгэмлэгт харьяа дунд шатны хороодын улаан загалмайн байгууллагууд нь шимтгэлийн өр үүсгэж байгаа түүний барагдуулах талаар хамтран ажиллах албан бичгийг хургуулсан.
- ✓ Эрүүл мэндийн даатгалын өрөнхий газарт 3-р улирлын байдлаар 31.2 тэрбум төгрөгийн шимтгэлийн өр үүсгэсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ худалдан авах гэрээтэй эмнэлгийн байгууллагуудын санхүүжилтийг шийдвэрлэж өгч "Хамтран ажиллах гэрээ"-ний үүргээ биелүүлж ажиллахыг хүссэн албан хүсэлтийг хургуулсан.
- ✓ Улсын Их хурлын гишүүн Д.Энхтувшин, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд тус тус нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрийн мэдээллийг 2019-2024 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар гарган, хургуулэв.
- ✓ Улсын бүртгэлийн өрөнхий газраас ирүүлсан "Санхүүгийн тайлантгаа найм ба түүнээс дээш улирал дараалан гаргаагүй,

харилцагч санхүүгийн байгууллагад илтээж баталгаажуулсаатгүй хуулийн этгээдийг улсын бүртгэлээс хасах 12448 ажил олгогчийн нэр регистрийн дугаар ирүүлсэнээс ажил олгогчийн регистр, нэр зөвүүтэй байгаа талаар мэдээллийг тус тус хүргүүлсэн

10. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын баталсан “Дян зохион байгуулах тухай” А/162 дугаар тушаалаар Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрийг бараадуулах, сангийн орлогын төлөвлөгөөг биелүүлэх, уг яяны хүрээнд “Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрийг бараадуулах, сангийн орлогын төлөвлөгөөг биелүүлэх, хурийтлагдсан болон урсгал өрийг тодорхой хувиар бууруулан хурэх түвшинд хурч ажиллахыг аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газруудад чиглэл хүргүүлэн ажиллаж байна. Аяны үр дунд 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар 92.6 тэрбум төгрөгийн авлагыг бараадуулсан байна.

11. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг тур орлон гүйцэтгэч, Бодлогын хэрэгжилт, төлөвлөлтийн газрын даргын 2024 оны баталсан удирдаажийн дагуу аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад ажилласан. Үнд:

- Ажил олгогчийн шимтгэлийн авлагыг бууруулах, орлогын төлөвлөгөөг биелүүлэх, хамралтыг нэмэдүүлэх талаар төвийн 6 дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудад 2024 оны 09 дүгээр сарын 11-18-ны өдрүүдэд холбогдох ажилтнуудтай уулzan санал солилцох, маргажил арга зүйгээр ханган ажилласан.
- Дархан-Ул, Сэлэнгэ, Дундговь,Өмнөговь аймгийн Нийгмийн даатгалын газарт 2024 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрөөс 10 дугаар сарын 03-ны өдрүүдэд ажилтаж насжилт өндөртэй, шимтгэлийн өр ихээр үүсгэсэн ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагыг бууруулах, орлогын төлөвлөгөөг биелүүлэх ажлыг зожижон байгуулж, хуримтлагдсан 2.2 тэрбум төгрөгийн авлага бараадуулсан.

Дээрх авлага бараадуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн ажлын үр дунд хуримтлагдсан шимтгэлийн авлагыг барагдуулсан боловч нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагын хэмжээ 2024 оны эхэнд 399.5 тэрбум төгрөгийн авлагас 197.6 тэрбум төгрөгийн өр бараадаж 49.5 хувиар буурсан үзүүлэлттэй боловч урсгал авлага 381.2 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэж 11 дүгээр сарын байдлаар 583.1 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлагын орлогод эзлэх хувь нь хулээгдэж буй гүйцэтгэлээр 9.3 байна.

Нийгмийн даатгалын 35 байгууллагаас нийгмийн даатгалын

Төсвийн
Сангийн
Яамны

2.6. Нийгмийн даатгалын - Төсвийн

100

<p>сангийн улдэгдэл, хуримтлалын сангийн хөрөнгө оруулалтад байршуулж, нэмэгдүүлэх ажил зохион байгуулах;</p> <p>челеөт</p>	<p>даатгалын сангийн челеөт улдэгдлээс арилжааны банкинд мөнгөн хадгаламж байршуулж, нэмэгдүүлэх ажил зохион байгуулах;</p> <p>челеөт</p>	<p>даатгалын сангийн челеөт улдэгдлээс Засгийн газрын урт хугацаат бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөөр баталсаны дагуу Засгийн газрын дотоод үнэт цаас худалдах, худалдан авах 199/НД73/24 байгуулан 300.0 тэрбум төгрөгийн 3 хүртэл жилийн хугацаатай, 9 хувийн хүйтэй Засгийн газрын бонд худалдан авч, Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийг бүрэн хэрэгжүүлээ.</p> <p>Нийтмийн даатгалын сангийн хөрөнгийг санхүүгийн найдвартай хэрэгсэлд оруулснаар сангийн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр Нэмэгдүүлэх боломжийг бурдуулэн зорилтолт түвшин бүрэн хангасан.</p>
<p>Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн эзэмшилт, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад хянналт, тавих, удирдлагаар хангах;</p> <p>челеөт</p>	<p>Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн эзэмшилт, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад хянналт, тавих, удирдлагаар хангах;</p> <p>челеөт</p>	<p>Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн эзэмшилт, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад хянналт, тавих, удирдлагаар хангах;</p> <p>челеөт</p>
<p>2.9.</p>	<p>"ӨМЧ ХАМГААЛАХ БАЙНГЫН ЗЭВЛӨЛ"-ИЙН ЗАЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨН ДАГУУ АЖЛУУДЫГ 100 ХУВЬ ХИЙЖ ГҮЙЦЭГЭХ ТУСГАСАН ХЭРЭЖЛИЛТИЙН ХҮВЬТАЙ ХИЙГДСЭН БАЙНА.</p>	<p>"ӨМЧ ХАМГААЛАХ БАЙНГЫН ЗЭВЛӨЛ"-ИЙН ЗАЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨН ДАГУУ АЖЛУУДЫГ 100 ХУВЬ ХИЙЖ ГҮЙЦЭГЭХ ТУСГАСАН ХЭРЭЖЛИЛТИЙН ХҮВЬТАЙ ХИЙГДСЭН БАЙНА.</p> <p>2.9.</p>

		<p>хэрэглэгдэх "Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл тооцоход баримтлах хугацаа"-г шинээр боловсруулан баттуулж нэгдсэн чилэл заавар хүргүүлэн мөрдүүлж ажилласан.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын даргын 2024 оны "Ажлын хэсэг байгуулах тухай" А/37 дугаар тушаалын дагуу Нийслэлийн нийгмийн даатгалын газрын эд хөрөнгөд хяналтын тоолгото хийж, хөрөнгө хувваасиалах ажлыг зохион байгуулсан. - Нийгмийн даатгалын байгууллагуудын 30 тээврийн хэрэгслийн цахим гэрчилгээ, улсын бүртгэлийн дугаарыг өөрчлөв. - Нийгмийн Даатгалын байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн эзэмшилт, ашиглалт, хадгалалтад хяналт тавин, мэргэжил арга зүйгээр хянган ажилласан. - Нийгмийн даатгалын өрөнхий даргын 2024 оны "Өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн бурелдэхүүний шинэчлэн багтаж түүхий А/190 дүгээр тушаалаар ажлын хэсийн бурелдэхүүнийг шинэчлэн баталсан бөгөөд зөвлөл нь байгууллагын тээврийн хэрэгсэл, барилга байгууламжийн засварын үйл ажиллагаанд хяналт тавин ажиллаж байна.. - Нийгмийн Даатгалын салбарын үндсэн хөрөнгийн тооллого, тооцоог цахимжуулах зорилгоор бар код уншиг төхөөрөмж авахаар судалж, нийгмийн даатгалын байгууллагын 2025 оны төсвийн санад тусгаж хүргүүлсэн. 	100
Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын байгаа сангийн Нэхэмжилсэн өр тооцон төлбөрт авсан Ул хөдлөх хөрөнгийг худалдан борлуулах ажлыг зохион байгуулах;	НДҮЗ-Н 2021 оны 18,19, 2023 оны 02 дугаар тогтоолын хөрөгжилтийг худалдаа, болон ул хөдлөх хөрөнгийн зуучалын байгууллагаар дамжуулан 1 286.1 сая Төгрөгийн үнэлгээтэй ширхэг хөрөнгийг 1 317.5 сая төгрөөр борлуулж, Нийгмийн даатгалын санд төвлөрүүлсэн.	Дуудлага худалдаа, гэрээзэр болон ул хөдлөх хөрөнгийн зуучалын тогтоолын хөрөгжилтийг хандан ажиллана.	<p>Чингис хаан банкаас нэхэмжилсэн төлбөрийн талаар:</p> <p>Сүхбаатар дүүрэгийн Иргэний хөрөнгийн анхан шатны шүүхийн 2020 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн 18/1ШШ2020/02624 дугаар шүүгчийн захирамжсаар "Чингис хаан банк"-аас 101,768.2 сая төгрөгийг гаргуулж Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт олгохоор шийдвэрлэсэн.</p> <p>Мөн Чингис хаан банк нь 2020 оны 8, 9, 10 дугаар сарын хүгийн орлого 2,358.4 сая төгрөгийг Нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансанд шилжүүлсний дараа мөн оны 12 дугаар сард буцаан татаж авсан.</p> <p>Иймд тус газар нь 2021 онд Сүхбаатар дүүрэгийн Иргэний хөрөнгийн анхан шатны шүүхэд хүүгийн орлого 2,358.4 сая төгрөгийн нэхэмжлэл гаргаснаар тус шүүхийн 2024 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн 18/1ШШ2024/00464 шүүгчийн захирамжсаар "Чингис хаан банк"-аас 1,801.87 сая төгрөгийг гаргуулж, Нийгмийн даатгалын санд олгохоор шийдвэрлэсэн.</p> <p>Нийт нэхэмжилсэн 103 570.08 сая төгрөгээс 2024 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн байдлаар нийт 8,392.71 сая төгрөг (үүнээс 2024 онд 1,517.66 сая) төлдөгж, авлагын үлдэгдэл 95,201.08 сая төгрөг байна.</p> <p>Чингис хаан банкаас нэхэмжилсэн өр төлбөрийг бараагдуулах чиглэлээр дараах ажлуудыг гүйцэтгэлээ.</p> <p>Чингис хаан банк ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигч "Ньюстандарт</p>
2.10.			

финанс" ХХК нь 2023 оны 4 дүгээр сарын 12-ны өдөр "Баянмөнх Техник дэвшил ХСО" ГХОХХК-тай "Худалдах, худалдан авах гэрээ" байгуулж, уг банкны энгийн хувьцааг "Баянмөнх техник дэвшил ХСО" ГХОХХК худалдан авахаар шийдвэрлэсэн ба энгийн хувьцааны шилжилтийн явцын талаар Монголбанкнаас тодруулахад "Баянмөнх техник дэвшил ХСО" Монголбанканд нэмэлт материал ирүүлэх шаардлагатай тул хулээлтийн байдалд байгаагэсэн хариуг ирүүлсэн хэвээр байна.

"Нийгмийн даатгалын тогтолцоо үр нэлэөө" сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитын хурээнд Капитал банкны эрх хүлээн авч болон Чингис хаан банкнаас нэхэмжилсэн өр төлбөрийн барагдуулалтын талаар холбогдох мэдээллийг холбоотой талшуудаас авч ажилласан.

ШИГЕТ-ЫН Банкны төлбөр барагдуулах газраас Чингис хаан шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа явагдааж байгаа талаар мэдэгдсэн.

Мөн Капитал банкны эрх хүлээн авчгаас ирүүлсэн мэдээлэлд дурдсан шүүхийн маргаантай байгаа гэх 64.3 тэрбум төгрөгийн дун бүхий 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийн байршил, зориулалт, шүүхийн байгууллагын алъя шатанд хянадаж байгаа талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлэх хүснэгтийг хүргүүлсэн.

Тус газар нь Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөгийн 2024 оны 09 дүгээр сарын 06-ны өдрийн хуралдаанаар өгөгдсөн чиглэлийн дагуу нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт Улдэгдлийг арилжааны банканд байршуулах, эрдэлд оруулах үр дагавартай шийдвэр гаргасан буруутай этгээдийн тогтоолгооор Монгол Улсын Ерөнхий Прокурорт гомдол гаргасан.

Улсын өрөнхий прокурорын газраас гомдлыг Авлигатай тэмцэх газарт шилжүүлсэн тул тус 2 банктай (Капитал банк, Чингис хаан банк) холбоотой нэмэлт тайлбар, мэдээлэл, холбогдох материалиудыг тус газарт хургуулж ажилласан.

Түүнчлэн УИХ-ЫН гишүүн Г.Дамдиннямын хүснэгтийн дагуу дээрх банкнуудын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг албан бичгээр хуулбарлан хургуулж, биеэр очиж тайлбар мэдээллийг өгч ажилласан.

Мөн Чингис хаан банкны Монголбанканд байршуулсан дурмийн сан болон эрсдлийн сангийн хөрөнгийн талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл ирүүлэх хүснэгтийг Төв банканд хургуулээд байна.

"Чингис хаан банк" ХХК-аас өр төлбөрт санал болгосон үл хөдлөх хөрөнгүүдийг судлан 5.07 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтий, 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг өр төлбөрт тооцон авах санал, Танилцуулгыг Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, 2024 оны 11 дугээр сарын 08-ны өдрийн "Өр төлбөрт хөрөнгө хүлээн авах тухай" 08 дугаар тогтоолыг баттууллаа.

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн шийдвэрийг ШШГТГ

болов Чингис хаан банканд хургуулэн, хөрөнгүүдийг хүлээн авах бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.

Капитал банкнаас нэхэмжилсэн төлбөрийн талаар:

Капитал банк ХХК дахь банкны эрх хүлээн авагчаас нэхэмжилсэн **104,200.0** сая төгрөгөөс 2024 оны 11 дүгээр сарын 18-ны өдрийн байдлаар 13,377.9 сая төгрөг нь мөнгөн хэлбэрээр /үнээс 2024 онд 2,290.0 сая төгрөг/, 25,028.7 сая төгрөгийн 78 ширхэг хөрөнгө хүлээн авснаар нийт 38,406.6 сая төгрөгийн төлбөр барагдаж, **65,800.0** сая төгрөгийн улдэгдэл байгааас ҮОМШӨ-ий даатгалын сангийн 62,023.0 сая, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн 3,777.0 сая төгрөг байна.

Тус банкнаас нэхэмжилсэн өр төлбөрт хүлээн авсан Ул хөдлөх хөрөнгөнөөс 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг үйлдвэрлэп, үйлчилгээ явуулж байгаа 28 иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагад түрээслүүлснээр 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар 334.06 сая төгрөгийн түрээсийн орлогыг нийгмийн даатгалын санд төвлөрүүлсэн байна.

Дээрх хөрөнгүүдийн хадгалалт, хамгаалалт, хэвийн байдалд хяналт тавих ажлыг Улаанбаатар хотод Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Санхүү бүртгэл, хөрөнгө оруулалтын газар, орон нутагт тухайн аймгийн Нийгмийн дааталын газрын дарга нарг хариуцуулан ажиллаж байна.

Ул хөдлөх хөрөнгө зуучалтын байгууллагаар дамжуулан 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар 407.94 сая төгрөгийн үнэлгээтэй 4 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг төлбөрийт бүрэн төлүүлэх нөхцөлөөр, 2,044.39 сая төгрөгийн үнэлгээтэй 7 ширхэг хөрөнгийг "Ул хөдлөх хөрөнгийг худалдан авах гэрээ"-байгуулан 12-36 хүргэх сарын хугацаанд төлбөрийг хуваарийн дагуу гүйцэтгэх нөхцөлөөр нийт 2,452.33 сая төгрөгийн хөрөнгийг худалдан борлуулж, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласнаар 1,582.7 сая төгрөгийн төлбөрийг хуваарийн дагуу төлүүлж нийгмийн даатгалын холбогдох санд төвлөрүүлсэн.

Өр төлбөрт тооцон хүлээн авсан хөрөнгийн улдэгдэл 13,532.98 сая төгрөгийн 17 ширхэг хөрөнгө байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн өр төлбөрт тооцон ул хөдлөх хөрөнгө хүлээн авах, хадгалах, хамгаалах, түрээслүүлэх, орлогыг нийгмийн даатгалын санд төвлөрүүлэх ажлыг зохион байгуулах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүний Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалаар шинэчлэн баттуулсан.

Капитал банкны эрх хүлээн авагч болон "Чингис хаан банк" ХХК-асс нийгмийн даатгалын сантийн өр төлбөрт санал болгосон хөрөнгүүдтэй танилцан, зэх зээлийн судалгааг хийж, тухай бүр хариуц хургуулэн ажиллаж байна.

				100	
2.11.	Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын баталсан нийгмийн даатгалын сангийн 2023 оны төсвийн тухай хуулиар нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан НДС-ийн орлого тэрбум төгрөг Улсын төсвийн татаас орсон дун, зарлага тэрбум төгрөгөөр батлагдсан.	Нийгмийн даатгалын сангийн 2023 оны төсвийн тухай хуулиар нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан НДС-ийн орлого тэрбум төгрөг Улсын төсвийн татаас орсон дун, зарлага тэрбум төгрөгөөр батлагдсан.	1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн хувааарь батлах тухай" А/02 дугаар тушаалаар аймаг, дуургийн нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн болон сар, улирлын хуваарийг батлуулан, нийгмийн даатгалын байгууллагуудад хүргүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав. 2. Нийгмийн даатгалын байгууллагуудаас ирүүлсэн саналыг үндэслэн Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын 2024 оны төсвийн аймаг, нийслэлийн нарийвчилсан хувааарь, сар, улирлын хуваарын төрөл Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны А/49, А/80, А/106, А/130, А/141, А/154, А/179, А/202 дугаар тушаалуудаар тус тус өөрчлөлт оруулан батлуулав.		
2.12.	Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын баталсан нийгмийн даатгалын сангийн 2023 оны төсвийн тухай хуулиар нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан НДС-ийн орлого тэрбум төгрөг Улсын төсвийн татаас орсон дун, зарлага тэрбум төгрөгөөр батлагдсан НДС-ийн орлого тэрбум төгрөг Улсын төсвийн татаас орсон дун/төгрөг төгрөгөөр батлагдсан.	Баталсан төсвийн хувааарь, төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагад ад ёгсөн зөвлөмж, чиглэлийн тоо, гүйцэтгэл, үр дүн	Баталсан төсвийн хувааарь, төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагад ад ёгсөн зөвлөмж, чиглэлийн тоо, гүйцэтгэл, үр дүн	Баталсан төсвийн хувааарь, төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудад хүргүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан.	1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсвийн хувааарь батлах тухай" А/03 дугаар тушаалаар нийгмийн даатгалын байгууллагуудын үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсвийн хувааарь батлуулан, нийгмийн даатгалын байгууллагуудад хүргүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав. 2. Нийгмийн даатгалын байгууллагуудаас ирүүлсэн саналыг үндэслэн үйл ажиллагааны урсгал зардлын 2024 оны төсвийн
	Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хууль, НДЕГ-ын даргын нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаагаа ны зардлын төсөв 55.4	Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаагаа ны зардлын төсөв 55.4	Нийгмийн даатгалын сангийн 2023 оны төсвийн тухай нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаагаа ны зардлын төсөв 55.4	Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуулиар нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаагаа ны зардлын төсөв 55.4	1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны "Үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсвийн хувааарь батлах тухай" А/03 дугаар тушаалаар нийгмийн даатгалын байгууллагуудын үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсвийн болон сар, улирлын хуваарийг батлуулан, нийгмийн даатгалын байгууллагуудад хүргүүлж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллав. 2. Нийгмийн даатгалын байгууллагуудаас ирүүлсэн саналыг үндэслэн үйл ажиллагааны урсгал зардлын 2024 оны төсвийн

	аймаг, нийслэл, дүүргийн нарийчилсан хувваарь, улирлын хувваарийг төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудад хургуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах;	тербум төгрөгийг төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудад хургуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах;	урстал зардлын төсвийг тэрбум төгрөгөөр баталсан. Батлагдсан төсвийг НДҮЗ-өөр хэлэлцүүлэн нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төвлөрөн орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төсвийн нарийвчилсан хувваарь, сар, улирлын хувваарийг хургуулж, төсвийг хуулийн дагуу зарцуулна.	урстал зардлын төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төвлөрөн орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төсвийн нарийвчилсан хувваарь, сар, улирлын хувваарийг хургуулж, төсвийг хуулийн дагуу зарцуулна.	урстал зардлын төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төвлөрөн орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төсвийн нарийвчилсан хувваарь, сар, улирлын хувваарийг хургуулж, төсвийг хуулийн дагуу зарцуулна.
2.13.	Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын 2025-2027 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025 оны жилийн хязгаарын саналыг боловсруулж, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хуулиар тогтоосон хугацаанд хургуулэх;	Хуулийн хугацаанд боловсруулж хургуулж.	Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын 2024-2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2024 оны жилийн хязгаарын саналыг боловсруулж, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хуулиар тогтоосон хугацаанд хургуулэх;	Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын 2025-2027 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025 оны жилийн хязгаарын саналыг боловсруулж, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хуулиар тогтоосон хугацаанд хургуулэх;	1. Нийгмийн даатгалын сангийн 2025-2027 оны төсвийн хүрээний мэдэгдлийн саналыг боловсруулж хуульд заасан хугацаанд Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулэв. 2. Нийгмийн даатгалын сангийн болон нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төрөлжилтэд хяналт тавьж ажиллах;
					100 Уг саналд одоогийн мөрдөж буй хууль тогтоомжийн хурээнд нийгмийн даатгалын сангийн орлогыг 6,758.1 тэрбум төгрөг, сангийн зарлагыг 5,925.3 тэрбум төгрөг, нийгмийн даатгалын байгууллагуудын төрөлжилтэд хяналт тавьж ажиллах;

зарлага, нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны урсгал зардлын хөрөнгө оруулалтгаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний зардлын 2025 оны төсвийн аймаг, нийслэлийн нарийвчилсан хувваарь, улирлын хувваарийг баталж, төв, орон нутгийн даатгалын байгууллагуудад хүртүүлэх.	улирлын нарийвчилсан сан хувваарь	ерөнхий газрын даргын тушаалаар батлуулж, төв, орон нутгийн даатгалын байгууллагуудад хүргүүлсэн.	хуваарийг батлуулах ажил хүлээгдэж байна.	хуваарийг НДЕГ-ын дарааар батлуулж төв, орон нутгийн даатгалын байгууллагуу дад хүргүүлсэн байна.	
2.16.	Нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагуудыг нийгмийн даатгалын сангийн болон үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсөв, төлөвлөгөө боловсруулах нэгдсэн удирдлага, мэргэжил арга зүйзэр ажиллах.	Зохион байгуулсан ажлын гүйцэтгэл, ур дун	Нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагуудыг нийгмийн даатгалын сангийн болон үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсөв, төлөвлөгөө боловсруулах нэгдсэн удирдлага, мэргэжил арга зүйзэр ажилласан.	Нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагуудыг нийгмийн даатгалын сангийн болон үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсөв, төлөвлөгөө хуулийн хугацаанд боловсруулаг дсан байна.	Нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагуудыг нийгмийн даатгалын сангийн болон үйл ажиллагааны урсгал зардлын төсөв, төлөвлөгөө хуулийн хугацаанд боловсруулаг дсан байна.
2.17.	Нийгмийн даатгалын -	Зохион	2022 оны жилийн	2024 оны	

	салбарын статистик Узүүлэлтийн нэгтгэлийн шинэчлэн, нарийвчилсан Узүүлэлтээр баяжуулах, Мэдээллийн бурудуулэх;	байгуулсан ажлын гүйцэтгэл, ур дун	эцэс, 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар статистик Узүүлэлтийг шинэчилсэн.	хагас жилийн Узүүлэлтээр шинаачилсан байна.	албан журамын болон сайн дурын даатуулагчийн ТОО, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчдын тоо, зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ эцсийн байдалаар шинэчлэн гаргав. - Нийгмийн даатгалын салбарын 2023 оны статистик мэдээллийг Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2018 оны “Нийгмийн халамж, даатгалын салбарын статистик мэдээллийн маягт, түүний нөхөх зааврыг батлах тухай” 137 дугаар тушаалаар баталсан маягтын дагуу гарган Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Үндэсний статистикийн хороонд тус тус хүргүүлэв. - Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын www.ndaatgal.mn цахим хуудаст “Нийгмийн даатгалын сангийн сарын мэдээний тойм” мэдээллийг сар бүр бэлтгэн байршуулав. - Мөн нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлага, мөнгөн хөрөнгийн мэдээллийг 2008-2023 оны байдлаар бэлтгэн shilen.gov.mn сайгадад байршуулав
	“Нийгмийн даатгалын боллогын баримт бичиг, хууль тогтолцомж, тоогтоол шийдвэрийн биелэлт, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийх, сангийн болон үйл ажиллагааны зардолтын зарцуулалтад аудит хийх, дүгнэлт зөвлөмж гарах, мэргэжил арга зүйн туслацаа үзүүлэх” гээсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хамгаахад чиглэсэн хөтөлбөр, арга хэмжээ:	Гурав. Хуулиар олгосон нийтлэг чиг Ургийг хэрэгжүүлэх зорилт	“Нийгмийн даатгалын бодлогын баримт бичиг, хууль тогтолцомж, тоогтоол шийдвэрийн биелэлт, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийх, сангийн болон үйл ажиллагааны зарцуулалтад аудит хийх, дүгнэлт зөвлөмж гарах, мэргэжил арга зүйн туслацаа үзүүлэх” гээсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хамгаахад чиглэсэн хөтөлбөр, арга хэмжээ:	Нийгмийн даатгалын салбарт хэрэгжүүлэхээ эр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн байна.	“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн тайлан, холбогдох мэдээ, 100 эхний 8 сарын байдлаарх хэрэгжилтийн тайлан, холбогдох мэдээ, мэдээллийг үндэслэн хянант-шинжилгээ, үнэлгээг хийсэн. Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор баталсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт нийгмийн даатгалын чиглэлээр 1 зорилт бүхий 5 арга хэмжээ тусгагдсан байна. Засгийн газрын 2020 оны 206 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Бодлопын баримт бичийн хэрэгжилт, захирагааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хянант-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам” ын дагуу бодлогын баримт бичигт нийгмийн даатгалын салбарт хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцыг 2024 оны эхний 8 сарын байдлаар 90 хувь буюу буюу “Тодорхой үр дунд хурсэн” гэж үнэлж, үнэлгээний тайлан Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 02/785 дугаар албан бичээр Гэр бүл, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалтын яаманд хургуулсан.
3.1.	“Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хэрэгжилтийн явцад хянант-шинжилгээ, үнэлгээ хийх; нийгмийн хамгааллы н яаманд хургуулэх;	- 09 дүгээр сарын 01- ний өдрийн дотор Хяналт- шинжилгээ үнэлгээ хийх, тайланг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллы н яаманд хургуулэх;	Үнэлгээний тайланг Нийгмийн даатгалын еरөнхий даргын 2023 оны 01/1785 дугаар албан бичгээр болон цахимаар Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хамгааллы н яаманд хургуулэх;	Нийгмийн даатгалын салбарт хэрэгжүүлэхээ эр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн байна.	Улсын НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН
3.2.	Монгол Улсыг (2021- 2025) хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн хэрэгжилтийн явцад	- Хяналт- шинжилгээ үнэлгээ хийх, тайланг 01	Нийгмийн даатгалын еरөнхий даргын 2022 оны 1/2468 албан	Улсын НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН	Хуац аа боо гүй
			2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор хургуулэх. Хугацаа болоогүй.		

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх;	дүгээр сарын 01- ний өдрийн дотор Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллы н яаманд хургуулна.	бичгээр Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	чиглэлд нийгмийн даатгалын талаар тугасан арга хэмжээ шаттай хэрэгжэн байна.	100
Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцад хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх;	Хяналт- шинжилгээ , Үнэлгээг хийж, тайланг /01.01. 07.01-ны дотор/ Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын дартын 2023 оны 01/1345 дугаар бичгээр албан Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт нийгмийн даатгалын талаар тугасан арга хэмжээ шаттай биелсэн байна.	<p>Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцад 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаарх хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийсэн.</p> <p>Улсын Их Хурлын 2020 оны 24 дугаар тогтоолоор баталсан Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт нийгмийн даатгалын чиглэлээр хэрэгжүүлэхээр “Нийгмийн даатгалын тогтолцоог шинэчилж, нийгмийн хамамжийг оновчтой болгон, хөдөлмөр эрхпэлтийг нэмэгдүүлж, хүн амын хөгжлийг хангаж, дундаж давхаргын хүрээг өргөжүүлэн Монгол Хувийн амьдралын чанарыг дээшлүүлнэ” гэсэн зорилтын хувраанд 5 зорилт бүхий 8 арга хэмжээ тусгагдсан байна. Үнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2.5.1. “Нийгмийн даатгалын шинэчлэл хийж, иргэн бурд суурь тэтгэвэр олгох, хувийн даатгалын үглчилгээнд хамрагдах боломж бүхий олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжинэ.” зорилтын хувраанд 3 арга хэмжээ; - 2.5.2. “Нийгмийн даатгалын шимтээлийн нэрийн дансны улдэгдлийн тодорхой хэсийг гэр бүлд нь өвлүүлэх нөхцлийг бурдуулна” зорилтын хувраанд 1 арга хэмжээ; - 2.5.4. “Хөдөлмөрийн зах зээлийг орчин үеийн хэрэгцээ шаардлагад нийцуулэн шинэчилж, бутээмж, үр дүнд суурилсан цалин хөлс, ажлын үнэлгээний систем нэвтрүүлж, зайнлас болон цагаар ажиллах уян хатан зохицуулалт бий болгон хөдөлмөр эрхпэлтийг нэмэгдүүлнэ” зорилтын хувраанд 1 арга хэмжээ; - 2.5.5. “Цалин хөлс, тэтгэвэр, тэтгэмжийг инфляц, хөдөлмөрийн бүтээмжтэй уялдуулан үе шаттайгаар нэмэгдүүлнэ” зорилтын хувраанд 2 арга хэмжээ; - 2.5.6. “Цахим Монгол” арга хэмжээний хувраанд хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын салбарыг бухэлд нь цахимжуулах, иргэдэд Узүүлэх үйлчилгээг ил тод, түргэн шурхай, хүртээмжтэй болгоно “зорилтын хувраанд 1 арга хэмжээ; Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцыг 2024 оны эхний

				хагас жилийн байдааар 91.2 хувь буюу “Тодорхой үр дүнд хурсэн” гэж үнэлж, үнэлгээний тайланг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 01/1318 дугаар албан бичээр болон цахимаар Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	
Улсын хөтжлийн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн явцад хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх;	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 01/1218 дугаар бичээр албан Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	Улсын хөтжлийн жилийн төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын талаар тусгасан арга хэмжээ шаттай биелсэн байна.	Монгол Улсын хөтжлийн 2024 оны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцад хинжилгээ, үнэлгээ хийлгээ. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны 39 дугаар тогтоолоор баталсан Монгол Улсын хөтжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын чиглэлээр хэрэгжүүлэхээр 1 зорилт бүхий 2 арга хэмжээ тусгагдсан байна. Үнд:	100	
3.4.	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 01/1218 дугаар бичээр албан Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	Зорилт 3.2.1. “Тэтгэврийн наасны хүн амын нийгмийн баталгааг дээшилгүүнэ.” зорилтын хүрээнд: - 3.2.1.1. Нийгмийн даатгалын шударга тогтолцоонд шилжүүлэх /АХ-2.3.6, МУХТЖЧ-3.1.5, ЗГУАХ-2.5.5/; - 3.2.1.2. Нийгмийн даатгалын сангас олгох тэтгэвэр, тэтгээмжийн хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх /АХ-2.3.6, МУХТЖЧ-3.1.5, ЗГУАХ-2.5.5/;	Монгол Улсын хөтжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын чиглэлээр хэрэгжүүлэхээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явцыг 2024 оны эхний хагас жилийн байдааар 100 хувь буюу “Тодорхой үр дүнд хурсэн” үнэлж, үнэлгээний тайланг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 01/1318 дугаар албан бичээр Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хургуулсан.	100	
3.5.	Авлигатай ТЭМЦЭХ үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд нийгмийн даатгалын чиглэлээр тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх;	02 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор Хяналт-шинжилгээ, Үнэлгээ хийж тайланг Тамгын газарт хургуулна.	Авлигатай ТЭМЦЭХ үндэсний хөтөлбөрийн дагуу онд Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ хувьтай хэрэгжсэн.	Авлигатай ТЭМЦЭХ үндэсний хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлж албан хаагч нар авлигаас ангид, байж, авлигагүй хамт олныг бурууласан байна.	100
3.6.	Байгууллагын мэдээллийн ил тод,	- Хяналт-шинжилгээ	Хуулийн Унэлгээний дүнг Хуулийн хэрэгжилт	Биелэлтийг 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 78.4 хувь буюу “Тодорхой үр дүнд хурсэн”, 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 94.8 хувь буюу “Тодорхой үр дүнд хурсэн” гэж үнэлж, танилцуултыг Тамын газарт хургуулсан	100

НЭЭЛТТЭЙ байдалд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх;	<p>Унэлгээг хийж, тайланг /03.01-ний өдрийн дотор/ Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлнэ.</p>	<p>даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны 01/831 албан бичгээр болон Цахим хөгжил, харилцаа холбооны яаманд хүргүүлсэн</p>	<p>хангаждаж, байгууллагын мэдээллийн ил тод байдал иргэдэд, НЭЭЛТТЭЙ болсон байна.</p>	<p>Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, Засгийн газрын 2022 оны 201 дүгээр тогтоолоор баталсан “НЭЭЛТТЭЙ мэдээллийг цахим хэлбэрээр байршуулж нийтлэх, шинчлэх, хянант тавих нийтлэг журам”-д зааснаар мэдээллийт үнэн зөв, бүрэн, бодитой мэдээлэж, нийтэлсэн эсэхэд 2023 оны жилийн эцэс, 2024 оны эхний хагас жил, мөн оны эхний 11 сарын байдлаар хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийж гүйцэтгээлээ.</p>		
Байгууллагын Цахим худсанд, мэдээлэл байршуулалт 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд, 67.7 хувь, 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар 76.2 хувь, 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар 74.3 хувийн гүйцэтгэлтэй байна	<p>Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг Засгийн газрын 2022 оны 352 дугаар тогтолцоор баталсан “НЭЭЛТТЭЙ мэдээллийг ил тод байгах болон ил тод байдлын шалтуур үзүүлэлт тогтоох, үнэлгээ хийх журам”-д заасан аргачлалын дагуу Мэдээллийг Мэдээллийн хүртээмжтэй байдал, Хугацаандaa нийтэлсэн байдал, Мэдээллийн буран бутэн байдал, Эх сурвалжийн байдал зэрэг 4 шалтуур үзүүлэлтийн дагуу 2024 оны эхний 11 сарын байдлаар үнэлгэхэд, аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газруудын дундаж 76.3 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.</p>	<p>Хяналт-шинжилгээгээр Цахим худсанд, заавал Мэдээлэх мэдээллийг байршуулж мэдээлэгээний, хугацаа хоцроож мэдээлсэн, дугуу мэдээлсэн, мэдээллийг шинэчлээгүй зэрэг нийтлэг алдаа дутгагдал байгаагас мэдээллийг мэдээлсэн алдаа дутгагдал давтан гарсан байна.</p>	<p>Мэдээлэл байршуулах үйл ажиллагааг сайжруулж байгууллагын мэдээллийн ил тод, НЭЭЛТТЭЙ байдлыг хангаж ажиллах талаарх зөвлөмжийг аймаг, дууртийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга Нарт Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны “Мэдээллийн ил тод, НЭЭЛТТЭЙ байдлын талаар зөвлөмж хүргүүлэх тухай” 01/899 дүгээр албан бичгээр, Нийгмийн Даатгалын ерөнхий газрын зохион байгуулалтын нэгжийн дарга Нарт Дотоод аудит, мониторингийн газрын даргын 2024 оны “Мэдээлэл байршуулах талаарх зөвлөмж хүргүүлэх тухай” 03/948 дугаар албан бичгээр тус тус хүргүүлсэн.</p>	1. Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Шилэн дансны цахим худсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоо тухай журам”-ын 8.1-д зааснаар Нийгмийн даатгалын харьяа байгууллагуудын 2024 оны 1, 2, 3 дугаар улирлын байдлаарх шилэн дансны хөтөлөлтийн тайлант шилэн дансны цахим худсанд байршиулсан мэдээлэлд үндэслэн хянант тавьж ажиллав.		
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;	<p>3.7.</p>	<p>Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>Тайланг Нийгмийн даатгалын ерөнхий даргын 2023 оны 1/83, 1/789, 1/1431, 1/1865 албан бичгээр тус тус хөдөлмөр</p>	<p>Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;</p>	<p>1. Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Шилэн дансны цахим худсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоо тухай журам”-ын 8.1-д зааснаар Нийгмийн даатгалын харьяа байгууллагуудын 2024 оны 1, 2, 3 дугаар улирлын байдлаарх шилэн дансны хөтөлөлтийн тайлант шилэн дансны цахим худсанд байршиулсан мэдээлэлд үндэслэн хянант тавьж ажиллав.</p>	Тус тайлант дараах байдлаар гаргав. Үүнд:

сарын 15-ны өдрийн дотор/Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлнэ.	нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлсэн.	<p>байршуулсан байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагын нийт мэдээлэл байршуулалт; - Нийгмийн даатгалын байгууллагын санхүү, уйл ажиллагааны мэдээлэл байршуулалт; - Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээлэл байршуулалт; <p>Нийгмийн даатгалын байгууллагууд нийт 24 төрлийн 8,494 мэдээллийг байршуулхаас хугацаандаа байршуулсан мэдээлэл 8,392, хугацаа хоцроосон 102 мэдээлэл байсан ба мэдээлэл байршуулалт 2024 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 100 хувь, хугацаандаа мэдээлэл байршуулалт 99 хувьтай байна.</p>	<p>Хугацаа хоцроож мэдээлсэн нийт 102 мэдээлэл байгаагаас:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын сангийн 49 мэдээлэл - Нийгмийн даатгалын сайдын 53 мэдээлэл байна.
			<p>Шилпэн дансны хөтөлтийн 2024 оны 1, 2, 3 дугаар улирлын нэгдсэн тайлан /Мэдээлэл байршуулалт/, мөн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны “Дотоод аудитын тайлан батлах, ажил эрчимжүүлэх тухай” А/53 дугаар тушаалтын биелэлтийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 1/768, 01/1484, 1/2103 дугаар албан бичгээр Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлсэн.</p> <p>Шилпэн дансны хөтөлтийн 2024 оны 1 дүгээр улирлын нэгдсэн тайлан /Мэдээлэл байршуулалт/, мөн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны “Дотоод аудитын тайлан батлах, ажил эрчимжүүлэх тухай” А/53 дугаар тушаалтын биелэлтийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны 1/768 дугаар албан бичгээр Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлсэн.</p> <p>Мөн шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлэл байршуулсаачий болон хугацаа хоцроож мэдээлсэн, байршуулах мэдээлэл бодитой байхад “оруулах мэдээлэл байхгүй” төлөөвөр мэдээллийг байршуулсан Дархан-Уул, Овхорхангай, Төв, Сэлэнгэ, Увс, Хэнтий аймаг, Багахангай дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны “Шилпэн дансны мэдээлэл байршуулах тухай” албан бичгийг хүргүүлсэн.</p> <p>2. 2023 оны санхүүгийн тайланийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтэд албан шаардлага, зөвлөмж авсан Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын харьяа газруудын Шилэн дансны тухай хуулийн 2024 оны 02 дугаар улирлын байдлаарх шилпэн дансны хөтөлтийн нэгдсэн тайлан, хуулийн хэрэгжилтийг</p>

хангах Талаар авч хэрэгжүүлсэн ажил, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны "Төлөвлөгөө батлах тухай" А/119 дүгээр тушаалын биелэгтийг Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яаманд Дотоод аудит, мониторинийн газрын даргын 2024 оны 02/1926 дугаар албан бичээр хүргүүлсэн.

3. Застийн газрын агентлатийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 7 дугаар эзүүлийн 7.1.1 дэх заалт, Төсвийн тухай хуулийн 16.5.7 дахь заалт, Шилэн дансны тухай хууль, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2023 оны А/197 дугаар тушаал, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны 2024 оны 12/796 дугаар албан биччийг үндэслэн Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын баталсан удирдамжийн дагуу Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангах, шилэн дансны цахим хуудасны 2023 он, 2024 оны эхний 9 сарын хөтлөлт, мэдээлэл байршуулсан байдал, холбогдох баримт бичгийг бүрэн оруулсан байдалд хянант тавьж, аудит хийх, гаргасан атдаа, илэрсэн зөрчгүйг арилгуулах зорилгоор Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтэд Дотоод аудитиг хийж гүйцэтгэсэн.

Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 2024 оны эхний 9 сарын байдлаар шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 8,577 мэдээлэл байршуулахаас 7,761 мэдээллийг байршуулж, мэдээлэл байршуулалт 92 хувь, мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан байдал 90 хувьтай байна

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, 2023 оны санхүүгийн тайлантийн аудитаар илэрсэн аппдаа дутагдлыг давтан гаргахгүй байх, шилэн дансны цахим хуудсанд, нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагааны болон сангийн мэдээ, мэдээллийг цаг хугацаанд нь үнэн зөв, бурэн гүйцэд байршуулахад онцгой анхаарч ажиллаар аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газрын дарга нарт Дотоод аудит, мониторингийн газрын даргын "Шилэн дансны мэдээллийн тухай" 2024 оны 02/1936 дугаар бичгийг хүргүүлсэн.

"Нийгмийн даатгалын тухай хууль тоогтоомжийн хэрэгжилтийг ажил олгож, даатгуулагч, чиргэн болон нийгмийн дотоод аудит шалгалт хийж шийдвэр гаргах, мэргэжил арга зүйн туслацаа үзүүлэх, соён гэээрүүлэх, урьдчилан сэргийлэх, үр дүнг сайжруулах чиглэлээр санал болговсруулах" гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр, арга хэмжээ:

Нийгмийн даатгалын тухай Зөрчлийн тухай болон холбогдох хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг батлагдсан	Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль болон	ОНД Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг Сүхбаатар дүүрэг,Өмнөговь, Завхан, Булган, Сэлэнгэ, Архангай аймгуудын нийцүүлэн гаргасан бусад	Ховд, Хэний, Хөвсгөл, Дорнод, Дорноговь, Хэнтий аймгийн Нийгмийн даатгалын шалгаж, өмнөх шалгалтын мөрөөр зохион байгуулж хэрэгжүүлсэн эдрийн 1 дүгээр сарын 01-ний өдрийг дуусталх хугацааг хамруулан шалгаж, илэрсэн зөрчилийг дутагдлыг арилгах чиглэлээр мэргэжлийг, арга зүйн туслацаа узүүлж ажиллав.	Ховд, Хэний, Хөвсгөл, Дорнод, Дорноговь, Хэнтий аймгийн Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг Сүхбаатар дүүрэг,Өмнөговь, Завхан, Булган, Сэлэнгэ, Архангай аймгуудын нийцүүлэн гаргасан бусад	Ховд, Хэний, Хөвсгөл, Дорнод, Дорноговь, Хэнтий аймгийн Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг Сүхбаатар дүүрэг,Өмнөговь, Завхан, Булган, Сэлэнгэ, Архангай аймгуудын нийцүүлэн гаргасан бусад	Ховд, Хэний, Хөвсгөл, Дорнод, Дорноговь, Хэнтий аймгийн Нийгмийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг Сүхбаатар дүүрэг,Өмнөговь, Завхан, Булган, Сэлэнгэ, Архангай аймгуудын нийцүүлэн гаргасан бусад
Нийгмийн даатгалын тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг батлагдсан	62,6 сая төгрөгийн даатгалын тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг батлагдсан	2023 Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Зөрчлийн тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг батлагдсан	Хийж шалгалийн тухай хууль тогтоомж, тушаал, шийдвэрийн хууреэнд шалгалтыг зохион байгуулна.	Хийж шалгалийн тухай хууль тогтоомж, тушаал, шийдвэрийн хууреэнд шалгалтыг зохион байгуулна.	Хийж шалгалийн тухай хууль тогтоомж, тушаал, шийдвэрийн хууреэнд шалгалтыг зохион байгуулна.	Хийж шалгалийн тухай хууль тогтоомж, тушаал, шийдвэрийн хууреэнд шалгалтыг зохион байгуулна.

				зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн 109 иргэнтэй холбоотой 281,7 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлийг нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлэж, 2024 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн байдлаар 164,2 сая төгрөг буюу нийт төлбөр зөрчлийн 58,3 хувийг бараадулж ажилласан бөгөөд Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны “Шалгалтын мөрөөр авах арга хэмжээний тухай” Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын А/81 дүгээр тушаалаар гүйцэтгэлийн хяналт шалгалаат хийж ажилласан.	
					- Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дарга болон Зэвсэгт хучний жанжин штабын даргын хамтарсан 2023 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/662, А/188 дугаар тушаалын дагуу Зэвсэгт хучний анги нэгтгэлгүүдэд 1995-1997 онд хугацаат цэргийн алба хаасан 10.0 мянган цэргийн албан хаагчдын дээрх хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Энэхүү ажлын хүрээнд Зэвсэгт хучний жанжин штабаас 2023 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдөр 167.0 сая төгрөгийг нийгмийн даатгалын санд шилжүүлж, холбогдох аنجи, нэгтгэлээс ирүүлсэн нэр бүхий 4,619 цэргийн албан хаагчийн 479.4 сая төгрөгийн цалингийн сангаас 69.5 сая төгрөгийн шимтгэлийг нөхөн ногдуулж, нийгмийн даатгалын мэдээллийн санд бүртгэсэн. Хугацаат цэргийн албан хаасан цэр гийн албан хаагчдын регистрийн дугаарыг бурдгуулэх ажил хангагтгүй байгаагаас 97.5 сая төгрөгийн шимтгэлийн үлдэгдэл нийгмийн даатгалын санд бүртгэлтэй байна. - Хил хамгаалах ерөнхий газар, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын 2023 оны 2 дугаар сарын 17-ны өдөр шинэчлэн байгуулсан хамтран ажиллах санамж бичгийн хүрээнд хил хамгаалах байгууллагын албан хаагч, улсын хил дээр алба хааж байгаа офицер, ахлатч нарын ажил эрхлээгүй гэр бүл, Хилдийн Цэргийн сургуульд сонсогтоор суралцсан болон хугацаат цэргийн алба хаасан иргэдийн хуульд зассан тэтэвэр, тэтэмж авах эрхийг баталгаажуулах чиглэлээр аймаг, дундаж байрлах хилийн Цэргийн ангиудтай хамтарсан ажлын хэсэг байгуулан, зохион байгуулж 2024 оны 11 дүгээр сарын 1-ний өдрийн байдлаар нийт 86 дааттуулагчийн 110.6 сая төгрөгийн цалинтийн сангаас 14.4 сая төгрөгийн шимтгэл, 5.9 сая төгрөгийн алдангийг нөхөн ногдуулж, нийт төлбөрийн 95.1 хувь буюу 19.3 сая төгрөгийг нийгмийн даатгалын санд нөхөн төлүүлж, мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн байна.
					- Цагдаагийн ерөнхий газрын Эрүүлийн албатай хамтарсан шалгалаатар нүурс гээврийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг нэр бүхий 95 байгууллагын үйл ажиллагаанд Нийгмийн даатгалын
3.9.	Нийгмийн даатгалын тухай хууль, тогтоомжийн зарим хэрэгжилтийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд шалгаж, үр дүнг тооцож ажиллах,	Нийгмийн даатгалын тухай хууль, ажиллагаанд Нийгмийн тогтоомжийн тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг ажиллагаанд Нийгмийн тогтоомжийн тухай хууль, тогтоомжийн цалингийн сангаас 12,1 зөрчилд тэрбум төгрөгийн цалингийн тогтоомжийн тухай хуулийн шалгаж илэрсэн зөрчилд илэрсэн тогтоон зөрчилд зөрчилд илрүүлэн, 50,0 саяас дээш төгрөгийн зөрчилтэй нэр бүхий байгууллагад, Эрүүлийн тухай хуулиар, бусад 47 байгууллагад, Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн харуулцлага тооцсон.	Уул бүхий 55 аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд Нийгмийн даатгалын тухай хууль, тогтоомжийн тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг ажиллагаанд Нийгмийн тогтоомжийн тухай хууль, тогтоомжийн цалингийн сангаас 2,843,4 сая төгрөгийн шимтгэл дуттуу тооцсон зөрчилд илрүүлэн, 50,0 саяас дээш төгрөгийн зөрчилтэй нэр бүхий байгууллагад, Эрүүлийн тухай хуулиар, бусад 47 байгууллагад, Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн харуулцлага тооцсон.	76.6	

3.10.	Нийгмийн даатгалын газраас хийдсэн шагалтаар болон	Нийгмийн ерөнхий хийдсэн шалгалтын мөрөөр авсан арга хэмжээ,	Шалгалтын мөрөөр авсан арга хэмжээ -	Нийгмийн даатгалын еरөнхий газраас болон

	хөндлөнгийн хяналт, шалгалтаар илэрсэн төлбөр, зөрчлийн баргуулалт, шалгалтын мөрөөр зохион байгуулж хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан болон тухайн хэлтсийн дотоодын хяналт шалгалгаар илэрсэн зөрчлийн дотоодын хяналт нэлтгээр шалгалгаар төлбөр, зөрчлийг баргуулдагнаа.	хяналт, шалгалтаар илэрсан төлбөр, зөрчлийн баргуулалтад хяналт тавьж үр дүнг ажилласан.	хяналт, шалгалтаар илэрсан төлбөр, зөрчлийн баргуулалтад хяналт тавьж үр дүнг ажилласан.	хяналт, шалгалтаар илэрсан төлбөр, зөрчлийн баргуулалтад хяналт тавьж үр дүнг ажилласан.
3.11.	Их, дунд эрсдэл бүхий объектод Нийгмийн хамгааллын чиглэлээр салбарын хяналт хийх;	-	Шалгалтад хамрагдса н объектын хууль сахин мөрдөлтийн н түвшин +10% буюу	Их, дунд эрсдэл бүхий объектод хяналт шалгалт 1166 илрүүлэн, албан шаардлага хүргүүлсэн.
	2024 оны эхийн 11 сарын байдлаар 904.0 сая төлбөр зөрчил илрүүлж, нийт төлбөр зөрчлийн 85.9 хувийг тэтгэврийн даатгалын сангаас илүү олгосон тэтгэвэр эзэлж байна.	Тайлант хугацаанд тэтгэврийн даатгалын санд Уссэн нийт төлбөр зөрчлийн 68.9 хувийг, мөн тэтгэмжийн даатгалын санд Уссэн төлбөр зөрчлийг бүрэн бараатдуулж, холбогдох сангудад нөхөн төлгүүлсэн.	Аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын газруудын дотоодын хяналт шалгалтаар илэрсэн нийт 6,979.0 сая төгрөгийн зөрчлөөс 50.8 хувь буюу 3,548.1 сая төгрөгийг тайлант хугацаанд барагдуулсан.	2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар барагдуулаагүй нийт төлбөр зөрчлийн 56.6 хувийг дүүргүүдийн нийгмийн даатгалын газрын зөрчил эзлэж байсан бол жилийн эцсийн байдлаар 37.6 хувь болон буурсан байна.

	туунээс түвшинд хүрч, эрсдэлийн түвшин буурсан объектын тоо нэмэгдсэн байна.	арилгуулах талаар шийдвэр гаргаж, шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавьж ажиллана.	байгууллагын үйл ажиллагаа нь зогссон, улсын байцаагч байхгүй шалтгааны улмаас хяналт шалгалаат хийдээгүй байна. Шалгалаар илэрсэн зөрчил дутагдалт давхардсан тоогоор нийт 969 зөрчил илрүүлж 684 заалт бүхий улсын байцаагчийн 133 хугацаатай албан шаардлагыг хүргүүлж 585 заалт буюу 85.5 хувь биелсэн байна.
	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангийн орлогын бурдүүлэлт, зарцуулалтад хяналт шалгалаар илэрсэн төлбөрийн 70-аас доошгүй хувийг барагдуулна.	Шалгалаа р илэрсэн зөрчийг арилгуулж, Улсын байцаагчийн актаар тогтоогдоно. Төлбөрийн 70-аас хариуцлага тооцож, үр дунд хяналт тавьж ажиллана.	Мөн 1,262 даатгуулагчийн 3,733.7 сая төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтэглийг хуулийн хугацаанд төлөвлүүг зөрчилд 416.0 сая төгрөгийн алданги ногдуулан нөхөн төлүүлэхэр улсын байцаагчийн акт толбоор зөрчлийн 42 хувь буюу 1,734.7 сая төгрөгийг нийгмийн даатгалын санд нөхөн төлүүлж, Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу 11 байгууллагад 10.5 сая төгрөгийн тогтуулжийн арга хэмжээ авч буран барагдуулсан.
	21 аймаг, 9 дүүргийн хэмжээнд, ҮОМШ-ний сангийн зарцуулалтад хяналт шалгалаат хийж илэрсэн зөрчилд хуулийн дагуу хариуцлага тооцож, үр дунд хяналт тавьж ажиллана.	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам (хуучин нэрээр)-ны Салбарын хяналтын газрын Салбарын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2024 оны 13-07/08 дугаартай удирдамжийн хүрээнд Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуль, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2017 оны 10 дугаар тоогоопор баталсан "Үйлдвэрлэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчинөөс үрьдчилан сэргийлэх арга хамжээний зардлыг санхүүжүүлэх журам" болон түүнийхээ хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарсан тогтоол, шийдвэр, дүрэм, журмын биелэлтийг 21 аймаг, 9 дүүргийн хэмжээнд шалгалаа.	70 Илэрсэн зөрчилд улсын /ахлах/ байцаагчийн 625.0 сая төгрөгийн 189 заалт бүхий 48 нөхөн төлбөрийн акт, улсын /ахлах/ байцаагчийн 52 заалт бүхий 16 хугацаатай албан шаардлага тус тус хүргүүлсэнээс актын биелэлт 44.5 хувьтай байна. Үнд:
	3.12.		-Нийт 42 иргэнд 125.8 сая төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг илүү олгосон, мөн 78 иргэнд 111.5 сая төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг дутуу тооцож олгосон зөрчлийг илрүүлэн улсын /ахлах/ байцаагчийн 130 заалт бүхий 32 акт тогтоосноос 6.0 хувь буюу хувийг барагдуулсан. -Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын шимтэглийн хувь, хэмжээ дутуу тооцсон нэр бүхий 28 аж ахуйн нэгж, байгууллагаар 220.3 сая төгрөгийн шимтэглийн зөрчүүг нөхөн төлүүлэх акт тогтоосноос 6.0 хувь буюу 13.2 сая төгрөгийг төлүүлсэн. -Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангас 2021-2023 онуудад, батлагдсан төсвийн дагуу тэтгэвэр авагчдын тоо, хөдөлмөр эрхэлдэг хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч болон тэжээчээ алдсаны тэтгэвэр авагч зэргийг ул хамааран тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг хөдөлмөрийн

3.13.	Нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн төвлөгөөг боловсруулж батлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;	- Ажилтан албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр "т-2 зорилтын хүрээнд ажил боловсруу лна.	"Албан ажиллах нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөр"-т 2 зорилтын хүрээнд ажил үйлчилгээг тусгаснаас 17 ажил Уйлчилгээ хөтөлбөрийн дагуу хэрэгжиж байна. Буцалтгүй тусламж хүсэж өргөдөл гарласан 129 (давхардсан тоогоор) албан хаагчид, тооомжийн датту шийдвэрлэж 30,418,122 төгрөгийн буцалтгүй тусламжийг олгосон.	Нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтан ажилтан ажилтан албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангаж, бодит тусламжийг Узүүлсэн байна.	Нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтан ажилтан албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангаж, бодит тусламжийг Узүүлсэн байна.	Нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтан ажилтан албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангаж, бодит тусламжийг Узүүлсэн байна.
3.14.	Ахмад настны нийгмийн баталгааг хангах, тусламж дэмжлэг опгох;	- Ахмад настны тухай хуулийн хүрээнд Ахмадын	"Нийгмийн даатгалын газрын дэргэдэх Ахмадын сангийн хөрөнгийг бурдүүлэх,	Ахмад настны нийгмийн баталгааг хангахад зориулж нийт 30.5 сая төгрөгийг зарцуулсан байна. Үндэс:	Ахмад настны тухай хууль, Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын даргын 2019 оны А/09 дугээр тушаалаар баталсан "Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын Дэргэдэх Ахмадын	100

	сангийн хөрөнгийг зарцуулах журам"-д заасны дагуу эрүүл улмаас хийлгэх шаардлагатай ахмад настанд 3.5 саяг, нүурсний хөнгөлөлт болтон 2 ахмадад 0.6 сая, ахмад настнуудын явган аялалд дэмжлэг 50. Мянган төгрөг, мөн 30 ахмад настанд Дорноговь аймгийн Хамрын хийд рүү аялалд зориулж 8.1 сая төгрөг, настанд сар шинийн баяараар 4,4 сая, ахмадын баярыг тохиолдуулан 4,7 сая давхардан тоогоор 64 ахмад настанд 9,2 сая төгрөгийн тус тус олгосон	хууль журмын дагуу дэмжлэг тусламжийг олгож, Ахмадын хорооны 2024 оны хийх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан баттуулж, хэрэгжилт 100 хувь хангагдсан байна.	сангийн хөрөнгийг бурдуплэх, зарцуулах журам"-ын дагуу "Цагаан сарын баяр болон" ахмадын өдрийг тохиолдуулан 60 ахмад настанд 10.4 сая төгрөг; - Эрүүл мэндийн шалтгаантай 3 ахмад настанд 3.0 сая төгрөгийн нэг удзагийн буцалтгүй тусламж; - "Олон улсын ахмадын өдөр"-ийг тохиолдуулан 78 ахмад настанд 15.0 сая төгрөг; - Нас барсан 2 ахмадын ар гэрт 1.0 сая төгрөг; - Төрийн дээд одон медаль авсан 1 ахмад настанд 0.5 сая төгрөг; - Тулээ нүүрсний дэмжлэг хүссэн 2 ахмад настанд 0.6 сая төгрөгийн буцалтгүй тусламжийг тус тус олгосон.	
3.15.	Нийгмийн даатгалын газрын албан тушаалтнуудын хувийн сонирхлын хөрөнгө мэдүүлгүйг тус тус олгосон	Мэдүүлгийн газрын тус тус олгосон	Салбарын хэмжээнд 100 хувь буюу 722 албан хаагчийн 2023 оны ХАСХОМ даатгалын газрын 96 албан хаагч ХАСХОМ-ыг салбарын хэмжээнд хуулийн хугацаанд 100% гаргасан байна.	Салбарын хэмжээнд 2023 оны ХАСХОМ гаргах этгээдийн жагсаалтыг Нэтгэн Авлигатай тэмцэх газарт хүргүүлсэн ба мэдүүлгүй хулээн авах, хянах, хадалах ажлыг зохион байгуулж нийт 720 албан хаагч ХАСХОМ-эээ хулиар тогтоосон хугацаанд 100 хувь гаргасан. Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын 96 албан хаагч ХАСХОМ-ыг салбарын хэмжээнд хуулийн хугацаанд 100% гаргасан байна.
	Нийгмийн даатгалын газрын албан тушаалтнуудын хувийн сонирхлын орлогын болон хувийн хүүхийн хугацаанд хүргүүлээ. ХАСУМ, мэдэгдэл тайлбарыг гаргуулах, салбарын ерөнхий газрын 96	Г хугацаанд нь гаргаж, Тайлан мэдээг АТГ-т хуулийн хугацаанд хүргүүлээ.		шинэчлэн гаргасан ба шинээр томилогдсон, их хэмжээний веерчлэлт орсон 64 албан хаагчийн ХАСХОМ, шинээр албан тушаалд томилогдохоор нэр дэвшүүн 40 албан хаагчийн хувийн ашиг сонирхлын үрьдчилсан мэдүүлгүйг тус тус хянуулан дүгнэлт гаргуулан ажиллав.

	албан хэагчдын мэдүүлэг бурдүүлэлтийн ажлын тайлан мэдээг хугацаанд нь хүргүүлэх;	албан хяагчийн ХАСХОМ-ыг хугацаанд нь гаргуулж, Баталгааны маягыг бүртгэсэн. Хуулийн хугацаанд ХАСХОМ-ын Тайллангуудыг салбарын хэмжээнд нэгтгэн гаргаж, Авлигатай газарт хүргүүлсэн. 2023 онд 27 албан хяагчийн ХАСУМ, их хэмжээний өөрчлөлт орсон-3, шинээр томилогдсон-26, албан тушаалтны ХАСХОМ-ийг хугацаанд нь гаргуулж АТГ-т хүргүүлсэн байна.	албан хэагчдын мэдүүлэг бурдүүлэлтийн ажлын тайлан мэдээг хугацаанд нь хүргүүлэх;	албан хяагчийн ХАСХОМ-ыг хугацаанд нь гаргуулж, Баталгааны маягыг бүртгэсэн. Хуулийн хугацаанд ХАСХОМ-ын Тайллангуудыг салбарын хэмжээнд нэгтгэн гаргаж, Авлигатай газарт хүргүүлсэн. 2023 онд 27 албан хяагчийн ХАСУМ, их хэмжээний өөрчлөлт орсон-3, шинээр томилогдсон-26, албан тушаалтны ХАСХОМ-ийг хугацаанд нь гаргуулж АТГ-т хүргүүлсэн байна.
3.16.	Байгууллагын хэмжээнд авлигаас сэргийлэх уйл ажиллагааг зохион байгуулах, салбарын албан хаагчдад мэдээлэл, зөвлөхөөгөөх, сургалт зохион байгуулах;	- Авлигаас урьдчилан сэргийлэх сургалтыг 2 удаа зохион байгуулна. Удаагийн сургалтыг зохион байгуулж салбарын хэмжээнд давхардсан тоогоор 250 гаруй албан хамрагдсан. 2023 оны 04 дүгээр сард "Ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилсан сургалтад Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын 50 албан хаагч";	Байгууллагын хэмжээнд авлигаас сэргийлэх уйл ажиллагааг зохион байгуулах, салбарын албан хаагчдад мэдээлэл, зөвлөхөөгөөх, сургалт зохион байгуулах;	- Авлигатай хэмцэх газартай хамтран зохион байгуулсан Авлига, Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар болон аймаг, дуургийн сонирхлосоос урьдчилан сэргийлэх талаар 5 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж, сургалтад 815 албан хаагч хамрагдav. Үнд:
		Салбарын албан хаагчид авлига, ашиг сонирхлоос ангид, нөхцөл хангажд сургалтад хамрагдсан байна.	Салбарын албан хаагчид авлига, ашиг сонирхлоос ангид, нөхцөл хангажд сургалтад хамрагдсан байна.	Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар болон аймаг, дуургийн сонирхлосоос урьдчилан сэргийлэх, аниид байх, зохион байгуулж, сургалтад 815 албан хаагч хамрагдav. Үнд:
		3.16.	3.16.	Нийгмийн даатгалын өрөнхий газар болон аймаг, дуургийн сонирхлосоос урьдчилан сэргийлэх, аниид байх, зохион байгуулж, сургалтад 815 албан хаагч хамрагдav. Үнд:

"ХАСУМ"	сэдэээр зохион байгуулж сургалтад наплан хамрагдав. 2023 оны дугаар Нийгмийн даатгалын хуулийн шүнэнчлэлийн хүрээнд зохион багц хаагч саид	156	ерөнхий газар, аймаг, дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын 236 албан хаагч; - Улсын Их Хурлын байнгын хорооны "Журам, Маят, жагсаалт шинэчлэн батлах тухай" 2024 оны 05 дугаар тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Авлигатай тэмцэх газраас зохион байгуулсан 2 өдрийн цахим сургалтад 30 эрх бүхий албан тушаалтан тус тус хамрагдсан.	
3.17.	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын тушаалаар батлагдсан захиргааны хэмжээний захиргааны хэмжээний захиргааны байгууллагад бүртгүүлэх;	- Хууль зүйн асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны хэмжээний захиргааны хэмжээний захиргааны байгууллагад бүртгүүлэх;	- Нийгмийн даатгалын онд захиргааны хэмжээний 1 актыг бүртгүүлсэн. - Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд хэрэгжиж буй боловч бүртгүүлэгүй захиргааны хэм хэмжээний актыг асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны хэм актыг асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны хэм захиргааны байгууллагад бүртгүүлэх;	90 Нийгмийн даатгалын холбоотой тушаалаар нийт 7 дүрэм, зааврыг баталснаас 6 хэм хэм хэмжээний актыг Хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад бүртгүүлэхээр хүргүүлснээс 6 хэм хэмжээний актыг бүртгэсэн Үндэс; - Нийгмийн даатгалын сангийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан хулээн авах, хянах, запруулга хийх, баталгаажуулхтай холбогдсон харицааг зохицуулсан журам; - Бүртгэлийн дугаар олгох, хэрэлтэх болон хувийн хэрэг нээх, бүртгэх, хөтөх, шилжүүлэх журам, холбогдох Маятгын загвар; - Илүү төлсөн шиймтэлийг буцаан олгох харилцааг зохицуулсан

байгуулна.	-Захиргааны хэмжээний актыг зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад бүртгүүлсэн байна.	<ul style="list-style-type: none"> - Тэтгэвэр тогтоолгох сарын дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох, хэрэглэх журам; - Тэтгэмж тогтоолгох өргөдлийн маягтын загвар, тэтгэмж авахад бурдүүлэх баримт бичийн бурдэлд хяналт тавих, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийг авах эрх бүхий иргэн, албан тушаалтныг тодорхойлох журам, тэтгэмж бодох аргачлал, заавар; - Тэтгэвэр тогтоолгох өргөдлийн маягтын загвар, тэтгэвэр тогтоолгох баримт бичгийн бурдэлд хяналт тавих, тэтгэврийн хувийн хэрэг бурдлуулэх, буртгэх журам, тэтгэвэр бодох заавар; Хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захирагааны төв байгууллагад дараах хэмжээний актыг буртуулэхээр хүргүүлсэн боловч буртгэж авсан тухай мэдээлэл ирээгүй байна. - Үйлдвэрлэлийн ослын улмаас суп зогссон хугацааг тогтоох журам; 		
Гадаад хамтын ажиллагаа хөгжүүлэх замаар байгууллагын хөгжил, тоогтвортой үйл ажиллагаа хангах.				
Нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах олон хэлэпцээрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, шинээр хэлэпцээрийн төсөлд санал өгөх;	Монгол Улс болон Бүгд Найрамдах Турк, Чех, Унгар, Польш Засгийн хороонд байгуулсан Нийгмийн хамгааллын тухай хэлэпцээрийн хэрэгжилтийг хамган ажиллан. Нийгмийн хамгааллын тухай хэлэпцээрийн хэрэгжилтийг хамган ажилласан.	<p>Хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэхэд ашиглах тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлтийн маяг, ажилласан баталгаажуулж ах маяг, жилийг баталгаажуулж ах маяг, сануулах маяг, дансны мэдээллийн маяг, оршин суугаа газрын баталгаажуул алтыг хугацаанд нь гаргаж,</p>	<p>Нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах олон улсын хэлэпцээрийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд дараах арга хэмжээг зохион байгуулж ажиллав. Үнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. БНСУ, Монгол Улсын Засгийн газар хооронд, байгуулсан Нийгмийн хамгааллын тухай хэлэлцээрийн хүрээнд БНСУ-ын Үндэсний тэтгэврийн албанад шимтгэл төлсөн 42 иргэний 185.9 сая вонны шимтгэлийн буцаан олголтын нэхэмжлэх, баримт бичгийг хүлээн авч Үндэсний тэтгэврийн албанад хүргүүлэв. 2. Нийгмийн хамгааллын тухай Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Чех Улсад тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан 64 иргэний Монгол Улсад нийтмийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан тухай хамрагдсан хугацааны тэрчилгээний хүсэлтийг БНЧУ-ын талд байна. 3. Бүгд Найрамдах Чех Улсын талаас 12 хүн өндөр наасны тэтгэвэр, 1 хүн тэжээгээ алдсаны тэтгэвэр, 1 хүн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр, нийт 14 хүн тэтгэвэр тогтоолгосон хүргүүлэв. 4. Нийгмийн хамгааллын тухай Монгол Улс, Унгар Улс хоорондын хэлэлцээрийн хүрээнд тус улсаас тэтгэвэр тогтоолгохоор хүсэлт гаргасан 26 иргэний, Монгол Улсад шимтгэл төлж ажилласан жилийг багалгаажуулах 21 иргэний, 11 иргэний сануулах маягт, 4 иргэний дансны мэдээллийн маягт, Унгар улсаас өндөр наасны тэтгэвэр авагч 32 иргэний оршин суугаа газрын хаягийн баталгаажуулалтыг Унгар Улсын талд хүргүүлэв. 5. Нийгмийн хамгааллын тухай Монгол Улс болон Бүгд 	100
3.18.				

	баталгаажуулах,	баримт бичгийн тоо, төрөл	материалыг албан бичгээр хургуулэн шийдвэрлэсэн 101 иргэнийг хүлээн авч мэдээлэл зөвлөгөө өгсөн.	Дөрөв. Төрийн улчилгээний чанар хуртээмжийг сайжруулах зорилт. “Төрийн захиргааны үдирдлагын манлайллыг хангах, бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж, тооготол шийдвэрийн эрх зүйн үндэслэлийг судалж, хэрэгжилтийг хангах, төлөвлөх, тайлзнах, хүний нөөцийн бодлого, төлөвлөлтийг оновчтой зохион байгуулах, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг хөгжүүлэх замаар байгууллагын тогтвортой хөгжлийг хангах” гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр, арга хэмжээ:
	Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрх шалгагчийн олгох, баталгаажуулах, сэргээх шалгагт зохион байгуулах;	Улсын байцаагчийн байцаагчийн шалгагт зохион байгуулах	Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрх сэргээх, баталгаажуулах	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны А/40 дугээр тушаалаар баталсан “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн журам”, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны “Ажлын хэсэг байгуулах, ажлын удирдамж батлах тухай” А/37 дугаар тушаалтын дагуу Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2024 оны А/165 дугаар тушаалаар “Улсын байцаагчийн шалгагтын бэлтгэл ажлыг хангах түрэг бүхий ажлын хэсэ”-ыг батлан төлөвлөгөөнд заасан дараах ажлыг хийж гүйцэтгэв. Үнд: - Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын албан Ургийг тур орлон Гийцэтгэгчийн 2024 оны “Ажлын хэсгийн бурэлдэхүүн батлах тухай” А/164 дугээр тушаалаар “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн шалгагтын сорилын сан бурдгуулэх ажлын хэсгийн бурэлдэхүүн, сорилын сангийн жагсаалт”-ыг баталсны дагуу нийгмийн даатгалын багц хуулийн сорилын санг шинээр боловсруулж, ерөнхий мэдлэгийн 1,456, онол арга зүйн 500, үр чадварын 100, албан хэрэг хөтөллөттүүн 151, нийт 2,207 өгөгдөөр сорилын санг бурдгуулэв. - Аймаг, дундгийн Нийгмийн даатгалын газруудад, улсын байцаагчийн шалгагтад бэлтгэх, улсын байцаагчийн шалгагттай холбогдуулан байцаагч, ажилтнуудын эрхэлж буй ажлын хүрээнд зайлшгүй судалж, мэдэвл зохих нийт 105 хууль, дүрэм, журамын жагсаалтыг гаргаж Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын 2024 оны 05/2076 дугаар албан бичгээр аймаг, дүүршийн Нийгмийн даатгалын газарт хургуулэв. - Шалгагтын дэд ажлын хэсгийн даргын төгрөгийн 10 дугаар сарын 23-ны өдөр баталсан сургалтын хөтөлбөрийн хүрээнд цахим сургалтыг 10 дугаар сарын 28-ны өдрийн 11 дугаар сарын 06-ны өдриүүдэд зохион байгуулж, уг сургалтад давхардсан тоогоор 1,458 албан хаагч хамрагдав.

4.1.

Сургалтын платформд 12 видео хичээл, 20 илтгэл (ppt)-ийг байршуулан шалгагтад оролцогчид боломжтой цагтаа єөрийн нэвтрэх эрхээр нэвтрэх хичээлүүдийг бие даан судлах боломжийг бурдвуулэв.
- Шалгагт зохион байгуулах ажлын хэсгийн хурлыг нийт 3 удаа,

		<p>Дэд эжлын хэсийн хурлыг 4 удаа зохион байгуулав. Улсын байцаагчийн шалгалт зохион байгуулах техникийн зөвлөлийн нэгдсэн хурлыг 2024 оны 11 дугээр сарын 22-ны өдөр зохион байгуулж, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын удирдлагууд, албан хэсийн албан хэагчид оролцсон бөгөөд шалгалтын зохион байгуулалт, бэлтгэл ажлын хангарт, шалгалт авахад анхаарах зэрэг асуудлуудаар заавар, зөвлөгөө өгөв.</p> <p>- Дэд ажлын хэсэгт нийт 40, үнээс шалгалтаас чөлөөлөгдөх хүсэлтэй 28, шалгалтад хамрагдах хүсэлтэй 12 албан хаагчийн өргөдөл ирснийг ажлын хэсгийн хурлаар хэлэлцуулэн, холбогдох журмын хүрээнд шийдвэрлэв.</p> <p>- Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн шалгалтад нийт 299 албан хаагч оролцсоноос 162 буюу 54.2 хувь нь “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн шалгалтын журам”-ын 11.2, 11.3-т заасан шалгуурыг хангтан амжилттай дун үзүүлж, 137 албан хаагч хангалттуу дүгнэгдлээ.</p>	
		<p>Шалгалтад тэнцэн нийт 162 албан хаагч, үүнээс улсын алхах байцаагчийн эрх опгох 3, шинээр эрх авах 20, эрх баталгаажуулах 139, “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн шалгалтын журам”-ын 2.4. Дэх хэсэгт заасны дагуу улсын байцаагчийн эрхийг шалгалтуүгээр олгох 38 албан хаагч байна.</p> <p>Мөн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны А170 дугаар тушаалтаар баталсан “Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрхийг оптох, баталгаажуулах, тудгэлзүүлэх, цуцлах журам”-ын 3.3 дахь хэсэгт зааснаар улсын байцаагчийн эрх цуцлах 162 албан хаагч байна.</p>	
4.2.	<p>Орхон аймгийн нийгмийн даатгалын газрын удирдлага, архивын ажилтантай цахимаар холбогдох үйл ажиллагаанд ашиглаж буй шинэ дэвшилтэт технологид сууринласан “Ухаалаг архивын систем”-ийг судалж, зөвлөмжийн дагуу Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын архивт хадгалдаж байгаа Нийгмийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн 2023 оны тогтоол болон дээд газраас ирсэн тогтоол шийдвэрүүд, газрын даргын албан даалгавар, газрын даргын тушаал, нэгжийн дарга болон албан хаагчдын төлөвлөгөө, тайлан, байгууллага иргэдтэй байгуулсан гэрээ, өргөдөл, өргөдлийн хариу, түрээсийн баримтуудыг PDF файл болгон 8 чиглэлээр цахим архив чиглэсэн ажилласан ба цахим хэлбэрээр хийгдсэн дурс бичлэг, гэрэл зурийг хүлээн авч архивлаж байна.</p> <p>Мөн “Ухаалаг архивын систем”-ийг Дархан-Уул аймгийн дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт нэвтрүүлсэн бөгөөд Сүхбаатар дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт нэвтрүүлэх ажил дуусах шатанд байна.</p>	<p>Одоогийн нөхцөл байдалд судалгаа хийн, судалгааны үр дүнд үндэслэн санал боловсруулах ажлыг мэргэжил арга зүйгээр ханган 3 дүүргийн НДГ-т нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах;</p>	<p>Орхон аймгийн нийгмийн даатгалын хэлбэрээр үйл ажиллагаанд ашиглаж буй шинэ дэвшилтэт технологид сууринласан “Ухаалаг архивын систем”-ийг судалж, зөвлөмжийн дагуу Нийгмийн даатгалын өрөнхий газрын архивт хадгалдаж байгаа Нийгмийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн 2023 оны тогтоол болон дээд газраас ирсэн тогтоол шийдвэрүүд, газрын даргын албан даалгавар, газрын даргын тушаал, нэгжийн дарга болон албан хаагчдын төлөвлөгөө, тайлан, байгууллага иргэдтэй байгуулсан гэрээ, өргөдөл, өргөдлийн хариу, түрээсийн баримтуудыг PDF файл болгон 8 чиглэлээр цахим архив чиглэсэн ажилласан ба цахим хэлбэрээр хийгдсэн дурс бичлэг, гэрэл зурийг хүлээн авч архивлаж байна.</p> <p>Мөн “Ухаалаг архивын систем”-ийг Дархан-Уул аймгийн дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт нэвтрүүлсэн бөгөөд Сүхбаатар дүүргийн Нийгмийн даатгалын газарт нэвтрүүлэх ажил дуусах шатанд байна.</p>

				ЭХПУЛНЭ.	
“Нийгмийн даатгалын байгууллагын хүний нөөцийн чадаахийг бэхжүүлэх, олон нийт, харилцагч байгууллага салбар хэлтэс, тасгуудад мэдээлэл тусээх, гадаад хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх замаар байгууллагын тогтвортой хөгжлийг хангах” гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн					
Хөтөлбөр, арга хэмжээ:	Нийгмийн даатгалын байгууллагын хүний нөөцийн чадавхийг бэхжүүлэх, ажилтнуудыг суржж хөгжүүлэх;	Албан хаагчдыг чадавхижулах, ур хаагчдыг чадавхижулах, улах сургалтыг салбарын хэмжээнд 800 удаагийн цахим сургалтыг зохион байгуулж, албан хаагчийг хамруулсан.	Албан хаагчдыг чадавхижулах, ур хаагчдыг чадварыг дээшлүүлэх 774 удаагийн сургалтад 15,918 албан хаагчийг хамруулсан.	Сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулж, албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх цахим болон танхимын сургалтыг зохион байгуулсан	<p>Салбарын хэмжээнд 2024 оны эхийн 11 сарын байдлаар албан хаагчдыг чадавхижулах, ур чадварыг дээшлүүлэх зорилгоор дараах сургалт, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулав. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2024 оны сүүлийн хагас жилд “зохион байгуулах сургалтын төлөвлөө”, аймаг, дуургийн Нийгмийн даатгалын газрын сургалт зохион байгуулах дэд төлөвлөгөөнд тусгагдсны дагуу байцаагч, ажилтнуудыг чадавхижуулах нийт 1,039 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 18,261 албан хаагчийг танхим болон цахимаар хамруулсан байна. - Тус газраас салбарын албан хаагчадаа чилжэсэн “Alban бичиг солилцооны дундын систем “DOCX”-ийн, “Салбарын хаагчдын хууль тогтоомжийн ур чадварыг дээшлүүлэх”, “Авлигын шалтгаан, хор хөнөөл, ашиг сонирхлын зэрчмөөс урьдчилан сэргийлэх нь, авлигин гэмт хэрэг, түүний ойлголт”, “Архив, албан хэрэг хөтөлт”, “Монгол улсын гамшигаас хамгаалах менежментийн хөгжил, Гал түймрийн аюулгүй байдал, эрх зүйн орчин”, “Зөрчиг дэд системд нэхөн тайллан бүртгэх эзэрг сургалтууд, “Хянант шалгалтын байцаагч наарт зориулсан зөрчил хянан шалган шийдвэрлэх ажиллагааг зохион байгуулахад анхаарах асуудал 2 удаагийн хэлэлцүүлгийг зохион байгуулсан бөгөөд нийт 36 удаагийн сургалт, хэлэлцүүлэгт танхимаар 709, цахимаар 2,345, давхардсан тоогоор 3,054 албан хаагчийг хамруулав. - Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн шалгалт зохион байгуулахтай холбогдуулан сургалтын хөтөлбөрийн хүрээнд цахим сургалтыг 10 дугаар сарын 28-ныаас 11 дугаар сарын 06-ны едруудэд зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 1,458 албан хаагч хамрагдав. Сургалтын платформид 16 видээ хичээл, 29 илтгэл (ppt)-ийг байршуулан, албан хаагчдыг боломжтой цаптаяа ёөрийн Нэвтрэх эрхээр орон хичээлүүдийг бие даан судлах боломжийг буруулав. - Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын албан хаагчадаа цаг үеийн шинжтэй болон шинэ шинэлэг мэдээ, мэдээлэл хүргэх зорилгоор 16 удаагийн мэдээллийн цагийг зохион байгуулсан бөгөөд танхимаар 567, цахимаар 206, нийт 773 албан хаагчид хамрагдсан байна. - Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, аймаг, дуургийн Нийгмийн шинжтэй болон шинэ шинэлэг мэдээ, мэдээлэл хүргэх зорилгоор 16 удаагийн мэдээллийн цагийг зохион байгуулсан бөгөөд танхимаар 567, цахимаар 206, нийт 773 албан хаагчид хамрагдсан байна.
4.3.					
4.4.	Ажил олгогч, дааттуулагч, иргэдийн нийгмийн	- Нийгмийн даатгалын хамралтыг	Ажил олгогч, иргэд дааттуулагчид чилжэсэн 2,266 дааттуулагчий	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, аймаг, дуургийн Нийгмийн шинжтэй болон шинэ шинэлэг мэдээ, мэдээлэл хүргэх зорилгоор 16 удаагийн мэдээллийн цагийг зохион байгуулсан бөгөөд танхимаар 567, цахимаар 206, нийт 773 албан хаагчид хамрагдсан байна.	

	Даатгалын талаарх мэдлэгийг дээшчүүлэхэд чиглэсэн сургат зохион байгуулах;	Нэмэгдүүл эх чиглэээр нийт 2,500 даатгалын танхимын болон сургатад цахим сургатад иргэд, дааттуулагийн сургатад хамруулав. зохион байгуулж, иргэд дааттуулаг чийг хамруулна.	Удаагийн танхимын болон сургатад цахим сургатад иргэд, дааттуулагийн сургатад хамруулав.	Н Нийгмийн даатгалын тухай тогтоомжийн ойлголтыг дээшчүүлэх хамруулав. зохион байгуулж, иргэд дааттуулагийг өргөнөөр хамруулсан байна.	Н Нийгмийн даатгалын тухай тогтоомжийн ойлголтыг дээшчүүлэх хамруулав. зохион байгуулж, иргэд дааттуулагийг өргөнөөр хамруулсан байна.	Н Нийгмийн даатгалын тухай тогтоомжийн ойлголтыг дээшчүүлэх хамруулав. зохион байгуулж, иргэд дааттуулагийг өргөнөөр хамруулсан байна.
	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйлчилгээг Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сургачлах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагаыг мэдээллийн хангах;	Олон нийтэд хүргэх шаардлагатай тай мэдээллийг хэвлээл мэдээллийн байгууллагаар нийтийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйлчилгээ, Үйл ажиллагаа, Үйин цаг Мэдээллийг хэвлэл Үйлчилгээний талаарх мэдээллийг дааттуулагчад хүргэж ажилласан.	Хэрэгслийр тухай бур нь шурхай сургачлаха н ажиллан. -	Хэрэгслийр тухай бур нь шурхай сургачлах дааттуулагчад хүргэж ажилласан.	-Олон нийтэд хүргэх шаардлагатай нийтийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйлчилгээ, Үйл ажиллагаа, Үйин цаг Мэдээллийг хэвлэл Үйлчилгээний талаарх мэдээллийг дааттуулагчад хүргэж ажилласан.	Хэрэгслийр тухай бур нь шурхай сургачлах дааттуулагчад хүргэж ажилласан.
4.5.	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйлчилгээг Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сургачлах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагаыг мэдээллийн хангах;	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйлчилгээг Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сургачлах, хэвлэл мэдээллийн байгууллагаыг мэдээллийн хангах;	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйлчилгээг Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр сургачлах, хэвлэл мэдээллийг дааттуулагчад хүргэж ажилласан.	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйин цаг Мэдээллийг хэвлэл Үйлчилгээний талаарх мэдээллийг дааттуулагчад хүргэж ажилласан.	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйин цаг Мэдээллийг хэвлэл Үйлчилгээний талаарх мэдээллийг дааттуулагчад хүргэж ажилласан.	Нийгмийн даатгалын хууль тогтоомж, Үйл ажиллагаа, Үйин цаг Мэдээллийг хэвлэл Үйлчилгээний талаарх мэдээллийг дааттуулагчад хүргэж ажилласан.
4.6.	Нийгмийн даатгалын	-Шинээр	Нийгмийн	Нийгмийн	"Хамраптыг нэмэгдүүлэх жил" болон Нийгмийн даатгалын багц	100

ач холбогдол, үйл ажиллагаа, үйлчилгээний иргэдэд ойлгомжийн, шинэлэг тайлбарласан контент бэлтгэн түгээх;	боловсруу лсан 10 контент бүтээлийг түгээнэ -Вэб сайт, олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын холбогдол, үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	ач хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан рийл 16, постер мэдээлэл 112, контент 4, цаг үеийн мэдээ, мэдээлэл 34, нэвтрүүлэг 3, подкаст 1, лайв /шууд дамжуулалт/ 22, видео, танилцуулга, заавар 28, шторк 1, Нийгмийн даатгалын тухай хуулийг хэн сайн мэдэх вэ? чэлгэнж 2 буюу нийт 221 удаагийн мэдээллийг бэлтгэн түгээсэн бөгөөд давхардсан тоогоор 8,945,678 /хандартын тоо/ хүнд хүрч 20,625 удаа түгээсэн байна.	
ач даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	
ач даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	даатгалын хууль тогтоомж, үйлчилгээ байгууллагын үйл ажиллагаа болон үйлчилгээг сургалчилсан хөдөлвөент постер олон нийтийн сургалтын эхэлвөент постер 8, мэдээлэл 44, гарын авлагыа 2, аудио видео шторк 13, цаг үеийн буюу нийт 136 Удаагийн мэдээллийг н бэлтгэн түгээсэн.	
4.7. "Нийгмийн даатгалын харилцаанд оролцогч талуудад эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлалын чиглэсэн хэмжээ: стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хэмжээ:	Эрүүл мэндийн төв зөвлөлийн хамтарсан дахин сонгогдсон дүүрэгт 100% зохион байгуулахад	Хяналт шалгалтын батлагдсан төлөвлөгөөн дахин магадлалыг хамтарсан дахин сонгогдсон дүүрэгт 100% зохион байгуулахад	Батлагдсан хувь аймаг, дагуу аймаг, дүүрэгт хяналт, шалгант зохион байгуулсан байна.	Нийгмийн даатгалын эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлалын чиглэсэн хэмжээ: стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хэмжээ:

	тоотоолгосон даатгуулагч (иргэн)-ийн тоогоор улсын дундаж (3.1%)-аас өндөр байгаа Сэлэнгэ, Хэнтий, Өмнөговь аймагт зохион байгуулсан.	хугацааг цуцлахаар шийдвэрлэв. Хяналт шалгалтын хугацаанд Орхон аймгийн Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Говьсүмбэр, Төв аймгийн Нэгдсэн эмнэлэг, Орхийн эрүүл мэндийн төвийн 100 гаруй эмч, мэргэжилтийн үзүүлэлт түүнийг хэрэгжүүлэхэд анхаарах асуудлын талаар сургалт зохион байгуулав.
		Хамтарсан Магадлалыг хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь хугацаа тогтоолгосон дааттуулагч, хүний тоогоор Улсын дундаж (2.9%)-аас өндөр байгаа Дархан-Уул, Хөвсгөл, Булган, Дундговь аймаг, нийслэлийн Хан-Уул дүүрэгт Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх Мэргэжлийн салбар зөвлөлүүдэй хамтран зохион байгуулав.
		Хамтарсан Магадлалар дээрх аймгуудын 4,850 иргэний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, шалтгааныг тогтоосон байдалд хянант шалтгalt хийж, 2,750 /56.7%/ дааттуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг хэвээр Магадлан, 272 /5.6%/ дааттуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг цуцалж, 2,433 /давхардсан тоогоор/ дааттуулагч, хүний хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь хугацаа, оноч, заалтыг өөрчилж Магадлал.
4.8.	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэлийн хүрээнд Эрүүл мэндийн Магадлалын чанар үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах чиглэлээр салбар, дүүргийн аймаг, магадлалын зөвлөлийн гишүүдэд сургалт байгуулах;	<p>Хамтран зохион байгуулж, төв болон салбар, аймаг дүүргийн байгуулж, төв болон шинэчлэн баталсан зөвлөлийн гишүүдэд нийт 3 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж сургалтад 895 гишүүд оролцов. Үнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нийгмийн даатгалын багц хууль болон шинэчлэн баталсан зөвлөлийн гишүүдэд нийт 3 удаагийн сургалтыг зохион байгуулж талаар мэдээлэл өгөх, санал солилцох, мэргэжилт арга зүйн удирдлагаар хангах зорилгоор Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Бодлогын хэрэгжилийг зохицуулж газартай хамтран Салбар болон аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн Магадлалын зөвлөлийн гишүүдэд. 2024 оны 01 дугаар сард цахим сургалт зохион байгуулав. - Тус сургалтад аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн Магадлалын зөвлөлийн 200 гаруй дарга, гишүүд хамрагдав. - Гэр бул, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны төрийн нарийн бичгийн даргын 2024 оны "Сургалт зохион байгуулах тухай" А/15 дугаар тушаалаар баталсан "Эрүүл мэндийн Магадлалын зөвлөлийн гишүүд, хөдөлмөрийн чадвар алдалтыг тогтооход оролцож байгаа анхан шатны эмч нарыг чадавхжуулах нь" сэдэвт сургалтыг 2024 оны 09, 10 дугаар сард Говь-Алтай, Дорнод, Хөвсгөл,Өмнөговь аймаг, нийслэлд бусчилэн зохион байгуулав. <p>Сургалтад аймаг, дүүргийн Эрүүл мэндийн Магадлалын зөвлөлийн дарга, гишүүд, ЭМТ, Нэгдсэн Эмнэлэг, өрхийн эрүүл</p>

				мэндийн төвийн 550 гаруй эмч мэргэжилтнүүд хамрагдав.
				Сургалтаар эмч, мэргэжилтнүүдэд эрүүл мэндийн магадлалтай холбоотой эрх зүйн баримт бичгийн шинэчлэлийг танилцуулж, хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл өгч, нэгдсэн ойлголтод хүрнээрээ ач холбогдолтой болсон.
- Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх мэргэжлийн салбар зөвлөлүүдэй хамтран Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөл Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын санхүүжилтийн дэмжлэгтэйзэр чадвар алдалтыг тогтоход оролцож буй анжан шатны эмч нарыг чадавхжуулах" сэдвээт нийслэлийн сургалтыг 2024 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдөр Улаанбаатар хотод зохион байгуулав.				
Нийгэлтийн сургалтад Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх ерөнхий газар, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөл, Баянзүрх, Баянтол, Багануур, Налайх, Хан-Уул, Сонгинохайрхан, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргийн Нийгмийн даатгалын газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлтийн Магадлاغч эмч, гишүүд, Төрөлжсөн мэргэшлийн эмч, өрхийн эмч нарын 90 төлөөлөл танихмаар, эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлтийн гишүүд, Төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн эмч, өрхийн эмч нарын 55 төлөөлөл цахимаар хамрагдав.				
Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Эрүүл мэндийн яамны дотор, мэдрэл, чих, хамар, хоолой, сэтгэц, мэдрэл судлалын мэргэжлийн салбар зөвлөл, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөлөөс эрүүл мэндийн магадлалын бодлого, үйл ажиллагаа, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын өнөөгийн байдал, тулгамдаж буй асуудал, шийдвэрлэх арга замын талаар болон зонхилон тохиолдож буй мэдрэл, сэтгэц, чих, хамар, хоолой, дотрын өвчнеөр хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтооход анхаарах асуудал, оношийн баталгаажилт, хяналт сэдвээр сургалтад оролцогчдоо хичээл зажг, мэдээлэл өгсөнөөр эмч, нэгдсэн ойлголтонд хүрснээр ач холбогдолтой болсон.				
Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын 2024 оны "Ажлын хэсэг байгуулах тухай" А/218 дугаар тушаалаар Үйлдвэрлэлийн осоп, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас санхүүжих сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгон шалгаруулах чиг Уурэг бүхий ажлын хэсэг байгуулан ажиллаж байна.				
Үйлдвэрлэлийн осоп, Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын сангаас санхүүжих сэргээн засах төв болон сувиллыг сонгон шалгаруулалтыг тусламж үйлчилгээ, чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх,				

зохион байгуулах;							
арга хэмжээ:	Салбарын хэмжээнд хууль тогтоомжийн вөрчлөлт болон шинээр батлагдсан хуулийн хэрэгжилтийг хангах ажлыг мэдээллийн технологиор дэмжин ажиллах;	-	Нийтмийн даатгалын Уйлчилгээг Мэдээллийн дэвшилтэг технологид суурilan Узүүлэх Уйлчилгээн ий хэвийн ажиллагааг хангасан байх	1.Шинээр 3 систем боловсруулан нэвтрүүлсэн. 2.Ашигладаж буй програм хангамжуудад нийт 70 гаруй удаатайн төгөлөөт, хөгжүүлэлт хийсэн.	Нийтмийн даатгалын ерөнхий хууль, Нийтмийн даатгалын тэтгэмжийн тухай хууль, Нийтмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль, Нийтмийн даатгалын тэтгэмжийн тухай хууль, Нийтмийн даатгалын сангаас олгох ҮОМШӨ-ий тэтгэвэр, Тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль шинээр батлагдаж	2024 оны 01 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хэрэгжсэн нийгмийн даатгалын багц хуулийн 100 гаруй зүйл, заалтын дагуу Нийгмийн даатгалын Мэдээллийн нэгдсэн системд вөрчлөлт хөгжүүлэлт хийх, шинэ бүтээгдэхүүн нэмж хөгжүүлэх ажлыг үе шаттайгаар хийж нэвтрүүлээ. Үнд:	90
“Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг мэдээллийн технологийн үйл ажиллагаагаар дэмжих, мэдээллийн сан бүрдүүлэлт, хадгалалт хамгаалалт, гадаад, дотоод байна.							

“Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг мэдээллийн хяналттай тохтолцоог төлөвшүүлэх, хөгжүүлэх” гэсэн байгууллагын стратегийн зорилтыг хангахад чиглэсэн хөтөлбөр,

4.10.

- A. Системийн вөрчлөлт хөгжүүлэлт хийж нэвтрүүлэх чиглэлээр:**
1. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль /НДЕХ/-ийн 18 дугаар зүйлийн 18.1 дэх хэсийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Засгийн Газрын 4,228 ажил мэргэжлийн ангилал /УАМАТ/-ын кодоос шалтгаалан Уйлдвэрлэгэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчиний даатгалын санд ажил олгожсоос төлөх шимшгэлийн хувь хэмжээг тохируулав.
 2. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайдын 2024 оны А/44, А/40 дугаар хамтарсан тушаалтын дагуу даатгуулагчийн төрлийн 54 кодыг шинэчлэн хувь хэмжээг тохируулав;
 3. НДЕХ-ийн 19 дугаар зүйлийн 19.4 дэх хэсэгт заасны дагуу Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооны 2023 оны 12 дугаар тогтоолоор багтагдсан хөдөлмөрийн хэлсний доод хэмжээг баримтлан нийгмийн даатгалын шимтэл төлөх, тэтгэвэр тэтгэмж тогтооход баримтлах сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд, доод хэмжээг тохируулав. Үнд:
 * Албан журмаар даатгуулагчийн сард төлөх шимтэл тооцох цалин хөлсний дээд хэмжээ 6,600.0 мянган төгрөгөөр хязгаарлах;
 * Сайн дураар даатгуулагчийн сард төлөх шимтэл тооцох хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 660.0 мянган төгрөгөөс баагай, дээд хэмжээг 4,620.0 мянган төгрөгөөс ихгүй байхаар тохируулах.
 4. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2 дахь хэсэгт заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох эрх үүссэн тохиолдолд тогтоосон ёндөр наасны тэтгэврийн хэмжээ нь өмнө авч байсан хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийн хэмжээнээс баагай байх вөрчлөлтийг хийв.
 5. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх хэсэгт заасны дагуу ёндөр наасны тэтгэврийн “эмэгтэй тэтгэврийн тухай хуулийн

НИЙГМИЙН

<p>даатгалын үйлчилгээг хууль тогоомжийн дагуу үзүүлэх нөхцлийг мэдээллийн технологиор дэмжсэн байна.</p>	<p>нөхцөл нэмж хөгжүүлэв. 6. “Нийгмийн даатгал” апликешийн: Мэдээллийн нэгдсэн систем нэвтрүүлсэнтэй холбогдуулан Ухаалаг төхөөрөмжид суурилсан “Нийгмийн даатгал” хувилбарыг нэвтрүүлсэн. Уг апликешийндаатгал” 2.0 даатгуулах 4 төрлийн гэрээ байгуулах хүсэлт илтээх, сайн дурын даатгалын шимтгэл төлөх, QR кодтой нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн лавлагaa авах, мөн тэтгэврийн мөнгөн хурумтлалын тооцоолол болон нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ мэдээлэл гарах боломжийг бурудуулсан.</p>	<p>Б.Шинэ систем, шинэ бүтээгдэхүүн нэмж хөгжүүлэн нэвтрүүлэх чиглэлээр:</p> <p>1.Тэтгэврийн тусгай зохицуулалт:</p> <p>Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу тэтгэвэр авч нас барсан тохиолдолд нас барсан тэтгэвэр авчийн тэтгэврийн 20 хувийг түүний нөхөр, эхнэрийн ендөр насны тэтгэвэр дээр нэмэгдүүлэн тооцож олгох бутээгдэхүүнийг шинээр хөгжүүлж нэвтрүүлсэн.</p> <p>2.Мөнгөжүүлсэн орлого:</p> <p>НДЕХ-ийн 29 дүгээр зүйлд заасны дагуу тэтгэврийн нөөц санд байршуулах мөнгөжүүлсэн орлогоыг албан журмаар болон сайн дураар даатгуулагчийн сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос 2 хувиар тооцох бүтээгдэхүүнийг шинээр хөгжүүлж нэвтрүүлсан.</p> <p>Даатгуулагчийн цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос мөнгөжүүлэхээр тооцсон болон мөнгөжүүлсэн орлогыг иргэд даатгуулагчид “Иргэний ажил олгогчийн порттал систем” болон “Нийгмийн даатгал” апликешийнэр дамжуулан цахимаар хургэх ажлыг хэрэгжүүлсэн.</p> <p>3.Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж:</p> <p>Нийгмийн даатгалын сангаас олгох ҮОМШ-ий тэтгэвэр тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 4.1.4 болон 10-т заасны дагуу ҮОМШ-ний даатгалын сангаас нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмжийн бүтээгдэхүүнийг шинээр хөгжүүлж нэвтрүүлсэн.</p>
---	--	---

4. Сайн дураар даатгуулахчийн нэмэлт бүтээгдэхүүн:	<p>а/ НДЕХ-ийн 21 дугаар зүйлийн 21.22-т заасны дагуу 18 хүртэл насны “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хуудээ асарч буй сайн дураар даатгуулагч”-ид зориулсан бүтээгдэхүүнийг шинээр хөгжүүлж нэвтрүүлсэн.</p> <p>б/ Мен хуулийн 21.23-т заасны дагуу “Малчин сайн дураар даатгуулагч”-д зориулсан бүтээгдэхүүнийг шинээр хөгжүүлж нэвтрүүлсэн.</p>	<p>В. Монгол улсын Засгийн Газрын тогтоолыг хэрэгжүүлэх чиглэлээр:</p>	<p>1. Тэтгэврийн нэмэгдэл:</p> <p>Монгол Улсын Засгийн Газрын 2024 оны “Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай” 120 дугаар тогтоолын дагуу Нийгмийн даатгалын сангаас олгох Тэтгэврийн тухай хууль, Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хууль, Цэргийн алба хаягчийн тэтгэвэр Тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу бүх төрлийн тэтгэвэр авагчдын Тэтгэврийн хэмжээг 2024 оны 04 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн нэмэгдүүлэх шийдвэрлийг хэрэгжүүлэх хурээнд тэтгэврийн 13 төрлийн бүтээгдэхүүн тус бүрт өөрчлөлт хөгжүүлэлт хийж, нийт 520.0 мянга орчим тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн хэмжээг 100.0 мянган төгрөгөөр нэгэн зэрэг нэмэгдүүлэн цаг хугацаанд нь олгох, бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянга, хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн доод хэмжээг 540.0 мянган төгрөгөөр тооцох томоохон өөрчлөлт хөгжүүлэлтийг хийж нэвтрүүлэв.</p> <p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд суулийн чейнн давшилтэй төхөногийд сурилсан, уян хатан, динамик суурьтай, бодит цагийн горимд ажиллах мэдээллийн нэгдсэн систем “SICOS”, мөн иргэд дааттуулагч, ажил олгогчид зориулсан болон портал систем /Portal.ndaatgal.mn/-ийг 2024 онос эхлэн үе шаттайгаар нэвтрүүлэн ажиллалаа.</p> <p>Энэ ажлын хурээнд “SICOS” системд тэтгэврийн 36 төрлийн, тэтгэмжийн 9 төрлийн сайн дураар дааттуулагчийн 5 төрлийн бүтээгдэхүүн, байгууллагын албан журмын даатгалын 1 багц бүтээгдэхүүний хөгжүүлж иргэд дааттуулагч, тэтгэвэр, тэтгэмж авагч, ажил олгогчид нийгмийн даатгалын үйлчилгээг тасралтгүй үзүүлэх нөхцөлбөөр хангасан. Тухайлбал:</p> <p>2024 оны 11 дугаар сарын байдлаар “SICOS” системээр 279.4 мянга, Portal.ndaatgal.mn системээр 191.2 мянга, нийт 470.6</p>
4.11.	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд мэдээллийн шинэчилсэн системийг туршиж, нэвтрүүлэх ажлыг хэрэгжүүлэх;</p>	<p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд мэдээллийн шинэчилсэн системийг туршиж, нэвтрүүлсэн байна.</p>	<p>Нийгмийн даатгалын хэмжээнд суулийн чейнн давшилтэй төхөногийд сурилсан, уян хатан, динамик суурьтай, бодит цагийн горимд ажиллах мэдээллийн нэгдсэн систем “SICOS”, мөн иргэд дааттуулагч, ажил олгогчид зориулсан болон портал систем /Portal.ndaatgal.mn/-ийг 2024 онос эхлэн үе шаттайгаар нэвтрүүлэн ажиллалаа.</p> <p>Энэ ажлын хурээнд “SICOS” системд тэтгэврийн 36 төрлийн, тэтгэмжийн 9 төрлийн сайн дураар дааттуулагчийн 5 төрлийн бүтээгдэхүүн, байгууллагын албан журмын даатгалын 1 багц бүтээгдэхүүний хөгжүүлж иргэд дааттуулагч, тэтгэвэр, тэтгэмж авагч, ажил олгогчид нийгмийн даатгалын үйлчилгээг тасралтгүй үзүүлэх нөхцөлбөөр хангасан. Тухайлбал:</p> <p>2024 оны 11 дугаар сарын байдлаар “SICOS” системээр 279.4 мянга, Portal.ndaatgal.mn системээр 191.2 мянга, нийт 470.6</p>

	<p>Мянган тэтгэвэр, тэтгэмж, сайн дурын даатгал, ажил олгочийн хүсэлтийг хулээн авч 95.5 хувийг шийдвэрлэсэн байна. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сайн дурын даатгалын гэрээ байгуулах, сунгах, шимтэгэл төлөх нийт 149.0 мянган хүсэлтийг хулээн авч 99.2 хувийг шийдвэрлэсэн байна; - Хөдөлмөрийн чадвар тур апдсаны тэтгэмж авах хүсэлт, нас барсан даатгуулагчийн ар гэрт олгох тэтгэмж авах хүсэлт, жиремсний болон амаржсаны тэтгэмж тогтоох, олгох, ажилгүйдлийн тэтгэмж тогтоох, олгох нийт 231.0 мянган хүсэлтийг хулээн авч 95.8 хувийг шийдвэрлэсэн байна. - Өндөр нас, хөдөлмөрийн чадвараас апдсаны, тэжээгчээ апдсаны тэтгэвэр шинээр тогтоолгох, мөн тэтгэврээ өөрчлөн тогтоолгох 89.0 мянган иргэний хүслээн авч 96.3 хувийг шийдвэрлэсэн байна. 	<p>Тэтгэвэр олголт: Давхардсан тоогоор нийтдээ 6.5 сая тэтгэвэр авагчийн тооцоолыг цаг хугацаанд нь системээр тооцоолон холбогдох банк руу илгээсэн байна.</p> <p>Ажил олгогчийн нийгмийн даатгалын шийтгэлийн тайлан: Нийт 59.5 мянган ажил олгогчийн сар бүр илгээсэн 566.7 мянган удаагийн, давхардсан тоогоор 8.6 сая албан журмын даатгуулагчийн нийтмийн даатгалын шийтгэл төлөлтийн тайланг 100 хувь цахимаар хулээн авч шийдвэрлэсэн байна.</p> <p>Ажил олгогчоос цахимаар илгээсэн 127.5 мянган албан журмаар даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар тур апдсаны эмнэлгийн хуудсыг хулээн авч тэтгэмжийн тооцоолыг хийж үйлчилгээ нэзүүлсэн байна.</p> <p>Шинээр нэвтрүүлсэн мэдээллийн нэгдсэн системийн ашиглалтыг дэмжих зориулалтаар хэрэглэгчид /нийгмийн даатгалын байцаагч ажилтнууд болон даатгуулагч, ажил олгогч-д систем ашиглалтын 50 гаруй төрлийн гарын авлагыг pdf болон видео хэлбэрээр боловсруулан цахимаар байршуулж ашиглаж нөхчөлийг бурдүүлсэн.</p>	<p>1. Нэгдсэн мэдээллийн санг бодит цагийн горимоор цуглуулан ашиглаж нөхчөлийг бурдүүлэн ажиллаа.</p> <p>Мэдээллийн нэгдсэн системийг шинэчлэн нэвтрүүлснээр нийт нийгмийн дааталын шатны байгууллагуудад бүртгэсэн удаагийн мэдээллийн сан үүсгэх, нэецлэх, төрийн нэгдсэн мэдээллийн санд</p>
4.12.	<p>Нийгмийн дааталын нэгдсэн мэдээллийн санг үүсгэж, төрийн нэгдсэн мэдээллийн сангаас нийгмийн дааталын үйлчилгээг тогтвортой үзүүлэх.</p>	<p>1. Нэгдсэн мэдээллийн санг 1.112.8GB нэгдсэн мэдээллийн санг баяжуулса 2.200 гаруй нийгмийн байх удаагийн мэдээллийн боловсруулалт, судалгаа гаргасан. 3. Цахим судалгаа үйлчилгээ:</p>	<p>90</p>

<p>Мэдээллийн нэгжийн боловсруу лапт хийсэн байх</p>	<p>"Нийгмийн даатгал" апликеийшнийг 270.0 дааттуулагч идэвхтэй ашигласан: - Давхарсан тоогоор 2.1 сая дааттуулагч, 93.5 мянган ажил олгогч цахимаар хандан QR кодтой лавлагаяа тодорхойполт авсан. -ТҮЦ машинаас 114.7 мянган лавлагаяа тодорхойполт хэвлэн авсан. -E-MONGOLIA терийн ХУР системээр дамжуулан цахимаар мэдээлэл солилицех үйлчилгээг өргөжүүлэ н хэвийн ажиллагаа г хангасан байх</p>	<p>нэгдсэн мэдээллийн сангаас үйлчилтээ узуулэх ажил тогтвортой хийдсэн байна.</p> <p>2. Нэгдсэн мэдээллийн санаас судалгаа мэдээллийн боловсруулал т хийх ажлыг цаг тухай бур гүйцэтгэсэн байна.</p> <p>3. Иргэд цахим үйлчилгээний нэгдсэн порталаар нийтийн даатгалын терлийн лавлагат тодорхойполтыг цахимаар хүргэсэн. - Идэвхтэй шимигээг төлж буй 56.8 мянган ажил олгогч сар бурийн нигмийн даатгалын шимтэгэл төлөлтийн</p>	<p>байршуулах, нэгдсэн мэдээллийн сангаас үйлчилтээ узуулэх ажил тогтвортой хийдсэн байна.</p> <p>2. Нэгдсэн мэдээллийн санаас судалгаа мэдээллийн боловсруулалт хийж хэрэглэгчийг ажил олгогч болон дааттуулагчны мэдээллийг, * УИХ-ЫН НЭР БҮХИЙ ГИШҮҮНИЙ ХУСЭЛТЭЭР: -Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжүүдийн эрх зүйн орчныг сайжруулах ажлын судалгаанд ашиглах зорилгоор 2019 онос 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаарх ажил олгогчийн нийтийн даатгалын шимтэглийн мэдээллийг, * Үндэсний статистикийн хороонд: -Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2013 оны 1/158 дугаар тушаалаараа батлагдсан маягтын дагуу 2023 оны 4 дүгээр улирал, 2023 оны жилийн эцэс, 2024 оны 1, 2, 3 дугаар улригын байдлаарх ААНБ-ын ажилтын тоо, цалин хөлбөтэй холбоотой 34 ХУСНАГТЭН мэдээллийг нийт 5 удаа: -Үндэсний статистикийн хорооны даргын 2018 оны А/137 дугаар тушаалаараар батлагдсан маягтын дагуу 2023 оны нийтийн даатгалын салбарын 23 хуснэгтэн мэдээллийг, * Дэлхийн банкиндо: -Монгол Улсын тэтгэврийн тогтолцооны хэтийн тооцоолыг боловсруулахад ашиглах зорилгоор 2023 оны байдлаарх шимтэл төлсөн дааттуулагчны мэдээлэл, 2024 оны 4 дүгээр сарын байдлаарх нийт тэтгэвэр авагчдын дэлгэрэнгүй мэдээллийг, * Үндэсний аудитын газрын гүйцэтгэлийн аудитын баат: -2018-2023 оны байдлаар тэтгэврийн дааталын санаас өндөр томуохон мэдээллийг тэтгэврийн нэхцэл тус бүрээр; -2020-2024 оны байдлаар УСМШ-ийн даатгалын санд шиштэгэл төлсөн ажил олгогч, дааттуулагчын тоо, төлсөн шиштэгэлийн мэдээллийг; -2016, 2020, 2023 оны байдлаар төрийн болон төрийн өмчийн сролцоотой байгуулагын шимтэл төлөлтийн мэдээллийг, * Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танихимд: -ТОП-100 ААНБ шалгарууллахай холбоодуулан 2023 оны байдлаар хамгийн олон дааттуулагч, хамгийн өндөр шимтэл төлсөн эхний 500 ажил олгогчийн мэдээллийг, * ГБХНХ-ЫН ЯАМАНД: -Хурумтлалын сангийн хэрэгжилтийг хангах судалгаа тооцоололд ашиглах зорилгоор нийтийн даатальын шимтэл төлж буй дааттуулагчдын төрсөн он, хүйс, шимтэл төлсөн хугацаа, сарын дундаж цалингийн хэмжээ, ажил мэргэжлийн</p>
--	---	--	---

Тайлангаа цахимаар илгээсэн. “Шимтгэлийн цахим систем”-ээр 3.8 Мянган ажил олгогийн 48.7 мянган тушаалын мэдээллийг цахимаар хүлээн авсан.	100% солиlicoоны хур системээр дамжуулан иргэд, даатгуулагч, терийн болон бусад байгууллагуу дад цахимаар мэдээлэл - Нийт 1218 эрүүл мэндийн байгууллагаас 174.9 даатгуулагч ХЧТА- ы, 64.3 даатгуулагч ЖА-ы тэтгэмжийн, нийт 239.2 эмнэлгийн цахимаар хүлээн авсан. “Шимтгэлийн цахим систем”-ээр 16.7 мянган ажил олгог 144.0 мянган даатгуулагчийн ХЧТА-ны тэтгэмжийн тооцооллыг цахимаар илгээсэн. -Хөдөлмөр эрхлэлтийн харилцаа дундаж болсон 1.6	<p>ангиллын код зөрэг томоохон мэдээллийг;</p> <p>-Нийтмийн хамгааллын олон улсын хэлэцээрийн дагуу тэтгэвэр тогтоопгасон б улсын иргэний тоон мэдээллийг;</p> <p>-УОМШӨ-ий даяатгалын санд шимтгэл төлөгч ажил олгоч,</p> <p>* Сангийн яаманд.</p> <p>-2010-2023 оны байдлаарх уул уурхай, олборлолтын салбарын төлсөн шимтгэлийн мэдээллийг;</p> <p>* Эдийн засаг, хөгжлийн яаманд:</p> <p>-2023 оны жилийн эцсийн шимтгэл төлөгч нийт ажил олгоч болон гадаадын хөрөнгө оруулалттай ААНБ-ын цалингийн сан, төлсөн шимтгэлийн хэмжээг,</p> <p>* Хөгжлийн банкинд.</p> <p>-жагсаалтаар ирүүлсэн 61 ажил олгогчийн 2023 оны 3, 4, 2024 оны 1, 2-р улирлын байдлаарх төлсөн шимтгэл, салбарын тоо, даатгуулагчийн тоог /дундаж/ 2 удаа;</p> <p>* ХХДАХУЯН-до.</p> <p>-жагсаалтаар ирүүлсэн 176 ажил олгогчийн 2022-2023 оны даатгуулагчдын тоон мэдээллийг;</p> <p>* Төрийн албаны зөвлөлд.</p> <p>-Тэтгэвэр тогтолгосны дараа төрийн байгууллагад ажиллаж буй албан хаагчдын тоо, сарын дундаж Чалин хөлслүү мэдээллийг,</p> <p>* Жижиг, дунд үйлдвөрийн газарт:</p> <p>-нэр бүхий 356 ажил олгогчийн НДШ-ийн өр авлагын мэдээллийг,</p> <p>* Аято тээврийн үндэсний төөд:</p> <p>-жагсаалтаар ирүүлсэн 863 тээврийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэхжийн 2021-2023 оны нийтмийн даатгалын шимтгэл Төлөлтийн мэдээллийг;</p> <p>* Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөгжлийн өрөөний газарт:</p> <p>-2023 оны жилийн эцсийн байдлаар 25 ба түүнээс дээш даатгуулагчтай ажил олгогчийн мэдээллийг;</p> <p>* Аялгатай тэмцэх газарт:</p> <p>-зарим ААНБ-ын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг 15 удаа;</p> <p>* Тагнуулын өрөөний газарт:</p> <p>-зарим ААНБ-ын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг 2 удаа;</p> <p>* ЦЕГ-ын Эрүүгийн цагдаагийн алба, Мөрдөн шалгах алба, Экологийн цагдаагийн алба зэрэг байгууллагуудад;</p> <p>-нэр бүхий ААНБ-ын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг нийтдээ 50 гаруй удаа;</p> <p>* Шүүхийн байгууллагаад.</p> <p>- нэр бүхий ААНБ-ын шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг 9 удаа . . .</p>	

дааттуулагч ажилгүйдлийн даатгалын сангаас тэтгэмж авах хүсэлтээ нийтийн даатгалын байгууллагад цахимаар илгээсан.

4. Төрийн нэгдсэн мэдээлэл солилцооны ХУР системээр дамжуулан мэдээлэл

Уйлчилгээг өргөжүүлэн 7 сервис шинээр боловсруулан нэвтрүүлж тогтвортой ажиллагааг хангасан.

3. Иргэд, дааттуулагч, ажил олгогчдод нийгмийн хүргэн ажиллаа.

Төрийн мэдээлэл солилцооны нэгдсэн "ХУР" системээр дамжуулан нийтийн даатгалын Уйлчилгээг иргэд дааттуулагч, ажил олготг, төрийн болон бусад байгууллагуудад бодит цагийн горимоор цахимаар тогтол хүргэн ажиллаллаа Тухайлбал:

- * **135.2 мянган** дааттуулагч, ажил олгогч QR кодтой шимтэл төлөлтийн лавлагага, тодорхойлолт цахимаар авсан байна.
- * **149.0 мянган** дааттуулагч сайн дураар дааттуулах гэрээ байгуулах, төлбөрөө төлөх Уйлчилгээнд цахимаар хамрагдах боломжийг бурдууллээ.
- * **1,150** эрүүл мэндийн байгууллагаас **183.3** мянган дааттуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, **61.7** мянган дааттуулагчийн болон амаржсаны тэтэмжийн, нийт **245** мянган эмнэлгийн хуудас цахимаар хүлээн авч тэтэмжийн тооцоолыг хийж Уйлчилгээг узулсан байна.

* **E-Mongolia нэгдсэн порттал:**

Төрийн Уйлчилгээний E-Mongolia нэгдсэн порталаар иргэд дааттуулагч, ажил олгогч нийт **14.8** сая удаагийн хандалт хийж нийтийн даатгалын **12 төрлийн** лавлагaa тодорхойллыг цахимаар авсан байна.

* Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 12 дугаар зуил, Засгийн Газрын 2022 оны 232 дугаар тогтоолоор баталсан "Нээлттэй өгөгдлийн жагсаалт", 200 дугаар тогтоолоор баталсан "Мэдээлэл хариуцагчаас наэлтгэй өгөгдөл бий болгох, нийтлэхэд тавигдах шаардлага, ашиглах нехцел, журам"-ын дагуу 2023 оны жилийн эцс, 2024 оны 1-р ууирлын байдлаарх нийтийн даатгалын **16 нэр төрлийн** нээлттэй мэдээллийг тус бүр 4 форматаар хувирган www.opendata.gov.mn болон www.ndaatgal.mn веб сайтуудад цаг хугацаанд нь байршуулсан.

4. А. Төрийн мэдээлэл солилцооны ХУР системээр мэдээлэл солилцох шинэ сервис болоөсруулан нэвтрүүлэв.

Төрийн байгууллагуудтай мэдээлэл солилцох ажлыг өргөжүүлэн дараах сервисүүдийг шинээр боловсруулан хүргүүлсэн. Үүнд:

И Монгол академи УТГ-т:

* Тэтгэврийн даатгалын санд байршиулсан 974.0 мянган дааттуулагчийн Мөнгөжүүлсэн орлогын дунг төрийн цахим Уйлчилгээний E-Mongolia нэгдсэн порталаар харуулах сервис;

* Бурэн дунд боловсрол эзэмшиж, сургалтын тэтэлэг авах, визэнд хамрагдах зэрэг Уйлчилгээнд ашиглах зориулалтаар дааттуулагчийн нийт ажилласан сарын тодорхойллыг гаргах сервис;

	<p><i>Гадаадын иргээн, харьяатын газарт:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> * Ажил оптогчийн нийгмийн даатгалын шимтэл төлөлтийн тодорхойлолтыг 36 сараар, даатгуулагчийн тоог гадаад, Монголоофр ялангтан цахимаар өгөх сервис <p>4.Б. Төрийн мэдээлэл солицдоны ХУР системээр мэдээлэл солицдох ажиллагааг өргөжүүлэв.</p> <p>Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд мэдээллийн нэгдсэн систем нэвтрүүлж, бодит цагийн горимоор онлайн мэдээллийн сан бурдлуулсантай холбогдуулан иргэд даатгуулагч, ажил олгоочийн мэдээллүүдийг агуулсан, 60 орчим төрлийн сервисийг шинэчлэн боловсруулж Төрийн мэдээлэл солицдооны ХУР системд байршишүүллаа.</p>	93.4
--	---	------

БИЕЛЭЛТИЙН ХУВЬ

--оо--

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СИСТЕМЧИЛСЭН
ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

АГУУЛГА

ӨМНӨХ ҮГ

1. СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ, ХЭЛБЭР, ТӨРӨЛ
2. СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ БЭЛТГЭЛ АЖИЛ, ТӨЛӨВЛӨЛТ
3. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ
4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ
5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИНЭЧЛЭЛИЙН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ
 - 5.1 Тэтгэврийн хуримтлалын тогтолцоонд шилжих, тэтгэврийн нөөц сангийн үйл ажиллагаа
 - 5.2 Нийгмийн даатгалын багц хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд батлуулсан дүрэм, журам
 - 5.3 Нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийг өсгөн арвижуулах чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ
 - 5.4 Олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжих, хувийн нэмэлт тэтгэвэр
 - 5.5 Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ
6. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСӨВ, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ
 - 6.1. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого
 - 6.2. Нийгмийн даатгалын сангийн зарцуулалт
 - 6.3. Нийгмийн даатгалын сангаас олгож буй тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардал
7. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХАМРАЛТ, САНГИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, ШИМТГЭЛИЙН АВЛАГА
 - 7.1. Нийгмийн даатгалын хамралт
 - 7.2. Нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансны үлдэгдэл
 - 7.3. Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага
8. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛ
9. СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА, ОЛОН НИЙТТЭЙ ХАРИЛЦАХ
 - 9.1. Мэдээллийн ил тод байдал
 - 9.2. Лавлах үйлчилгээ
 - 9.3. Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа
10. ДОТООД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
 - 10.1. Хүний нөөц
 - 10.2. Үйл ажиллагааны зардал
11. ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ
12. ЦААШДЫН БОДЛОГО, ЧИГЛЭЛ
13. УИХ-ЫН БАЙНГЫН ХОРООНООС ӨГСӨН ҮҮРЭГ, ЧИГЛЭЛИЙН БИЕЛЭЛТ

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ТАЙЛБАР

Товчлол	Тайлал
ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага
БНСУ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс
ГБХНХЯ	Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Яам
ЗГ	Засгийн газар
ЗХХАУНС	Захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн сан
КЭХА	Капиталын эрх хүлээн авагч
МУ	Монгол Улс
МХ	Мэргэжлийн хороо
НББХ	Нийгмийн бодлогын Байнгын хороо
НД	Нийгмийн даатгал
НДБ	Нийгмийн даатгалын байгууллага
НДЕГ	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар
НДС	Нийгмийн даатгалын сан
НДҮЗ	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл
ОНХЗ	Олон нийтийн хяналтын зөвлөл
УИХ	Улсын Их Хурал
ҮОМШӨ	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин
ХЗДХЯ	Хууль зүй, Дотоод хэргийн Яам
ХЧТА	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсан

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.	Системчилсэн үнэлгээний бүдүүвч
Хүснэгт 2.	Системчилсэн үнэлгээ хийх төлөвлөгөө
Хүснэгт 3.	Боловсруулж батлуулсан дүрэм, журам
Хүснэгт 4.	2024 оны зорилтын хэрэгжилт
Хүснэгт 5.	НДС-ийн орлогын биелэлт, төрлөөр
Хүснэгт 6.	НДС-ийн орлогын гүйцэтгэл, сангаар
Хүснэгт 7.	НДС-ийн зарлагын гүйцэтгэл, сангаар
Хүснэгт 8.	НДС-аар үйлчлүүлсэн хүний тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 9.	Тэтгэвэр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 10.	Тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 11.	ҮОМШӨ-ний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
Хүснэгт 12.	НДС-ийн нэхэмжилсэн төлбөрт хүлээн авсан болон борлуулсан хөрөнгө
Хүснэгт 13.	Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон хүний тоо
Хүснэгт 14.	Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан
Хүснэгт 15.	НДБ-ын алба хаагчдын нас, хүйсийн мэдээлэл

ГРАФИКИЙН ЖАГСААЛТ

График 1.	Нийгмийн даатгалын байгууллагын бүтэц
График 2.	НДС-ийн төсөв
График 3.	НДС-ийн орлогын бүтэц
График 4.	Тэтгэврийн зарлага
График 5.	Тэтгэвэр авагчдын бүтэц
График 6.	Тэтгэврийн хэмжээ
График 7.	Тэтгэмжийн зарлага
График 8.	ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага
График 9.	Ажилгүйдлийн тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн
График 10.	НД-ын хамралт
График 11.	НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл
График 12.	НДШ-ийн өр, авлага
График 13.	НДБ-ын алба хаагчдын албан тушаалын ангилал, тоо
График 14.	НДБ-ын үйл ажиллагааны зардал

ӨМНӨХ ҮГ

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь төрийн үйл ажиллагааны үндсэн зарчмыг удирдлага болгож, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуульд заасан бүрэн эрх, чиг үүргийн хүрээнд нийгмийн даатгалын талаарх төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн нийгмийн даатгалын салбарыг нэгдсэн удирдлагаар ханган ажиллаж байна.

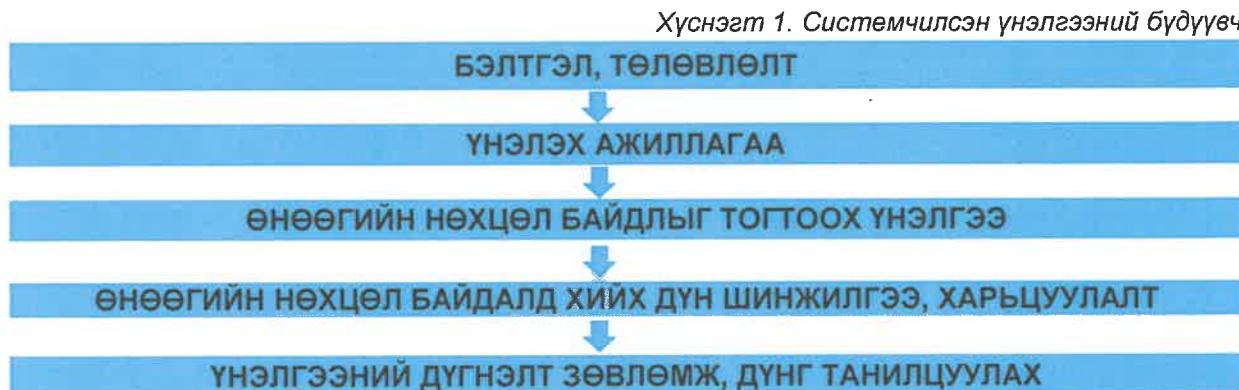
Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2024 оны зорилтыг “Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил” гэж баталсантай уялдуулан Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2024 онд гүйцэтгэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар батлан хэрэгжүүллээ.

Улсын Их Хурлын Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны 2013 оны 05 дугаар тогтоол, Хууль зүйн яамнаас боловсруулсан “Байгууллагын үйл ажиллагаанд системчилсэн үнэлгээ хийх аргачлал”-ын дагуу Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2024 оны үйл ажиллагаа, бүтэц, зохион байгуулалт, үндсэн үйл ажиллагаа, хүний нөөцийн судалгаа, сургалт, нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын гүйцэтгэл болон бусад холбогдох баримт материалыг хамруулж Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2024 оны үйл ажиллагааны тайланд системчилсэн үнэлгээ хийллээ.

Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх, нийгмийн даатгалын талаар төрөөс баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангуулах, нийгмийн даатгалын сангийн орлого бүрдүүлэх, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлыг хугацаанд нь олгох, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад чиглэсэн зохицуулалтыг хийж, холбогдох хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, даатгуулагч, үйлчлүүлэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн олон арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүллээ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН 2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

УИХ-ын Төрийн байгуулалтын Байнгын хорооны 2013 оны 05 дугаар тогтоолын дагуу НДҮЗ-ийн 2024 оны үйл ажиллагааны тайланг Хууль зүйн яам /хуучин нэрээр/-наас боловсруулсан “Байгууллагын үйл ажиллагаанд системчилсэн үнэлгээ хийх аргачлал”-ын дагуу гаргаж, үнэлгээ хийсэн болно.

1. СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ, ХЭЛБЭР, ТӨРӨЛ

Системчилсэн үнэлгээний зорилго:

Үнэлгээний зорилго нь байгууллагын үйл ажиллагааны үр өгөөж, зорилгодоо ямар хэмжээнд хүрсэн байдлыг бүх талаар тодорхойлоход чиглэсэн болно.

Системчилсэн үнэлгээний зорилт:

Үнэлгээний зорилт нь байгууллагын дэвшүүлсэн зорилго, хөгжлийн үр ашиг, үр дүнтэй байдал, үр нөлөө болон тогтвортой байдлын уялдаа холбоо, хэрэгжилтийг тодорхойлж, бодит байдалд нийцсэн байдлаар төлөвлөсөн, хэрэгжиж буй болон хэрэгжсэн үйл ажиллагааг үнэлсэн болно.

Системчилсэн үнэлгээний хэлбэр:

Үнэлгээний хэлбэр нь хэрэгжсэн хөтөлбөр болон арга хэмжээнд өгөх хэрэгжилтийн үнэлгээ /ретроспектив/ болно.

Системчилсэн үнэлгээний төрөл:

Үнэлгээ нь байгууллагын үйл ажиллагааны үр өгөөж, зорилгод ямар хэмжээнд хүрснийг тодорхойлоход чиглэх бөгөөд системчилсэн үнэлгээ хийхдээ “Дотоодын буюу өөрийн байгууллагын үнэлгээ”-ний хэлбэрийг сонгож, дараах чиглэлээр үнэлгээ хийлээ. Үүнд:

- Байгууллагын чиг үүрэг, бүтэц, зохион байгуулалт.
- НДҮЗ-ийн үйл ажиллагаа.
- Үндсэн үйл ажиллагаа.

2. СИСТЕМЧИЛСЭН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙХ БЭЛТГЭЛ АЖИЛ, ТӨЛӨВЛӨЛТ

Үнэлгээнд оролцогч байгууллагуудын цар хүрээ:

- НДҮЗ-ийн Ажлын алба;
- НДЕГ;
- Эрүүл мэндийн магадлалын төв зөвлөл;
- Мэдээлэл технологийн төв;
- Аймгийн НД-ын газар;
- Дүүргийн НД-ын газар;
- БНСУ дахь Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын үйлчилгээний төвийн НД-ын алба
- Маргаан хянан шийдвэрлэх төв зөвлөл
- Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин судлалын төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг

Үнэлгээний зорилго, хамрах хүрээг тодорхойлох:

- Үнэлгээний зорилго, хамрах хүрээ нь байгууллагын салбар нэгжийн хүрээнд үйл ажиллагааны үр өгөөж, зорилгодоо ямар хэмжээнд хүрсэн байдлыг бүх талаар тодорхойлоход чиглэсэн болно.

Хүснэгт 2. Системчилсэн үнэлгээ хийх төлөвлөгөө

Хугацаа		2-р сар	3-р сар	4-р сар	
Хэрэгжүүлбэл зохих ажлууд		→			
Төлөвлөлтийн шат	Үнэлгээ хийх шалтгааныг тодорхойлсон уулзалт хийх				
	Үнэлгээний баг бүрдүүлэх				
	Үнэлгээний төлөвлөгөөг боловсруулах				
	Үнэлгээ хийх талаар НДЕГ-т албан бичиг хургуулэх				
	Тайлан гаргаж өгөх, НДЕГ-ын холбогдох мэргэжилтэнтэй уулзах				
	Баримт бичигтэй танилцах				
	Тайлангийн талаар тодруулга, асуулга авах				
	Ярилцлага хийх				
	Дүн шинжилгээ хийх				
	Дүгнэлт гаргах				
Үнэлгээний шат	Тайлан гаргах				
	Зөвлөмж бичих				
	ГБХНХЯ-нд танилцуулж, санал авах				
	НДҮЗ-ийн гишүүдэд танилцуулж, санал авах				
	Гишүүд болон яамнаас өгсөн саналуудыг тусгаж, тайланг эцэслэн боловсруулж, гаргах				
ҮИХ-ын Тамгын газар, НББХ-нд хургуулэх					

3. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

НД-ын багц хууль, бусад холбогдох хууль тогтоомжоор хүлээсэн чиг үүргийн хүрээнд УИХ-ын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан МУ-ын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, 2015 оны 53 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”, ЗГ-ын 2020-2024, 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, МУ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан “Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн жил”-ийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн ажиллав.

НД-ын шинэчлэлийн үндэс болсон тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцоонаос хуримтлалын тогтолцоо руу шилжих үйл ажиллагаа бодитойгоор хэрэгжиж, даатгуулагчийн нэрийн дансны орлогыг үе шаттай мөнгөжүүлэх, тодорхой хувийг хуримтлалын нэгдсэн санд байршуулах замаар эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны санхүүжилтийн эх үүсвэрт зарцуулах нөхцөл бүрдлээ.

НДШ төлж буй 1.2 сая даатгуулагч бүр “Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал”-тай болж, нийт 215.3 тэрбум төгрөгийн бодит мөнгөн хуримтлал үүсч, даатгуулагчийн нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогыг байршуулах тэтгэврийн нөөц санг үүсгэж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3.1 дэх заалтын дагуу тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн ажил олгогчийн төлөх 1,0 хувь, даатгуулагчийн төлөх 1,0 хувь, нийт 2,0 хувь, мөн сайн дураар даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын 2,0 хувийн шимтгэлийг хуримтлуулж эхэллээ.

НД-ын засаглалыг сайжруулах, НДҮЗ-ийг хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлж, НД-ын асуудлаар шийдвэр гаргахад нь мэргэжлийн зөвлөгөө, дүгнэлт, зөвлөмж гаргах МХ, НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, хөндлөнгийн хараат бусаар ажиллах ОНХЗ-ийг байгуулж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлснээр НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлээс ЗГ-ын урт хугацаат бондыг 300.0 тэрбум төгрөгөөр худалдан авч, НДС-ийн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн.

НД-ын багц хуулийн дагуу нийт 22 дүрэм, журмыг шинээр болон шинэчлэн боловсруулж, УИХ-ын НББХ, ЗГ, НДҮЗ-ийн тогтоол, Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайд, НДЕГ-ын даргын тушаал болон холбогдох бусад эрх бүхий албан тушаалтны хамтарсан шийдвэрээр батлуулан үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна. Энэхүү ажлын хүрээнд НДҮЗ нь 2024 онд нийт 4 удаа хуралдан 19 асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэж, 12 тогтоол батлан гаргаж, нийтээр заавал дагаж мөрдүүлэх 5 тогтоолыг ЗХХАУНС-д бүртгүүлсэн.

УИХ-ын НББХ-ны 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор НДҮЗ-ийн дүрэм, НДҮЗ-ийн ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллийн гишүүдийн сонгон шалгаруулалт явуулах журмыг батлуулав.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Хүснэгт 3. Боловсруулж батлуулсан дүрэм, журам

д/д	Эрх бүхий байгууллага	Журам, дүрэм, зааврын тоо
1	УИХ-ын Нийгмийн бодлогын байнгын хороо	1
2	Засгийн газар	10
3	Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл	8
4	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам	1
5	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, Сангийн яамтай хамтран баталсан	1
6	Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, Татварын ерөнхий газартай хамтран баталсан	1
Нийт		22

НД-ын салбарын үндэсний хөтөлбөр, бодлогын баримт бичиг, байгууллагын стратеги зорилт, чиг үүргийн дагуу 2024 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 10 зорилт, 59 үйлчилгээ, арга хэмжээг хийж гүйцэтгэхээр боловсруулж, хэрэгжилт 92,6 хувь буюу төлөвлөлт, түүний биелэлт, хэрэгжилтийн байдал байгууллагын төсөв, санхүү, дотоод үйл ажиллагаа “Тодорхой үр дүнд хурсэн” дүнтэй гарч, иргэддээ хүргэх НД-ын үйлчилгээг чанартай, хүртээмжтэй зохион байгуулах үүргээ бүрэн хэрэгжүүлсэн.

Хүснэгт 4. 2024 оны зорилтын хэрэгжилт

д/д	Баримт бичгийн жагсаалт	Хэрэгжилт
Нэг. Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт		
1	УИХ-ын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”	Хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоу руу шилжих, даатгуулагчийн нэрийн дансны орлогыг үе шаттай мөнгөжүүлэх, тодорхой хувийг хуримтлалын нэгдсэн санд байршуулах замаар эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны санхүүжилтийн эх үүсвэрт зарцуулах нөхцөл бүрдлээ.
2	УИХ-ын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”	1 зорилт, 3 арга хэмжээний хүрээнд НД-ын эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгож, албан бус салбарт хөдөлмөр эрхэлж байгаа иргэд, малчид, өрхийн болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг НД-д хамруулах, даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн бодит хуримтлалтай боллоо.
3	УИХ-ын 2015 оны 53 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”	НДС-аас болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 2024 онд 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянган төгрөг, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг 540.0 мянган төгрөгөөр шинэчлэн тогтоож, 500.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэврийн хэмжээ 785.6 мянган төгрөг болж нэмэгдлээ.
4	УИХ-ын 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “МУ-ын ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”	5 зорилт, 8 арга хэмжээний хүрээнд НД-ын тогтолцоог сайжруулж, иргэн бүрд хуримтлалын сан бүрдүүлж, эрүүл мэнд, боловсрол, орон сууцны зориулалтаар ашиглах, тэтгэврээ өвлүүлэх, тэтгэврийн хэмжээг өмнөх оны инфляцын жилийн дундаж, хүн амын амьжирагааны доод түвшинтэй уялдуулан жил бүр нэмэгдүүлэх, хамрах хүрээг өргөтгөж, НД-ын үйлчилгээг даатгуулагчийн эрэлт, хэрэгцээнд нийцүүлэн, их өгөгдөл тулгуурлан, цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран цахимаар авах боломжийг бүрдүүлж, биелэлт 91,2 хувьтай байна.
5	УИХ-ын 2024 оны 21 дүгээр тогтоолоор	Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нарийвчилсан төлөвлөгөө батлагдаагүй байсан тул 2024

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

	батлагдсан “МУ-ын ЗГ-ын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”	оны үйл ажиллагааны хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийгээгүй болно.
6	УИХ-ын 2024 оны 39 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “МУ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөө”	2 арга хэмжээний хүрээнд тэтгэврийн насын хүн амын нийгмийн баталгааг дээшлүүлэх, НДС-аас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх арга хэмжээг авлаа.
7	УИХ-ын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор батлагдсан “МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”	2 зорилт, 4 арга хэмжээний хүрээнд НД-ын шударга тогтолцоонд шилжүүлэх, НДС-аас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх ажлыг бодиттойгоор хэрэгжүүлж, биелэлт 100,0 хувь байна.

Хоёр. Хууль тогтоомж, чиг үүргийн хэрэгжилт

1	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн хэрэгжилт	Нийт 22 дурэм, журам, заавар, аргачлалыг УИХ-ын НББХ, ЗГ, НДҮЗ-ийн тогтоол болон Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайд, НДЕГ-ын даргын тушаал болон холбогдох бусад эрх бүхий албан тушаалтны хамтарсан шийдвэрээр шинээр болон шинэчлэн батлуулж, үйл ажиллагаандaa мөрдөн ажиллаж байна.
2	Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	НД-ын 33 байгууллага, НДС-ийн 32 салбар эрхээр хандан НДС-ийн болон байгууллагын шилэн дансны төсөв, гүйцэтгэл, хөрөнгө оруулалт, тендер, худалдан авалт, бусад гэсэн цэсээр нийт 26 төрлийн мэдээллийг байршуулсан. НД-ын төв, орон нутгийн байгууллагууд нийт 11199 мэдээллийг байршуулахаас 11079 мэдээллийг мэдээлж, мэдээлэл байршуулалт 99,0 хувьтай байна.
3	МУ-ын ЗГ-ын тогтоолын хэрэгжилт	ЗГ-ын тогтоолын 15 шийдвэрийн 22 заалтаас, 15 шийдвэрийн 22 заалтыг хяналтад авч, хэрэгжилт 100,0 хувьтай байна.
4	НДҮЗ-ийн тогтоолын хэрэгжилт	НДҮЗ-ийн нийт 14 шийдвэрийн 14 заалтыг хяналтад авч, хэрэгжилт 100,0 хувьтай байна.
5	Мэдээллийн ил тод байдал, сургалт сурталчилгаа, түүний хэрэгжилт	НД-ын төв, орон нутгийн байгууллагууд www.ndaatgal.mn цахим хуудсанд нийт 1020 мэдээлэл оруулахаас 938 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж 82 мэдээллийг мэдээлээгүй, мэдээлэл байршуулалт 92,0 хувьтай байна.
6	Гадаад хамтын ажиллагааны хэрэгжилт	Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, иргэд даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах, харилцан НДШ төлсөн жилийг тооцож, тэтгэвэр, тэтгэмж авах, давхардлыг арилгахад чиглэгдсэн гэрээ хэлэлцээрүүдийг хэрэгжүүлэх, шинээр байгуулахад үйл ажиллагааг чиглүүлэн ажиллалаа.
7	Хяналт шалгалтын хэрэгжилт	Хяналт шалгалтаар илрүүлсэн төлбөр, зөрчлийн барагдуулалт 2024 оны эхний байдлаар орон нутагт 2,644.1 сая төгрөг, нийслэлд 3,422.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бол тайлангийн хугацаанд нийслэлд 53,4 хувь буюу 5,111.6 сая төгрөг, орон нутагт 58,0 хувь буюу 2,413.8 сая төгрөг, нийт төлбөрийн 55,7 хувь буюу 7,525.4 сая төгрөгийн зөрчлийг барагдуулаад байна.
8	НД-ын үйлчилгээний цахимжуулалт, хөгжүүлэлтийн хэрэгжилт	ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан “Цахим Монгол” үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд НД-ын үйлчилгээний цахимжуулалт 85,0 хувьд хүрлээ. НДШ төлөлтийн лавлагaa

		нь E-Mongolia үндэсний цахим системийн хамгийн эрэлттэй үйлчилгээг тэргүүлж байна.
9	Эрүүл мэндийн магадлалын үйл ажиллагааны хэрэгжилт	Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон 101612 иргэнээс НДС-аас тэтгэвэр авагч 62447 даатгуулагч, Нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр авагч 39165 хүн байгаа нь өнгөрсөн оны мөн уеэс 1,0 хувиар буурсан байна.
10	Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний 2024 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилт	Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас санхүүжүүлэх урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний 2024 оны төлөвлөгөөнд батлагдсан 26 арга хэмжээнээс 2 арга хэмжээг хэрэгжүүлж, 45.8 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон.
11	НДС-ийн өр, авлага барагдуулалт	“Нийгмийн даатгалын сангийн авлагад үл хөдлөх хөрөнгийг хүлээн авах, хадгалах, хамгаалах, ашиглах, түрээслэх, худалдан борлуулах журам”-ын дагуу Капитал банк ХХК-ны өр төлбөрт хүлээн авсан хөрөнгөөс 4 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгө, 20 ширхэг хөрөнгийг 2.4 тэрбум төгрөг, Чингис хаан банк ХХК-аас 5.07 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг НДС-ийн нэхэмжилсэн өр төлбөрт тооцон хүлээн авав.

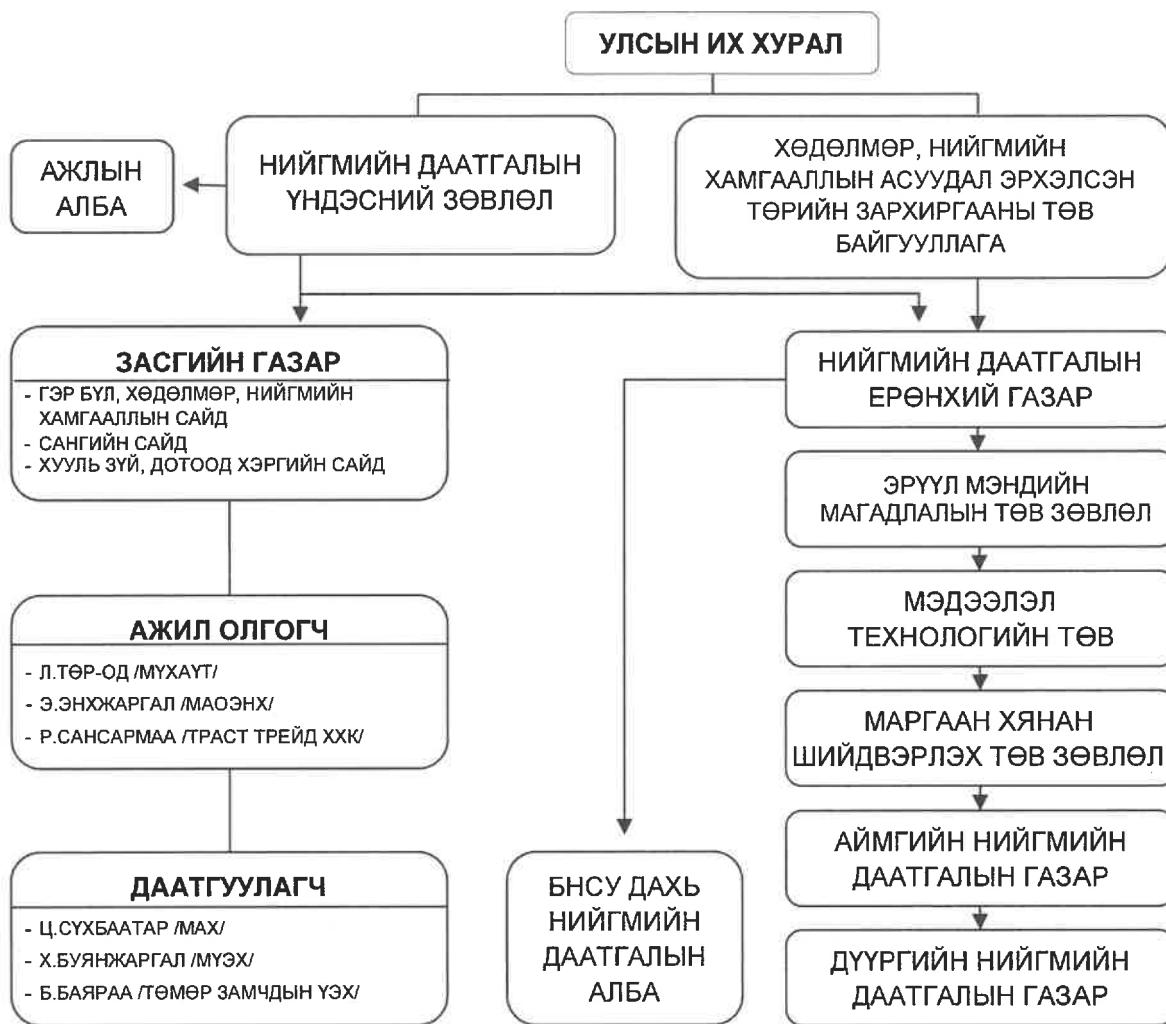
4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1 дэх хэсэгт “Нийгмийн даатгалын байгууллагын тогтолцоо нь Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, нийгмийн даатгалын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага, аймаг, нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын гзаар, сум, дүүргийн тасаг, нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнаас бүрдэнэ” гэж заасан.

НДҮЗ нь ЗГ, даатгуулагч, ажил олгогчийг төлөөлсөн нийт 9 гишүүнтэй бөгөөд ажлын алба нь 12 орон тоотойгоор НДҮЗ-ийн бүрэн эрх, үйл ажиллагааг хэвийн явуулах, НД-ын асуудлаар шийдвэр гаргахад шаардлагатай мэдээлэл, судалгаа, дүгнэлт гаргуулах, хэрэгжилтийг хангуулах, хяналт тавих, туслах чиг үүрэгтэй ажиллаж байна.

НД-ын бодлогын хэрэгжилтийг хангах, НД-ын үйлчилгээг иргэд даатгуулагчдад үзүүлэх чиг үүрэг бүхий салбарын хэмжээнд нийт 1350 алба хаагч, улсын байцаагчид ажиллаж байна.

График 1. Нийгмийн даатгалын байгууллагын бүтэц

5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИНЭЧЛЭЛИЙН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ

МУ-ын “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл болон 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хэрэгжкиж эхэлсэн НД-ын багц хуулийн дагуу НД-ын шинэчлэлийн дараах зорилтуудыг хэрэгжүүллээ.

5.1 Тэтгэврийн хуримтлалын тогтолцоонд шилжих, тэтгэврийн нөөц сангийн үйл ажиллагаа

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 29 дүгээр зүйлд тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттайгаар шилжих, даатгуулагчийн нэрийн дансны мөнгөжүүлсэн орлогыг байршуулах, нөөц сантай болох, нөөц сангийн мөнгөн хөрөнгийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах, өвлүүлэх талаар тодорхой зохицуулалтуудыг тусгасан.

ЗГ-ын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тэтгэврийн шинэчлэлийг хийх, тэтгэврийн хуваарилалтын тогтолцооноос хагас хуримтлалын тогтолцоонд үе шаттай шилжих зорилтыг дэвшүүлсэн. ЗГ-ын 2024 оны 256 дугаар тогтооолоор “Тэтгэврийн нөөц санд хөрөнгө төвлөрүүлэх, бүртгэх, хуваарилах, байршуулах,

мэдээлэх, хөрөнгө оруулах, хяналт тавих журам"-ыг баталж, НДШ төлж буй 1.2 сая даатгуулагч бүр "Миний тэтгэврийн мөнгөн хуримтлал"-тай болж, нийт 215.3 тэрбум төгрөгийн бодит мөнгөн хуримтлал үүслээ.

5.2 Нийгмийн даатгалын багц хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд батлуулсан дүрэм, журам

НД-ын багц хуульд нийцүүлэн нийт 22 дүрэм, журам, заавар, аргачлалыг УИХ-ын НББХ, ЗГ, НДҮЗ-ийн тогтоол, Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайд, НДЕГ-ын даргын тушаал, холбогдох бусад эрх бүхий албан тушаалтны хамтарсан шийдвэрээр шинээр болон шинэчлэн батлууллаа.

УИХ-ын НББХ-ны 2024 оны 01 дүгээр тогтоолоор НДҮЗ-ийн дүрэм, НДҮЗ-ийн ажил олгогч, даатгуулагчийн төлөөллийн гишүүдийн сонгон шалгаруулалт явуулах журмыг шинэчлэн батлуулав.

НДҮЗ-ийн 2024 оны 03, 04, 10, 11, 12 дугаар тогтоолуудаар МХ, ОНХЗ-ийн гишүүдийг томилж, үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллах дүрэм, журам, гишүүдийн урамшууллын хэмжээг баталсан.

5.3 Нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийг өсгөн авижуулах чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлээс 2024 онд ЗГ-ын урт хугацаат бондыг 300.0 тэрбум төгрөгөөр худалдан авч, 199/НД73/24 дугаартай гэрээг Сангийн яамтай байгуулж, эхний 100.0 тэрбум төгрөгийг 8,5 хувийн хүүтэйгээр 1 жил, хоёр дахь 100.0 тэрбум төгрөгийг 9,0 хувийн хүүтэйгээр 2 жил, гурав дахь 100.0 тэрбум төгрөгийг 9,5 хувийн хүүтэйгээр 3 жилийн хугацаатай байгуулсанаар НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүллээ.

5.4 Олон давхаргат тэтгэврийн тогтолцоонд шилжих, хувийн нэмэлт тэтгэвэр

Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайдын 2024 оны А/48 дугаар тушаалаар хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн үзэл баримтлалын төсөл боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг төрийн болон төрийн бус байгууллага, эрдэмтэн судлаачдын бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулж, ажлын хэсэг 2024 онд нийт 6 удаа хуралдаж, хуулийн үзэл баримтлалын төслийг ХЗДХЯ-аар батлуулсан. Энэхүү хуулийн төсөл батлагдсанаар иргэд, даатгуулагч хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт сайн дурын үндсэн дээр хамрагдаж, нэмэлт тэтгэвэр авах эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

5.5 Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

ЗГ-ын 2024 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" 120 дугаар тогтоолоор НДС-аас болон цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг 100.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, бүрэн тэтгэврийн доод хэмжээг 650.0 мянган төгрөгөөр, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг 540.0 мянган төгрөгөөр тус тус шинэчлэн тогтоов. Уг тогтоолыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд 500.6 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг нэмэгдүүлж, дундаж тэтгэвэр

785.6 мянган төгрөг болж, тэтгэврийн нэмэгдэлд 449.0 тэрбум төгрөгийг зарцуулсан байна.

6. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСӨВ, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар НДС-ийн орлого 5,893.2 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэхээс 5,609.7 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 95,2 хувиар биелүүлж, 719.9 мянган хүнд тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардалд 5,107.2 тэрбум төгрөг зарцуулж, төлөвлөгөөний биелэлт 98,4 хувтай байна.

2024 оноос хэрэгжиж эхэлсэн НД-ын багц хуульд заасны дагуу даатгуулагчийн төлөх зарим шимтгэлийг улсын төсвөөс хариуцах болсондой холбогдуулан Улсын төсвөөс олгох дэмжлэг өнгөрсөн оноос 34,1 хувиар нэмэгдэж, 1,175.0 тэрбум төгрөг болсон.

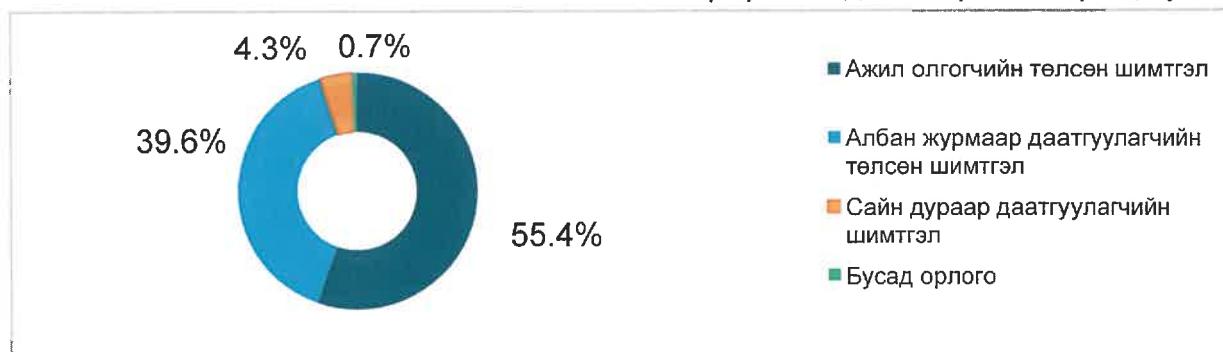
График 2. НДС-ийн төсөв /тэрбум.төг/

6.1 Нийгмиийн даатгалын сангийн орлого

Тайлангийн хугацаанд НДС-д 4,718.3 тэрбум төгрөгийн шимтгэлийн орлого төвлөрүүлэхээс 4,434.7 тэрбум төгрөгийг төвлөрүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 94,0 хувиар биелүүлсэн. /Энэ дүнд Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжклэг 1,175.0 тэрбум төгрөг ороогүй болно./

График 3. НДС-ийн орлогын бүтэц /хувиар/

Нийт шимтгэлийн орлогын 55,4 хувь буюу 2,457.5 тэрбум төгрөгийг ажил олгогчийн төлсөн шимтгэл, 39,6 хувь буюу 1,758.1 тэрбум төгрөгийг албан журмаар даатгуулагчийн төлсөн шимтгэл, 4,3 хувь буюу 187.7 тэрбум төгрөгийг сайн дураар даатгуулагч /гадаадад ажиллаж буй иргэд, ҮОМШӨ-ний улмаас хөдөлмөрийн

НИЙГМІЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

чадвараа алдсан даатгуулагчийн шимтгэлийн орлого/, 0,7 хувь буюу 31.4 тэрбум төгрөгийг бусад орлого эзэлж байна.

Хүснэгт 5. НДС-ийн орлогын биөлэлт, төрлөөр /тэрбум.төг, хувиар/

№	Орлогын төрөл	2023	2024	Өмнөх онтой харьцуулсан
1	Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	764.3	1,175.0	53,7
2	Ажил олгогчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	1,923.6	2,457.5	27,8
3	Албан журмаар даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	1,422.5	1,758.0	23,6
4	Сайн дураар даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	134.4	184.5	37,3
5	Гадаадад ажиллаж буй иргэдийн төлсөн шимтгэлийн орлого	2.8	1.5	-46,4
6	ҮОМШӨ-ний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн орлого	1.8	1.8	-
7	Бусад орлого	22.2	31.4	41,4
Нийт		4,271.6	5,609.7	31,3

Хүснэгт 6. НДС-ийн орлогын гүйцэтгэл, сангаар /тэрбум.төг, хувиар/

№	Орлого	Мөнгөн дүн /тэрбум.төг/	Нийт орлогод эзлэх хувь
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	3,573.1	80,6
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	382.4	8,6
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	339.8	7,7
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	139.4	3,1
Нийт		4,434.7	100,0

6.2 Нийгмийн даатгалын сангийн зарцуулалт

НДС-ийн зардлын төсөв 5,188.4 тэрбум төгрөгөөр батлагдсан бол 5,107.2 тэрбум төгрөгийг тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрт зарцуулсан.

Хүснэгт 7. НДС-ийн зарлагын гүйцэтгэл, сангаар /тэрбум.төг, хувиар/

№	Зардал	Мөнгөн дүн /тэрбум.төг/	Нийт зардалд эзлэх хувь
1	Тэтгэврийн даатгалын сан	4,666.5	91,3
2	Тэтгэмжийн даатгалын сан	256.3	5,0
3	ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	48.1	1,0
4	Ажилгүйдлийн даатгалын сан	136.3	2,7
Нийт		5,107.2	100,0

НДС-ийн зарлага өмнөх оны мөн үеэс 1,071.0 тэрбум төгрөг буюу 26,5 хувиар ессөн.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Хүснэгт 8. НДС-аар үйлчлүүлсэн хүний тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төгр/

№	Нийгмийн даатгалын сан	2022		2023		2024	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Тэтгэвэр	473.8	3,031.3	486.4	3,617.0	505.6	4,666.5
2	Тэтгэмж	260.9	165.9	248.7	212.5	176.8	256.3
3	ҮОМШӨ	7.2	35.9	7.4	41.5	6.7	48.1
4	Ажилгүйдэл	30.5	78.7	30.1	110.2	30.8	136.3
5	Даатгуулагчийн төлсөн шимтгэлийн 50,0 буцаалт хувийн	2087.7	72.7	310.9	11.8	-	-
6	Үйл ажиллагааны зардал	-	31.2	-	43.2	-	-
Нийт		2860.1	3,415.7	1,083.5	4,036.2	719.9	5,107.2

НДС-аар үйлчлүүлсэн иргэдийн тоо өнгөрсөн оноос 52.7 мянга буюу 3,8 хувиар буурсан боловч зарцуулалт 1,071.0 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

6.3 Нийгмийн даатгалын сангаас олгож буй тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр зардал

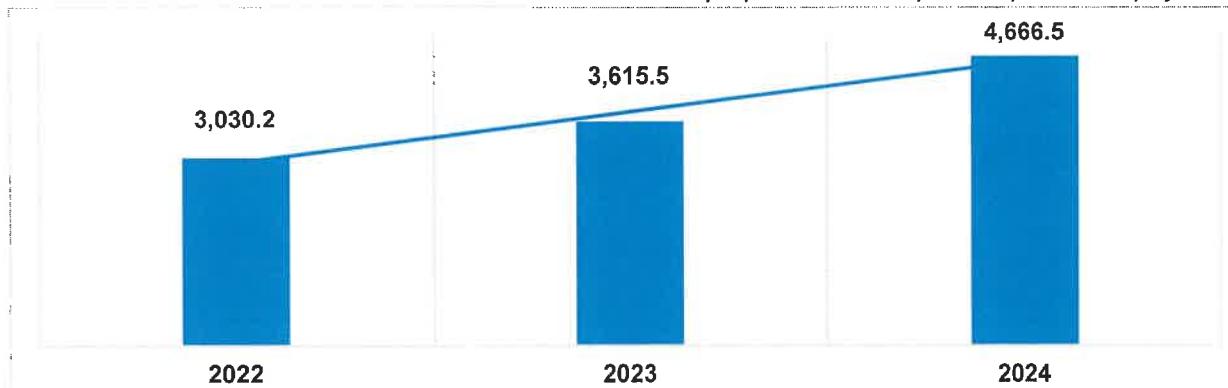
Тэтгэвэр олголт

Тэтгэврийн даатгалын сангаас 2024 онд нийт 505.6 мянган тэтгэвэр авагчдад 4,666.5 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр олгосон.

Хүснэгт 9. Тэтгэвэр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төгр/

№	Төрөл	2022 он		2023 он		2024 он	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Өндөр насны тэтгэвэр	372.0	2,408.0	382.8	2,887.2	402.3	3,760.4
2	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	62.2	316.7	62.5	341.8	61.6	410.7
3	Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	19.6	103.7	19.8	113.4	20.0	137.1
4	Цэргийн тэтгэвэр	20.0	201.8	21.3	273.1	21.7	358.0
5	Олон нийтэд чиглэсэн, сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	-	-	-	-	-	0.3
Нийт		473.8	3,030.2	486.4	3,615.5	505.6	4,666.5

График 4. Тэтгэврийн зарлага /тэрбум.төгр/

НИЙГМИЙН ДААТГЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Тэтгэврийн даатгалын зардал өмнөх оноос 1,051.0 тэрбум төгрөг буюу 29,0 хувиар өссөн.

График 5. Тэтгэвэр авагчдын бүтэц /хувиар/

Нийт өндөр насны тэтгэвэр авагчдын 91,9 хувь нь бүрэн тэтгэвэр, 8,1 хувь нь хувь тэнцүүлсэн тэтгэвэр авч байна.

Бүрэн тэтгэвэр 91.9%

Хувь тэнцүүлсэн
8.1%

График 6. Тэтгэврийн хэмжээ /мян.төг/

Улсын хэмжээгээр дундаж тэтгэвэр өмнөх оноос 14,4 хувиар өссөн байна.

Тэтгэмж олголт

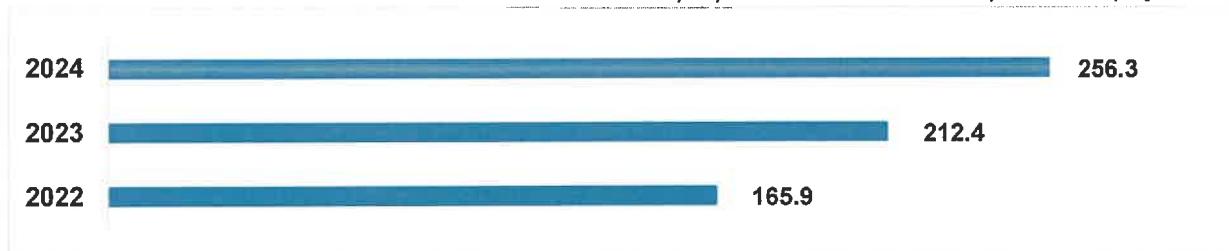
Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 176.8 мянган даатгуулагчдад 256.3 тэрбум төгрөгийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж олгожээ.

Хүснэгт 10. Тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

№	Төрөл	2022 он		2023 он		2024 он	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмж	162.3	27.4	145.6	32.6	90.3	38.1
2	Жирэмсний болон амаржсаны тэтгэмж	58.5	121.1	61.6	147.7	51.3	187.8
3	Нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж	14.2	14.2	14.2	28.3	14.3	29.0
4	Эхийн хүүхдээ асрах чөлөөтэй байсан хугацааны шимтгэл, тэтгэмж	25.9	3.2	27.3	3.8	20.9	1.35
5	Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн, сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	-	-	-	-	-	0.05
Нийт		260.9	165.9	248.7	212.4	176.8	256.3

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

График 7. Тэтгэмжийн зарлага /тэрбум.төг/

Тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 43.9 тэрбум төгрөг буюу 20,6 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

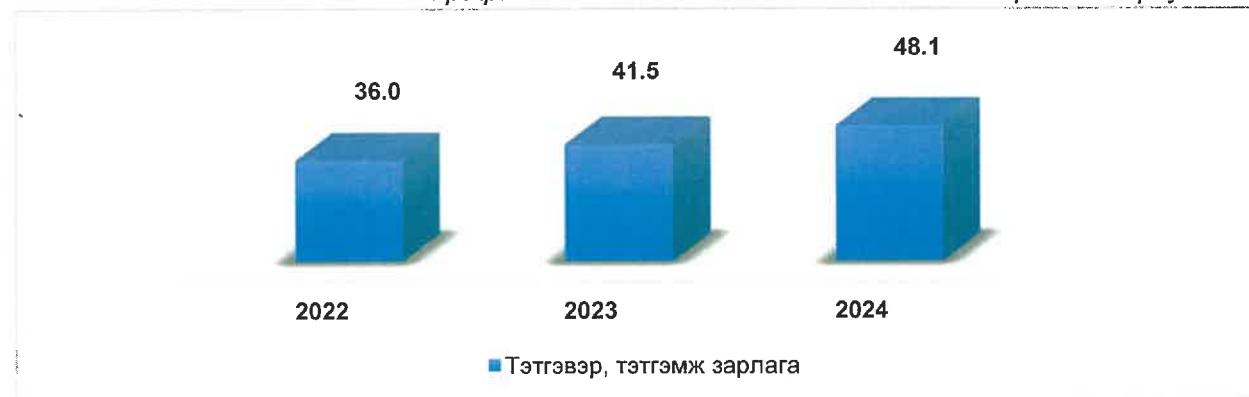
Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгосон төлбөр, зардал

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 6.7 мянган даатгуулагчдад хөдөлмөрийн чадвар алдсан, тэжээгчээ алдсан, ХЧТА, хөдөлмөрийн чадвар нөхөн сэргээхтэй холбогдсон төлбөр, рашаан сувиллын зардалд ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас 48.1 тэрбум төгрөгийг тус тус зарцуулсан.

Хүснэгт 11. ҮОМШӨ-ний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

№	Тэтгэвэр, тэтгэмжийн төрөл	2022 он		2023 он		2024 он	
		Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
1	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр	3.5	27.5	3.5	31.8	3.4	37.5
2	Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр	0.5	3.4	0.5	4.0	0.4	4.8
3	ХЧТА-ны тэтгэмж	1.2	1.3	1.5	1.8	1.2	2.6
4	Хөдөлмөрийн чадвар нөхөн сэргээхтэй холбогдсон төлбөр	0.01	0.01	0.01	0.01	0.01	0.02
5	Рашаан сувиллын зардал	2.0	1.1	1.9	1.0	1.7	1.3
6	Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал	-	1.1	-	1.1	-	0.25
7	Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагчдын тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	-	1.5	-	1.8	-	1.6
8	Ажил олгогч, даатгуулагч, олон нийтэд чиглэсэн, сурталчилгаа, зөвлөн туслах үйлчилгээ	-	-	-	-	-	0.06
Нийт		7.2	36.0	7.4	41.5	6.7	48.1

График 8. ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага /тэрбум.төг/

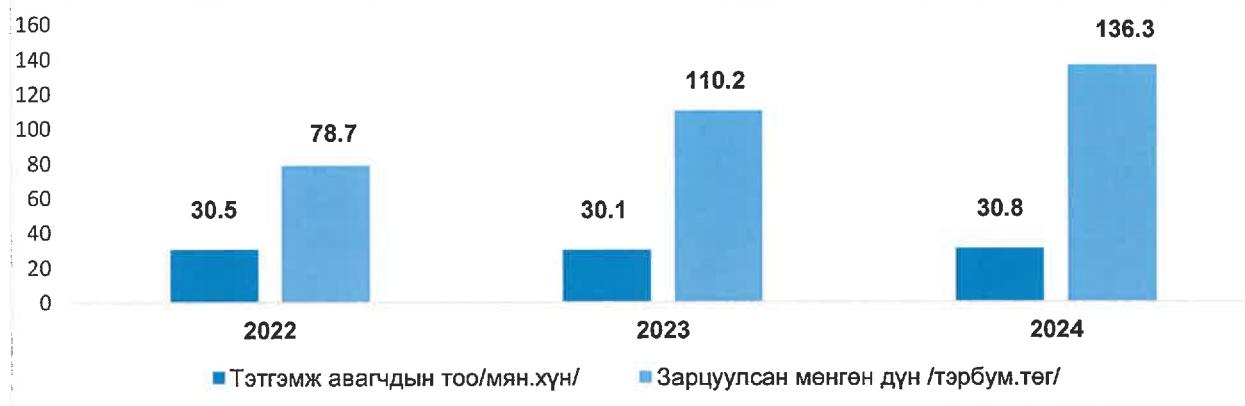

ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага өмнөх оноос 6.6 тэрбум төгрөг буюу 15,9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Ажилгүйдлийн тэтгэмж олголт

2024 онд ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 30.8 мянган даатгуулагч 136.3 тэрбум төгрөгийн ажилгүйдлийн тэтгэмж авч өмнөх оноос 26.1 тэрбум төгрөг буюу 23,7 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

График 9. Ажилгүйдлийн тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан мөнгөн дүн /мян.хүн, тэрбум.төг/

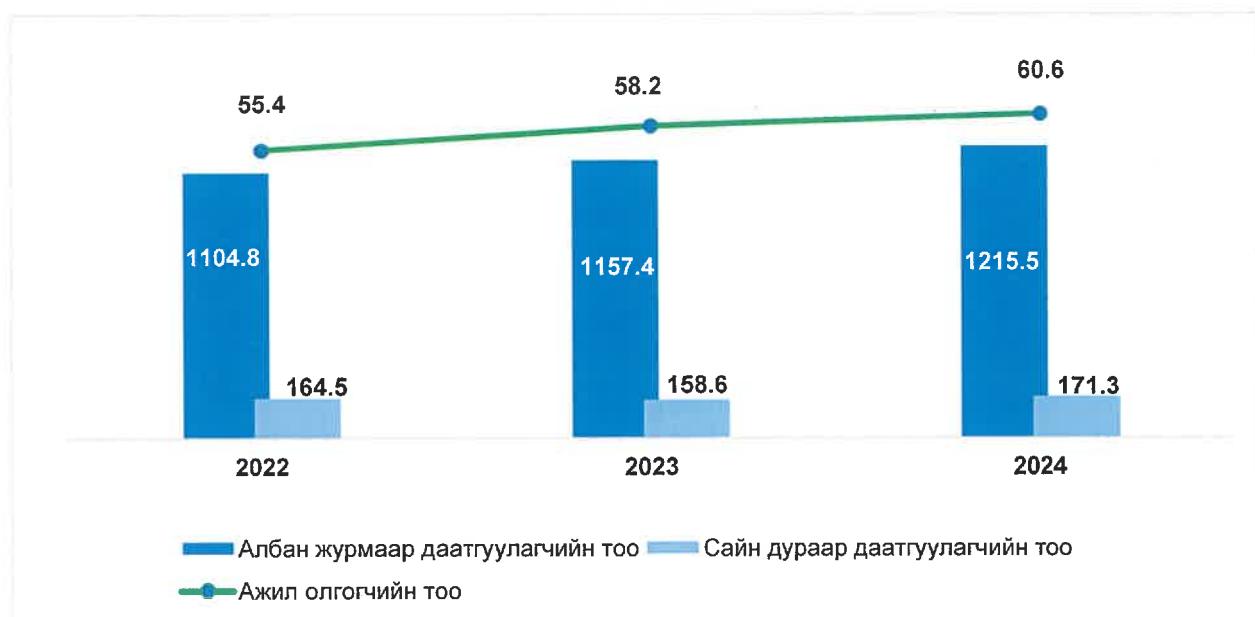

7. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХАМРАЛТ, САНГИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, ШИМТГЭЛИЙН АВЛАГА

7.1 Нийгмиийн даатгалын хамралт

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар НД-ын мэдээллийн санд 60.6 мянган шимтгэл төлөгч ААНБ-ын 1215.5 мянган даатгуулагч, сайн дураар даатгуулагч 171.3 мянган хүн бүртгэлтэй байна.

График 10. НД-ын хамралт /мян.хүн, ажил олгогч/

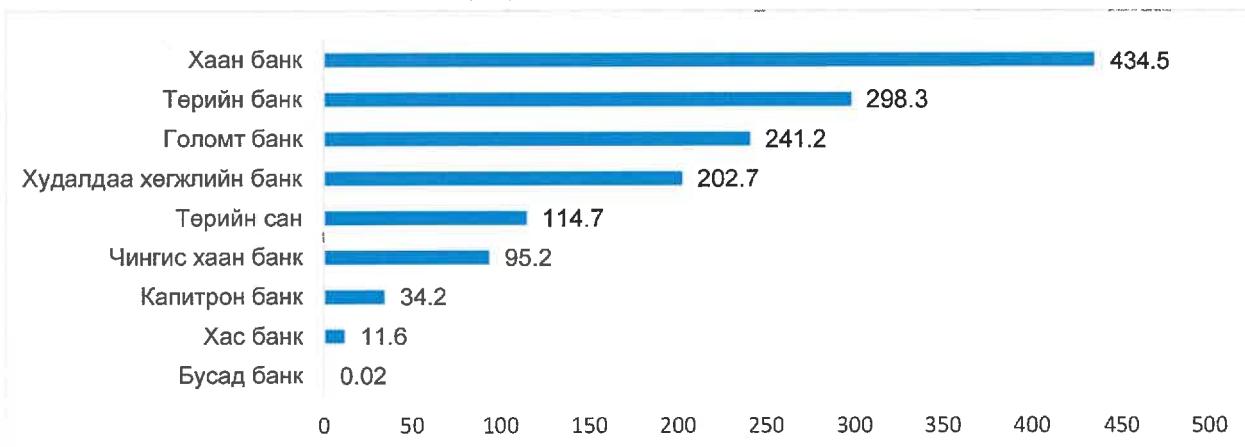
НД-ын мэдээллийн санд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 60.6 мянган ААНБ бүртгэгдсэн нь 2023 онтой харьцуулахад 4,1 хувиар буюу 2.4 мянган ажил олгогчоор нэмэгдсэн.

“Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил”-ийн хүрээнд 2024 онд 7.0 мянган ААНБ, 31.9 мянган даатгуулагчийг албан журмаар, 45.3 мянган иргэнийг сайн дураар, үүнээс малчин 17.3 мянган даатгуулагчийг шинээр НД-д хамрууллаа. Мөн 3.6 мянган хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдээ асарч буй ажил хөдөлмөр эрхлээгүй эх/эцэг, 0-3 наасны хүүхдээ асарч байгаа 4.9 мянган эхийг сайн дураар даатгалд нэмж хамруулав.

7.2 Нийгмийн даатгалын сангийн харилцах дансны үлдээгдэл

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар дотоод, гадаадын 15 арилжааны банкны харилцах дансанд 1,430.7, Капитал банкнаас авах авлага 65.7 тэрбум төгрөгийн үлдээгдэлтэй байна.

График 11. НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийн үлдээгдэл /тэрбум.төг/

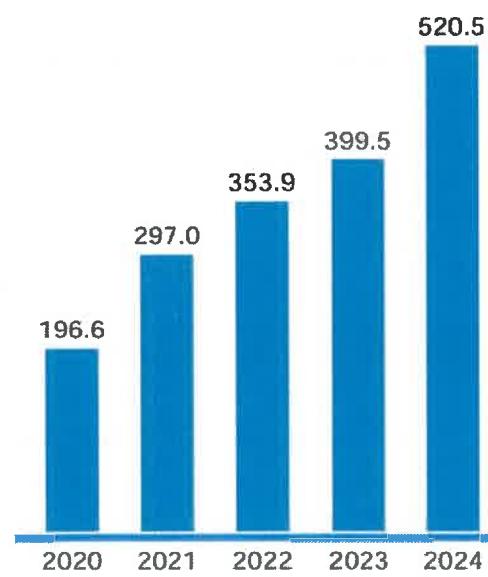

7.3 Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн авлага

График 12. НДШ-ийн өр, авлага /тэрбум.төг/

НДС-д ААНБ-аас авах шимтгэлийн авлага 2024 оны эхэнд 399.5 тэрбум төгрөг байсан бөгөөд тайлангийн хугацаанд 213.9 тэрбум төгрөгийн өрийг барагдуулж, оны эхний авлагыг 53,6 хувиар бууруулсан боловч оны эцэст 520.5 тэрбум төгрөг болж, 185.6 тэрбум төгрөг буюу 30,3 хувиар нэмэгдсэн байна. НДШ төлөлтийн тайлан ирүүлдэг 60.6 мянган ААНБ-ын 36.0 мянга буюу 59,4 хувь нь НДШ-ийн өр авлагатай байна.

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт авлагын 15,6 хувь буюу 81.0 тэрбум төгрөг нь Эрүүл мэндийн даатгалын санд шилжүүлэн бүртгэгдсэн бөгөөд 84,4 хувь буюу 439.5 тэрбум төгрөг нь НДШ-ийн авлага байна.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нийт өрийн 38,2 хувь нь урсгал өр буюу 0-90 хоногийн насжилттай 198.7 тэрбум төгрөг, 61,8 хувь буюу 321.7 тэрбум төгрөгийн өр нь 91 хоногоос дээш насжилттай байна.

Улсын төсвөөс авах авлага

УИХ-аас 2020 онд баталсан Нийгмийн даатгалын шимтгэлээс чөлөөлөх, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас дэмжлэг үзүүлэх тухай хуулийн дагуу 38.8 мянган ажил олгогч, ААНБ-ын 411.7 мянган албан журмаар даатгуулагч 793.6 тэрбум төгрөг, мөн 169.2 мянган сайн дураар даатгуулагч 81.4 тэрбум төгрөг, нийт 875.0 тэрбум төгрөгийн НДШ-ээс чөлөөлөгдөж, ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 80.9 мянган даатгуулагчдад 44.1 тэрбум төгрөгийн дэмжлэг, нийт 919.2 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлт, чөлөөлөлт үзүүлж, дэмжлэг олгосон бөгөөд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын төсвөөс ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн татаас санхүүжилтийн авлагын дунд 0.3 тэрбум төгрөгөөр буурч 197.6 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Олон жилийн насжилттай, өндөр дүнтэй бусад авлага

2003 оноос өмнөх хугацаанд НДС-д үүсч хуримтлагдсан 6.7 тэрбум төгрөгийн авлагыг 2016 оноос эхлэн санхүүгийн тайланд тусгаж, олон жилийн насжилттай, өндөр дүнтэй авлагаар бүртгэсэн. Уг авлагыг 2017 оноос барагдуулах шат дараалсан арга хэмжээг авч хамтран ажилласны дунд 271.8 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулсан бөгөөд 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар 6.4 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Капиталын эрх хүлээн авагчаас нэхэмжилсэн төлбөрийг төлүүлэхээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

КЭХА-аас 104.2 тэрбум төгрөг нэхэмжилж, 13.4 тэрбум төгрөгийг мөнгөн хэлбэрээр, 25.0 тэрбум төгрөгийн үнэ бүхий 78 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгө хүлээн авч, нийт 38.5 тэрбум төгрөгийн төлбөр барагдаж, 65.7 тэрбум төгрөгийн үлдэгдлээс ҮОМШӨ-ний даатгалын санд 62.0 тэрбум, ажилгүйдлийн даатгалын санд 3.7 тэрбум төгрөгийн авлагатай байна.

Хүснэгт 12. НДС-ийн нэхэмжилсэн төлбөрт хүлээн авсан болон борлуулсан хөрөнгө /сая.төгр/

№	Төрөл	Хүлээн авсан хөрөнгө		Борлуулсан хөрөнгийн мэдээлэл			Үлдэгдэл хөрөнгө	
		Тоо	Мөнгөн дүн	Тоо	КЭХА-ийн үнэ	Борлуулсан үнэ	Тоо	Мөнгөн дүн
1	Газар, гражтай газар	10	1,932.8	9	1,921.5	1,982.8	1	11.3
2	Орон сууц	28	5,220.4	27	5,030.6	5,164.6	1	189.8
3	Зоорь, агуулах	14	580.0	14	580.0	640.0	0	-
4	Хувийн сууц, газар	4	75.4	-	-	-	4	75.4
5	Үйлдвэр, үйлчилгээ, оффисын зориулалттай хөрөнгө	10	11,977.3	1	243.5	255.4	9	11,733.8
6	Орон сууцнаас бусад хөрөнгө	12	5,242.8	10	3,720.1	3,830.5	2	1,522.7
Нийт		78	25,028.7	61	11,495.7	11,873.3	17	13,533.0

Өр төлбөрт тооцон хүлээн авсан хөрөнгийн үлдэгдэл 13.5 тэрбум төгрөгийн 17 ширхэг хөрөнгө байна.

Чингис хаан банканд байршиж байгаа сангийн мөнгөн хөрөнгийг барагдуулахаар хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

Чингис хаан банкнаас 103.5 тэрбум төгрөг нэхэмжилж, нийт 8.3 тэрбум төгрөгийн авлага барагдуулж, ҮОМШӨ-ний даатгалын санд 90.76 тэрбум, ажилгүйдлийн даатгалын санд 0.05 тэрбум, тэтгэмжийн даатгалын санд 4.39 тэрбум, нийт 95.2 тэрбум төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

НДҮЗ-ийн 2024 оны 08 дугаар тогтоолын дагуу Чингис хаан банкнаас 5.07 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй, 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг өр төлбөрт тооцон авав.

8. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МАГАДЛАЛ

Төв, орон нутгийн Эрүүл мэндийн магадлалын 31 зөвлөл нь 3Г-ын 2023 оны 448 дугаар тогтоолоор батлагдсан Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн дүрмийн дагуу 300 гаруй гишүүдтэйгээр эрүүл мэндийн магадлах үйл ажиллагааг улсын хэмжээнд эрхлэн явуулж байна. 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон 101612 иргэн байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1,0 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 13. Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа, тогтоолгосон хүний тоо /сүүлийн 5 жилээр/

№	Он	Хүний тоо		Бүгд	Өмнөх оноос +/- хувь
		Нийгмийн даатгалын сан	Нийгмийн халамжийн сан		
1	2020	72151	38242	110393	-0.9
2	2021	67132	38475	105607	-4.3
3	2022	64717	38518	103235	-2.2
4	2023	63441	39234	102675	-0.5
5	2024	62447	39165	101612	-1.0

Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан болж буй 30 бүлэг өвчнөөс дотор, сэтгэц, мэдрэл, гэмтэл, нүдний өвчин нийт хөдөлмөрийн чадвар алдсан иргэдийн 78,4 хувийг эзэлж, сүүлийн 3 жил дараалан хөдөлмөрийн чадвар алдалтын тэргүүлэх шалтгаан болсоор байна.

Хүснэгт 14. Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан /Хүний тоо, хувиар/

№	Шалтгаан	Тоо	Хувь
1	Ердийн өвчин	62739	61.08
2	Төрөлхийн хөгжлийн бэрхшээлтэй	19190	19.25
3	Ахуйн осол	12906	12.65
4	Хүүхэд насандаа олсон өвчлөл	3573	3.6
5	Мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин	2279	2.53
6	Үйлдвэрлэлийн осол	922	0.88
7	Хурц хордлого	3	0.01
Нийт		101612	100.0

Хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон нийт 101612 хүнээс НДС-аас тэтгэвэр авагч 61,4 хувь буюу 62447 даатгуулагч, нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр авагч 38,6 хувь буюу 39165 хүн байна.

9. СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА, ОЛОН НИЙТТЭЙ ХАРИЛЦАХ

2024 оныг “Нийгмийн даатгалын хамралтыг нэмэгдүүлэх жил” болгон заралсантай холбогдуулан салбарын хэмжээнд албан хаагчдыг чадавхжуулах, ур чадварыг дээшлүүлэх 1190 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 20186 ажилтан, албан хаагчдыг хамруулав. НД-ын багц хуулийн шинэчлэлийн талаар төв, орон нутгийн НДБ-ын байцаагч, албан хаагчдад нэгдсэн ойлголт өгч, сургах, чадавхжуулах, ажил олгогч, даатгуулагчдад НД-ын хууль тогтоомжийн талаар мэдээлэл, танилцуулга хийх сургалтад нийт 1197 албан хаагч, 4740 ажил олгогч байгууллагын 6726 даатгуулагчийг оролцуулсан.

Салбарын хэмжээнд 85 удаагийн явуулын үйлчилгээнд 52721 иргэд, даатгуулагч, 71 удаагийн нээлттэй хаалганы өдөрлөгт 22885, нийт 156 удаагийн арга хэмжээнд 75606 иргэд, даатгуулагчдад НД-ын талаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгч, ажил олгогч, иргэд, даатгуулагчдад чиглэсэн 2741 удаагийн танхимын болон цахим сургалтад 15014 ААНБ-ын 288818 иргэд, даатгуулагчийг хамруулав.

2024 оны 05, 09 дүгээр сарыг НДЕГ-аас “Нээлттэй мэдээллийн сар” болгон зарлаж, 9 сэдвийн хүрээнд 22 удаагийн шууд дамжуулалтаар давхардсан тоогоор нийт 5.1 сая иргэнд НД-ын үйлчилгээг хүргэсэн бол хэвлэл мэдээллийн 99 байгууллагаар давхардсан тоогоор 468 удаагийн давтамжтайгаар НД-ын хууль тогтоомж, үйл ажиллагаа, үйлчилгээний талаарх мэдээллийг иргэд даатгуулагчдад хүргэж ажилласан байна.

9.1 Мэдээллийн ил тод байдал

НД-ын төв, орон нутгийн байгууллагууд www.ndaatgal.mn цахим хуудсанд нийт 1020 мэдээлэл оруулахаас 938 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулж 82 мэдээллийг мэдээлээгүй, мэдээлэл байршуулалт 92,0 хувтай байна.

9.2 Лавлах үйлчилгээ

НДБ-ын үйлчилгээний лавлах утсаар нийт 64642 иргэн, автомат хариулагчаас 97957 иргэн мэдээлэл, зөвлөгөө авсан байна. Автомат хариулагчаас авсан мэдээллийг агуулгаар нь ангилж үзвэл тэтгэвэртэй холбоотой 10671, тэтгэмжтэй холбоотой 41329, сайн дурын даатгалтай холбоотой 9814, ажил олгогчтой холбоотой 8894, эрүүл мэндийн магадлалтай холбоотой 3238, ҮОМШӨ-ний даатгалтай холбоотой 561, бусад асуудлаар 23450 иргэн холбогдсон байна.

НДБ-д иргэд, даатгуулагчдаас ирүүлсэн нийт 7194 иргэний санал, гомдол, хүсэлтийг шийдвэрлэн, 30960 иргэнд мэдээлэл, зөвлөгөө өгч ажилласан байна.

9.3 Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа

БНСУ, Бүгд Найрамдах Чех Улс, Бүгд Найрамдах Польш Улс, Оросын Холбооны Улс, Унгар Улстай хамтын ажиллагааны хүрээнд иргэд даатгуулагчийн

эрх ашгийг хамгаалах, харилцан НДШ төлсөн жилийг тооцож, тэтгэвэр, тэтгэмж авах, давхардлыг арилгахад чиглэгдсэн гэрээ хэлэлцээрүүдийг хэрэгжүүлэх, шинээр байгуулахад үйл ажиллагааг чиглүүлэн ажиллаж байна.

10. ДОТООД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

10.1 Хүний нөөц

НД-ын салбарын хэмжээнд 1362 ажилтан, албан хаагч ажиллаж байгаагаас 70,7 хувь буюу санхүү, эдийн засгийн мэргэжилтэй 963, 6,9 хувь буюу эрх зүйч 94, 22,4 хувь буюу бусад мэргэжлийн 305 албан хаагч байна. Боловсролын хувьд доктор 2, магистр 167, бакалавр 1099, бусад 94 албан хаагч ажиллаж байна.

График 13. НДБ-ын алба хаагчдын албан тушаалын ангиалал, тоо

НД-ын салбарын нийт ажиллагсдын 78,7 хувь нь эмэгтэйчүүд бол 52,4 хувь нь 40 хүртэлх насны албан хаагчид байна.

Хүснэгт 15. НДБ-ын алба хаагчдын нас, хүйсийн мэдээлэл

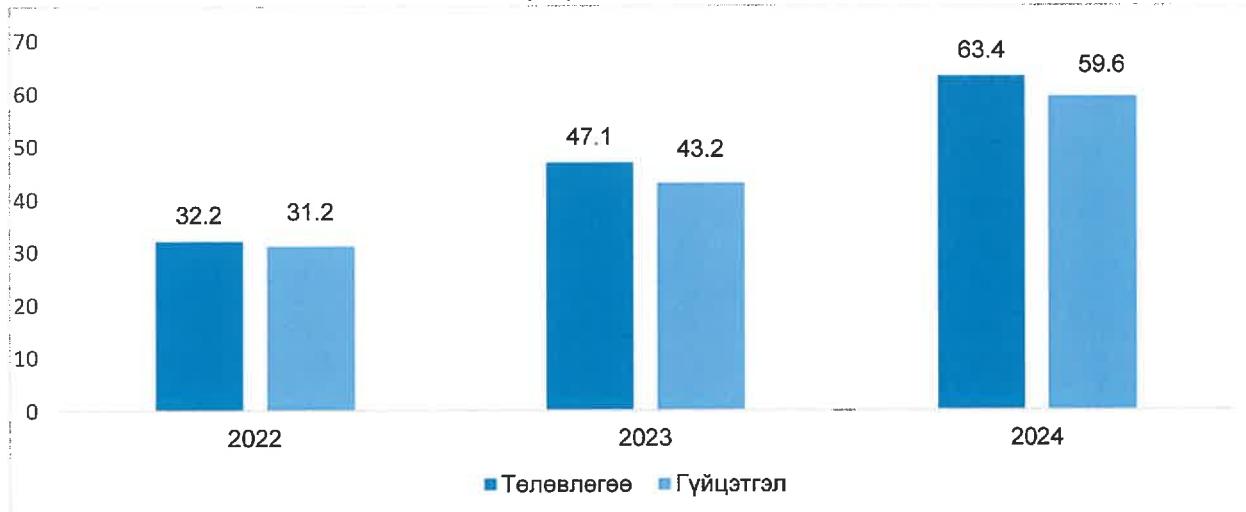
№	Нас	Тоо	Хүйс	Тоо
1	30 хүртэлх	167	Эрэгтэй	290
2	31-40	547	Эмэгтэй	1072
3	41-50	451	-	-
4	51-60	197	-	-

10.2 Үйл ажиллагааны зардал

Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн дагуу НДБ-ын үйл ажиллагааны зардлыг улсын төсвөөс 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн санхүүжүүлдэг болсон.

НДБ-ын 2024 оны үйл ажиллагааны зардал 63.4 тэрбум төгрөг батлагдсанаас 59.6 тэрбум төгрөгийг зарцуулж, гүйцэтгэл 94,0 хувьтай байна. Нийт зардлын 74,5 хувь буюу 44,4 тэрбум төгрөгийг ажилтан, албан хаагчдын цалин хэлс болон нэмэгдэл урамшуулалд олгосон.

График 14. НДБ-ын үйл ажиллагааны зардал /тэрбум.төг/

11. ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ

НДҮЗ нь системчилсэн үнэлгээнд хамрагдах хугацаанд УИХ-ын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа-2050”, 2015 оны 53 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого”, ЗГ-ын 2020-2024 болон 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Монгол Улсын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөө, “Нийгмийн даатгалын шинэчлэлийн жил”-ийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхдээ хууль тогтоомжоор хүлээсэн чиг үүргийнхээ хүрээнд үйл ажиллагаа явуулсан байна.

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар дүгнэхэд МУ-ын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан НД-ын салбарын хэрэгжүүлэх 1 зорилт, 2 арга хэмжээний хэрэгжилт 100,0 хувь, ЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан 5 зорилт, 8 арга хэмжээний биелэлт 91,2 хувь, МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлд тусгагдсан 2 зорилт, 4 арга хэмжээний биелэлт 100,0 хувь, “Алсын хараа-2050” МУ-ын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичигт тусгагдсан 7 арга хэмжээний хэрэгжилт 95,0 хувьтай байна.

2024 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг бодлогын баримт бичиг, салбарын үндэсний хөтөлбөр, байгууллагын стратеги төлөвлөгөөний зорилтыг чиглэл болгон 10 зорилт, 59 ажил үйлчилгээ, арга хэмжээг чиг үүргийн дагуу хийж гүйцэтгэхээр боловсруулсан. Төлөвлөгөөт ажил, үйлчилгээ, арга хэмжээний биелэлт тус бүрд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, дүгнэхэд нийт хэрэгжилт 92,6 хувьтай гарсан бөгөөд төлөвлөлт, түүний биелэлт, хэрэгжилтийн байдал байгууллагын төсөв, санхүү, дотоод үйл ажиллагаа “Тодорхой үр дүнд хүрсэн” гэж дүгнэгдсэн.

Системчилсэн үнэлгээ хийгдсэн хугацаанд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээ нь оновчтой тодорхойлогдсон, шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшиндээ бүрэн хүрсэн, удирдлага зохион байгуулалт сайн, ажил үүргийг зохих түвшинд биелүүлсэн.

НД-ын талаар төрөөс баримтлах бодлогын хэрэгжилтийг хангуулах, НДС-ийн орлого бүрдүүлэх, тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, зардлыг хугацаанд нь олгох, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад чиглэсэн зохицуулалтыг хийж, холбогдох хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, даатгуулагч, үйлчлүүлэгчдийн эрх ашгийг хамгаалах чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилт, арга хэмжээний үр дүнг улам сайжруулах шаардлагатай байна.

12. ЦААШДЫН БОДЛОГО, ЧИГЛЭЛ

Цаашид НД-ын багц хуулиудыг хэрэгжүүлж, “Даатгуулагчдыг дэмжих, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрийг барагдуулах жил”-ийн хүрээнд үйл ажиллагаагаа олон нийтэд нээлттэй, ил тод байдлыг хангах замаар байгууллагын хөгжил, тогтвортой үйл ажиллагааг хангах, бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах, НД-ын үйлчилгээг иргэд даатгуулагч, тэтгэвэр авагчдад чирэгдэлгүй шуурхай хүргэх боломжийг судлах, орчин үеийн шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нэвтрүүлэх, НД-ын талаар төрөөс хэрэгжүүлэх бодлогын хэрэгжилтийг хангуулах, МУ-ын эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх Үндсэн чиглэл болон ЗГ-ын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан асуудлыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор 2025 онд НД-ын салбарын хэмжээнд дараах арга хэмжээг авч ажиллана. Үүнд:

- НД-ын багц хууль, тус хуулийн дагуу шинээр болон шинэчлэгдэн батлагдсан холбогдох бусад дүрэм, журмын хэрэгжилтийг хангуулах, НД-ын салбарын төв, орон нутгийн байгууллагыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, үйл ажиллагааг шилэн тунгалаг, авлигаас ангид байлгахад чиглүүлэх;
- “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, “Алсын хараа-2050” МУ-ын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, ЗГ-ын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, МУ-ыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, МУ-ын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөөнд дэвшүүлсэн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах;
- Тэтгэврийн даатгалын тогтолцоо нь хуваарилалтаас хуримтлалын тогтолцоонд шилжиж байгаатай холбогдуулан тэтгэврийн нөөц санг бүрдүүлэх, хөрөнгө оруулах, даатгуулагч тус бүрээр хувиарлах ажлыг зохион байгуулахтай холбогдуулан гадаад орны тушлагаас суралцах, шаардлагатай хүний нөөцийг бүрдүүлэх, чадавхжуулах;
- НДС-ийн хөрөнгийг найдвартай оновчтой удирдах, мөнгөн хөрөнгийн хөрвөх чадвар, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг хангаж эрсдэлийг бууруулах зорилгоор сангийн хөрөнгийг арвижуулахад удирдлагаар ханган, үр ашгийг өсгөн нэмэгдүүлэх, хууль эрх зүйн боломжийг бүрдүүлэн ажиллах, НДС-ийн хөрөнгийг өгөөжтэй болгох, эрсдэлийн удирдлагын чадавх, бүтцийг хөгжүүлэх;
- Иргэд, даатгуулагч хувийн нэмэлт тэтгэврийн хөтөлбөрт сайн дурын үндсэн дээр хамрагдаж, нэмэлт тэтгэвэр авах эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх;
- МХ, ОНХЗ-ийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэн, НДС-ийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах шийдвэр гаргахад шаардлагатай судалгаа, эрсдэлийг үнэлэх, санал дүгнэлт гаргах, хяналт тавьж ажиллах;

- НД-ын мэдээллийн системийг улам сайжруулан хөгжүүлж, НДБ-ын болон НДС-ийн санхүүгийн системийг бүрэн цахимжуулах, мэдээллийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулах;
- НД-ын үйлчилгээг даатгуулагч, ажил олгогчид илүү хүртээмжтэй, ээлтэй болгох, даатгуулагчдын санхүүгийн хуримтлалыг дэмжсэн нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулан бүрэн цахимжуулах;
- Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулах, төсвийн зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулах, төсвийн сахилгыг мөрдөж ажиллах;
- НДБ-ын системийн шинэчлэл, НД-ын багц хуулийн шинэчилсэн найруулга хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбогдуулан сумын НД-ын байцаагч, ажилтнуудын ажлын цар хүрээг өргөжүүлж, малчдын НД-ын хамралтыг нэмэгдүүлэх, алслагдсан баг, хороонд амьдарч буй даатгуулагчдад НД-ын үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэх чиглэлээр ажиллуулах зэрэг болно.

Эдгээр зорилт, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлснээр НД-ын хууль тогтоомжийн хэрэгжилт бүрэн хангаждаж, иргэд, даатгуулагчид, ажил олгогчид үзүүлэх НД-ын үйлчилгээ улам сайжирна.

13. УИХ-ЫН БАЙНГЫН ХОРООНООС ӨГСӨН ҮҮРЭГ, ЧИГЛЭЛИЙН БИЕЛЭЛТ

Жил бурийн эхэнд Үндэсний зөвлөлийн хуралдаанаар банканд байршуулах хадгаламжийн дээд хэмжээ, хүүгийн түвшинг банк тус бүрээр батлах, тухайн банканд байршуулах хадгаламжийн хэмжээ, хүүгийн хувийг тогтоохдоо банкны зохистой харьцааг хангаж байгаа эсэх, активын хэмжээгээр эрсдэл даах чадвар, ашиг, алдагдлын хэмжээг нь тооцдог байх;

Нийгмийн даатгалын сангийн 2024 оны төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийг үндэслэн 3Г-ын 2024 оны 14 дүгээр тогтоолоор НДС-ийн чөлөөт мөнгөн үлдэгдлээс 3Г-ын урт хугацаат бонд, Монголбанкны үнэт цаас худалдан авахад 2024 онд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээг 300.0 тэрбум төгрөгөөр баталсан.

НДЕГ, 3Г-ын дотоод үнэт цаас худалдах, худалдан авах 199/НД73/24 дугаартай гэрээг Сангийн яамтай байгуулж, эхний 100.0 тэрбум төгрөгийг 8,5 хувийн хүүтэйгээр 1 жил, хоёр дахь 100.0 тэрбум төгрөгийг 9,0 хувийн хүүтэйгээр 2 жил, турав дахь 100.0 тэрбум төгрөгийг 9,5 хувийн хүүтэйгээр 3 жилийн хугацаатайгаар тус тус худалдан авч, НДС-ийн мөнгөн хөрөнгийг 55.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэх боломжийг бүрдүүллээ.

2024 оны жилийн эцсийн байдлаар тэтгэврийн даатгалын санд шимтгэлээ төлсөн 1020.3 мянган даатгуулагчийн мөнгөжүүлэхэд бэлэн орлого 336.6 тэрбум төгрөг байсан бөгөөд 973.9 мянган даатгуулагчийн 212.3 тэрбум төгрөгийг ХААН, Голомт, ХХБ, Төрийн банкан дахь тэтгэврийн нөөц сангийн харилцах дансанд хугацаатай байршуулан хүүгийн орлогоор 3.0 тэрбум төгрөг олж, харилцахын хүүгийн хамт нийт 215.3 тэрбум төгрөг нөөц санд байршиж байна.

Хадгаламжийн хүүг тогтоохдоо үзүүлэлт болон авсан хүүгийн дунджаас гадна банкнуудын санал болгосон өндөр хүүг харгалзан тогтоох;

НДҮЗ-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдрийн “Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг арилжааны банканд байршуулах мөнгөн хадгаламжийн 2024 оны хүүгийн доод хэмжээг батлах тухай” 22 дугаар тогтоолоор мөнгөн хадгаламжийн 2024 оны хүүгийн доод хэмжээг 13,07 хувиар баталсан.

ЗГ-ын 2024 оны 254 дүгээр тогтоолоор “Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулах журам”-ыг баталсан. НДС-ийн чөлөөт мөнгөн хөрөнгөөс 2024 онд арилжааны банкуудад мөнгөн хадгаламж хэлбэрээр хөрөнгө байршуулаагүй.

НДС-аас Капитал банканд байршиулсан хадгаламжийн хөрөнгийг холбогдох яам, агентлагийн төсвийн эрх захирагч наарт арга хэмжээ авч ажиллахыг чиглэл болгох.

КЭХА-аас 104.2 тэрбум төгрөг нэхэмжилсэн бөгөөд 2024 оны байдлаар 13.4 тэрбум төгрөгийг мөнгөн хэлбэрээр, 25.0 тэрбум төгрөгийн 78 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгө хүлээн авч, нийт 38.5 тэрбум төгрөгийн төлбөр барагдаж, 65.7 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэл байгаагаас ҮОМШӨ-ний даатгалын сан 62.0 тэрбум, ажилгүйдлийн даатгалын сан 3.7 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Үл хөдлөх хөрөнгө зуучлалын байгууллагаар дамжуулан 2024 онд 407.9 сая төгрөгийн үнэлгээтэй 4 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийн төлбөрийг бүрэн төлүүлэх нөхцөлөөр, 2.0 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй 20 ширхэг хөрөнгийг худалдах, худалдан авах гэрээ байгуулан 12-36 хүртэл сарын хугацаанд төлбөрийг хуваарийн дагуу төлөх нөхцөлөөр, нийтдээ 2.4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг худалдан борлуулж, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавин ажилласнаар 1.5 тэрбум төгрөгийн төлбөрийг хуваарийн дагуу төлүүлж, 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг 28 иргэн, ААНБ-д түрээслүүлснээр 2024 онд 348.9 сая төгрөгийн түрээсийн орлого олж, НДС-д төвлөрүүлэв.

КЭХА болон Чингис хаан банк ХХК-иас нэхэмжилсэн өр төлбөрийг барагдуулах чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг эрчимжүүлэх зорилгоор Гэр бүл, Хөдөлмөр, Нийгмийн хамгааллын Сайдын 2024 оны А/68 дугаар тушаалаар ажлын хэсэг байгуулагдаж, Капитал, Чингис хаан банкны өөрийн болон зээлийн барьцаанд байгаа нуугдмал хөрөнгийг олж илрүүлэн НДС-д учирсан хохирлыг арилгах, нэхэмжилсэн өр төлбөрийг бүрэн барагдуулахад хамтран ажиллах хүсэлтийг Улсын ерөнхий прокурорт дахин гаргаж, Авлигатай тэмцэх газарт холбогдох нэмэлт тайлбар, мэдээлэл, материалуудыг хүргүүлэв.

Чингис хаан банканд байршиж байгаа сангийн мөнгөн хөрөнгийг барагдуулахаар хэрэгжүүлж буй арга хэмжээ

Чингис хаан банкнаас нэхэмжилсэн 103.5 тэрбум төгрөгөөс 2024 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 8.3 тэрбум төгрөгийн авлага барагдуулж, 95.2 тэрбум 2024 оны үйл ажиллагааны системчилсэн үнэлгээний тайлан

төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Үүнээс ҮОМШӨ-ний даатгалын санд 90.7 тэрбум, ажилгүйдлийн даатгалын санд 0.05 тэрбум, тэтгэмжийн даатгалын санд 4.45 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

НДҮЗ-ийн 2024 оны 08 дугаар тогтоолоор Чингис хаан банкнаас 5.07 тэрбум төгрөгийн үнэлгээтэй 3 ширхэг үл хөдлөх хөрөнгийг өр төлбөрт тооцон авав.

Чингис хаан банкны хувьцаа эзэмшигч “Нью стандарт финанс” ХХК-ны энгийн хувьцааг Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын “Баянмөнх техник дэвшил ХО” компани худалдан авахаар гэрээ хийгдсэн боловч хоёр улсын холбогдох эрх бүхий байгууллагуудын шийдвэр эцэслэн гараагүй тул гэрээ байгуулаагүй байна.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
АЖЛЫН АЛБА